

วาทกรรมวิเคราะห์
รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการชวนออนไลน์

นางสาวรัตนาวดี สำราญสุข

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2242-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DISCOURSE ANALYSIS OF
"PREMIER THAKSIN TALKS WITH THE PEOPLE" AND "CHUAN ONLINE" PROGRAMS

Miss Rattanawadee Samransook

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Speech Communication
Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2242-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกะทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการชวนออนไลน์
โดย	นางสาวรัตนาวดี สำราญสุข
สาขาวิชา	วาทวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อวยพร พานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัตนาวดี สำราญสุข : วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการ
 ชวนออนไลน์ (DISCOURSE ANALYSIS OF "PREMIER THAKSIN TALKS WITH THE
 PEOPLE" AND "CHUAN ONLINE" PROGRAMS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อรวรรณ ปิณฑน์
 โฉวาท, 233 หน้า, ISBN 974-17-2242-7.

การศึกษาเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวน
 ออนไลน์นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสอง
 ผู้นำรูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ การพิสูจน์ แสดงหลักฐาน

วิธีการศึกษาได้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) แบบสหวิธีการ (multiple
 methodology) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การศึกษาวาทกรรม
 (discourse analysis) การวิจัยเอกสาร (documentary research) และการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก
 (in-depth interview) ผลการศึกษาพบว่าวาทกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์รายการนายกฯ
 ทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ทั้งรูปแบบและเนื้อหา มีเรื่องของสถานภาพ
 บทบาท สิทธิอำนาจ อุดมการณ์ การครองความเป็นใหญ่ และการแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองเข้ามา
 เกี่ยวข้อง รูปแบบวาทะที่ปรากฏในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนส่วนใหญ่เป็นวาทะที่
 เกี่ยวข้องกับนโยบาย (argument from policy) และวาทะที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม คุณธรรม
 จริยธรรม (argument from value) ในขณะที่รายการชวนออนไลน์มีรูปแบบวาทะที่เกี่ยวข้องกับ
 ข้อเท็จจริง (argument from fact) มากที่สุด และประเด็นที่พบในรายการซึ่งการโต้แย้งแสดง
 เหตุผลกัน (argument) มีทั้งสิ้น 5 ประเด็น ได้แก่ 1. การปฏิรูปราชการ 2. การโยกย้ายนายทหาร
 ระดับสูง 3. กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ 4. ปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ และ 5. กรณี
 ทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย

ภาควิชา..... วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง.....ลายมือชื่อ.....

สาขาวิชา..... วาทวิทยา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4485113828 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: DISCOURSE / THAKSIN / CHUAN / POLITICAL COMMUNICATION

RATTANAWADEE SAMRANSOOK : DISCOURSE ANALYSIS OF "PREMIER THAKSIN TALKS WITH THE PEOPLE" AND "CHUAN ONLINE" PROGRAMS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. ORAWAN PILANTAOWAD, Ph.D., 233 pp. ISBN 974-17-2242-7.

The objectives of the Discourse Analysis Of "PREMIER THAKSIN TALKS WITH THE PEOPLE" AND "CHUAN ONLINE" PROGRAMS are to examine the political, economic, social and cultural context of both political leaders, the forms and meanings of the issues that appear in the programs as well as to prove and present supportive evidence of the analytical results.

The qualitative methodology was used by applying content analysis together with discourse analysis, documentary research and in-depth interview. The results of the study show that there are status, role, right, power, ideology, hegemony and gainings of the political interest involved in the discourse. Most of the speeches used in "Premier Thaksin talks with the people" program shows some characteristics of deliberative or policy speech while those used in "Chuan Online" program aim to encourage morality, ethics or epideictic speech. Moreover, five major argumentative points are found in both programs, which are, governmental reform, high-rank military officers transferring, the 11 economic recovery law, the Southern terrorism and the corruption in fertilizer purchasing.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department Speech Communication and Performing Arts Student's signature.....

Field of study Speech Communication

Advisor's signature.....

Academic year 2002

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรพรรณ ปิลันธน์โงวาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ซึ่งคอยให้คำชี้แนะ แนะนำ ตลอดจนให้การสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดตลอดการทำวิทยานิพนธ์ งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อวยพร พานิช ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ กรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ช่วยปรับปรุงแก้ไขให้งานชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมทั้งให้ความความรัก ความเมตตาและความเอาใจใส่ อย่างมีรู้เห็นดีเหน้อย ตั้งแต่วันแรกจนถึงวันที่สำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณทีมโฆษกรัฐบาล และทีมโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆทุกคนที่ภาควิชาวาทยวิทยา โดยเฉพาะเหมียว (สลิตตา ทรัพย์ภิญโญ) ที่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขเสมอตลอดการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์, นัท, สัมแป้น, กิ๊ก, หลิว, วรรณ, นัน, พี่ตาล, พี่ต๋าร, พี่จุ่ม, พี่ผึ้ง, พี่โย่ง, พี่เงาะ, พี่พอร่ม ที่ให้ความช่วยเหลือเสมอมาและทำให้ช่วงเวลา 2 ปีในการเรียนปริญญาโทที่ยากและต้องใช้ความพยายามอย่างหนักเป็นช่วงเวลาที่สุด อบอุ่น ด้วยความน่ารักของเพื่อนๆ พี่ๆ ทั้ง 14 คน รวมถึงพี่ๆ รุ่น 3 หลายคนที่ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดการทำวิจัย

ขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งคอยถามไถ่และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณถ้อยคำดีๆ จากเพลง "หยุดฝันก็ไปไม่ถึง" ของวงแคลช ที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจยามที่รู้สึกท้อแท้ โดยเฉพาะในตอนที่ว่า "ทางเดินอาจไม่มีดอกไม้ เดินลูกฝ่าขวากหนามให้ยิ้มเข้าไว้ ทำตามความตั้งใจ อย่าหยุดฝันเธอจะไปไม่ถึง"

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิต คุณพ่อคุณแม่ ที่ให้กำเนิด ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้การสนับสนุนจนมีวันนี้ ขอพระคุณผู้ใหญ่หลายๆ ท่านที่คอยผลักดันให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ขอขอบคุณหลายๆ คน สำหรับกำลังใจและความห่วงใยที่มีให้ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ ความรู้สึกดีๆ เหล่านั้น จะอยู่ในความทรงจำของเราเสมอ ขอขอบคุณจริงๆ

รัตนาวดี สำราญสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7

2. แนวความคิดทางทฤษฎี

แนวคิดเรื่องวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม.....	8
แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์.....	11
แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ อำนาจ และภาวะความเป็นใหญ่.....	13
แนวคิดเรื่องสหบท.....	21
แนวคิดเรื่องการสื่อสารการเมือง.....	23
แนวคิดเรื่องการโต้แย้งแสดงเหตุผล.....	30
แนวคิดเรื่องการวิพากษ์โดยดูชนิดของวาทะ.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38

3. ระเบียบวิธีวิจัย

แหล่งข้อมูล.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

๓

หน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การนำเสนอข้อมูล.....	41
กรอบการวิจัย.....	43
4. ผลการวิจัย	
ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสองผู้นำ.....	44
รูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการนายกษัตริย์คุณกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์.....	58
การพิสูจน์ แสดงหลักฐานที่เกิดขึ้นในรายการนายกษัตริย์คุณกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์.....	121
5. บทสรุป.....	155
รายการอ้างอิง.....	163
ภาคผนวก.....	168
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	233

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.2.1 แสดงการเปรียบเทียบประเด็นเรื่องและสาระสำคัญที่นำเสนอ.....	62
4.2.2 แสดงชนิดของวาทะที่ปรากฏในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน.....	114
4.2.3 แสดงรูปแบบวาทะที่ปรากฏในรายการชวนออนไลน์.....	114
4.3.1 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีการปฏิรูปราชการ (1.1).....	124
4.3.2 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีการปฏิรูปราชการ (1.2).....	125
4.3.3 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีการปฏิรูปราชการ (2.1).....	128
4.3.4 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีการปฏิรูปราชการ (2.1).....	129
4.3.5 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีการโยกย้ายนายทหารระดับสูง.....	134
4.3.6 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ.....	141
4.3.7 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ (1.1).....	146
4.3.8 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ (1.2).....	149
4.3.9 แสดงการโต้แย้งแสดงเหตุผลกรณีปัญหาทุจริตการจัดซื้อป๊อ.....	153

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 พรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภาเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในรัฐสภาทั้งหมด และได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้รับการโปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศ และในวันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2544 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เริ่มให้มีรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" เป็นรายการออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และมีการถ่ายทอดทางสถานีวิทยุอื่น ๆ อีกหลายแห่ง ครอบคลุมไปทุกพื้นที่ประเทศไทยทุกวันเสาร์ของสัปดาห์ เวลาประมาณ 08.00 น. โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมงตลอดมา

เนื้อหาของรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" โดยทั่วไปแต่ละครั้ง จะมีลักษณะเป็นการบอกเล่าถึงเหตุการณ์ที่ ๔พณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ปฏิบัติในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมทั้งข้อคิดเห็นหรือแนวความคิดต่อเหตุการณ์นั้น และแนวความคิดหรือโครงการที่จะจัดทำต่อไปในอนาคต

รายการนายกฯทักษิณพบประชาชนได้รับการวิเคราะห์วิจารณ์ จากทั้งผู้ที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยในการจัดรายการ แต่อย่างไรก็ตาม พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ก็ยังคงยืนยัน ยืนยัน ที่จะจัดรายการดังกล่าวต่อไป และยังคงดำเนินการโดยต่อเนื่อง แม้บางครั้งจะอยู่ระหว่างเดินทางไปต่างจังหวัด หรืออยู่ระหว่างเดินทางไปต่างประเทศก็ตาม นับว่า ๔พณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินรายการนี้เป็นอย่างมาก และแน่นอนว่า รายการดังกล่าวย่อมได้รับการติดตามชนิดเกาะติดจากพรรคฝ่ายค้าน โดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นแกนนำพรรคฝ่ายค้าน ที่มี นายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าพรรค และส่วน

ใหญ่ก็จะเป็นการคัดค้านการดำเนินรายการ โดยระบุว่าเป็นการใช้อุปกรณ์และบุคลากรของทางราชการไปเพื่อการหาเสียงให้กับตัว นายกษัตริย์ชิน ชินวัตรเอง หรือหาเสียงให้กับพรรคไทยรักไทย ซึ่งไม่เป็นธรรมกับพรรคการเมืองอื่น โดยเฉพาะพรรคฝ่ายค้าน

เหตุผลอย่างเป็นทางการของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในการจัดรายการดังกล่าวก็คงเป็นเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบการปฏิบัติงานของตัวนายกรัฐมนตรี และรัฐบาล ซึ่งเป็นสภาวะการณ์ปกติ แต่ถ้ามองในลักษณะของแง่มุมทางการเมือง ไม่ว่าจะตามความรู้สึกของบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความรู้สึกของสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายค้าน หรือคู่แข่งของพรรคไทยรักไทยแล้ว ย่อมเห็นว่าเป็นเกมการเมืองของ นายกษัตริย์ชิน ในการโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อหาคะแนนเสียง คำจูนสถานะของรัฐบาลและตัวนายกษัตริย์ชิน รวมทั้งหาคะแนนเสียงเพื่อการเลือกตั้งครั้งต่อไป

พรรคประชาธิปไตย ในฐานะแกนนำพรรคฝ่ายค้าน และเป็นคู่แข่งทางการเมืองที่สำคัญของพรรคไทยรักไทย จึงไม่สามารถจะสงบนิ่งเป็นฝ่ายตั้งรับในทางการเมืองอีกต่อไปได้ เพราะยิ่งคะแนนนิยมทางการเมืองที่มีต่อตัวนายกษัตริย์ชิน ชินวัตร และพรรคไทยรักไทย เพิ่มมากขึ้นเพียงใด ความตกต่ำของคะแนนนิยมที่มีต่อตัวนายชวน หลีกภัยและพรรคประชาธิปัตย์ก็จะลดลงเพียงนั้น และนั่นหมายถึงความพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งที่จะมีในครั้งต่อไป หลังจากที่พรรคประชาธิปัตย์ได้พ่ายแพ้มาแล้วในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ดังนั้นทางพรรคประชาธิปัตย์ จึงได้ริเริ่มให้มีรายการ "ชวน ออนไลน์" ทุกวันอาทิตย์ของสัปดาห์ เวลาประมาณ 10.00 น-10.30 น โดยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.democrat.or.th เริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์ที่ 18 สิงหาคม 2545 เป็นต้นมา

เหตุผลที่ได้จัดให้มีรายการ "ชวน ออนไลน์" ขึ้นนี้ นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้กล่าวไว้ในวันที่รายการออกสู่สาธารณะเป็นครั้งแรกว่า **"เพื่อพรรคจะได้มีโอกาสได้เสนอทัศนคติได้วิพากษ์วิจารณ์ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลบางเรื่องรวมทั้งได้ถ่ายทอดสิ่งที่พรรคปรารถนาจะถ่ายทอดไปยังพี่น้องประชาชนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งผ่านสื่ออีกประเภทหนึ่ง"** ซึ่งแน่นอนว่าจุดประสงค์หรือเป้าหมายหลักที่สำคัญ คือ การรักษาฐานอำนาจทางการเมือง สิ่งหนึ่งที่น่าสังเกต คือ รายการ "ชวน ออนไลน์" ออกอากาศทางเว็บไซต์ในวันอาทิตย์หลัง นายกษัตริย์ชินออกอากาศ รายการ "นายกษัตริย์ชินคุยกับประชาชน" ทางวิทยุ 1 วัน ฉะนั้นจึงอาจเป็น "การเก็บตก" เพื่อได้ตอบวิพากษ์สิ่งที่นายกษัตริย์ชินแถลงในวันเสาร์

การเผชิญหน้าระหว่างรายการ "นายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน" ซึ่งกำหนดมีขึ้นทุกวันเสาร์ของสัปดาห์ และรายการ "ชวนออนไลน์" ซึ่งจัดให้มีขึ้นทุกวันอาทิตย์ของสัปดาห์ก็คือการเผชิญหน้า ระหว่าง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยรักไทย และนายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี และดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายค้าน และหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ความสำคัญของบุคคลทั้งสอง นอกจากบุคคลหนึ่งจะดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารสูงสุดในปัจจุบัน และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีสูงสุดของประเทศแล้ว แต่ละฝ่ายยังมีกิตติศัพท์ ชื่อเสียง ได้รับการยกย่องหรือขนานนามจากสื่อมวลชนว่า มีความเชี่ยวชาญด้านวาทศิลป์ไม่เป็นรองใคร พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผู้เป็นเจ้าของคำพูด "บกพร่องโดยสุจริต" ได้รับการยอมรับนับถือ ยกย่องว่ามีความเฉลียวฉลาดทั้งจากพฤติกรรมที่แสดงออกประสบความสำเร็จอย่างสูงทางด้านธุรกิจ และถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่วนนายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี ก็ได้รับการขนานนามมาอย่างยาวนานว่า เป็นเจ้าของลีลาการพูดแบบ "ใบมีดโกนอาบน้ำผึ้ง" อีกทั้งนายชวน หลีกภัย มีความรู้ลึกซึ้งในข้อมูลของประเทศ ในฐานะที่เป็นอดีตนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีหลายกระทรวงหลายสมัย มีความเชี่ยวชาญทางด้านยุทธวิธีทางการเมือง ประกอบกับการมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในด้านความซื่อสัตย์สุจริต จนได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ที่เป็นพรรคการเมืองเก่าแก่มีอายุยืนนานที่สุดของพรรคการเมืองไทย และเป็นพรรคการเมืองที่เต็มไปด้วยผู้มีความรู้เชี่ยวชาญประสบความสำเร็จในวิชาชีพและวิชาการต่างๆ จึงถือได้ว่านายชวน หลีกภัย นับเป็นบุคคลในระดับผู้นำยอดเยี่ยมคนหนึ่งทั้งในทางการเมืองและการบริหาร การดำเนินรายการของบุคคลทั้งสองที่นับว่าเป็นบุคคลสำคัญยิ่งของประเทศ ทั้งสถานภาพส่วนตัวและสถานะทางราชการ รวมทั้งความเป็นบุคคลสาธารณะที่มีคนรู้จัก เชื่อถือ ศรัทธาจำนวนมาก จึงสามารถคาดได้ว่ากรนำเสนอรายการ "นายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน" และรายการ "ชวน ออนไลน์" ย่อมมีลีลา รูปแบบ และกลยุทธ์ที่เชือดเฉือนซึ่งกันและกัน เพื่อแย่งชิงพื้นที่ในทางการเมือง โดยมีประชาชนเป็นเสมือนกรรมการผู้ตัดสิน

งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาวาทกรรมที่เกิดขึ้นจากตัวบท (text) ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practices) และปฏิบัติการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practices) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงเวลาหนึ่งๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาวาทกรรมรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" กับ รายการ "ชวน ออนไลน์"

วัตถุประสงค์เฉพาะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการ "ชวน ออนไลน์"
2. เพื่อศึกษารูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวน ออนไลน์"
3. เพื่อศึกษาวาทกรรม จากรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวน ออนไลน์" ในการพิสูจน์ แสดงหลักฐาน

คำถามนำวิจัย

1. ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสองผู้นำมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวน ออนไลน์" มีลักษณะอย่างไร
3. วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" มีการพิสูจน์ แสดงหลักฐานกันอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **วาทกรรมวิเคราะห์** (discourse analysis) หมายถึง การศึกษาและสืบค้น เพื่อเผยให้เห็นถึง ปฏิบัติการณ์ กลไก ปฏิสัมพันธ์ และปฏิกริยาโต้ตอบทางสังคม ที่แสดงออกผ่านทางภาษา ภายใต้สหบท และบริบทแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม
2. **รูปแบบและความหมาย** หมายถึง ลักษณะของรายการนายกษัตริษณคูดกับประชาชน และรายการชวนอนไลนที่แสดงออกและสื่อสารถึงประชาชน ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ การทำความเข้าใจ และการตีความหมาย
3. **รายการนายกษัตริษณคูดกับประชาชน** หมายถึง รายการที่นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท . ทักษิณ ชินวัตร จะมาพูดคูดสื่อสารกับประชาชน ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทางคลื่นความถี่ FM.92.5 ทุกเช้าวันเสาร์ของสัปดาห์ เวลาประมาณ 08.00-08.30 น.
4. **รายการชวนอนไลน** หมายถึง รายการที่จัดขึ้นโดยพรรคประชาธิปัตย์ ดำเนินรายการโดยนายชวณ หลีกภัย หัวหน้าพรรค ออกอากาศทุกวันอาทิตย์เวลาประมาณ 10.00-10.30 น. ผ่านทางเครือข่ายอินเตอรเน็ต www.democrat.or.th
5. **อำนาจ** (power) หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่แบบต่างๆ ซึ่งอาจไม่ใช่การใช้แรงบังคับ โดยที่อำนาจไม่เพียงแต่เก็บกดบางสิ่งเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้าง (create) ให้เกิดสิ่งต่างๆได้อีกด้วย และสิ่งสำคัญที่อำนาจสร้างขึ้นมาก็คือ การปรับความเชื่อให้เป็น "ความจริง" ความจริงในที่นี้จึงไม่ใช่ความจริงที่จริงแท้ แต่เป็นชุดความจริงที่ถูกสร้างให้เชื่อว่าเป็นจริง
6. **อุดมการณ์** (ideology) หมายถึง กรอบแนวคิด (conceptual framework) ที่กลุ่มบุคคลยึดถือเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติ โดยเชื่อว่าจะเป็นหนทางเพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งได้

7. **การวิพากษ์ชนิดของวาทกรรม** (generic criticism) คือ การประเมินวาทกรรมโดยดูตามประเภทของวาทกรรมอันได้แก่ วาทกรรมที่เกี่ยวกับนโยบาย (deliberative or policy speech) วาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง (forensic or factual speech) วาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ค่านิยม (epideictic or ceremonial / value speech)
8. **ตัวบท** (text) หมายถึง วาทะของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ออกอากาศในรายการนายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชนและวาทะที่ปรากฏในรายการชวอนออนไลน์ ช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545
9. **ปฏิบัติการทางวาทกรรม** (discursive practices) หมายถึง ชุดของพฤติกรรม ความรู้ ความเชื่อ การใช้สื่อ รวมทั้งกิจกรรมทางวาทกรรมต่างๆ ที่แสดงและถ่ายทอดออกมา
10. **ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม** (sociocultural practices) หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเมืองเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมที่แวดล้อม และเป็นบริบทที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรม
11. **สหบท** (intertextuality) หมายถึง วาทกรรมและสิ่งที่อยู่แวดล้อมวาทกรรม รวมทั้งสิ่งที่อยู่ภายในตัววาทกรรมเองซึ่งคงอยู่มาก่อนและดำรงอยู่ควบคู่ไปกับวาทกรรมที่ศึกษาและส่งผลต่อเนื่องเกี่ยวโยงไปถึงวาทกรรมชุดอื่นๆ
12. **Argument from policy** หมายถึง วาทะที่เป็นประเด็นเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผนในอนาคต ซึ่งอริสโตเติลเรียกวาทะชนิดนี้ว่า วาทะแบบ deliberative
13. **Argument from fact** หมายถึง วาทะที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เวลาที่วาทะชนิดนี้ คือ อดีต ตรงกับ วาทะแบบ forensic ของอริสโตเติล
14. **Argument from value** หมายถึง วาทะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมหรือค่านิยม หรือวาทะแบบที่อริสโตเติล เรียกว่า epideictic

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาวาทกรรมรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ที่ออกอากาศในช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545 รวม 18 สัปดาห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้เข้าใจความคิด เหตุผลและเจตนาในการสื่อสาร ภายใต้ลักษณะการสื่อสารทางการเมืองรูปแบบหนึ่งโดยใช้แนวคิดทางวาทกรรม
2. เพื่อให้ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงอำนาจและสิ่งที่แฝงมากับวาทกรรมชุดต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิเคราะห์รายการนายกฯทัศนคติกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ เพื่อหาว่าทฤษฎีที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งอ้างถึงผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งได้ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเรื่องวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse and discourse analysis)
2. แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์ (critical discourse analysis)
3. แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ (ideologies) อำนาจ (power) และภาวะความเป็นใหญ่ (hegemony)
4. แนวคิดเรื่องสหบท (intertextuality)
5. แนวคิดเรื่องการสื่อสารการเมือง (political communication)
6. แนวคิดเรื่องการโต้แย้งแสดงเหตุผล
7. แนวคิดเรื่องการวิพากษ์โดยพิจารณาชนิดของวาทะ (generic criticism)

1. แนวคิดเรื่องวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse and discourse analysis)

วาทกรรม (discourse) เป็นแนวคิดสำคัญแนวคิดหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการอธิบาย วิเคราะห์ เหตุการณ์หรือ ปรัชญาการเกิดขึ้นในสังคม โดย มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault, 1926-1984) นักคิดชาวฝรั่งเศส รศ.ดร. ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร นักวิชาการไทย ได้ทำความเข้าใจและประมวลความคิดความหมายวาทกรรมตามทัศนะของฟูโกต์ ไว้ในงานเขียนเรื่อง "วาทกรรมการพัฒนา" ว่า วาทกรรม หมายถึง ระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (constitute) เอกลักษณะ

(identity) และ ความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่างๆในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง นอกจากนี้ วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง (valorize) วาทกรรม คือ "ชุดของสิ่งๆที่ไม่มี ความหมายต่อเนื่องสัมพันธ์กัน แต่ต้องมาอยู่รวมกัน และอยู่รวมกันมิใช่ในฐานะที่เป็นเอกภาพ หรือมีความมั่นคง... แต่ในฐานะที่เป็นชุดของวาทกรรมที่มีความแตกต่างและหลากหลาย และ ต่างก็มียุทธศาสตร์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกันในการมาอยู่รวมกัน" ขณะเดียวกัน วาทกรรมก็ทำหน้าที่เก็บกด/ปิดกั้นมิให้เอกลักษณ์และความหมายของบางอย่างเกิดขึ้น (subjugate) หรือไม่ก็ทำให้เอกลักษณ์และความหมายบางอย่างที่ดำรงอยู่แล้วในสังคม เลื่อนหายไปได้พร้อมๆกันด้วย (displace) (ไชยรัตน์, 2545)

ฟูโกต์มองว่าวาทกรรมถูกสร้างขึ้นมาจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่สามารถพูดได้อย่าง ถูกต้องในช่วงเวลาหนึ่ง (ภายใต้กฎเกณฑ์และตรรกะชุดหนึ่ง) กับสิ่งที่ถูกพูดอย่างแท้จริง สนาม ของวาทกรรมในขณะใดขณะหนึ่งก็คือกฎเกณฑ์ว่าด้วยความต่างนี้ ฉะนั้นวาทกรรมจึง สร้างสรรพสิ่งต่างๆขึ้นมา ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนชุดหนึ่ง กฎเกณฑ์นี้จะเป็นตัวกำหนดการดำรง อยู่ การเปลี่ยนแปลง หรือการหายไปของสรรพสิ่ง ซึ่งแหล่งที่สร้างกฎเกณฑ์เหล่านี้ที่สำคัญใน สังคม ก็คือ "อำนาจ" (power)

แม้ว่าคนทั่วไปส่วนใหญ่ในสังคม จะมองว่าเรื่องของ "อำนาจ" กับ "ความรู้" นั้น ไม่น่าจะ เกี่ยวข้องกัน เพราะ"ความรู้"เป็นเรื่องของข้อเท็จจริงและความจริง เป็นสิ่งที่ปลอดจากคุณค่า อคติ และความลำเอียงใดๆ ในขณะที่"อำนาจ" เป็นเรื่องของคุณค่า อคติ ความลำเอียง และถูกมองในเชิงลบว่า เป็นเรื่องของการกดขี่ บังคับ ควบคุม กักขัง ห้ามทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่สำหรับฟูโกต์ เขามอง ว่าอำนาจกับความรู้เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน ฟูโกต์ได้แสดงให้เห็นถึงด้านบวกของอำนาจ และ มองว่าความโดดเด่นของอำนาจอยู่ที่การผลิตหรือการสร้าง โดยเฉพาะสิ่งสำคัญที่อำนาจสร้าง ก็ คือ ความรู้ เอกลักษณ์ และความจริง อำนาจในทัศนะของฟูโกต์จึงไม่ใช่อำนาจในรูปแบบที่ดิบ และหยาบกร้านอย่างการใช้กำลังเข้าบีบบังคับ แต่เป็นอำนาจที่ได้รับการขัดเกลาชักฟอกจนขาว สะอาดในรูปของ "ความรู้" (knowledge) และเป็นความรู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ อาชีววิทยา ฯ เป็นต้น

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2545) ได้อธิบายว่า วาทกรรม คือ ระบบที่ทำให้การพูด การ เขียนในสังคมหนึ่งๆเป็นไปได้ เพราะวาทกรรมจะเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกต่างๆ ในการพูด การเขียน และกระบวนการนี้ทำหน้าที่ในการสร้างเอกลักษณ์ (identity) และ

ความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง หรือตัวตนของเราเอง ดังนั้น เพื่อที่จะเข้าใจวาทกรรมซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านภาษานั้น จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีส่วนในการก่อรูปของวาทกรรมนั้นๆ ด้วย

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2532) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วาทกรรม (discourse) คือ การโยนโยน ข้อเท็จจริงที่สลับซับซ้อนที่สุด เป็นข้อเท็จจริงทุกด้านที่สังคมนั้นรู้ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ แพทย์ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ภาษา วรรณคดี ฯลฯ ดังนั้น วาทกรรมจึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น เหมือนความรู้ก็เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ทุกคนตกอยู่ใต้อำนาจของวาทกรรมหนึ่งๆทั้งสิ้น เพราะโลกภายนอกมันสัมพันธ์กันเช่นนี้ เราจึงควรมีสถานะอย่างนี้

วาทกรรมเป็นเรื่องของระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ เงื่อนไขและความเป็นไปได้ของการดำรงอยู่ของสรรพสิ่ง วาทกรรมพยายามปิดบังฐานะของตนเองในรูปของความรู้ ความจริง ความเป็นธรรมชาติ หรือความปกติธรรมดา วาทกรรมมีความสัมพันธ์กับประเด็นเรื่อง อำนาจและอุดมการณ์ (power and ideology) ปฏิสัมพันธ์ทั้งหลายล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจและอุดมการณ์ในบริบทเฉพาะทั้งสิ้น การทำความเข้าใจวาทกรรมต้องผ่านความเข้าใจในระบบที่สิ่งต่างๆถูกให้ความหมาย วาทกรรมที่ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับในสังคม รวมทั้งทำหน้าที่กำหนดสังคมด้วยนั้น เรียกว่า วาทกรรมหลัก (dominant discourse) หรือ วาทกรรมที่ครอบงำทางอุดมการณ์ (discourse of truth) เพราะสิ่งที่เรียกว่าความจริงนั้น มีข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ แต่เป็นกฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่คอยกำกับว่าอะไรจริง อะไรไม่จริง มีผลต่อความเข้าใจและการตัดสินใจคุณค่า

ดังนั้นในการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse) จึงเป็นการพยายามเปิดโปงหรือเผยให้เห็นถึงฐานะความเป็นวาทกรรม (discursivity) ของสรรพสิ่งต่างๆที่ดำรงอยู่ในสังคม โดยแสดงให้เห็นว่า วาทกรรมคือระบบของอำนาจ ระบบของการผลิต/สร้าง และการเก็บกดปิดกั้นที่ยิ่งใหญ่

การวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) ของฟูโกต์จึงเป็นการพยายามศึกษาและสืบค้นกระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆในการสร้างอัตลักษณ์และความหมายให้กับสิ่งที่ห่อหุ้มเราอยู่ในรูปของวาทกรรม และภาคปฏิบัติการณ์ของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีการต่อสู้ช่วงชิงการนำ (hegemony) ในการกำหนด กฎเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องนั้นๆอย่างไรบ้าง มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคล สถาบัน

สถานที่ เหตุการณ์อะไรบางอย่าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการสร้าง รวมตลอดถึงการเก็บกด/ปิดกั้น สิ่งเหล่านี้ของวาทกรรม

เมื่อการนำแนวคิดวาทกรรมมาใช้ในกระบวนการศึกษาวิเคราะห์รายการนายกษัตริย์คุณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ เพื่อเป็นการสืบค้นและเผยให้เห็นถึง ปฏิบัติการณ์ กลไกอันซับซ้อนโยงใยที่แฝงอยู่ การปะทะ การประสาน การขยายพื้นที่ การแทนที่ การต่อสู้แย่งชิง การนำของทั้งสองฝ่ายในทางการเมือง การพยายามสร้างความรู้ชุดใหม่ให้กับสังคม พร้อมกับ การเก็บกด และปิดกั้นบางสิ่งบางอย่าง เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจากรายการทั้งสอง ไม่ได้ เป็นเพียงแค่ปรากฏการณ์หนึ่งในการให้ข้อมูลข่าวสารหรือการสื่อสารทางการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ใน สังคมเท่านั้น แต่ทว่ายังมีเครือข่าย กลไกอันโยงใยที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังรายการทั้งสอง การศึกษาวิเคราะห์ด้วยแนวคิดวาทกรรมจะทำให้เราเข้าใจรายการนายกษัตริย์คุณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์อย่างลึกซึ้งในฐานะที่เป็นวาทกรรมชุดหนึ่งของสังคม

2. แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

Critical Discourse Analysis-CDA เป็นการวิเคราะห์ห้วงวาทกรรมในเชิงวิพากษ์ คือการ วิเคราะห์ความเป็นจริงรวมไปถึงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีภาษาบางส่วนถูกเรียบเรียงโดยวิธี เฉพาะ การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายพิเศษ คือ 1.ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและสังคม 2.ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์และการจำแนกแยกแยะเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจ

การวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์นี้ จะเป็นการวิเคราะห์ภาษาและการสื่อ ความหมายของกระบวนการทางสังคมและปัญหาสังคม โดยไม่เน้นที่ภาษาหรือการใช้ภาษา แต่ เน้น คุณลักษณะของภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ, โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะพิเศษของการวิเคราะห์แนวนี้คือ ในการวิเคราะห์จะไม่มีอิทธิพลจากอารมณ์หรือ ความรู้สึกส่วนบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องเหมือนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (social science) และจะ เข้าไปศึกษาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทั้งด้านที่เป็นผู้ครอบงำและด้านที่ต่อต้านการครอบงำ จึงมี ความเป็นอิสระในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์วาทกรรมแบบ Critical Discourse Analysis ตามแนวคิดของ Norman Fairclough เหตุการณ์การสื่อสารจะประกอบด้วยมิติ 3 ประการ ได้แก่ ตัวบท (text) ปฏิบัติ

การรณทางวาทกรรม (discourse practices) และปฏิบัติการรณทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practices) ดังนั้นในการวิเคราะห์วาทกรรมของเหตุการณ์การสื่อสาร จึงหมายถึง การวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมิติดังกล่าว การวิเคราะห์ด้วบท (text) สามารถวิเคราะห์ได้ทั้งในแง่ของความหมายหรือรูปแบบของด้วบท สำหรับการวิเคราะห์ปฏิบัติการรณทางวาทกรรม (discourse practices) นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ทั้งในแง่ของการผลิตบท (text production) การแจกจ่ายบท (text distribution) และการบริโภคบท (text consumption) ส่วนการวิเคราะห์ปฏิบัติการรณทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practices) คือ การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม ที่แวดล้อมเหตุการณ์สื่อสารนั้น สามารถพิจารณาได้ทั้งในแง่การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

แผนภาพกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์วาทกรรมแบบ Critical Discourse Analysis

ของ Norman Fairclough

ปฏิบัติการรณทางวาทกรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างด้วบทกับปฏิบัติการรณทางสังคมวัฒนธรรม นั่นคือ ด้วบทและสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ด้วบทอาจถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมโดยแสดงผ่านทางปฏิบัติการรณทางวาทกรรม ในขณะที่เดียวกันด้วบทเองก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

การศึกษาวาทกรรมรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ เลือกที่จะศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์ (CDA- Critical Discourse Analysis) เนื่องจากเป็นแนวทางการศึกษาวาทกรรมที่สามารถตอบคำถามนำวิจัยของการศึกษานี้ได้อย่างครบถ้วน ภายใต้กรอบแนวคิดนี้ การศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้น จะวิเคราะห์โดยผ่านตัวบท(text) ซึ่งได้แก่ รายการนายกทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์เป็นหลัก ซึ่งการที่จะเข้าถึงและเข้าใจวาทกรรมที่เกิดขึ้นนั้น เราจำเป็นต้องศึกษาปฏิบัติการของวาทกรรมนั้น (discursive practice) ว่ารายการทั้งสองถูกถ่ายทอดหรือแสดงออกอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยในการการตีความหมายหรือทำความเข้าใจวาทกรรม ก็คือการเข้าใจสิ่งที่เป็นเงื่อนไขหรือเหตุการณ์สภาพแวดล้อมทั้งหมด สหบททั้งหลายที่เปิดโอกาสให้วาทกรรมนี้ได้เผยตัวออกมาเป็น Discursive Practice การศึกษาและเข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม สหบทต่างๆที่อยู่แวดล้อมวาทกรรม การปฏิบัติการทางวาทกรรม จะทำให้เราสามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงของตัวบท และสามารถเผยหรือแสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความคิดอันซับซ้อนโยงใยภายใต้วาทกรรม

3. แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ (ideologies) อำนาจ (power) และภาวะความเป็นใหญ่ (hegemony)

อุดมการณ์ (ideology) คำนี้เริ่มใช้ครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส (ideologues) เดิมทีนั้นหมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิด (study of ideas) ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาปรัชญาประเภทหนึ่งที่ได้รับการนิยามกันในหมู่นักคิดพวกหนึ่งเมื่อปลายศตวรรษที่ 18 และตลอดศตวรรษที่ 19 นักคิดกลุ่มนี้ถือว่า แนวการศึกษาปรัชญาของตนมีลักษณะพิเศษต่างไปจากกลุ่มอื่นๆในสมัยนั้น ที่ไม่ยึดถือวิธีการของอภิปรัชญา (metaphysics) Condillac นักคิดชาวฝรั่งเศสถือว่าความคิดทั้งหลายเกิดจากความรู้สึกของอายตนะทั้ง 5 (sensation) แทนที่จะเกิดขึ้นเองมีขึ้นเอง คือเป็นอิสระในลักษณะของวิญญาณตามคติของพวกจิตนิยม (Richard H. Cox (ed.), 1969)

ในสมัยต่อมา คำว่าอุดมการณ์ได้รับการนำมาใช้ใน 2 ความหมาย (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523) ความหมายแรก อุดมการณ์ถูกนำมาใช้เพื่อกล่าวถึงความเชื่อความคิดหรือแม้แต่ทัศนคติของคนกลุ่มหนึ่งหรือชุมชนหนึ่ง ซึ่งความเชื่อและความคิดดังกล่าวนี้ อาจจะมีจำกัดอยู่แต่เฉพาะคนเพียงไม่กี่คนหรือหลายคนก็ได้ หรือเป็นความเชื่อที่มีผู้คนยึดถืออยู่ในสมัยหนึ่ง แต่ไม่มีอิทธิพลในเวลาต่อมาก็ได้ เป็นอุดมการณ์ของยุคและของชนชั้นต่างๆที่มีอยู่ในสมัยนั้นๆ อุดมการณ์ใน

ลักษณะนี้จึงเป็นทฤษฎีที่แจ่มแจ้งแยกแยะแนวความคิด และความเชื่ออันมีแบบแผน ซึ่งมุ่งอธิบายสภาพการณ์ในสังคมทั้งที่เป็นมา ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตกาลที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และที่จะเป็นไปในอนาคต ความหมายของอุดมการณ์ในที่นี้ จึงเป็นความหมายแบบเบ็ดเสร็จ (Total conception of ideology)

อุดมการณ์ในความหมายที่สอง คืออุดมการณ์ที่มีความหมายเฉพาะราย (Particular Conception of Ideology) ได้ให้ความหมายว่า อุดมการณ์เป็นเครื่องมือของการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลสองฝ่าย (ชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ฯลฯ) ที่มุ่งโต้แย้งหลักการและความเชื่อ ตลอดจนทัศนคติของฝ่ายตรงข้าม โดยถือว่าอุดมการณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นมีรากฐานมาจากผลประโยชน์ทางสังคมของชนกลุ่มนั้น ตามความคิดนี้ อุดมการณ์จึงเป็นเพียงสิ่งฉาบหน้า หรือภาพลวงตาของสิ่งอื่นซึ่งอำพรางอยู่ สิ่งนั้นได้แก่ประโยชน์อันแท้จริงของผู้สนับสนุนอุดมการณ์ ซึ่งใช้อุดมการณ์เป็นเครื่องมือในการแสวงอำนาจเป็นข้ออ้างที่จะทำการกดขี่ชนกลุ่มอื่น เป็นเครื่องมือในการพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของชนชั้นนั้น

คาร์ล มาร์กซ เห็นว่า อุดมการณ์เป็นความสำนึกอันจอมปลอม (false consciousness) อุดมการณ์ถูกกำหนดโดยสภาพสังคมหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ความเชื่อและความรู้สึกสำนึกที่มาร์กซเห็นว่าเป็นภาพมายาเป็นสิ่งจอมปลอมนั้น ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทอันสำคัญของรัฐ ความเชื่อของคนที่เกี่ยวข้องกับรัฐนี้ได้ช่วยให้ชนชั้นที่มีอำนาจในการปกครองสามารถกดขี่ และฉกประโยชน์จากผู้ที่อยู่ใต้อำนาจปกครองได้ ถ้ารัฐต้องการสนับสนุนหรือพิทักษ์ผลประโยชน์ของชนชั้นหนึ่งๆ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความเชื่อผิดๆ ให้คนส่วนมากยอมรับเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่รัฐกำลังสนับสนุนอยู่

ในขณะที่อูทท์ เพชรอินทร (2537) มองว่า อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นแนวความคิดความเชื่อที่เกี่ยวกับตัวผู้ปกครอง และนำเอาความคิดหรือความเชื่อไปเป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ การกำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่ปกครอง ซึ่งหมายถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งบุคคลเหล่านี้ หลักการในการปกครองเพื่อเป็นข้ออ้างที่จะใช้ในการชักจูงความคิดเห็น หรือเพื่อที่จะต่อต้านหรือยับยั้งความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าสำคัญในการดำรงชีวิต

อุดมการณ์ทางการเมืองสะท้อนให้เห็นในรูปของวิธีการปกครอง หลักการปกครองและการดำเนินชีวิตของบุคคล อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาทางการเมือง

เพราะอุดมการณ์เป็นเสมือนจุดหมายปลายทาง เป็นรากฐานหลักเกณฑ์ในการดำเนินการ และเป็นแรงจูงใจเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการปกครองกับอุดมการณ์ทางการเมือง

อุดมการณ์มีวัตถุประสงค์หลักๆ อยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. เพื่อธำรงรักษาระบบและสภาพการณ์เดิมของสังคมไว้
2. เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในตัวระบบและการจัดระเบียบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
3. เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์ใหม่อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลง

ลิขิต ธีรเวคิน กล่าวไว้ใน "อุดมการณ์ทางการเมืองและการพัฒนาประเทศ" ว่า อุดมการณ์ความคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชุมชนไว้ด้วยกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ทุกคนมีส่วนร่วม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมซึ่งมีกลุ่มชนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน ความแตกต่างของกลุ่มชนทำให้แต่ละกลุ่มมีการมองโลกและมีทัศนคติที่ไม่เหมือนกัน อาจยึดถือศาสนาหรือความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป ผู้นำของประเทศที่มีลักษณะสังคมเช่นนี้ย่อมประสบความสำเร็จยากลำบากในการรวมชาติ อุดมการณ์ทางการเมืองแห่งชาติจึงจะทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของชนหลายกลุ่มในสังคมเดียวกันได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ในอีกแนวทางหนึ่ง อุดมการณ์ถือเป็นเหตุผลที่กลุ่มการเมืองยกขึ้นอ้างเพื่ออธิบาย ชักจูง ให้คนยอมรับความชอบธรรมของรัฐบาลใหม่ ใช้เป็นเครื่องมือในการชักจูงประชาชนให้สนับสนุนให้ยอมรับอำนาจและเสียสละร่วมกัน เพื่อที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในลักษณะดังกล่าวนี้ อุดมการณ์ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อรวมอำนาจและรักษาอำนาจของผู้นำ

ตัวอย่างของอุดมการณ์ที่สนับสนุนอำนาจและความชอบธรรมใหม่นี้ ได้แก่ ประกาศของคณะราษฎร ภายหลังจากที่ได้ทำการยึดอำนาจ ซึ่งมีข้อความตอนหนึ่งว่า

"รัฐบาลของกษัตริย์ได้ปกครองอย่างหลอกลวง ไม่ซื่อตรงต่อราษฎร มีเป็นต้นว่า หลอกว่าจะบำรุงการทำการมหากินอย่างโน้นอย่างนี้ แต่ครั้งคอยๆ ก็เหลวไป หาได้ทำจริงจังไม่ มีหน้าซ้ำกล่าว

คำหมิ่นประมาทราษฎรผู้มีบุญคุณเสียภาษีให้เจ้าได้กิน ว่าราษฎรยังมีเสียงทางการเมืองไม่ได้ เพราะราษฎรยังโง่ คำพูดของพวกเขาเจ้าเช่นนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าราษฎรโง่ เจ้าก็โง่เพราะเป็นชาติเดียวกัน... ราษฎรทั้งหลายพึงรู้เถิดว่าประเทศเรานี้เป็นของราษฎร ไม่ใช่ของกษัตริย์ตามที่เขาหลอกลวง บรรพบุรุษของราษฎรเป็นผู้ช่วยกันกู้ให้ประเทศมีอิสรภาพพ้นจากมือข้าศึก พวกเจ้ามีแต่ชูปมือเบีบ และกวาดรวบรวมทรัพย์สมบัติเข้าไว้ตั้งหลายร้อยล้าน เงินเหล่านี้เอามาจากราษฎรเพราะวิธีทำนา บนหลังคนนั่นเอง..."

จะเห็นได้ว่าคณะราษฎรได้ทำทลายอุดมการณ์เก่าของระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หลายประการด้วยกัน ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นของราษฎรไม่ใช่ของกษัตริย์ ราษฎรควรเป็นผู้ที่ได้รับสิทธิในการปกครองประเทศและสิทธิอื่นๆ ประกาศของคณะราษฎรเป็นคำแถลงอุดมการณ์ที่ทำทลายลัทธิเทวสิทธิ์และยังพยายามชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นมาของระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งถึงความไม่ดีของระบบนั้นว่า ก่อให้เกิดการเอาัดเอาเปรียบ ความไม่ยุติธรรม การแจกจ่ายที่ไม่เป็นธรรมและการดูถูกเหยียดหยามระหว่างชนชั้น ประกาศฉบับนี้ชี้ให้เห็นสภาพชีวิตปัจจุบันของคนไทยว่า เหตุใดจึงต้องอดอยากแค้นและได้ตั้งความหวังสำหรับชีวิตใหม่ภายใต้การปกครองของคณะราษฎรไว้ด้วย เป็นเป้าหมายใหม่ซึ่งได้แก่ หลักหกประการของคณะราษฎรนั่นเอง (ชัชวาลย์ สุมทวณิช, 2523)

อุดมการณ์จึงถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมือง 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. เป็นการนำอุดมการณ์มาใช้เพื่อปกครองและยึดกลุ่มชนเข้าไว้ด้วยกัน
2. เป็นการใช้อุดมการณ์เพื่อประโยชน์ในการชักจูงให้คนมาเสียสละเพื่อเป้าหมายร่วม หรือ "ทำเพื่ออุดมการณ์" ซึ่งมักจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้นำทางการเมืองมากกว่าต่อประชาชนทั่วไป ประชาชนถูกเรียกร้องให้เสียสละมอบกายถวายชีวิตเพื่ออุดมการณ์
3. เป็นการใช้อุดมการณ์เพื่อประโยชน์ในการขยายอำนาจของรัฐบาล
4. เป็นการใช้อุดมการณ์ภายในพรรคหรือในองค์กรอื่นๆ โดยที่ผู้ต้องการเข้าไปยึดอำนาจ หรือเมื่อยึดอำนาจได้แล้ว เพื่อรักษาอำนาจนั้นไว้

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า "อุดมการณ์" เป็นหนทางเพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งในอุดมคติ (idealism) อุดมการณ์เป็นระบบความเชื่อหรือระบบความคิด ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม คนต่อรัฐ และอธิบายความเป็นไปทางสังคม เสนอแนวทางปฏิบัติโดยแสดงให้เห็นภาพของสังคมในอนาคตภายหลังจากนำอุดมการณ์นั้นๆ มาใช้แล้วว่าจะจะเป็นไปในวิถีทางใด

อุดมการณ์จะมีพลัง เมื่อการเสนออุดมการณ์นั้นได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ เป้าหมายของอุดมการณ์อยู่ที่ผู้รับ คือ ประชาชน อุดมการณ์จึงต้องเชื่อมโยงกับค่านิยมทางสังคมที่สำคัญๆ

อุดมการณ์ได้ถูกส่งผ่านโดยกระบวนการทางภาษา (Ideologies-Linguistic Process) ซึ่งเป็นกระบวนการการต่อสู้ที่จะเลือกนำเสนอเหตุการณ์หนึ่งในทิศทางมุมมองหนึ่งและเลือกที่จะละทิ้งการนำเสนอในแง่มุมอื่นๆ กล่าวคือ เป็นการเลือกที่จะพูดถึงความเป็นจริงภายในกรอบของวาทกรรมแบบใด และวาทกรรมนั้นก็มิอิทธิพลต่อการรับรู้และความเข้าใจของคนต่อประเด็นนั้นๆ (Trew,1979 อ้างถึงใน รุ่งรวี เฉลิมศรีภิญโญรัช,2540)

Van Dijk, Teun ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ไว้ว่า อุดมการณ์เป็นระบบพื้นฐานความรู้ทางสังคมเบื้องต้น และเป็นการรวบรวมทัศนคติหรือรูปแบบตัวแทนทางความคิดทางสังคมอื่นๆที่สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมกัน โดยอุดมการณ์จะควบคุมรูปแบบความคิดโดยอ้อมๆให้สร้างวาทกรรม และการตีความวาทกรรม ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การเข้าใจวาทกรรมสามารถนำไปสู่การอธิบายถึงอุดมการณ์ที่ถ่ายทอดในวาทกรรมนั้นๆได้เช่นกัน

อำนาจ (power) อำนาจเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน

Robert A. Dahl นักคิดคนสำคัญทางรัฐศาสตร์ ได้ให้ความหมายว่า อำนาจเป็นความสามารถที่บุคคลหนึ่งทำให้อีกบุคคลหนึ่งทำตามที่ต้องการได้ ซึ่งโดยปกติแล้วบุคคลนั้นจะไม่ทำ ในกรณีนี้จะเห็นว่า อำนาจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (power as a relation among people) ผู้มีอำนาจเป็นผู้ที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

Edgar Schein เห็นว่า อำนาจเป็นความสามารถบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่ทำให้คนอื่นหรือกลุ่มอื่นเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหรือวิถีชีวิตได้

ในขณะที่นักวิชาการไทย พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว (2527) ได้ให้ความหมายของอำนาจว่า อำนาจเป็นสมรรถภาพ (capacity) ซึ่งตัวสมรรถภาพนี้จะผลักดันให้คนอื่นกระทำตามที่ตนปรารถนา บางคนเรียกสมรรถภาพนี้ว่าอิทธิพล (influence) อำนาจในตัวของมันมีลักษณะเป็นเพียงศักยภาพ (potential)

สุรวุฒิ บัดไธสง (2536) ในรายงานการวิจัยเรื่อง "อำนาจและทรัพยากรทางการเมือง :
ศึกษารณียะคอมพล ป. พิบูลสงคราม" ได้ประมวลลักษณะของอำนาจไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. อำนาจเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม
2. อำนาจไม่ใช่เหตุการณ์ (event) หากแต่เป็นศักยภาพ (potentials) หรือ สมรรถภาพ (capacities) ซึ่งบุคคลสามารถครอบครองหรือเป็นเจ้าของได้ และสามารถที่จะทำให้อำนาจหรือสมรรถภาพนั้นเกิดอำนาจตามที่ต้องการได้
3. อำนาจจะต้องมีลักษณะของการบีบบังคับให้อีกฝ่ายเกิดความรู้สึกว่ามีการบังคับจนจำเป็นต้องทำตาม ลักษณะของการบังคับนี้มีหลายลักษณะด้วยกัน เช่น ยอมทำตามแต่โดยดี (สมัครใจ) ยอมเพราะถูกข่มขู่ หรือยอมเพราะถูกใช้กำลังบังคับ เป็นต้น
4. บุคคลอาจมีอำนาจแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ ที่ Robert A. Dahl ได้เสนอไว้ ดังนี้

- (ก) ความสามารถที่จะมีทรัพยากรทางการเมืองมากขึ้น
- (ข) ความสามารถในการใช้ทรัพยากรทางการเมืองอย่างมีความชำนาญและมีประสิทธิภาพ
- (ค) มีเป้าหมายที่จะใช้ทรัพยากร

อำนาจถือเป็นหัวใจของการเมือง นักการเมืองและพรรคการเมืองย่อมแสวงหาอำนาจให้ตน ซึ่งการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะมีอำนาจทางการเมืองมากน้อยเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับทรัพยากรทางการเมือง ถ้ามีทรัพยากรทางการเมืองมากก็อาจทำให้มีอำนาจทางการเมืองมากขึ้นตาม ซึ่งตามความหมายนี้ทรัพยากรทางการเมืองจึงถือเป็นแหล่ง หรือที่มาของอำนาจทางการเมือง

Robert A. Dahl (1983) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการเมือง ได้แก่ ความมั่งคั่ง (wealth) รายได้ (income) ความรู้ (knowledge) ความมีชื่อเสียง (popularity) ความสามารถในการควบคุมการสื่อสาร (control over communication) ความสามารถในการควบคุมตำรวจและทหาร (command over police and military force)

ในขณะที่ Warren Illichman และ Norman Thomas Uphoff (1974) เห็นว่า ทรัพยากรทางการเมืองได้แก่ สินค้าและการบริการทางเศรษฐกิจ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กำลัง ความชอบธรรม (legitimacy) อำนาจหน้าที่โดยชอบธรรม (authority) รวมทั้งการยินยอม (compliance)

ทรัพยากรทางการเมืองหนึ่งของผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจและเป็นทรัพยากรสำคัญที่โยงใยกับแนวคิดเรื่องอุดมการณ์ ก็คือ ทรัพยากรที่ว่าด้วย ความชอบธรรม (legitimacy) เพราะความชอบธรรมเกิดจากการมีอำนาจหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย (authority) และการสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองให้เป็นที่ยอมรับจากประชาชน ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า อุดมการณ์นอกจากจะเป็นระบบความคิดความเชื่อ เพื่อไปถึงเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งแล้ว อุดมการณ์ยังเป็นตัวสร้างความชอบธรรมทางการเมืองด้วย การที่อุดมการณ์จะสร้างความชอบธรรมทางการเมืองได้นั้น อุดมการณ์นั้นจะต้องเป็นฐานคิดของสังคม นั่นคือได้รับการยอมรับและยึดเป็นแนวคิดหลัก เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต เห็นด้วยและยอมรับ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสังคมหรือประชาชนส่วนใหญ่ และเมื่ออุดมการณ์นั้นเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม กลุ่มที่ได้ผลประโยชน์อย่างแท้จริง ก็คือผู้มีอำนาจหรือผู้สร้างอุดมการณ์นั้นนั่นเอง

การจะทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคมหรือประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อให้ตนมีความชอบธรรมซึ่งเป็นทรัพยากรหนึ่งทางการเมืองที่จะเป็นหนทางไปสู่การมีอำนาจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาการยอมรับและการสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้โดยการเผยแพร่โลกทัศน์หรือแนวความคิดของตน นั่นก็คืออุดมการณ์เข้าไปครอบงำความคิดของสังคมหรือที่เราเรียกว่า การครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ (Hegemony)

แนวความคิดเรื่องการครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ (hegemony) นี้เป็นความคิดของ Antonio Gramsci นักทฤษฎีมาร์กซิสต์ชาวอิตาลี ซึ่งเขาได้เสนอทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคมที่เน้นถึงการต่อสู้ทางอุดมการณ์ ซึ่งค้านกับความคิดดั้งเดิมของมาร์กซิสต์ที่มองว่าปัจจัยหลักของการเปลี่ยนแปลงสังคมอยู่ที่เศรษฐกิจ

Gramsci กล่าวถึงการครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ (hegemony) ว่า ผู้นำทางการเมืองจะได้รับการยินยอมในการปกครอง โดยความยินยอมนี้จะได้มาจากการเผยแพร่โลกทัศน์ของผู้ปกครองและทำให้ประชาชนมีความนิยมในโลกทัศน์ดังกล่าว เมื่อผู้ปกครองสามารถครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ได้พร้อมๆ กับการใช้อำนาจบังคับในการปกครองก็จะทำให้ผู้ปกครองธำรงรักษารัฐไว้ได้อย่างมั่นคงยาวนาน (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2524)

Martin Carnoy ได้กล่าวถึงแนวความคิดของ Gramsci เกี่ยวกับการมีอำนาจครอบงำนี้ว่า มีความหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. การมีอำนาจครอบงำ หมายถึง กระบวนการในสังคมซึ่งส่วนหนึ่งของชนชั้นนำกระทำการควบคุมผ่านทางความเป็นผู้นำทางศีลธรรมและปัญญาต่อส่วนอื่นๆของชนชั้นนำ ซึ่งเป็นพันธมิตรกัน ส่วนที่นำนี้มีอำนาจและความสามารถในการเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของส่วนอื่นๆ ไม่ได้บังคับให้ส่วนอื่นๆยึดถืออุดมการณ์ของตน แต่ใช้การศึกษา กระบวนการเรียนรู้และกล่อมเกลาทางการเมือง โดยเสนอหลักการที่เป็นอุดมการณ์ร่วม ในลักษณะที่ดึงโลกทัศน์และผลประโยชน์ของกลุ่มพันธมิตรเข้ามาไว้ในอุดมการณ์ร่วมนี้ด้วย
2. การมีอำนาจครอบงำ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำและชนชั้นผู้ถูกปกครอง เป็นความสำเร็จของความพยายามของชนชั้นนำในการใช้ความเป็นผู้นำทางการเมือง ศีลธรรม และปัญญาไปกำหนดโลกทัศน์ของชนชั้นนำให้เป็นโลกทัศน์ที่ทุกฝ่ายยอมรับนับถือ

การมีอำนาจครอบงำเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการขยายความสามารถในการสืบทอดอำนาจในการควบคุมพัฒนาการของสังคม

การเข้าครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ของชนชั้นที่มุ่งความเป็นใหญ่ต้องดำเนินการผ่านประชาสังคม (Civil Society) โดยเผยแพร่อุดมการณ์ของตนให้กว้างขวางที่สุด ต้องพยายามเน้นกระตุ้นอธิบายให้เหตุผลของอุดมการณ์ตนเป็นที่ยอมรับจากมวลชน ซึ่งการยอมรับนี้จะทำให้ได้มาซึ่งความชอบธรรม และอำนาจทางการเมือง

ทฤษฎีการครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และกล่อมเกลาทางการเมือง (hegemony theory of political socialization) การครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ เป็นวิถีทางซึ่งกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองใช้สัญลักษณ์ การโฆษณาชวนเชื่อ และการตรวจสอบเป็นเครื่องมือในการธำรงรักษาอำนาจของตนไว้ซึ่งนั่นก็คือกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองนั่นเอง ดังนั้นการศึกษาคครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์กับกระบวนการเรียนรู้และกล่อมเกลาทางการเมือง คือการศึกษาเพื่อค้นหาลักษณะและวิถีในการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางการเมืองจากกลุ่มผู้ครอบงำไปสู่กลุ่มผู้ถูกครอบงำในสังคม

สังคมการเมืองในปัจจุบันของประเทศไทยเป็นที่รู้กันดีว่า พรรคการเมืองหลักซึ่งมีบทบาทอย่างมากในสังคมไทยยุคนี้ คือ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคไทยรักไทย พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่เก่าแก่ที่สุด มีประวัติศาสตร์ในการเมืองไทยยาวนานถึง 56 ปี (2489-ปัจจุบัน) ส่วนพรรคไทยรักไทยถึงแม้จะเป็นพรรคที่ก่อตั้งใหม่ได้ไม่นานเมื่อเทียบกับพรรคประชาธิปัตย์ แต่ก็นับว่าเป็นพรรคการเมืองสำคัญที่มาแรงและน่าจับตามองเป็นอย่างยิ่ง เพราะเพียงครั้งแรกที่ส่งสมาชิกพรรคสมัครเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (6 มกราคม 2544) ก็ได้รับการตอบรับอย่างดีจากประชาชน จนสามารถเป็นพรรคแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล และ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

พรรคไทยรักไทยและพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนี้ จึงเป็นคู่แข่งทางการเมืองที่สำคัญ และดังที่กล่าวไปแล้วว่า หัวใจของการเมืองนั้นคือ อำนาจ ดังนั้นทั้งสองพรรคจึงจำเป็นต้องแสวงหาอำนาจให้ได้มากที่สุด อุดมการณ์ของพรรคจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ทั้งสองพรรคจำเป็นต้องต่อสู้ เพื่อแย่งชิงการครองความเป็นใหญ่ทางอุดมการณ์ (hegemony) ด้วยกลยุทธ์ กลวิธีต่างๆ ซึ่งรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ก็เป็นหนึ่งในยุทธวิธีเหล่านี้

4. แนวคิดเรื่องสหบท (intertextuality)

สหบท (intertextuality) เกิดขึ้นในปลายคริสต์ศักราช 1960 โดย Kristeva ซึ่งแต่เดิมนั้นใช้คำว่า "translinguistic" สหบท (intertextuality) เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหา (text) ซึ่งมีคาอิล บา คทิน นักสัญญาวิทยาชาวรัสเซียได้เสนอไว้ในเรื่องการเชื่อมโยงเนื้อหาว่า เมื่อใดก็ตามที่คนเราพูด จะมีความผูกพันกับสิ่งที่ถูกพูดในอดีตมาก่อน และคำพูดนั้น เรายังหวังที่จะได้มีการพูดถึงอีกในอนาคต และถ้าเรานำเอาความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และเคลื่อนย้ายจากคำพูดมาสู่เนื้อหา เราก็จะบรรลุถึงความเข้าใจลึกซึ้งในเรื่องการเชื่อมโยงเนื้อหา (อ้างถึงใน ศุภยง พันธ์มูมโกมล, 2537)

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สหบทเป็นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยง รั้อยรัดเกี่ยวพันระหว่างตัววาทกรรมกับสภาพสังคมที่เกิดขึ้นในเวลานั้น และใช้ในการค้นหาลีลาของวาทกรรมหนึ่งๆที่มีปฏิสัมพันธ์กับบริบทของวาทกรรมนั้นๆ การเชื่อมโยงเนื้อหาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ (วรางคณา จันลา, 2545) คือ

1. การเชื่อมโยงเนื้อหา (intertextuality) แบบจิตสำนึก (consciously) เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาโดยเฉพาะการโต้แย้ง การโต้ตอบ โดยเมื่อเราได้เห็นเนื้อหาอย่างหนึ่ง เราสามารถโยงไปหาเนื้อหาหนึ่งได้ในลักษณะที่เนื้อหาทั้งสองเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน แต่เป็นการโต้ตอบ โต้แย้งกัน
2. การเชื่อมโยงเนื้อหา (intertextuality) แบบไร้จิตสำนึก (unconsciously) เป็นการที่เนื้อหาได้ใช้วัตถุดิบในสิ่งเดียวกัน หรือแตกต่างกัน โดยผู้ประพันธ์มิได้มีความตั้งใจให้เหมือนกัน

Fairclough (1992) ได้กล่าวถึง สหบท ว่าสหบทเป็นคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไปของตัวบท ตัวบทหนึ่งๆนั้นจะประกอบไปด้วยส่วนของตัวบทอื่นๆที่หยิบยกมาซึ่งอาจแสดงออกมาอย่างชัดแจ้งหรือมีการผสมผสานรวมกัน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท อาจปรากฏออกมาในรูปแบบของการลอกเลียนกัน, โต้แย้งกัน หรือการเยาะเย้ยถากถางก็ได้ แนวคิดของการสร้างสหบทเน้นย้ำในเรื่องของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของตัวบท ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีเกิดขึ้นจริง แนวคิดเรื่องสหบทเป็นประโยชน์ในประเด็นของการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย การเคลื่อนย้ายของตัวบท และเพื่อเป็นการเน้นย้ำว่าเมื่อตัวบทถูกสร้างขึ้นโดยการโยงใยจากตัวบทอื่น ดังนั้นการตีความเพื่อทำความเข้าใจตัวบทหนึ่งๆนั้น จำเป็นจะต้องเข้าใจตัวบทที่เกิดขึ้นก่อน (prior texts) บริบทแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลโยงใยสืบเนื่องต่อการตีความหมายด้วย

Fairclough ได้แบ่งสหบทไว้ใน 2 ระดับ ดังนี้

1. เป็นการผสมผสานองค์ประกอบซึ่งกันและกันระหว่างวาทกรรมขึ้นเดียวที่มีลักษณะประพันธ์ (genre) ที่แตกต่างกันออกไป หรือระหว่างตัววาทกรรมหลายๆชิ้นที่มีความแตกต่างกัน
2. เป็นการกล่าวถึงปัจจุบันในขณะที่วาทกรรมนั้นๆถูกสร้างขึ้น โดยจะนำถ้อยคำที่มีความเฉพาะเจาะจงของผู้อื่นมาผสมผสานถ้อยคำของผู้พูดในการกล่าวรายงาน

การวิเคราะห์สหบท (Intertextual Analysis) ใน ระดับที่หนึ่ง:เป็นการผสมผสานองค์ประกอบซึ่งกันและกันระหว่างวาทกรรมขึ้นเดียวที่มีลักษณะประพันธ์ (genre) ที่แตกต่างกันออกไป หรือระหว่างตัววาทกรรมหลายๆชิ้นที่มีความแตกต่างกัน จะให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงในการใช้คำพูดในลักษณะประพันธ์ที่มีความแตกต่างกันออกไป การให้สหบทอาจจะ

แสดงออกให้เห็นภายในประโยคหนึ่งๆ หรือลำดับขั้นตอนต่างๆของวาทกรรมก็ได้ สหบทที่อยู่ภายใต้ประโยคหนึ่งจะเรียกว่า *สหบทที่มีการผสมผสาน* ในขณะที่สหบทในลำดับขั้นตอนต่างๆของวาทกรรม จะเรียกว่า *สหบทที่เป็นลำดับขั้นตอน* ส่วนการปรากฏของตัวบทที่มีลักษณะประพันธ์หนึ่งในตัวบทที่มีอีกลักษณะประพันธ์หนึ่ง จะเรียกว่า *สหบทแฝง*

ส่วนการวิเคราะห์สหบทใน ระดับที่ 2:เป็นการกล่าวถึงปัจจุบันในขณะที่วาทกรรมนั้นๆถูกสร้างขึ้น โดยจะนำถ้อยคำที่มีความเฉพาะเจาะจงของผู้เข้ามาผสมผสานถ้อยคำของผู้พูดในการกล่าวรายงาน อาจศึกษาวัตถุประสงค์ที่นำถ้อยคำที่เฉพาะเจาะจงของผู้เข้ามาผสมผสาน ซึ่งในงานวิจัยของ Savitri Gadavani (2002) พบว่า สหบทในระดับที่ 2 จากการวิจัยเรื่อง "การสร้างคำกล่าวหาด้วยวิธีคล้ายการสรรเสริญ:กรณีศึกษาการอภิปรายไม่ไว้วางใจในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ ดังนี้

1. ใช้เพื่อการสร้างคำวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ
2. ใช้เพื่อสร้าง ข้อกล่าวหาอย่างมีหลักการ
3. ใช้เป็นเครื่องมือในการบรรยาย

5. แนวคิดเรื่องการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)

การสื่อสารกับการเมืองนั้นมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด การสื่อสารเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางสังคม และการเมืองก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองเกือบทั้งหมดเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสื่อสารไม่ลักษณะใดก็ลักษณะหนึ่ง การสื่อสารการเมือง เป็นเรื่องของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการเมือง โดยทั้งการสื่อสารและการเมืองต่างถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้แล้วแต่สถานการณ์ที่ศึกษา โดยจะตระหนักถึงการสื่อสารในฐานะเครื่องมือของการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อไปสู่เป้าหมายทางการเมืองทั้งของระบบ รัฐ หรือ ผู้นำ และอาศัยการสื่อสารสร้างแนวทางการยอมรับขึ้นในกลุ่มประชาชนผู้รับสาร ในกรณีปริมาณของสารสนเทศที่ไหลเวียนตามช่องทางสื่อสารต่างๆจะรองรับกลไกการสื่อสารซึ่งเป็นพลังอำนาจทางการเมืองในการควบคุมระบบการเมืองให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ด้วยวิธีการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง การใช้อิทธิพล การล่อลวงเกลียดชัง และบูรณาการ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2544)

Micheal Rush และ Phillip Althoff (1971) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารทางการเมือง ว่า คือการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการเมืองจากส่วนหนึ่งของระบบการเมืองไปยังอีกส่วนหนึ่งของระบบการเมือง และเป็นการถ่ายทอดระหว่างระบบสังคมกับระบบการเมืองด้วย

องค์ประกอบของการสื่อสารการเมือง

Lasswell นักคิดคนสำคัญทางด้านการศึกษาการเมือง ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารทางการเมืองว่า ประกอบด้วยผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร และผลกระทบของการสื่อสาร ซึ่งองค์ประกอบในประการหลังสุดเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารกลายเป็นการเมือง

ผู้ส่งสาร

ผู้ส่งสารในทางการเมืองหมายถึง นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรสถาบัน และโครงสร้างของการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

สาร

สารในที่นี้ หมายถึงถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็น ต่างๆ ที่ผู้ส่งสารใช้เพื่อจุดมุ่งหมายในการให้ข้อมูล การโฆษณาชวนเชื่อ โน้มน้าวใจ และการประชาสัมพันธ์ โดยคาดหวังให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีทัศนคติ อุดมการณ์และพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยให้แต่ละฝ่ายอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เนื่องจากไม่รู้ลึกถึงความแปลกแยกที่มีต่อสังคมการเมืองนั้นๆ ซึ่งสารนั้นมักจะกล่าวในประเด็นเหล่านี้ (สุรพงษ์ โสภนะเสถียร, 2544)

1. สารที่เกี่ยวกับสถาบันผู้ส่งสาร ได้แก่ การจัดองค์การ(รัฐบาล/พรรคการเมือง) ภารกิจขององค์การ การดำเนินงานและผลงานขององค์การ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้รับสารเล็งเห็นและให้การสนับสนุนต่อ
2. สารที่เกี่ยวกับสถาบันผู้รับสาร ซึ่งได้แก่ประชาชน สารเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสาร ตลอดจนเจตนาารมณ์และความต้องการของผู้รับสาร (ซึ่งสารนี้ทำให้องค์การสามารถปรับนโยบายและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน)

3. สารที่เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจ ทักษะคิด ความร่วมมือ การสนับสนุน การสร้างภาพพจน์ และการยอมรับร่วมกัน

ช่องทางการสื่อสาร

Garnett (1992) ได้แบ่งช่องทางการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การสื่อสารโดยตรง
 - 1.1. การสื่อสารพบหน้า เช่น การออกเยี่ยมเยียนพูดคุยกับประชาชน การแถลงข่าว
 - 1.2. การร้องทุกข์ เช่น การเขียนจดหมายเปิดผนึก การร้องเรียนผ่านหนังสือพิมพ์
 - 1.3. โทรศัพท์ การโทรเข้ารายการ (call-in) โทรศัพท์สายด่วนติดต่อตรง
 - 1.4. เอกสาร เช่น คำสั่ง ระเบียบกติกาก
 - 1.5. รายการโทรทัศน์ เช่น สารคดีต่างๆ หรือการโฆษณาประชาสัมพันธ์
 - 1.6. ภาพยนต์และวิดีโอผ่านโฮตทัศน์อุปกรณ์
 - 1.7. คอมพิวเตอร์ ทั้งในรูปแบบของแผ่นข้อมูลและอินเทอร์เน็ต
 - 1.8. การสื่อสารผ่านสถาบัน เช่น ทางพรรคการเมือง หรือ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค
2. การสื่อสารโดยอ้อม คือ มีจังหวะของการสื่อสารมาก 1 จังหวะ หรือถ้าเป็นการสื่อสารจังหวะเดียวกันไม่ได้มุ่งเน้นโดยตรงต่อผลของการสื่อสาร เช่น
 - 2.1. รายงานข่าวจากสื่อมวลชน ทั้งการรายงานข่าวทั่วไป การรายงานแบบสอบสวน บทบรรณาธิการ ฯ
 - 2.2. รายงานการวิจัย การสำรวจทัศนคติ และการหยั่งเสียงประชาชน

ช่องทางการสื่อสารช่องทางหนึ่ง ซึ่งสามารถไปสู่ประชาชนจำนวนมาก นั่นก็คือ สื่อสารมวลชน (Mass media) สื่อสารมวลชนเป็นช่องทางการสื่อสารการเมืองที่เป็นหลักมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลหรือพรรคการเมืองอาศัยสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือผลักดันให้ประชาชนมีแนวความคิดที่ไม่แตกต่างไปจากตนทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยทางตรงก็คือรัฐบาลหรือพรรคการเมืองเป็นผู้สื่อสารกับประชาชนเอง โดยทางอ้อมได้แก่ การรายงานข่าวทั่วไป และ

การที่จะพิจารณาว่าช่องทางการสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรนั้น จะต้องพิจารณาการเข้าถึงประชาชนของสื่อ นั้น ๆ

วิทยุเป็นสื่อสารมวลชนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือที่เข้าถึงประชาชนได้ทุกชั้นทุกวัย การที่วิทยุสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากนั้น น่าจะเป็นเพราะวิทยุเป็นสื่อที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด มีสถานีวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่นต่างๆทั่วประเทศจำนวนมาก ทำให้สภาพภูมิประเทศไม่เป็นอุปสรรคในการรับฟัง ประกอบกับเครื่องรับวิทยุมีราคาไม่แพง จนเกินความสามารถของชาวชนบทที่จะเป็นเจ้าของได้ นอกจากนี้ในขณะที่รับฟังวิทยุก็สามารถทำงานหรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆไปด้วยได้ (วงค์ รุ่งรุจีไพศาล, 2527)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อมวลชนของคนยากจนในชนบท" (2519) และ "รายงานสรุปการสำรวจสื่อมวลชนในภาคเหนือ ประเทศไทย" (2518) โดย ศิริชัย ศิริภายะ พบว่าความยากจนในชนบทมิได้เป็นสิ่งขัดขวางการใช้สื่อมวลชน แต่สื่อมวลชนแต่ละชนิดจะมีความสามารถในการเข้าถึงคนยากจนในชนบทต่างกัน วิทยุเป็นสื่อมวลชนที่คนยากจนในชนบทใช้อยู่เป็นประจำ ประชากรในภาคเหนือร้อยละ 89 รับฟังวิทยุเป็นประจำ และจากการสำรวจของบริษัทดีมาร์ในปี 2515 พบว่า ร้อยละ 96 ของครัวเรือนที่รับการสัมภาษณ์มีเครื่องรับวิทยุไว้ในครอบครอง

สำหรับสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นจัดได้ว่าเป็นสื่อใหม่ ซึ่งสุกัญญา สดบรรทัด (2541) ได้ให้ความหมายของสื่อใหม่ว่า หมายถึงสื่อที่ใช้เทคโนโลยีแผนใหม่ ทั้งคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารดาวเทียม สื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน (Computer-Mediated-Communication: CMC) เป็นสื่อแบบปฏิสัมพันธ์ เช่น อินเทอร์เน็ต ส่วนสื่อโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม เช่น โทรศัพท์ผ่านดาวเทียมซึ่งจะมีพลังป้อนข่าวสารไปได้ทั่วโลกและสามารถเข้าถึงผู้ที่ติดต่อไม่ได้ (Disconnected)

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโฆษิต (2541) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น จะต้องเชื่อมต่อกับเครือข่าย ดังนั้นจำนวนผู้ใช้จึงยังจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มบุคคลที่ใช้คอมพิวเตอร์และมีอุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น โมเด็มและสมาชิกอินเทอร์เน็ต ซึ่งจุดนี้ถือเป็นข้อด้อยของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์บนอินเทอร์เน็ต ส่วนข้อดีของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ได้แก่

1. ความเป็นสื่อสากลที่สามารถเข้าถึงผู้รับในระดับสากลโดยไม่จำกัดกลุ่มและถิ่นที่อยู่ของผู้รับสาร สามารถแพร่กระจายตัวได้ทั่วโลก
2. เป็นสื่อที่สามารถสร้างกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา เป็นสื่อที่สามารถเปิดรับข่าวสารได้ 24 ชั่วโมง
4. สามารถให้ข่าวสารข้อมูลได้มากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ ทั้งข้อความ ภาพ และเสียง
5. เป็นสื่อโฆษณาราคาถูกที่ผลิตได้เร็ว เสียค่าใช้จ่ายน้อย
6. เป็นสื่อที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้รับสารได้ สามารถสื่อสารกลับกลุ่มเป้าหมายได้ในเวลาเดียวกัน
7. เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารที่เฉพาะเจาะจง (Selective)
8. เป็นสื่อที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับสาร (Media on Demand) ในเรื่องต่างๆได้ โดยที่ผู้แสวงหาข่าวสารมีความเต็มใจเปิดรับ
9. เป็นสื่อที่ให้ภาพลักษณ์ในด้านความทันสมัย

หน้าที่ของการสื่อสารการเมือง

Harold D.Lasswell กล่าวถึงหน้าที่ของการสื่อสารมวลชนในสังคมว่า มีหน้าที่หลัก

3 ประการ ได้แก่

ประการแรก หน้าที่ในการสังเกตการณ์และรายงานสภาวะแวดล้อม รวมทั้งชี้ให้เห็นภัยอันตรายและเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อสังคม หน้าที่ในด้านนี้ ได้แก่ การรายงานข่าว (news reporting) หรือ การแจ้งข่าวสาร (informing)

ประการที่สอง หน้าที่ประสานส่วนต่างๆในสังคมให้รับกับสภาพแวดล้อม กล่าวคือ การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยวิเคราะห์และเสนอแนะว่าควรจะทำอย่างไรกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น หน้าที่ในส่วนนี้ คือ หน้าที่ในการชักจูง (persuasion) หรือ บทบรรณาธิการ (editorial)

ประการที่สาม หน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางสังคม การเผยแพร่ความรู้ ค่านิยม และปทัสสถานของสังคมแก่สมาชิกรุ่นใหม่ของสังคม เพื่อให้วิถียุทธศาสตร์และวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆคงอยู่ต่อไป ได้แก่ หน้าที่ในการให้การศึกษา (educational function)

Kolb (1978) ได้อธิบายว่า ระบบการสื่อสารทางการเมืองควรทำหน้าที่สื่อสารและเชื่อมโยง ในประเด็นต่างๆเหล่านี้

1. ทำหน้าที่สื่อสารความเห็น และผลประโยชน์ของประชาชน ให้กลุ่มต่างๆในสังคม
2. ทำหน้าที่รวบรวมกลั่นกรองข้อเรียกร้อง และช่วยแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ระหว่างกลุ่มในสังคม
3. ทำหน้าที่ในการเลือกสรรทางการเมือง
4. ทำหน้าที่กล่อมเกลางานการเมือง (Political Socialization) ซึ่งได้แก่ การระดมกำลัง (Mobilization) การบูรณาการทางการเมือง (Integration) และการสร้างแรงสนับสนุนทางการเมือง (Support Building) โดยอาศัยการศึกษา การเผยแพร่ข่าวสาร การโฆษณาชวนเชื่อ ทั้งของรัฐและสถาบันอื่นๆ เช่น พรรคการเมือง, กลุ่มผลประโยชน์, สื่อมวลชน ฯ เพื่อสร้างแรงสนับสนุนจากประชาชน สร้างความเชื่อมั่นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม ตลอดจนเพื่อปลูกฝังทัศนคติอันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมเสถียรภาพ และควมมีประสิทธิภาพของรัฐบาล
5. ทำหน้าที่ช่วยให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือรัฐบาล
6. ทำหน้าที่ในการประสานโครงสร้างและกระบวนการต่างๆของรัฐบาล

การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง

การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารทางการเมืองซึ่งมีความสำคัญไม่น้อย Bernays (1923) ผู้วางรากฐานวิชาทางด้านประชาสัมพันธ์ ได้ให้ความหมายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการโน้มน้าวใจและเสนอแนะผู้รับสาร เพื่อให้เกิดความคิดเห็นร่วมกัน (public thought) ส่งเสริมภาพพจน์ของผู้ส่งสาร และทำให้เกิดผลพวงของการประชาสัมพันธ์ (consequences) ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดดุลยภาพ (equilibrium) ของระบบสังคมการเมือง เพราะการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบ จะทำให้เกิดสารที่สะท้อนกลับมา (feedback) และช่วยให้เกิดมีการปรับปรุงแก้ไข

2. การประชาสัมพันธ์ต้องคำนึงถึงเสถียรภาพของระบบ พิจารณาถึงผลพวงที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว
3. การประชาสัมพันธ์ สร้างให้เกิดการรักษาภาพพจน์ (images) ของสถาบัน เพราะความเป็นสถาบันจะดำรงอยู่ได้ต่อเมื่อมีลักษณะเป็นเสมือนสิ่งมีชีวิต จะต้องสะสมความนิยม (popularity) และความผูกพันภักดี (loyalty) ของผู้รับสารให้ปรากฏโดยทั่วไป การรักษาตลอดจนการแสดงภาพพจน์ดังกล่าวต้องอาศัยการกระจายข่าวสารสู่สาธารณะ (publicity) ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงให้องค์การและสร้างชื่อเสียง ให้ประชาชนตระหนักถึงอยู่เสมอ
4. ความเป็นสถาบันจะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่องนั้น จำเป็นต้องปลูกฝังศรัทธา ความเชื่อใจ และความไว้วางใจได้ (trust) ในสายตาของประชาชนนอกเหนือจากการรักษาภาพพจน์ เพราะการสร้างที่น่าเชื่อถือจะทำให้เกิดการยอมรับ การสร้างให้เกิดความน่าเชื่อถือนั้น ต้องมาจากการกระจายข่าวสารที่มีคุณภาพ มีความจริงใจ และที่สำคัญ ก็คือ การสร้างผลงานที่มีคุณค่าจากการดำเนินกิจกรรมของสถาบันผู้ส่งสาร

การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารทางการเมืองที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกลมกล่อมเกลาสังคม (socialization) เพราะการประชาสัมพันธ์สามารถขับเคลื่อนให้ประชาชน ผู้รับสารเกิดปฏิกิริยาบางอย่างต่อตัวรัฐบาล (สถาบันผู้ส่งสาร) และ การดำเนินงานใดๆ ทั้งในแง่การให้ความสนับสนุน การแสดงความต้องการ ตลอดจนการปฏิเสธ ซึ่งผลดังกล่าวทำให้ ประชาชนกลายเป็นพลังสังคมที่สำคัญในการสนับสนุนรัฐหรือนโยบายของรัฐบาล อำนาจทางการเมือง (political power) เกิดขึ้นและมั่นคงได้ เพราะการยอมรับจากประชาชนทำให้เกิดความชอบธรรมต่อการปกครอง ดังนั้นการรณรงค์ทางการเมือง (political campaign) ผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ก่อให้เกิดมิติมหาชนในการสนับสนุนรัฐบาลได้ การประชาสัมพันธ์จึงถือเป็นมายา (myth) ทางการเมืองที่สามารถชักจูงให้เกิดความเชื่อหนึ่งๆได้

ทั้งรายการนายกษัตริย์คุณกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ต่างก็เป็นช่องทาง การสื่อสารทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อสนองตอบเจตนาบางอย่างของผู้ส่งสาร การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารของสองรายการดังกล่าวภายใต้กรอบการสื่อสารทางการเมือง จะช่วยให้เราเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงแรงจูงใจ ความมุ่งหมาย และกลวิธีต่างๆอันแยบยลที่ผู้ส่งสารได้สอดแทรก เพื่อผลประโยชน์ในทางการเมืองของตัวเองและพวกพ้อง

การเข้าใจรูปแบบการสื่อสารการเมืองของทั้งสองรายการนี้ ช่วยให้การสืบค้น ค้นหาสิ่งที่แฝงอยู่เบื้องหลัง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดชุดวาทกรรมนี้สะดวกขึ้น

6. แนวคิดเรื่องการโต้แย้งแสดงเหตุผล

Stephen Toulmin ได้เสนอแนวคิดทางด้านตรรกวิทยาไว้ในหนังสือ The Uses of Argument ซึ่งแนวคิดของทูลมินนี้ดัดแปลงมาจากซิลลोजิสซึม โดยแก้จุดอ่อนของซิลลोजิสซึมที่รวมความเป็นทั้งหมดไว้ (Allness) ซึ่งในความเป็นจริงเรามักประสบกับเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นบางอย่างทำให้ความคิดของซิลลोजิสซึมแบบเดิมนั้นไม่สามารถครอบคลุมได้ ดังนั้นเพื่อให้สมจริงและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตของมนุษย์ได้จริง ทูลมินจึงได้คิดแบบจำลองใหม่ซึ่งเน้นบทยายที่ไม่ให้รวมความเป็นที่สุดไว้

ซิลลोजิสซึมแบบเดิม (รวมความเป็นทั้งหมด(Allness))

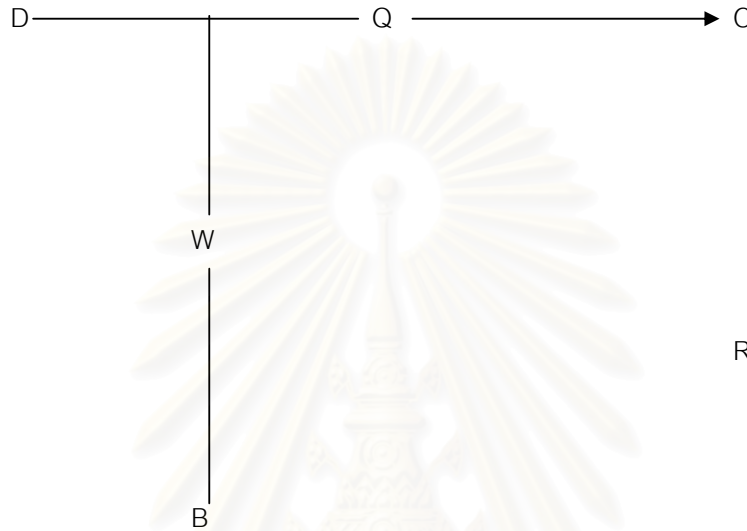
มนุษย์ทุกคนต้องตาย (ประโยคเสนอที่ 1)

ขอแครตีสเป็นมนุษย์คนหนึ่ง (ประโยคเสนอที่ 2)

เพราะฉะนั้นขอแครตีสต้องตาย (บทสรุป)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบจำลองของทูลมิน

D = DATA (ข้อมูล)

W = WARRANTS (ข้อสนับสนุน) มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า โดยเหตุที่

B = BACKING OF THE WARRANTS (ข้อยืนยันสนับสนุน)

Q = QUALIFIER (ข้อขยายความ)

C = CLAIM (ข้อสรุป)

R = REBUTTAL (ข้อแย้ง)

ข้อความที่ทูลมินใช้เป็นแม่แบบในการอธิบายแบบจำลองนี้

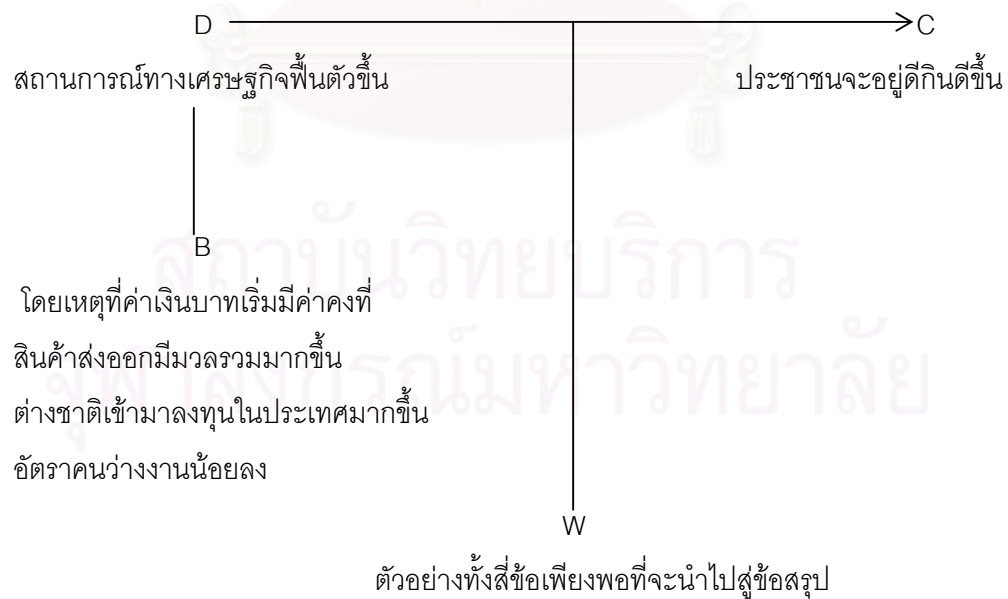
ในแบบจำลองนี้ทูลมินอธิบายว่า เราแสดงเหตุผลหรือโต้แย้งจากหลักฐานขึ้นหนึ่งหรือข้อเท็จจริงขึ้นหนึ่ง ซึ่งในที่นี้เรียกว่า DATA (D) โยงไปยังข้อสรุป CLAIM (C) ทั้ง DATA และ CLAIM นี้มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกันด้วยสิ่งที่ทูลมินเรียกว่า WARRANTS (W) หรือข้อสนับสนุน และองค์ประกอบอันสุดท้าย ได้แก่ บทขยาย หรือ QUALIFIERS (Q) ซึ่งหมายรวมถึงข้อยกเว้น ตัวขยายพิเศษ เงื่อนไขต่างๆ ความน่าจะเป็น (ซึ่งไม่ใช่ดีกรีสูงสุด) ทูลมินใช้ลูกศรเป็นสัญลักษณ์ในการโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล (D) กับบทสรุป (C) และสนับสนุนการเชื่อมโยงนี้ด้วยการเขียน W ได้ลูกศร

อย่างไรก็ตาม ต่อมาได้มีการพัฒนาแบบจำลองการอ้างเหตุผลของทูลมิน ซึ่งได้แบ่งประเภทของการอ้างผลซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ ดังนี้

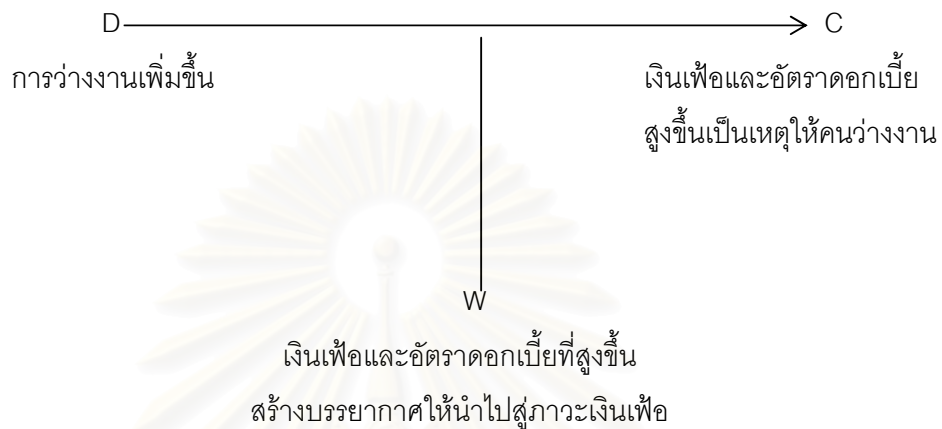
1. การอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ (Argument from Principle) คือ ประเภทของซิลลอลจิสซึมที่อ้างเหตุผลหรือกฎเกณฑ์

2. การอ้างเหตุผลจากหลักการทั่วไป (Argument by Generalization) คือ การเสนอชุดของตัวอย่างและข้อสรุปจากหลักการทั่วไป

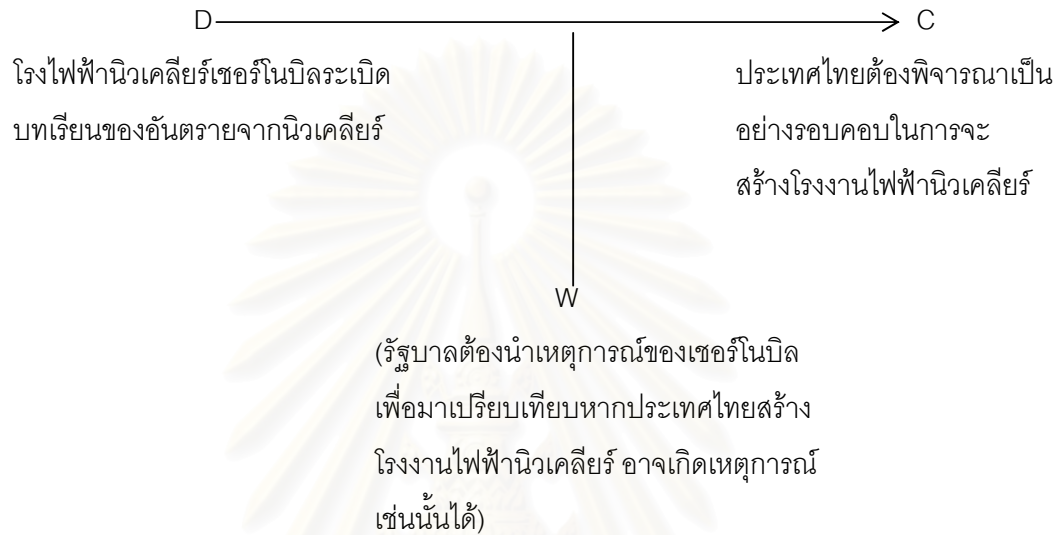
3. การอ้างเหตุผลจากเหตุไปยังผล (Argument by Cause) คือ การอ้างเหตุผลโดยยกสาเหตุของเรื่องราวหนึ่ง ซึ่งนำไปสู่ผลที่ตามมา

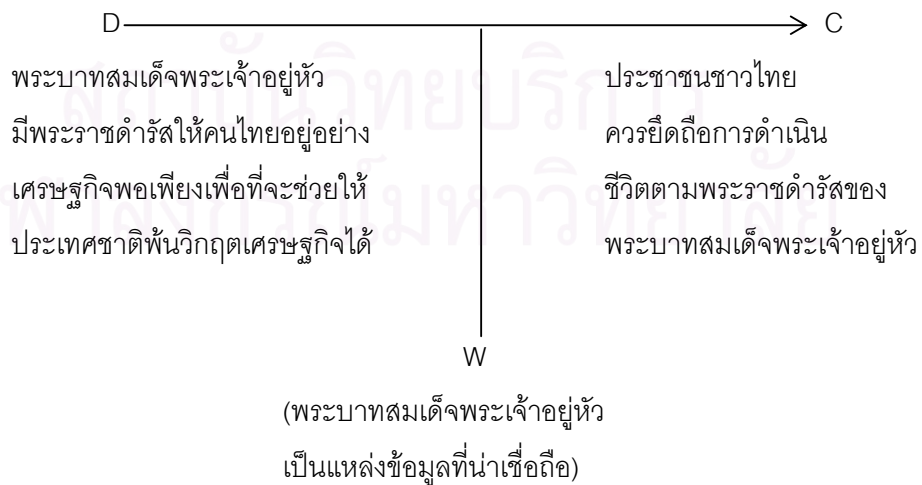
4. การอ้างเหตุผลโดยใช้สัญญาณบางอย่าง (Argument by Sign) คือ การอ้างเหตุผลที่คล้ายกับการหาหลักฐานในการสืบสวน

5. การอ้างเหตุผลโดยการเปรียบเทียบ (Argument by Analogy) คือ การใช้การเปรียบเทียบ 2 สถานการณ์ซึ่งเชื่อว่ามีลักษณะเหมือนกันและเหตุผลที่ใช้ในสถานการณ์หนึ่งสามารถใช้ได้กับในสถานการณ์

6. การอ้างเหตุผลโดยอ้างผู้มีอำนาจหน้าที่ (Argument from Authority) คือ การใช้ความน่าเชื่อถือของผู้พูดเป็นปัจจัยสำคัญในการอ้างเหตุผล โดยยกคำกล่าวของผู้มีอำนาจหน้าที่มากล่าวอีกครั้งหนึ่ง เช่น

7. การอ้างเหตุผลโดยอ้างหลักองค์รวม (Argument from Holistic View) คือ การอ้างเหตุผลโดยอ้างผลที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวม จะอ้างเหตุจากบุคคลคนหนึ่ง หรือ เหตุการณ์หนึ่ง หรือสิ่งอื่นๆเพียงสิ่งเดียวไปสู่ส่วนรวมทั้งหมด เช่น

งานวิจัยเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกทักษิณฯ คุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ นำแนวความคิดโต้แย้งแสดงเหตุผลของทูลมินี่มาใช้ในการพิจารณาปฏิสัมพันธ์การสื่อสารโต้ตอบซึ่งกันและกันที่นำเสนอผ่านรายการทั้งสอง

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. แนวคิดเรื่องการวิพากษ์โดยคุณนิตของวาทะ (Generic Criticism)

อริสโตเติลแบ่งวาทะออกเป็น 3 ชนิด คือ deliberative, forensic และ epideictic

1. Deliberative เป็นการพูดในรัฐสภาทั่วไป เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและเป้าหมาย เวลาที่วาทะชนิดนี้จะเกี่ยวข้องคือ ในอนาคต เนื่องจากเป็นการพูดเกี่ยวกับนโยบายการวางแผนในอนาคต
2. Forensic เป็นการพูดในศาลโดยทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง เวลาที่วาทะชนิดนี้เกี่ยวข้อง คือ อดีต เนื่องจากเป็นการพูดเกี่ยวกับคดีความ อาชญากรรมซึ่งได้เกิดขึ้นแล้ว
3. Epideictic เป็นการพูดตามที่ชุมชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณธรรมหรือค่านิยม พูดสรรเสริญในสิ่งที่เห็นว่าดีงาม หรือประณามในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามคุณธรรม ค่านิยม เวลาที่วาทะชนิดนี้เกี่ยวข้องคือ ในปัจจุบัน

อรวรรณ ปิณฑธนโรวาท กล่าวไว้ใน "การวิเคราะห์พระราชดำรัสในงานพิธีต่างๆ" ในวารสารนิเทศศาสตร์ว่า วาทะแบบ Epideictic ที่มักเป็นการพูดยกย่องคุณธรรมหรือค่านิยมนี้ แตกต่างจากวาทะที่มุ่งนโยบาย (Deliberative) และวาทะที่ใช้ในศาล (Forensic) ตรงที่วาทะ 2 แบบหลังเป็นการโต้แย้งแสดงเหตุผล (Argument) โดยมีทัศนคติที่หลากหลาย มองได้หลายแง่มุม ไม่มีคำตอบที่แน่นอน (Controversial) เป็น Argumentation of values ในขณะที่วาทะแบบ Epideictic จะทำคุณธรรม คุณงามความดีหรือประโยชน์นั้นให้เด่นชัดเพราะคุณธรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ฟังหรือชุมชนตระหนักและยอมรับอยู่แล้ว ไม่ได้มีลักษณะโต้เถียงจึงเป็น Augmentation of values ซึ่งวาทะแบบ Epideictic นี้ Perelman นักวาทศาสตร์สมัยใหม่ เห็นว่า การสรรเสริญหรือประณามเป็นหัวใจของการโน้มน้าวใจ เพราะการเน้นย้ำว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดดีกว่าสิ่งอื่นมักจะนำไปสู่การต้องการให้มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นๆ

Freeley ได้เขียนหนังสือ Argumentation and debate เสนอแนวคิดเกี่ยวกับชนิดของวาทะที่ใช้ในการโต้แย้งว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งแบ่งได้ 3 ชนิดดังนี้

1. Argument from policy วาทะที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ตรงกับวาทะแบบ Deliberative ของอริสโตเติล

2. Argument from fact วาทะที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง โดยข้อเท็จจริงในที่นี้อาจเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นจริง พิสูจน์ได้ (objective fact) หรือสิ่งที่สังคมนั้นเชื่อว่าเป็นจริง (social reality) ก็ได้ มีลักษณะคล้ายกับกับวาทะแบบ Forensic ของอริสโตเติล

3. Argument from value วาทะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมหรือค่านิยม มักปรากฏในงานพิธีต่างๆ ซึ่งทางวาทวิทยาเรียกวาทะชนิดนี้ว่า Ceremonial Speech ตรงกับวาทะแบบ Epideictic ของอริสโตเติล

งานวิจัยเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกทักษิณฯ คุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ นำแนวคิดเรื่องชนิดของวาทะมาใช้พิจารณาลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏในรายการทั้งสอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรทิพย์ เชื้ออุฬาร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "วาทะในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ของนายชวน หลีกภัย กรณี ส.ป.ก. 4-01 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจบริบทของวาทะ (Rhetoric Situation) ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล กรณี ส.ป.ก. 4-01 และเพื่อเข้าใจโครงสร้างการแสดงผลของวาทะที่ใช้ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย กรณี ส.ป.ก. 4-01 โดยแนวคิดหลักที่ใช้คือ แนวคิดบริบททางวาทะของลอร์ด บิทเซอร์ และการแสดงผลของสตีเฟน ทูลมิน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในการยื่นญัตติเพื่อขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล เป็นเครื่องมือของพรรคฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศ สำหรับกรณี ส.ป.ก. 4-01 ก็เช่นกัน เนื่องจากฝ่ายค้านได้พบการดำเนินงานที่ผิดพลาดของรัฐบาลในเรื่องการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม และพบว่าช่วงก่อนการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ รัฐบาลได้รับแรงกดดันจากกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย ทั้งพรรคร่วมรัฐบาล พรรคร่วมฝ่ายค้าน สื่อมวลชน และประชาชน ส่วนประเด็นการโต้แย้งแสดงผลในวาทะของการอภิปรายไม่ไว้วางใจ แต่ละฝ่าย (ฝ่ายรัฐบาล, ฝ่ายค้าน) จะมีการสรุปจากข้อมูลเดียวกันแตกต่างกัน โดยข้อสนับสนุนที่แต่ละฝ่ายยกมานั้นก็เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้ไปสู่ข้อสรุปฝ่ายตน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "วาทกรรมวิเคราะห์รายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน"และรายการ "ชวนออนไลน์" นี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการวิจัยผ่านตัวบท (Textual Analysis) เพื่อศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมแบบ Critical Discourse Analysis ซึ่งจะศึกษาตัวบท ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ส่งผลให้ตัวบทนั้นชัดเจนขึ้น ภายใต้บริบทแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยจะนำมาศึกษานั้นวิจัย จะรวบรวมจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

◆ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่

1. วาทะของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ออกอากาศในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และวาทะที่ปรากฏ ในรายการชวน ออนไลน์ ช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545 รวมทั้งสิ้น 36 ชิ้นวาทะ โดยการบันทึกและถอดความ สำหรับเหตุผลที่ทำการศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากรายการชวนออนไลน์ได้ออกอากาศสู่สาธารณชนเป็นครั้งแรกในวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2545 ดังนั้นจึงเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่สัปดาห์นั้นเป็นต้นมา จนถึง 15 ธันวาคม 2545 เป็นเวลา 18 สัปดาห์ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลมากเพียงพอที่จะทำการศึกษาวิจัย

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์

- ◆ ข้อมูลทุติยภูมิ จะศึกษาจาก เอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูบริบทแวดล้อมที่ผลักดันและมี ส่วนเกี่ยวข้องกับวาทะนั้นๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ภายใต้การวิเคราะห์ วาทกรรมแบบ Critical Discourse Analysis ของ Norman Fairclough รวมทั้งใช้แนวคิดการ ได้แย้งแสดงเหตุผลของสติเฟ้น ทูลมินมาเป็นกรอบในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางการสื่อสาร การ ได้แย้งแสดงเหตุผลกัน ระหว่างรายการ "นายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวน ออนไลน์" ที่แสดงผ่านทางตัวบท เพื่อให้เห็นสิ่งที่อยู่ภายในวาทกรรมนี้เด่นชัดขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยทั้งหมด ซึ่งได้แก่ วาทะของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ออกอากาศในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน และวาทะที่ปรากฏ ในรายการชวน ออนไลน์ ช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545 รวมทั้งสิ้น 36 ชิ้นวาทะ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้อยู่ในวงวิชาการ การ สื่อสารมวลชน รวมทั้งประชาชนที่ให้ความสนใจ และข้อมูลที่ได้จากเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ หนังสือ วารสาร นิตยสารต่างๆ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยแบ่งเป็นส่วนๆ ดังนี้
 - 2.1 ประมวลข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงสหบทและบริบทแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม สถานการณ์ก่อนนำไปสู่การเกิดวาทกรรม และในขณะที่เกิดวาทกรรม จากนั้นจึงเรียบเรียงนำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อตอบคำถามนำวิจัย ข้อที่ 1

2.2 ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบรายการ ประเด็นต่างๆที่หยิบยกมา นำเสนอ โดยทำตารางเทียบประเด็นที่รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์นำเสนอในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้เห็นลักษณะเนื้อหาที่นำเสนอ และลักษณะเฉพาะของแต่ละรายการ รวมทั้งวิเคราะห์ชนิดของวาทะที่ปรากฏใน รายการ โดยใช้แนวคิดของ Freeley ซึ่งแบ่งวาทะเป็น 3 ชนิด ได้แก่

- 1).Argument from policy วาทะที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การวางแผนงาน
สิ่งที่จะกระทำขึ้นในอนาคต
- 2).Argument from fact วาทะที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง สิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว
สามารถพิสูจน์ได้ หรือสิ่งที่สังคมยอมรับว่าจริง
- 3). Argument from value วาทะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ค่านิยม มัก
ปรากฏในงานพิธีต่างๆ การชื่นชมสิ่งที่เห็นว่าดีงามและประนามสิ่งที่เชื่อว่ามี
ถูกต้อง

โดยจะเทียบเป็นร้อยละในแต่ละชนิดของวาทะว่า แต่ละรายการมีวาทะ ในแต่ละรูปแบบมากน้อยเพียงไร เป็นสัดส่วนเท่าไรจากประเด็นทั้งหมด และ วิเคราะห์การใช้ภาษา และเนื้อหาโดยรวม เพื่อดูรูปแบบและความหมายที่ปรากฏ ซึ่งเป็นคำถามนำวิจัยข้อที่ 2 ของงานวิจัยนี้

2.3 ศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับ ประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" คุณลักษณะการโต้แย้งแสดงเหตุผลของ รายการทั้งสองภายใต้กรอบแนวคิดการโต้แย้งแสดงเหตุผลของสตีเฟน ทูลมิน เพื่อตอบคำถามนำวิจัยข้อที่ 3

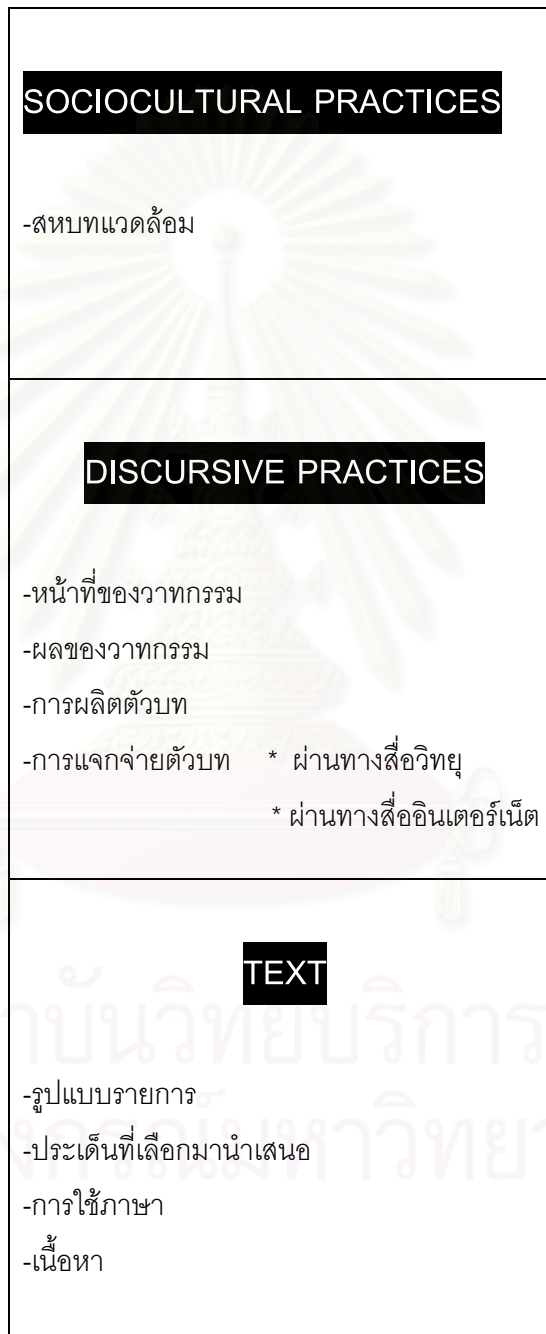
การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในงานวิจัยนี้จะใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อ แสดงให้เห็นถึง สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่กำหนดวาทกรรม ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวบทและบริบท รวมทั้งวาทกรรมที่เกิดขึ้นจาก รายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและ รายการ "ชวนออนไลน์"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ ใช้วิธีการวิจัยแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจความคิด เหตุผลและเจตนาในการสื่อสาร ภายใต้ลักษณะการสื่อสารทางการเมืองรูปแบบหนึ่งภายใต้บริบททางสังคมในขณะนั้น จากการศึกษาสามารถเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์

คำถามนำวิจัยข้อ 1 ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสองผู้นำมีลักษณะอย่างไร

◆ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของไทย จากการลงมติของสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 ด้วยคะแนนเสียง 399 เสียง จาก 500 เสียง ภายหลังจากเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เริ่มเข้าสู่เส้นทางการเมืองครั้งแรก เมื่อปี 2537 จากการทาบตามของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรมในขณะนั้น ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศในช่วงการปรับคณะรัฐมนตรีใหม่ของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย หลังจากนั้นจึงได้เข้าสู่ถนนสายการเมืองอย่างเต็มตัวด้วยการเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2538 พร้อมกับลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 กรุงเทพมหานคร และได้รับคะแนนเสียงมากเป็นอันดับ 1 ในพื้นที่นั้น จากการเลือกตั้งครั้งนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้รับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาล นายบรรหาร

ศิลปอาชา รับผิดชอบงานด้านจราจรและระบบขนส่งมวลชน การเข้าร่วมบริหารประเทศในครั้งนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ในฐานะหัวหน้าพรรคพลังธรรมได้สร้างวัฒนธรรมใหม่ในทางการเมืองโดยการให้ ส.ส. ทุกคนของพรรคเปิดเผยรายได้และทรัพย์สินของตนเองต่อสาธารณะ เพื่อให้สามารถมีการ ตรวจสอบได้¹

ในเวลาต่อมาด้วยแรงเสียดทานทางการเมืองทั้งจากความขัดแย้งกันเองในพรรคพลังธรรม และความขัดแย้งระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล ทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ตัดสินใจลาออกจากการ เป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรมและตำแหน่งทางการเมืองทั้งหมด แม้ว่าหลังจากนั้นจะได้รับการ ทาบทามให้กลับมาดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีอีกครั้งในสมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ก็เป็นเพียงการทำงานในระยะเวลาล้วนๆเท่านั้น (15 สิงหาคม 2540 - 14 พฤศจิกายน 2540)

จากประสบการณ์ที่เคยเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคพลังธรรมมา ทำให้ได้ตระหนักว่าการ เข้าไปทำงานในพรรคอื่นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะแต่ละพรรคล้วนมีอุดมการณ์ ปรัชญา กระบวนการ ทำงานซึ่งวางไว้มาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง และสิ่งเหล่านี้หากไม่สอดคล้องกับตัวเราก็เท่ากับบีบให้เราอยู่ ในกรอบที่ถูกวางไว้แล้ว² ดังนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงตัดสินใจก่อตั้งพรรคไทยรักไทยขึ้น ดำรง ตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง 14 กรกฎาคม 2541 จนถึงปัจจุบัน (มี.ค 2546) และ จากการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ก็ได้รับการ ต้อนรับอย่างดีจากประชาชนได้รับคะแนนเสียงมากเป็นอันดับหนึ่งได้เป็นแกนนำในการจัดตั้ง รัฐบาล และในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็ได้รับพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของประเทศไทย

การเข้ามารับผิดชอบต่องานในตำแหน่งผู้นำประเทศฝ่ายบริหารของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นั้น มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงหลายกระแส บางกระแสก็มองว่าเป็นการเข้ามาเพื่อปกป้อง ผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเอง เนื่องจากก่อนหน้าที่จะเข้ามาสู่เส้นทางทางการเมืองอย่างเต็มตัวนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีธุรกิจขนาดใหญ่ในนามกลุ่มชินวัตร และถือหุ้นใหญ่ในธุรกิจสำคัญ 4 บริษัทที่มีอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งได้แก่ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น,

¹ วีรพล จ้อยทองมูล, นิคม ชาวเรือ และคณะ เรียบเรียง, ประวัติ/สุนทรพจน์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ลุ่มเจ้าพระยา, 2544), หน้า 38.

² ไพโรจน์ อยู่มณฑียร และ รุจน์ มัณฑิรา เรียบเรียง, ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23, พิมพ์ ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์น้ำฝน, 2544), หน้า 151.

ชินวัตร แซทเทลไลท์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น, แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส และชินวัตร อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล และถือเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดคนหนึ่งในประเทศไทย เห็นได้จากรางวัลเกียรติคุณที่ได้รับจากสถาบันต่างๆ อาทิ รางวัล "1992 ASEAN Business Man of the Year" จาก ASEAN Institute ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2535 และได้รับยกย่องจากหนังสือพิมพ์ Singapore Business Times ให้เป็น 1 ใน 12 นักธุรกิจผู้นำของเอเชีย ในปี 2537³ ดังนั้นจึงมีบางความรู้สึกที่มองว่าการเข้ามาทำงานของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นั้น มีเป้าหมายเพื่อเข้ามาปกป้องและสร้างผลประโยชน์ให้กับธุรกิจตน ส่วนในอีกกระแสหนึ่งเห็นว่าการเข้ามาทำงานนี้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เพราะ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีประสบการณ์ในการบริหาร มีความรู้ความสามารถ น่าจะช่วยให้ประเทศชาติบ้านเมืองพัฒนาและผ่านพ้นวิกฤตต่างๆไปได้

ด้วยภูมิหลังการเป็นนักธุรกิจ จึงทำให้ประเด็นนี้เป็นที่ถกเถียงและเป็นประเด็นโจมตีทางการเมืองอยู่เสมอๆ เริ่มจากครั้งแรกที่เข้าสู่ถนนสายการเมือง ทันทีที่รับตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อกลุ่ม 23 (พรรคพลังธรรม) นำโดย น.ต.ประสงค์ สุณศิริ คัดค้านมติของพรรคที่เอาคนนอกมาเป็นรัฐมนตรีแทนที่จะแต่งตั้งคนในพรรค และเปิดประเด็นโจมตีว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่เหมาะสมเป็นรัฐมนตรีเนื่องจากคุณสมบัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ ฉบับแก้ไข มาตรา 114 กับ 167 ว่าด้วยการห้ามมิให้รัฐมนตรีดำเนินธุรกิจรับสัมปทานรัฐ ซึ่งประเด็นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งในพรรคพลังธรรม และมีผลทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกในเวลาต่อมา

อีกเหตุการณ์สำคัญหนึ่งและถือเป็นคดีประวัติศาสตร์ของไทย⁴ คือ คดีชุกหูน ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ตกเป็นจำเลยหลังจากเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไม่นาน เหตุการณ์เริ่มจากวันที่ 14-17 กันยายน 2543 สื่อมวลชนได้เสนอข่าวเกี่ยวกับการโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้แม่บ้าน คนรับใช้ คนขับรถ ยามรักษาความปลอดภัยและคนใกล้ชิด

³ วีรพล จ้อยทองมูล และคณะ, ประวัติ/สุนทรพจน์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23, หน้า 238.

⁴ บุญร่วม เทียมจันทร์, คดีประวัติศาสตร์ นายกษทักษิณชนะคดีชุกหูน (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บุ๊คแบงค์, 2544)

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งให้คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุรยา ประธาน คณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบและผลการตรวจสอบปรากฏว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และ คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ภรรยา ได้โอนให้ผู้ใกล้ชิดจริง

ข้อมูลดังกล่าวทำให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับต่างลงพาดหัวข่าวในหน้า 1 อย่างมีสีสัน

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 7-10 กันยายน 2543 ลงว่า

"ทักษิณโยกหุ้น 2 หมื่นล. แต่งตัวรอนั่งนายกฯ ผ่องถ่ายหุ้นชินฯให้ลูก-หีนกม.คุมหุ้น"

มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 23 กันยายน 2543 พาดหัวข่าว

"ชัด! คนใช้ถือหุ้นแทน พบหลักฐาน โอน 157 ล.คืน "ทักษิณ"

ส่วนหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับวันที่ 24-27 กันยายน 2543 ลงบทความพิเศษ ใช้ชื่อว่า

"โอนหุ้น ทักษิณ ฉบับ Insider ไม่ยอมเสียอำนาจธุรกิจ" นำเสนอ รูปแบบการถ่ายหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ซึ่งปรากฏว่าทั้งก่อนและในวันแถลงปิดคดีนั้นมีประชาชนจำนวนมากแสดงการสนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โดยการแจกธงเหลืองเสนอให้ยืดเวลาการตัดสินคดีออกไป เพื่อให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้มีโอกาสทำงาน รวมทั้งติดป้ายเขียนข้อความแสดงความสนับสนุนและให้กำลังใจ ส่วนในวันแถลงปิดคดี ก็มีประชาชนจำนวนมากเดินทางไปยังศาลรัฐธรรมนูญ มอบ กุหลาบแดงเพื่อเป็นการให้กำลังใจ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2544 เสนอข่าวการแสดงความสนับสนุนของ ประชาชนกลุ่มต่างๆที่หน้าแรก และเนื้อข่าวภายในเล่ม

"คนอีสานค่อนข้างสนใจแน่นอน"

"ตัวแทนคนไทยเชื้อสายอินเดียและกลุ่มนักธุรกิจย่านสำเพ็ง ได้นำผืนผ้าขนาดใหญ่และ สติกเกอร์ที่มีข้อความว่า ' บ้านเมืองยังไม่ฟื้นวิกฤต ให้โอกาสทักษิณ ทำงานต่อ' มามอบให้เพื่อนำไปติดตามสถานที่ต่างๆ จำนวน 20,000 ใบ"

นอกจากประชาชนทั่วไป บุคคลสำคัญบางท่านก็ได้ออกมาแสดงการสนับสนุนและให้กำลังใจ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อาทิ พล.ต. จำลอง ศรีเมือง อดีตหัวหน้าพรรคพลังธรรม นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้ล่ารายชื่อประชาชนประมาณ 5 แสนชื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ในประเด็นนี้จึงมี 2 กระแส คือ ฝ่ายหนึ่งต้องการให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรบริหารประเทศต่อไป ส่วนอีกฝ่ายเห็นว่าเมื่อผิดก็ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ต้องออกจากตำแหน่งไป

หลังจากการแถลงปิดคดีก็เป็นขั้นตอนการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญที่จะสืบสวนหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยคดี ในช่วงที่ผลการตัดสินยังไม่ออกมานั้น สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปได้มีการพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์รวมถึงคาดเดาคำวินิจฉัยอย่างกว้างขวาง มีหลายฝ่ายหันเกรงว่ากระแสของประชาชนจะสร้างแรงกดดันให้กับศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาคดี หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ได้ย้ำเตือนว่า การตัดสินคดีของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ว่าบกพร่องที่สุดจริตหรือจงใจ ศาลรัฐธรรมนูญ คือผู้ตัดสิน และคาดหวังว่าประชาชนทุกฝ่ายจะให้อิสระแก่ศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาคดีตัดสินคดี โดยปลอดจากภาวะกดดันใดๆ และดุลยพินิจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ออกมา สมควรได้รับการยอมรับและเคารพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้นัดแถลงคำชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญอย่างฉับพลันในวันที่ 3 สิงหาคม 2544 เวลา 16.30 น. ซึ่งผลการวินิจฉัยคดีของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรนั้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่มีความผิดตามข้อกล่าวหาด้วยคะแนน 8 ต่อ 7⁵ ท่ามกลางการให้รองดีใจของประชาชนหลายล้านคน⁶

คำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญที่ออกมานั้นกลายเป็นประเด็นที่มีการพูดถึงกันอย่างกว้างขวางทั่วไป ทั้งแสดงความพอใจและแสดงความไม่เห็นด้วย บางกระแสมองว่ามีปัญหาในข้อกฎหมายที่ไม่ชัดเจน

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 24-30 สิงหาคม 2544 ได้เสนอความคิดเห็นต่อคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ กรณีปกปิดหุ้น ของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ในประเด็น "คำวินิจฉัยของศาลยุติธรรมหรือไม่ในความรู้สึกรู้สึกของคนส่วนใหญ่" อย่างน่าสนใจว่า

⁵ รายชื่อของตุลาการที่วินิจฉัยคดี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

1. มติที่เห็นว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ผิด (8 เสียง)

1. นายกระมล ทองธรรมชาติ
2. นายจุมพล ณ สงขลา
3. พล.ท.จูล อติเรก
4. นายปรีชา เฉลิมวณิช
5. นายผัน จันทรปาน
6. นายศักดิ์ เตชะชาญ
7. นายสุจินดา ยงสุนทร
8. นายอนันต์ เกตุวงศ์

2. มติที่เห็นว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีความผิด (7 เสียง)

1. นายประเสริฐ นาสกุล
2. นายมงคล สระแก้ว
3. นายสุจิต บุญบงการ
4. นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
5. นายอมร รักษาสัตย์
6. นายอิสสระ นิตินันท์ประภาส
7. นายอุระ หวังอ้อมกลาง

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 235.

"กฎหมายกับความยุติธรรมอาจไม่ใช่สิ่งเดียวกันก็ได้ ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทย์ บรมครูของนักกฎหมายกล่าวเอาไว้ว่า ความยุติธรรมก็คือสภาวะที่คนที่มีจิตใจที่ถูกที่ชอบในสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม ความยุติธรรมจึงอยู่ในจิตใจของคนส่วนใหญ่ในสังคม กฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้นก็ดี กฎหมายอันเกิดจากบรรทัดฐานการตัดสินใจของศาลซึ่งก็เป็นคนก็ดี ไม่มีทางลบล้างความรู้สึกว่า 'ยุติธรรม' หรือ 'ไม่ยุติธรรม' อันอยู่ในจิตใจของคนปกติในสังคมได้..."

ถามคำวินิจฉัยกรณีนี้ยุติธรรมหรือไม่ คำถามนี้ทุกคนต้องตอบเองด้วยใจของตน หากอยากรู้ให้มากยิ่งขึ้นก็ต้องทำการสำรวจความคิดเห็นของคนตามหลักวิชาสถิติ ถ้าคนส่วนใหญ่เห็นว่ายุติธรรมก็คงต้องยอมรับ ในทางตรงข้ามถ้าคนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ถูกต้องก็คงต้องยอมรับอีก เพราะนั่นคือสิ่งที่อยู่ในจิตใจของเขา

ความสำคัญอยู่ที่ **ความรู้สึกว่าถูกของคนส่วนใหญ่นี้เองแหละที่สร้าง 'ความชอบธรรม' (Legitimacy)** ให้กับอะไรต่อมิอะไร ในทำนองเดียวกันกับที่ความรู้สึกว่าไม่ถูก เองก็ทำลายใครต่อใครมามากแล้ว ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงพึงระวังสิ่งเหนือกว่า **ความยุติธรรมนั้นกว้างและลึกกว่าการมีอำนาจมาก อำนาจจะไพศาลถ้าคนเห็นว่ายุติธรรมและชอบธรรม ในทำนองกลับกันอำนาจจะเป็นเผด็จการและรวบวันสิ้นสูญถ้าคนเห็นว่ายุติธรรมและปราศจากความชอบธรรม"**

ชัยชนะครั้งนี้ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงยังเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยของหลายฝ่าย ทำให้การเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรนั้นไม่สง่างามมากนัก เพราะไม่โปร่งใสเต็มร้อยในความรู้สึกของประชาชน และมักตกเป็นประเด็นที่ฝ่ายค้านหยิบยกขึ้นมาโจมตีในทางการเมืองเสมอๆ นอกจากนี้ยังเป็นที่ห่วงเกรงของหลายฝ่ายว่า การหลุดพ้นคดีประกอบกับการแสดงความสนับสนุนของประชาชนที่มีมาก่อนหน้าอย่างมากมานั้น จะทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อีกเหิมและควบคุมอำนาจทางการเมืองอย่างเบ็ดเสร็จ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันเสาร์ที่ 4 สิงหาคม 2544 ได้ออกมากล่าวทำนองเตือนว่า "ถึงแม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยในทางที่เป็นคุณต่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แต่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และบรรดากลุ่มผู้สนับสนุนทั้งหลาย ก็ไม่ควรฮึกเหิมสำคัญผิดในชัยชนะและอ้างมติดุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากเป็นตัวแทนความคิดของประชากรทั้งหมด พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สมควรเรียนรู้และเข้าใจกติกาประชาธิปไตยที่ต้องเคารพความคิดเห็นที่หลากหลาย และไม่เรียกร้องความคิดในเชิงอุดมคติมากเกินไป"

เพียง 6 เดือนหลังจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเข้ามาบริหารประเทศ ได้มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการที่รัฐเข้าแทรกแซงสื่อ โดยเริ่มจากกรณีของบริษัทชินคอร์ปเออเรชั่น ซึ่งเป็นบริษัทในเครือธุรกิจของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เข้าไปซื้อหุ้นในไอทีทีวี ทำให้ถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมในฐานะที่เป็นนักการเมืองและเป็นหัวหน้าพรรคไทยรักไทย หนังสือพิมพ์สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ช่วงวันที่ 24-30 สิงหาคม 2544 มองประเด็นที่รัฐเข้าแทรกแซงสื่อว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจาก "คดีซุกหุ้น"

อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสนใจซึ่งเป็นผลพวงมาจากคดีซุกหุ้น ได้แก่ ภาพที่มีประชาชนจำนวนมากไปให้กำลังใจ แสดงการสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และคะแนนเสียงที่พรรคไทยรักไทยได้รับจากการเลือกตั้งที่มากเป็นอันดับหนึ่ง เป็นการสะท้อนถึงคะแนนนิยมในตัว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้เป็นอย่างดี ซึ่งคะแนนเสียงส่วนหนึ่งน่าจะมาจากจุดเด่นของนโยบายที่พรรคไทยรักไทยนำเสนอ โดยได้ชูนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการหากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ดังนี้

1. พักชำระหนี้ให้กับเกษตรกรรายย่อยเป็นเวลา 3 ปี เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอย่างเร่งด่วน
2. จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน
3. จัดตั้งธนาคารประชาชน เพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อสร้างทางเลือกและลดการพึ่งพาแหล่งเงินกู้นอกระบบ
4. จัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการเดิม และเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการใหม่อย่างเป็นระบบ
5. จัดตั้งบริษัทกลางในการบริหารสินทรัพย์ เพื่อดำเนินการให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ออกจากระบบของธนาคารพาณิชย์โดยเร็ว
6. พัฒนารัฐวิสาหกิจ ให้เป็นองค์กรหลักในการกอบกู้เศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประเทศ
7. สร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อลดรายจ่ายโดยรวมของประเทศและประชาชนในการดูแลรักษาสุขภาพโดยเสียค่าใช้จ่าย 30 บาทต่อครั้ง
8. เร่งจัดตั้งสถาบันบำบัดผู้ติดยาเสพติด ควบคู่ไปกับการปราบปรามและป้องกัน
9. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน

จะเห็นได้ว่านโยบายของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีจุดเด่นที่น่าสนใจอย่างมาก เป็นนโยบายเชิงรุกที่ได้ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ขึ้นหลายอย่าง โดยมีจุดหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและต้องการวางกฎระเบียบ ข้อบังคับ ให้ข้าราชการและประชาชนปฏิบัติตาม

การจัดให้มีรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" : ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่เกิดขึ้นครั้งแรกในรัฐบาลนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรนี้ เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐ โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรีจะมาพูดคุยสื่อสารกับประชาชนด้วยตนเอง ถือเป็นมิติใหม่ของการรูปแบบสื่อสารทางการเมืองที่หลายๆฝ่ายกำลังให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

◆ นายชวน หลีกภัย

พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดที่ได้มีการก่อตั้งก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติการเมือง คือ มีอายุยาวนานนับถึงปัจจุบันถึง 57 ปี พรรคประชาธิปัตย์ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2489 โดยมีนายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรคคนแรก และมี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นเลขาธิการ

รายชื่อหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ (2489-ปัจจุบัน)

1. นายควง อภัยวงศ์	2489 - 15 มีนาคม 2511 (ไม่ทราบวันเข้ารับตำแหน่ง)
2. ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช	2511 26 พฤษภาคม 2522 (ไม่ทราบวันเข้ารับตำแหน่ง)
3. พ.อ.ถนัด คอมันตร์	26 พฤษภาคม 2522 - 3 เมษายน 2525
4. นายพิชัย รัตตกุล	3 เมษายน 2525 - 26 มกราคม 2534
5. นายชวน หลีกภัย	26 มกราคม 2534 - ปัจจุบัน

ทั้งนี้หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี 3 ท่าน คือ นายควง อภัยวงศ์ (นายกรัฐมนตรีคนที่ 4 ของไทย) ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช (นายกรัฐมนตรีคนที่ 6) และ นายชวน หลีกภัย (นายกรัฐมนตรีคนที่ 20)

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของไทย เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีถึง 2 สมัย คือ ช่วง 23 กันยายน 2535 - 24 พฤษภาคม 2538 และ 9 พฤศจิกายน 2540 - 9 กุมภาพันธ์ 2544 ความน่าสนใจของนายชวน หลีกภัยอยู่ตรงที่พื้นเพดั้งเดิม ซึ่งไม่ได้อยู่ในตระกูลร่ำรวย หรือมีชื่อเสียง หากแต่เป็นครอบครัวธรรมดาครอบครัวหนึ่งในจังหวัดตรัง บิดาเป็นครูสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ส่วนมารดาเป็นชาวสวนยางและค้าขายฟุงปลาในตลาด ซีวิตของนายชวน หลีกภัย เมื่อสมัยยังเป็น ด.ช.ชวน หลีกภัยนั้นจึงค่อนข้างลำบาก เพราะพ่อแม่ต้องดูแลลูกถึง 9 คน หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ อาศัยวัดเป็นที่พักอาศัย จนกระทั่งจบการศึกษาได้รับปริญญาทางด้านนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้สอบผ่านเป็นเนติบัณฑิต ประกอบอาชีพทนายความอยู่ระยะหนึ่ง

นายชวน หลีกภัย ตัดสินใจเข้าสู่การเมืองครั้งแรกโดยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดตรังในนามพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งสามารถเอาชนะคู่แข่งได้อย่างเหนือความคาดหมายได้รับเลือกตั้งเข้ามาด้วยคะแนนเสียงมากเป็นอันดับ 1 นักการเมืองเก่าในเขตนั้นซึ่งสังกัดพรรคสหประชาไทย ตกไปอยู่อันดับที่ 2 หลังจากนั้นก็ได้รับเลือกเป็นตัวแทนของพื้นที่นั้นตลอดมา และมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองเรื่อยมา ดังนี้

พ.ศ. 2518	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
พ.ศ. 2519	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พ.ศ. 2523	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พ.ศ. 2524	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
พ.ศ. 2525-2526	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พ.ศ. 2526-2529	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2529-2531	ประธานสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2531-2532	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2533	รองนายกรัฐมนตรี
พ.ศ. 2533	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พ.ศ. 2535-2538	นายกรัฐมนตรี
พ.ศ. 2539-2540	ผู้นำฝ่ายค้าน
9 พฤศจิกายน 2540-9 กุมภาพันธ์ 2544	นายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2

นายชวน หลีกภัยจึงถือเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในทางการเมืองสูง และได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลที่สมถะและมีความซื่อสัตย์ นายชวน หลีกภัย พักอาศัยอยู่ที่บ้านไม้ 2 ชั้นในซอยหมอลเหลียงซึ่งเป็นบ้านเช่าตลอดมา แม้ในขณะที่ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วก็ตาม

นายชวน หลีกภัย ได้มีโอกาสแสดงความสามารถทางด้านวาตะครั้งแรกในสภา เมื่อครั้งที่วาระว่าง พ.ร.บ.จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภา ทางพรรคประชาธิปัตย์ได้มอบหมายให้นายชวน พูดเป็นครั้งแรกเนื่องจากเห็นว่าเป็นนักกฎหมาย และในครั้งนั้นเองทำให้นายชวน หลีกภัยแจ้งเกิดอย่างเป็นทางการในฐานะนักพูดที่มีวาจาฉะฉาน สุกภาพแต่เชือดเฉือนเริงศักดิ์ กักร⁷ ได้กล่าวถึงบรรยากาศในวันนั้นไว้ว่า "วันนั้นทุกคนในสภาเงียบกริบ เงียบขนิด แม้เข็มตกลงพื้นสักเล่มก็ได้ยินเสียง โดยเฉพาะจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งมีสมญาเรียกกันในสมัยนั้นว่า 'นายคนชื่อ' ที่นั่งเคียงข้างอยู่กับจอมพลประภาส จารุเสถียร รองนายกรัฐมนตรีที่ตั้งอกตั้งใจฟังเป็นพิเศษ เพราะนายชวนเอาความเป็นจริงของพี่น้องในชนบทมาตีแผ่ พูดไปพูดมา นายชวนก็ยกตัวอย่างเปรียบเทียบขึ้นว่า 'บ้านเมืองเรานั้น ถ้าปกครองโดยคนโง่ที่ไม่รู้จักโกงกิน ยังกดีกว่าปกครองโดยคนชื่อที่ปล่อยให้คนรอบข้างโกงกิน' ฟังกันเพลินจนกระทั่งมีคนนี้ขึ้นมาได้อ่าน่าจะเป็นการเสียดสีนายกรัฐมนตรีและคนนั่งข้างนายกรัฐมนตรี จึงลุกขึ้นประท้วงให้นายชวนถอนคำพูด ประธานสภาถามว่าจะให้ถอนตรงไหน นายชวนเองก็ได้โต้แย้งว่าตัวเองไม่ได้ระบุชื่อใคร แกมไม่มีตรงไหนที่พูดโดยใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ สุดท้ายก็เลยไม่ต้องถอน เพราะคารมที่แหลมคมและเชือดเฉือนอย่างนี้มันนี่เอง ต่อมาเขาก็ได้สมญานามว่า นักพูดสำนวน "ใบมีดโกนอาบน้ำผึ้ง"

หนังสือพิมพ์คู่แข่งธุรกิจ ฉบับที่ 121 ประจำวันที่ 3-9 พฤษภาคม 2536 ได้เสนอบทความบางส่วนเกี่ยวกับวาตะของเขา

"ชวน หลีกภัย ไม่ใช่บุคคลที่ฉลาดจนเข้าขั้น 'ปราดเปรื่อง' แต่เขาเป็นคนที่พยายามสร้างจุดเด่นขึ้นมาเสริมจุดอ่อนได้อย่างน่าทึ่ง ที่เห็นได้ชัดและได้ยินอย่างถนัดมานานก็คือเรื่องของ 'ปากเป็นเอก' ที่ทุกคนทราบกันดี"

⁷ เริงศักดิ์ กักร, ชวน หลีกภัย ลูกแม่ค้าขายพุงปลา (กรุงเทพฯ: บางหลวง, 2535)

"ก็เพราะจุดนี้เองที่ทำให้นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของไทยได้รับขนานนามว่า 'โอบมีดโกนอาบน้ำผึ้ง' ถึงแม้จะมีลีลาในการพูดแบบเนิบๆไม่สื่อแสดงอารมณ์อันรุนแรง เเราอ่อนแต่ด้วยคมวาทะที่ฉะฉานก็สามารถเชือดนี้มาบาดลึกเข้าถึงจิตใจใครต่อใครมาแล้วนับไม่ถ้วน"

อย่างไรก็ตามหลังจากนายชวน หลีกภัยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้ทำการบริหารประเทศ ก็ได้มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์หลายฝ่ายทั้งชื่นชมและแสดงความไม่ชอบใจในการทำงานของคุณชวน บางฝ่ายมองว่าคุณชวนทำงานช้าไม่ทันการ จนได้สมญานามใหม่ว่า "ชวน เชื่องช้า" พิเศษสุด สร้อยอุหระ^๘ ได้วิพากษ์วิจารณ์และทัศนคติต่อคุณชวน หลีกภัย ในหนังสือ ผ่าต้นหาคกรเมือง : ชวน หลีกภัย เทพบุตรหรือซาตาน ไว้ว่า

"คุณชวนไม่เหมาะเป็นนักบริหาร โดยเฉพาะคุณชวนไม่เหมาะจะไปบริหาร ในกระทรวงใด กระทรวงหนึ่งแม้แต่กระทรวงยุติธรรม แม้ว่าคุณชวนจะจบกฎหมายมาก็ตาม ทั้งนี้เพราะว่าทุกอย่างพหของสังคมพิกลพิการวิปริตเกินไปกว่าความสามารถของคุณชวนที่จะคุมบังเหียนได้คลี่คลายความปั่นป่วนของสังคมลึกลับเยี่ยงปัจจุบันได้โดยเฉพาะการบริหารรัฐนาวา"

ในปัจจุบันที่คุณชวนดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจะทำในสิ่งที่เคยว่าคนอื่นไว้ ตัวอย่างเช่น ในวาทะคำคมที่เป็นประโยคทองแฉ่งเกิดทางการเมืองที่คุณชวนพูดโดยสภาวะว่า 'บ้านเมืองเรานั้นถ้าปกครองโดยคนโง่ที่ไม่รู้จักโกงกิน ดีกว่าปกครองโดยคนซื่อที่ปล่อยให้คนรอบข้างโกงกิน' แต่ในปัจจุบัน ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) คุณชวนถูกคอลัมน์นิสต์ นักเขียน นักวิชาการ เขียนถึงในทำนองว่า 'ยอมรับว่าคุณชวนนั้นเป็นคนซื่อ แต่ทำไมจึงปล่อยให้คนรอบข้างโกงกิน มีข่าวฉาวใจไปทั่ว' น่าเสียดายที่คุณชวนไม่ยึดคติ 'รักษาความดีดุจเกลือรักษาความเค็ม' แต่เผลอไปถือคติว่า 'แต่เขาอิเหนาเป็นเอง.'

หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลนายชวนอย่างหนัก

หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 29 เมษายน 2543 ได้เสนอบทความในคอลัมน์ก่เดินหน้าชน "ตั้ง 54 ปีทำได้แค่นี้หรือ"(54 ปี คือ อายุของพรรคประชาธิปัตย์นับถึงปีที่เขียนบทความ-ผู้วิจัย) แสดงให้เห็นว่าในช่วงที่รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์เข้ามาบริหารประเทศนั้น หนังสือภาครัฐนั้น

^๘ พิเศษสุด สร้อยอุหระ, ผ่าต้นหาคกรเมือง: ชวน หลีกภัย เทพบุตรหรือซาตานทางกรเมือง (กรุงเทพฯ: บริษัท Only Best Design and Printing Co.,Ltd.,2543)

เพิ่มขึ้น การส่งออกลดลง เศรษฐกิจของชาติอ่อนแอจนยากที่จะฟื้น และวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 คอแลมภ์เดียวกัน .ใช้ชื่อหัวเรื่องว่า "เปื้อนชวน-ไม่เอา ปชป." ได้แสดงความผิดหวังอย่างมากต่อรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนวน หลีกภัย

"ช่วงปลายของสภาที่จะครบเทอม 4 ปีในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งจะทำให้วาระของการเป็นรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ต้องสิ้นสุดลงด้วย เวลาที่เหลืออีกแค่ 4 เดือนคือเวลาที่รัฐบาลเห็นว่ามีความสำคัญอย่างที่สุด โดยหาวิธีไม่ว่าตลอด 2 ปี 7 เดือนที่เข้ามารับผิดชอบบ้านเมืองนั้น เวลาที่ผ่านไปแต่ละวันแต่ละสัปดาห์ได้ทำลายความรู้สึกเชื่อมั่นและความไว้วางใจของประชาชนลงไปทุกขณะ จับตาตู่กันต่อไปว่ากระแสเปื้อนชวน-ไม่เอา ประชาธิปัตย์จะรุนแรงขนาดไหน"

นอกจากการทำงานในฐานะรัฐบาลจะยังไม่ค่อยเข้าตาประชาชนเท่าที่ควร อีกประเด็นหนึ่งที่นายชวน หลีกภัยถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก ถึงกับมีการกล่าวกันในสภาในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2536 ถึงกรณีความสัมพันธ์กับนางภักดิพร สุจริตกุล ภรรยาพิศิษฐ์ สร้อยฤทธิ์⁹ ได้ตั้งประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไว้ดังนี้

1. ทำไมคุณภักดิพร ไม่ใช้นามสกุล "หลีกภัย" เธอเคยใช้ "จินดาวนิช"¹⁰ ทั้งๆที่นามสกุลเดิม คือ "สุจริตกุล"
2. คุณชวนเคยให้สัมภาษณ์ทำนองว่า "ผิดด้วยหรือที่ผมรับรองบุตรแต่ไม่รับรองภรรยา" คุณชวนอาจมองว่าไม่ผิดอะไร แต่สังคมมองอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ส่วนผู้เขียนเห็นว่าผิดเพราะภรรยาคือมารดาของบุตร ย่อมเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดา,มารดา แล้วจึงปฏิสนธิเป็นบุตร
3. ในฐานะที่คุณชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถือเป็น "บุคคลสาธารณะ" ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งโดยส่วนตัว ครอบครัวและส่วนรวม น่าจะทำให้โปร่งใสไม่ควรอ้างว่าเป็นเรื่องส่วนตัว

ความคลุมเครือไม่ชัดเจนในประเด็นดังกล่าว ทำให้ภาพของนายชวน หลีกภัย ไม่สง่างามเท่าที่ควร ประกอบกับการทำงานที่ไม่ค่อยสร้างความประทับใจให้กับประชาชนในฐานะ

⁹ เรื่องเดียวกัน, 129.

¹⁰ นามสกุลเมื่อครั้งสมรสกับ พ.ต.ท.สุชัย จินดาวนิช อดีตสามี

นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น จึงทำให้ความนิยมในตัวนายชวน หลีกภัยเริ่มลดน้อยลง เห็นได้จาก กระแสวิพากษ์วิจารณ์ที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชนที่ดี ประชาชนทั่วไปก็ดี ประกอบกับกระแสนิยมใน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่กำลังมาแรงในขณะนั้น จึงทำให้ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาพรรค ประชาธิปัตย์ตกเป็นรอง และเปลี่ยนบทบาทมาเป็นพรรคฝ่ายค้าน

บริบทแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมและสหบทต่างๆที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จะช่วยให้เราเห็นภาพของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรและนายชวน หลีกภัย ชัดขึ้น ทั้งในมุมที่เป็นข้อดี และมุมที่ตกเป็นรองของแต่ละคน ความแตกต่างทางด้านภูมิหลัง แนวคิด พฤติกรรม และผลงาน ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาและทำความเข้าใจรายการนายยกทักษิณคุยกับ ประชาชน และรายการชวนออนไลน์ในส่วนอื่นๆต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามนำวิจัยข้อ 2.รูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" มีลักษณะอย่างไร

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนเป็นรายการที่นำเสนอรายการทางสื่อวิทยุ ผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทาง FM. 92.5 เมกกะเฮิรตซ์ และมีการถ่ายทอดไปยังสถานีเครือข่ายทั่วประเทศในเครือกรมประชาสัมพันธ์ 144 สถานีรวมทั้งสถานีวิทยุในเครือกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศและตำรวจ ทุกวันเสาร์สัปดาห์ละครั้ง ครั้งละประมาณ 30 นาที ตั้งแต่ 08.00-08.30 น. เริ่มออกอากาศครั้งแรกในวันเสาร์ที่ 28 เมษายน 2544 โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จะมาพูดคุยออกอากาศสด เพื่อรายงานความคืบหน้าความเป็นไป และสิ่งที่รัฐบาลได้ทำมาในรอบสัปดาห์ ตลอดจนเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นกับบ้านเมืองและประชาชน

ยงยุทธ ตียะไพรัช อดีตโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แถลงเกี่ยวกับรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนเมื่อครั้งริเริ่มว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีมีความตั้งใจที่จะให้ประชาชนที่อยู่ตามชนบท หรือ ประชาชนที่อยู่ห่างไกลซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ทำให้ขาดโอกาสและการมีส่วนร่วมกับราชการในการนำพาประเทศไปข้างหน้าให้พ้นวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ จึงจะออกรายการวิทยุเพื่อเพิ่มโอกาสที่ขาดหายของประชาชนในส่วนต่างๆของประเทศ ให้มีส่วนร่วมและรับรู้ความเป็นไปของบ้านเมืองเพิ่มมากขึ้น ในการพูดคุยออกอากาศนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรจะคำนึงถึงเรื่องการปฏิบัติหน้าที่เป็นสำคัญ เช่น พ.ต.ท.ทักษิณปฏิบัติภารกิจอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ หรืออาจจะไปตรวจราชการที่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา หรือที่จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งก็ตามก็สามารถดำเนินรายการได้ โดยไม่ต้องใช้เวลาในการบริหารงานของประเทศด้านอื่นๆ

ลักษณะของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน เป็นรายการสื่อสารทางเดียวจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ได้เปิดสายโทรศัพท์ให้ประชาชนเข้ามาร่วมในรายการ โดยให้เหตุผลว่าการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้เสียเวลามากขึ้นและทำให้ไม่สามารถบอกเล่าประชาชนได้อย่างทั่วถึงทุกเรื่อง แต่หากมีข้อซักถามปัญหาต่างๆหรือต้องการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆก็สามารถส่งจดหมาย หรือโทรศัพท์ได้ที่หมายเลข 0-22826553 โดยคำถามทั้งหมดจะส่งให้ พ.ต.ท.ทักษิณ เพื่อนำบางส่วนไปตอบในรายการเช้าวันเสาร์นี้ด้วย

นอกจากนี้ทางกองทัพบกยังได้ถ่ายทอดรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน ออกอากาศทางเครือข่ายของสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ไทย โกลบอล เน็ตเวิร์ก เพื่อเผยแพร่สู่ผู้ฟังที่อยู่ในต่างแดน แต่หากติดภารกิจไม่สามารถรับฟังรายการในช่วงเวลาดังกล่าวได้ ก็สามารถเข้าไปอ่านย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ของรัฐบาลไทยที่ www.thaigov.go.th และเว็บไซต์ของกรมประชาสัมพันธ์ www.prd.go.th ซึ่งจะมีการบันทึกและถอดเทป สามารถอ่านย้อนหลังได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั่วโลก และทุก 6 เดือนสำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จะรวบรวมเนื้อหาคำกล่าวของนายกรัฐมนตรีในรายการ นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่ สนใจโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรดำเนินรายการในสถานภาพและบทบาทของการเป็นนายกรัฐมนตรี คือ หัวหน้าคณะรัฐบาล ผู้นำฝ่ายบริหารของประเทศ ซึ่งได้รับสิทธิอันชอบธรรม (authority) ตามกระบวนการในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นรูปแบบการสื่อสาร จึงอยู่ในลักษณะที่ประธานฝ่ายบริหาร (หลักการใช้อำนาจอธิปไตย ที่แบ่งเป็น ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ) สื่อสารกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เป็นการบอกเล่า รายละเอียด เหตุการณ์ ความคืบหน้าต่างๆในการบริหารราชการแผ่นดิน ของคณะรัฐบาลในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา

รายการชวนออนไลน์

รายการชวนออนไลน์นำเสนอรายการทางสื่ออินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์ www.democrat.or.th ทุกวันอาทิตย์เวลาประมาณ 10.00-10.30 นาฬิกา โดยที่นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์จะมาพูดคุยสื่อสารกับประชาชนที่สนใจติดตามรายการในประเด็นต่างๆของบ้านเมืองในขณะนั้น อาจเป็นประเด็นที่กำลังเป็นข้อโต้แย้งทางการเมือง หรือเหตุการณ์ต่างๆไป การออกรายการนั้น นายชวน หลีกภัยจะเป็นผู้ดำเนินรายการหลัก ซึ่งในบางสัปดาห์จะมีการเชิญบุคคลสำคัญของพรรคมาร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็นด้วย รายการชวนออนไลน์ออกสู่สาธารณะชนเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2545 โดยได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีรายการชวนออนไลน์ขึ้นว่า เพื่อพรรคจะได้มีโอกาสเสนอทัศนคติ ได้วิพากษ์วิจารณ์ ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลบางเรื่อง รวมทั้งได้ถ่ายทอดสิ่งที่พรรคปรารถนาจะถ่ายทอดไปยังพี่น้องประชาชนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งผ่านอีกสื่อหนึ่ง

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยจากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องพบว่าเหตุและผลสำคัญที่ทำให้ทางพรรคประชาธิปัตย์ตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มช่องทางสื่อสารระหว่างพรรคกับประชาชน จนทำให้เกิดมีรายการชวอนออนไลน์ขึ้นนี้มี 2 ประการหลัก นั่นคือ

ประการแรก ทางพรรคประชาธิปัตย์ตระหนักดีว่าธรรมชาติของสื่อมักจะวิ่งตามกระแสและกระแสที่เกิดขึ้นมักจะถูกชี้นำโดยรัฐ ดังนั้นสื่อก็ต้องสัมภาษณ์ตามประเด็น อะไรที่ไม่ได้อยู่ในกระแสสื่อก็จะไม่สนใจ ผลที่เกิดขึ้นก็คือ บางอย่างที่ฝ่ายค้านอยากจะเสนอก็ทำไม่ได้เพราะไม่ได้อยู่ในกระแส ดังนั้นการให้ความเห็นในทางการเมืองของพรรคที่ไม่ใช่ฝ่ายรัฐบาลก็ทำได้ลำบาก

ประการที่สอง ชาวที่นำเสนอถูกนำเสนอด้านเดียวและให้สัดส่วนกับฝ่ายรัฐบาลมากกว่าปกติ ซึ่งในประเด็นนี้ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าโดยปกติสื่อก็ให้สัดส่วนรัฐมากอยู่แล้วเพราะรัฐบาลต้องทำงานในเชิงนโยบาย แต่ทุกวันนี้ทางพรรคประชาธิปัตย์มองว่าสื่อถูกแทรกแซงมากในหลากหลายรูปแบบ ทั้งสื่อที่เป็นของรัฐและสื่อเอกชน ดังนั้นช่องทางที่พรรคประชาธิปัตย์ในฐานะที่เป็นพรรคการเมืองจะถ่ายทอดความคิดเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนก็ยิ่งน้อยลงรวมทั้งอาจถูกบิดเบือนได้

ด้วยเหตุและผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ทีมงานพรรคประชาธิปัตย์เกิดความคิดที่จะให้มีรายการของตัวเอง จึงพยายามหาช่องทางเพื่อจะสื่อสารไปยังประชาชนโดยตรง และมองว่าสื่อที่จะเสนอความคิดได้อย่างเสรีและเป็นไปได้มากที่สุด คือ สื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากสื่ออื่นๆค่อนข้างมีค่าใช้จ่ายสูงและมีอุปสรรคในการติดต่อขอซื้อเวลามาก ซึ่งประเด็นปัญหานี้พรรคประชาธิปัตย์มองว่าเป็นอิทธิพลทางการเมือง แม้ทางพรรคประชาธิปัตย์จะทราบดีว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดหลายอย่างแต่ก็ต้องใช้เพราะมองว่าเป็นหนทางเดียว ดังคำสัมภาษณ์ที่กล่าวตอนหนึ่งว่า **"เรารู้ข้อจำกัดของอินเทอร์เน็ตว่ามันมีคนจำกัดที่ใช้ แต่เราไม่มีทางเลือกที่ดีกว่านี้"** ประกอบกับทางทีมโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ได้ทำการปรับปรุงเว็บไซต์ "สายตรงนายชวอน" เดิม (www.chuan.org) ซึ่งทีมโฆษกรัฐบาลได้จัดทำไว้สมัยที่นายชวอน หลีกภัย ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ให้มาเชื่อมต่อกับเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์ (www.democrat.or.th) จึงได้คิดให้มีรายการขึ้นมารายการหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้นายชวอน หลีกภัย ซึ่งทางพรรคมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นผู้นำฝ่ายค้าน ฝ่ายตรวจสอบ เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่ใหญ่ที่สุด เป็นตัวอย่างของนักการเมืองที่มีประสบการณ์ในเชิงบริหาร เป็นอดีต นายกรัฐมนตรีมีโอกาสที่จะออกมาพูดในเรื่องที่เป็นประเด็นของบ้านเมืองในขณะนั้นว่า นายชวอน หลีกภัยคิดอย่างไร

เมื่อคิดให้มีรายการชวนออนไลน์ขึ้น จากนั้นจึงคิดถึงรูปแบบในการนำเสนอครั้งแรกตั้งใจให้เป็นการถ่ายทอดสด (LIVE) แต่มีปัญหาเพราะการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตยังล่าช้ามาก จึงเปลี่ยนมาใช้ไฟล์เสียงแทน รวมทั้งมีการถอดเทปสรุปภาษาไทยและเพิ่มภาษาอังกฤษในบางตอนด้วย สำหรับประเด็นที่เลือกมานำเสนอในแต่ละสัปดาห์นั้นจะมีคณะทำงานคัดเลือกประเด็นนำเสนอและถามความเห็นชอบจากนายชวน หลีกภัย ซึ่งประเด็นแต่ละประเด็นที่คณะทำงานจะเลือกมานำเสนอนั้นจะพิจารณาจากสถานการณ์ในขณะนั้นว่า ในรอบสัปดาห์มีประเด็นไหนบ้างที่เป็นเรื่องส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ ต่อประชาชน ที่จำเป็นจะต้องมีทัศนะจากฝ่ายค้านก็จะถูกหยิบยกขึ้นมา กลุ่มเป้าหมายของรายการชวนออนไลน์จึงมุ่งเน้นไปที่ บุคคลที่สนใจการเมือง ค่อนข้างมีการศึกษาและเป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยทำงาน และโดยทางอ้อมกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มก็คือ ฝ่ายตรงข้าม และสื่อสารมวลชนต่างๆ ที่คอยติดตามการทำงานของพรรคประชาธิปัตย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.1 ตารางเปรียบเทียบประเด็นเรื่องและสาระสำคัญที่นำเสนอในแต่ละสัปดาห์ของ
"รายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน" และ "รายการชวนออนไลน์"

ครั้งที่ 1

17 -18 สิงหาคม 2545

รายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. มอบหมายหน่วยงานให้เร่งสืบสวนพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในหลายเรื่อง อาทิการส่งเสริมปศุสัตว์ การส่งเสริมสินค้าไทย ผ้าไทย 2. เจโทรให้ความร่วมมือในการนำสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ไปพัฒนาออกแบบให้ตรงกับความต้องการของตลาดญี่ปุ่น 3. เร่งแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพฯและปริมณฑล 4. เตรียมงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจของปี 2546 ไว้เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาฉุกเฉิน 5. มอบหมาย 3 หน่วยงานให้ไปศึกษาพระราชบัญญัติธงชาติ 2479 6. เตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ 3 เรื่อง 7. รัฐบาลพร้อมสนับสนุนเด็กที่มีพรสวรรค์ เพื่อนำความคิดที่ดีๆ ของเด็กเหล่านี้มาเป็นประโยชน์ต่อประเทศ 8. ความกลมกลืนของการอยู่ร่วมกันของพี่น้องคนไทยไม่ว่าจะนับถือศาสนาไหน 9. ตรวจเยี่ยมการขุดลอกคลองสอง เขตสายไหม-บางเขน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางและวัตถุประสงค์ของการจัดรายการชวนออนไลน์ 2. กล่าวถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตย

ครั้งที่ 2

24-25 สิงหาคม 2545

รายการนายกฯที่กษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหา น้ำท่วมในจังหวัดต่างๆ 2. อัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจไตรมาสที่ 2 จะใกล้เคียงกับไตรมาสที่ 1 3. จัดตั้งสำนักการบริหารนำเข้าเพื่อดูแลการ นำสินค้าเข้าจากต่างประเทศ 4. ประชุมเชิงปฏิบัติเรื่องยุทธศาสตร์การแก้ไข และการจัดการปัญหาความยากจนของ เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5. ให้ทุกฝ่ายช่วยกันติดตามผลักดันให้ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลลงถึงประชาชน 6. การประชาสัมพันธ์ต้องเข้าถึงประชาชน เพื่อให้รัฐบาลกับประชาชนใกล้ชิดกัน มากขึ้น 7. เน้นให้เอกอัครราชทูตเป็นหัวหน้าของ ทุกส่วนราชการที่มีอยู่ในต่างประเทศ 8. การบินไทยเสนอแผนธุรกิจยุทธศาสตร์ 5 ปี 9. สัมมนาเชิงบูรณาการระบบขนส่งมวลชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 10. มอบรางวัลผู้ส่งออกสินค้าและบริการดีเด่น 11. การใช้ระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศมาเป็น ประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการ 12. ประชาชนส่วนใหญ่พอใจโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ ดร.อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (กรรมการบริหารพรรคและ ส.ส. ระบบ บัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อุดมการณ์ประชาธิปไตย การเลือกตั้ง ที่สุจริต 2. มีการยกพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตอนทำย 3. เรียกร้องให้ประชาชนสร้างค่านิยมที่ ถูกต้อง "ไม่ควรจะยอมรับคนที่มั่งมีมา จากการทุจริตการโกง" ต้องเข้ามาโดย วิธีการที่ถูกต้อง ซอบบรรณ สุจริต

ครั้งที่ 3

31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความคับหน้าของโครงการลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2. บรูไนร่วมลงทุนในกองทุนร่วมกับไทย 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 3. ราคาขายพาราในตลาดกลางหาดีใหญ่สูงขึ้นกว่า 30 บาท 4. รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 5. กำชับให้ผู้ว่าราชการทุกจังหวัดดูแลแก้ปัญหาหน้าท่อมให้พี่น้องประชาชน 6. ขยายเวลาการลดภาษีมูลค่าเพิ่มให้คงอัตรา 7% ไว้อีก 1 ปี 7. การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ ออกแบบและก่อสร้างในต่างประเทศ 8. ขยายเวลาผ่อนผันในการจัดทำทะเบียนให้บุคคลที่อยู่บนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงออกไปอีก 1 ปี 9. เด็กไทยจะต้องรู้ภาษาอังกฤษ อินเทอร์เน็ตและวัฒนธรรมนานาชาติมากขึ้น 10. บังคลาเทศสนใจให้ภาคเอกชนไทยไปลงทุนก่อสร้างทางยกระดับ 	<p>(ต่อเนื่องจากอาทิตย์ที่แล้ว)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกตั้งที่สุจริตเป็นสาระสำคัญที่สุดของกระบวนการในระบอบประชาธิปไตย 2. ผู้ที่มาด้วยแนวทางอันไม่ชอบธรรมมาด้วยผลประโยชน์หรือมาเพื่อกระบวนการที่ต้องใช้เงิน ไม่สุจริต การทำงานเพื่อประชาชนย่อมไม่เต็มที่ต้องมีผลประโยชน์ของตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วย (การมาด้วยความถูกต้องและไม่ถูกต้องจะมีผลแตกต่างกันในการทำงาน) 3. ต้องสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องอย่าให้สังคมมีค่านิยมใหม่ที่ถือว่าการไม่สุจริตเป็นเรื่องธรรมดา การคำนึงถึงความสำเร็จเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ควร 4. มี การ ยก พระ รา โช วา ท ของ สมเด็จพะเทพรัตนสุตาสยามบรมราชกุมารี ที่กล่าวถึงความสำคัญว่าต้องมาพร้อมกับความถูกต้องชอบธรรมมาสนับสนุน

<p>11. ต่อไปทูตไอซีโอจะเป็นเจ้าภาพในการ แก้ปัญหาต่างๆให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน</p> <p>12. จะขึ้นเฮลิคอปเตอร์ตรวจโครงการ แก้ปัญหาน้ำท่วมที่หาดใหญ่</p>	
--	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 4

7-8 กันยายน 2545

รายการนายกฯที่กษัตริย์คุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้น 2. เปิดงานเทศกาลสุราแซ่ไทย ครั้งที่ 1 3. การก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิจะเสร็จทันในปี 2547 4. รัฐบาลจีนให้ประเทศไทยยืมหมี่แพนด้า 1 คู่ 5. สภาผู้แทนราษฎรผ่านความเห็นชอบงบประมาณปี 2546 วาระ 2-3 6. ประชุมเตรียมการเพื่อเดินทางไปประชุมสุดยอด เอเซีย-ยุโรป ครั้งที่ 4 ณ กรุงโคเปนเฮเกน 7. กำหนดยุทธศาสตร์ 7 ด้านบรรจุในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 8. เตรียมทบทวนนโยบายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดความปรองดองแห่งชาติกับทุกประเทศ 9. ปฏิรูปราชการ 1 ตุลาคมนี้ทุกคนต้องทำงานหนักขึ้น 10. เปิดเว็บไซต์ Thailand Outlook.com เพื่อรวบรวมข้อมูลตัวเลขทางเศรษฐกิจ 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิพากษ์การปฏิรูประบบราชการอันเนื่องมาจากกฎหมาย 2 ฉบับที่ออกมาใหม่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเสนอสาระสำคัญดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ◆ ขนาดของภาครัฐมีแนวโน้มที่จะเล็กลง ดังนั้นสัดส่วนของงบประมาณที่จะนำมาใช้ในระบบราชการ และจำนวนบุคลากรไม่ควรจะเพิ่มขึ้น ◆ ความหลากหลาย เป็นรูปแบบของภาครัฐสมัยใหม่ การปฏิรูประบบราชการนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลายๆด้านพร้อมกัน การปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ◆ กฎหมาย 2 ฉบับที่ออกมาบังคับใช้นั้น ยึดมั่นอยู่ในเรื่องของโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งการยุบและตั้งกระทรวงนั้นทำให้เพิ่มจำนวนกระทรวงจาก 14 กระทรวง เป็น 20 กระทรวง และเพิ่มจำนวนกรมจาก 125 กรมมาเป็นเกือบ 160 กรม ดังนั้นแทนที่จะเป็นการพยายามลดบุคลากรใน

	<p>ภาครัฐ กลับกลายเป็นการเพิ่ม และก็ต้องใช้งบประมาณมากขึ้น ในการจัดตั้งกระทรวงใหม่ นอกจากนี้ก็ยังพบการซ้ำซ้อนในการทำงานอยู่ เช่น งานอนุญาตเรื่องการดูแลเหมืองแร่จะมีทั้งในกรมทรัพยากรธรณีในกระทรวงใหม่ และยังมีกรมเหมืองแร่ซึ่งเป็นกรมใหม่ในกระทรวงอุตสาหกรรม</p>
--	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 5

14-15 กันยายน 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. การระบายน้ำเพิ่มบรรเทาภาวะอุทกภัย 2. การปฏิรูประบบราชการ ◆ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดีในการปฏิรูประบบราชการ ◆ การเตรียมความพร้อมในการปฏิรูประบบราชการในหลายเรื่อง 3. เร่งรัดการก่อสร้างทางด่วนในหลายเส้นทางให้เสร็จภายในรัฐบาลนี้ 4. นโยบายเกี่ยวกับความมั่นคง ให้มองมิติด้านความมั่นคงให้กว้างขึ้นกว่าเดิม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาแต่ละจุดได้อย่างชัดเจน 5. ให้ ศปร.3 ศึกษาบทเรียนจากวิกฤตเศรษฐกิจที่ผิดพลาดในอดีตเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาในอนาคต 6. การเตรียมพร้อมรับสถานการณ์หากสหรัฐอเมริกาโจมตีอิรัก 7. รัฐบาลให้การส่งเสริมธุรกิจพาณิชย์นาวีอย่างเต็มที่ 8. จะพัฒนาไนท์ซาฟารีที่จังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ (กรรมการบริหารพรรค และ สส. ระบบบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิพากษ์สุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่กล่าวในการประชุมเอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศที่ประเทศไทย ในประเด็นที่ว่า ทูตต้องทำทุกอย่างเพื่อประเทศไทย ทูตเป็นผู้มีมารยาทสูงแต่การบริหารจัดการแก้ไขต้องไม่มีมารยาท มีแต่ผลลัพธ์คืออะไรเป็นหลัก นั้นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 2. มีการยกตัวอย่างกรณีของท่านสุภชัยพานิชภักดิ์ ที่เข้าร่วมการแข่งขันเพื่อรับคัดเลือกเป็นผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การค้าโลก ซึ่งปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติโดยใช้ความนุ่มนวลใช้มารยาทที่ดีงามและความสุภาพอ่อนโยนจนชนะในที่สุด ถึงแม้จะมีหลายๆครั้งที่ประเทศอื่นๆบางประเทศจะใช้วิธีการที่ไม่โปร่งใสไม่ชอบธรรม แต่เราก็ไม่ไปตอบโต้ไม่แสดงอารมณ์ 3. ไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนพฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติของทูตไทยในเรื่อง

	<p>มารยาท โดยมองว่ามารยาทเป็น วัฒนธรรมสำคัญของไทยที่สั่งสมมาเป็น เวลานาน เป็นสิ่งดีงามไม่มายกเลิก หรือ ละเลย และมองว่าความมีมารยาทไม่ได้ ทำให้ประเทศต้องเสียหายหรือเสีย ผลประโยชน์ ยกเว้นผลประโยชน์ บางอย่างที่ไม่ถูกต้อง</p>
--	---

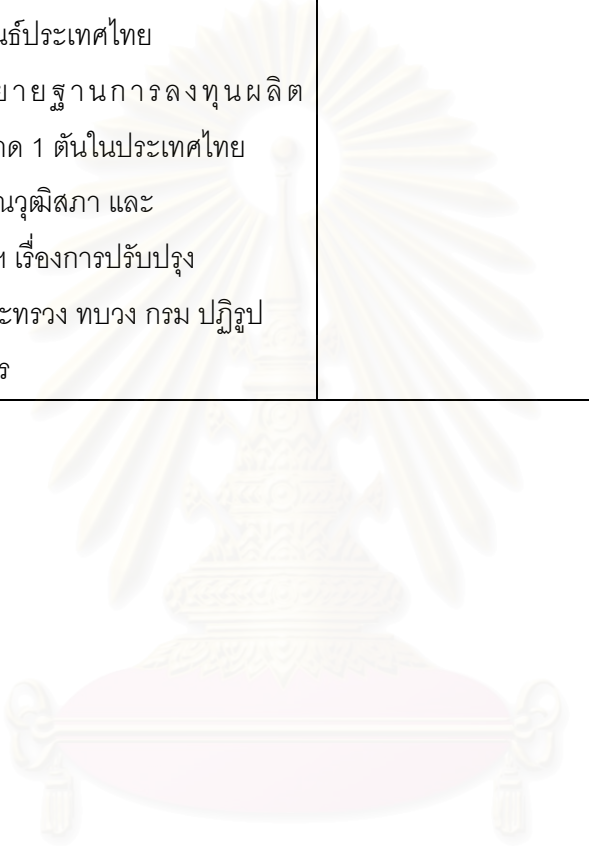

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 6

21-22 กันยายน 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. สะพานพระราม 8 และพิธีเปิดสะพาน 2. รัฐบาลทูลเกล้าถวายรางวัล Louis Pasteur และรางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น จากผลงานศิลปอาชีพ 3. เดินทางไปร่วมประชุมเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ 4 ที่ประเทศเดนมาร์ก 4. ผลการประชุมเจรจาสันติภาพระหว่าง รัฐบาลศรีลังกากับกลุ่มพยัคฆ์พิ้อแลม รอบแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ ผลสำเร็จเป็นอย่างดี 5. กำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 6. เปิดรับสมัครผู้ที่ต้องการไปอยู่กระทรวง ทบวง กรมใหม่ โดยให้มีการแสดง วิสัยทัศน์ 7. มั่นใจเศรษฐกิจปีนี้ทั้งปีโตเกิน 4 % 8. อนุมัติงบฯให้กระทรวงแรงงานฯ และ กระทรวงเกษตรฯ นำไปช่วยเหลือผู้ ประสบปัญหาอุทกภัย 9. อนุมัติออกพันธบัตรในตลาดทุน ต่างประเทศ วงเงิน 800-1,000 ล้าน เหรียญสหรัฐ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กล่าวถึงเรื่องภายในของพรรค ประชาธิปัตย์ <ul style="list-style-type: none"> ◆ กรณีพลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ อดีต เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ◆ การวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนซึ่ง ก่อให้เกิดความขัดแย้ง 2. เรียกร้องให้สื่อวิพากษ์วิจารณ์โดยสุจริต ไม่ใส่ร้ายป้ายสี หรือเขียนโดยไม่มีมูล ความจริง ให้สื่อเป็นกลางในการ ตรวจสอบไม่เป็นเครื่องมือของฝ่ายใด

<p>10. อนุมัติงบฯ 45 ล้านบาท เพื่อไปศึกษา ความเป็นไปได้ของโครงการศึกษา เส้นทางลัดสู่ภาคใต้ คือ สมุทรสาคร-แหลมผักเบี้ย-ชะอำ</p> <p>11. ผู้บริหารสูงสุดของยูโนแคดช่วย ประชาสัมพันธ์ประเทศไทย</p> <p>12. โทโยต้าขยายฐานการลงทุนผลิต รถปิกอัพขนาด 1 ตันในประเทศไทย</p> <p>13. กล่าวขอบคุณวุฒิสภา และ กรรมาธิการฯ เรื่องการปรับปรุง โครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ปฏิรูป ระบบราชการ</p>	
--	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการนายกฯที่กษัตริย์คุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ประธานาธิบดีโธโรแลนด์เดินทางมาเยือนประเทศไทย 2. รัฐบาลนำกฎหมายปฏิรูปราชการทั้งสองฉบับขึ้นทูลเกล้าฯ 3. ผู้นำอาเซียนเสนอแนวคิดเรื่องเอเชียบอนด์ต่อที่ประชุมอาเซียน 4. สั่งการให้ทุกส่วนราชการดูแลช่วยเหลือพี่น้องประชาชนที่ประสบอุทกภัย 5. สนับสนุนให้เกิดประชาธิปไตยและความปรองดองแห่งชาติในพม่า 6. เยี่ยมสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 7. การก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิจะเสร็จภายในปี 2547 แน่นนอน 8. เตรียมกวาดล้างยาเสพติดพร้อมกันทั่วประเทศ 9. อนุมัติงบประมาณปรับเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราให้กับเกษตรกรจำนวน 300 ล้านบาท 10. อนุมัติงบแก้ไขปัญหาสารตกค้างในกุ้งและไก่ จำนวน 288.02 ล้านบาท 11. ให้กำลังใจพี่น้องผู้ประสบอุทกภัย 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ (ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่าวถึงการพิจารณาร่างกฎหมาย 2 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการ ฉบับที่ 1 ร่างพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 2 ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม 2. ชี้แจงและแสดงความไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม เนื่องจาก <p>ประการแรกเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายของการปฏิรูปราชการที่แท้จริง คือ แทนที่จะทำให้ระบบราชการเล็กกระทัดรัดกลับทำให้ใหญ่ขึ้น</p> <p>ประการที่สอง มาตราที่ 49 และ 50 ของกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมนี้หมิ่นเหม่ต่อการขัดต่อรัฐธรรมนูญ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. สาระสำคัญของมาตราที่ 49 คือ เป็นบทกำหนดที่กำหนดให้รัฐบาลสามารถออกพระราชกฤษฎีกา ซึ่งเป็นมติของคณะรัฐมนตรีที่ไม่ต้องผ่านการพิจารณาของ

	<p>รัฐสภา ไป มีผล ในการ แก้ พระราชบัญญัติที่ออกโดยรัฐสภาได้ ฝ่ายค้านเห็นว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 92 ที่ระบุว่า ร่างกฎหมายจะตราขึ้นเป็น พระราชบัญญัติได้ โดยคำแนะนำ ยินยอมของ รัฐสภา ดังนั้นเมื่อเปิด โอกาสให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่ง จะมีผลไปแก้ไข พระราชบัญญัติได้ โดย ไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา นั้น จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ที่ 92 ◆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตราที่ 221 เพราะ มาตราที่ 49 นี้ เปิดโอกาสให้ออก พระราชกฤษฎีกาไปลบล้างหรือแก้ไข พระราชบัญญัติได้ ก็เท่ากับเปิดโอกาส ให้ออกพระราชกฤษฎีกาไปมีผลขัดต่อ พระราชบัญญัติที่บังคับใช้อยู่ ซึ่งมาตรา ที่ 221 ระบุว่า การตราพระราชกฤษฎีกา ต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติ <p>4.สาระสำคัญของมาตราที่ 50 คือ กำหนดว่าเมื่อกระทรวงเก่าได้ถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ให้รัฐมนตรีกระทรวงเก่าไป เป็นรัฐมนตรีกระทรวงใหม่ที่ตั้งขึ้นโดย อัตโนมติ จนกว่าจะมีพระบรมราช โองการแต่งตั้งรัฐมนตรีใหม่ นั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 247 เพราะ จากที่กำหนดว่า เมื่อกระทรวงเก่ายุบไป ให้รัฐมนตรีกระทรวงเก่าไปเป็นรัฐมนตรี กระทรวงใหม่โดยอัตโนมติ เท่ากับว่าให้
--	--

	<p>รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่โดยไม่จำเป็นต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมและไม่จำเป็นต้องมีผู้สนองพระบรมราชโองการ ชัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 247 ที่กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความ เป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีแนะนำ</p> <p>5. กล่าวชี้แจงถึงการที่พรรคฝ่ายค้านยื่นเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัย รวมทั้งกล่าวปฏิเสธการที่รัฐบาลกล่าวหาว่าพยายามเล่นเกมการเมือง ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นข้อผิดพลาดบางอย่างของประธานรัฐสภาที่ส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาซ้ำกว่าที่ควรว่าอาจเป็นการรวมหัวหรือสมคบกันระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎรกับรัฐบาลในการเตะถ่วงหนังสือที่จะส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>6. ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปราชการว่ามีมาเรื่อยๆ และการปฏิรูปราชการนั้นใช่เพียงแต่การยุบหรือตั้งกระทรวงใหม่เท่านั้น ประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทุกส่วน ทั้งตัวข้าราชการ เครื่องมือเครื่องใช้ แนวนโยบาย แนวทางปฏิบัติ และกฎเกณฑ์ข้อบังคับ</p>
--	--

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<p>1. ชี้แจงเรื่องการปฏิรูประบบราชการและการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ปรับโครงสร้างโดยใช้ทฤษฎีการจัดการองค์กรแบบใหม่ จากเดิมจัดแบ่งหน้าที่ใครหน้าทีมัน ก็จัดเป็นกลุ่มภารกิจแทน คือ เอา กรม กอง กระทรวง งานที่เกี่ยวข้องกัน ภารกิจเดียวกันมารวมเป็นกลุ่มเดียวกันและอยู่ในกระทรวงเดียวกัน ◆ กระทรวงมากแต่รัฐมนตรีจำนวนเท่าเดิม จำนวนข้าราชการเท่าเดิม เพียงแต่อาจปรับเปลี่ยนชื่อตำแหน่งเปลี่ยนไปบ้าง และจะนำไปสู่การลดจำนวนข้าราชการในอนาคต จากการเกษียณและไม่แต่งตั้งเพิ่ม (ไม่ใช่ให้ออกจากราชการก่อนกำหนด) ◆ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ การบริหารงานระบบเจ้าภาพ คือ ต้องมีผลสำเร็จของงานชัดเจนจากงบประมาณที่ขอไป งานถูกมองแบบบูรณาการและเปิดเผยชัดเจน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน เน้นการบริการประชาชน ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปรับวัฒนธรรมการทำงานของระบบราชการ ปรับระเบียบ เพื่อให้มีความคล่องตัวมากขึ้น 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ ศ.ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน (ประธานคณะทำงานด้านการศึกษา และ ส.ส. ระบบบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้แจงและวิพากษ์เรื่องการนำเสนอกฎหมายปฏิรูประบบราชการให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา (ต่อเนื้อหาที่คัดค้านที่แล้ว) ว่าเป็นปัญหาที่ควรตระหนักและควรให้เป็นกรณีศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้อีกในอนาคต 2. ข้อคิดเห็นต่อการปฏิรูประบบราชการ 5 ประการ โดย ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน <ul style="list-style-type: none"> ◆ การปฏิรูประบบราชการในครั้งนี้ มีได้เป็นครั้งแรกในรอบ 110 ปี ◆ การปฏิรูปราชการครั้งนี้เน้นเฉพาะราชการส่วนกลางเท่านั้น (ราชการทั้งหมดมี 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น) และเน้นการเป็นส่วนราชการมากกว่าทุกครั้งที่มีการปฏิรูประบบราชการ กล่าวคือในการจัดหน่วยราชการนั้น สามารถจัดเป็นแบบในส่วนราชการก็ได้หรือรัฐวิสาหกิจก็ได้แล้วแต่ลักษณะและวัตถุประสงค์ของกิจการดังนั้นการปฏิรูประบบราชการในครั้งนี้จึงยังไม่ใช่การปฏิรูปทั้งระบบและ

<p>2. นำคณะรัฐมนตรีใหม่เข้าเฝ้าฯถวายสัตย์ก่อนรับหน้าที่</p> <p>3. แบ่งงานรองนายกรัฐมนตรี 6 คนในมิติใหม่และแบ่งพื้นที่กันรับผิดชอบทั่วประเทศ</p> <p>4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วม</p> <p>5. เปิดสัมมนาและปฐมนิเทศกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ</p> <p>6. ให้กำลังใจนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง</p> <p>7. ผลการประชุมคณะรัฐมนตรีเรื่องสำคัญๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ งบประมาณรัฐวิสาหกิจ ขาดดุลน้อยกว่าที่ประมาณการไว้ครึ่งหนึ่ง ◆ การเกลี้ยตำแหน่งข้าราชการระดับสูง เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับโครงสร้างของกระทรวงใหม่ ◆ ให้ทุกกระทรวงประมุขงานผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้น ◆ การควบคุมสารคาเฟอีน ◆ รัฐบาลกาดาร์จะร่วมมือกับประเทศไทยในการจัดแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ในปี 2006 <p>8. ประชุม คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p> <p>9. การหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่</p> <p>10. เตรียมเดินทางเยือนสหพันธรัฐรัสเซีย</p>	<p>ครบกระบวนการ เพราะข้อพิจารณาสำคัญในส่วนที่องค์ความเห็นประกอบยังไม่ได้มีการพิจารณากันอย่างเต็มที่</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ การเพิ่มกระทรวง ทบวง กรม เป็นเหตุให้มีการเพิ่มหน่วยราชการในกรมและส่วนภูมิภาค ทำให้ส่วนราชการเพิ่มขึ้นตาม ดังนั้นงบประมาณก็ต้องเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลต้องตั้งงบกลาง 1,500 ล้านบาท เพียงเพื่อไปเป็นค่าใช้จ่ายของกระทรวงที่เพิ่มขึ้น 6 กระทรวง และกรมอีกประมาณ 30 กรม ◆ ต้องมีมาตรการที่เคร่งครัด จริงจังในการไม่เพิ่มหน่วยราชการ ไม่เพิ่มข้าราชการ ทั้งระยะเปลี่ยนผ่านและระยะยาว และต้องมีการติดตาม ประเมิน ทบทวนผลจากการปฏิรูประบบราชการอย่างต่อเนื่อง หากไม่เหมาะสมต้องให้มีการดูแลแก้ไข ◆ การพัฒนาข้าราชการให้เพิ่มพูนขีดความรู้ ความสามารถเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าไม่เพิ่มคนต้องเพิ่มคุณภาพให้คนรวมทั้งเรื่องขวัญและกำลังใจ การแต่งตั้งโยกย้าย การจัดเข้าสู่ระบบงานใหม่ ต้องยึดระบบคุณธรรมให้ได้ เพื่อให้ไม่เสียกำลังใจ เพราะถ้าข้าราชการมีความหวังใจหวอการจะทำให้การปฏิรูปเดินหน้าไปสู่เป้าหมายก็ทำได้ยาก
---	--

รายการนายกฯที่กษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<p>1. แบ่งงานรองนายกรัฐมนตรี 6 คนดูแลงานกระทรวงและพื้นที่ทั่วประเทศ</p> <p>◆ "เราใช้หลักการบริหารการจัดการมากในการทำงานของรัฐบาลชุดนี้ ไม่ใช่ว่าการเมือง ประชาชนเลือกมากก็ทำบริหารการเมืองไปเรื่อยไม่ใช่ ถ้าคิดว่าจะทำงานรับอาสาทำงานต้องให้หลักทฤษฎีของการบริหารการจัดการอย่างถูกต้อง ถ้าไม่เช่นนั้นเราจะเสียเวลาเลือกตั้งมาก็ครั้งก็แค่นั้น เราจะต้องให้กลไกตัวนี้เดินและข้าราชการต้องทุ่มเททำงานเพื่อให้การแก้ปัญหาของชาตินั้นรวดเร็วขึ้น"</p> <p>2. 5 ประเทศจับมือค้าข้าวเพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาที่เป็นธรรม</p> <p>3. การตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์รายสินค้า</p> <p>4. ทางกรมฯเตรียมเปิดด่าน 3 ด่าน วันที่ 15 ตุลาคมนี้</p> <p>5. กรมฯอนุมัติค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี</p> <p>6. รัฐบาลพร้อมจะสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างรัฐสภาแห่งใหม่</p> <p>7. คู่มือสถานที่ที่จะจัดการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ที่สัตหีบ ชลบุรี ซึ่งประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ</p>	<p>1. เรื่องอุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ทางพรรคได้พยายามช่วยเหลือ</p> <p>2. เรื่องพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม</p> <p>◆ ย้ำว่าการปฏิรูปในคราวนี้ไม่ได้มีการวิเคราะห์ เจาะลึกกันจริงๆ ว่าสามารถจัดได้หลายแบบ (รายละเอียดกล่าวไปในอาทิตย์ที่แล้ว)</p> <p>3. วิพากษ์เรื่อง ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบรัฐสภา พ.ศ. 2545 ซึ่งออกโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรในฐานะประธานรัฐสภา เมื่อ วันที่ 9 ตุลาคม 2545 จำนวน 6 ข้อ ว่าจริงๆ แล้วไม่มีความจำเป็นเลย เนื่องจากเพราะรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ก็ได้มีระเบียบที่ชัดเจนอยู่แล้ว และสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีการถ่วงดุลย์กันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ</p>

<p>8. กล่าวสุนทรพจน์ 3 เรื่องที่มาเลเซียและนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในไทย</p> <p>9. สัปดาห์นี้พบกับเยาวชนไทยที่มีความรู้ความสามารถ 3 กลุ่ม</p> <p>10. ต้องให้คนพิการช่วยเหลือตัวเองให้ได้</p> <p>11. ผลการประชุมหารือภาคเอกชน</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ แก้ปัญหาการส่งออกกุ้ง ◆ การปรับโครงสร้างของอุตสาหกรรมเหล็กทั้งหมด <p>12. การวางกรอบควบคุมบัตรเครดิต</p> <p>13. ผู้ที่จะเข้ามาเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีจะต้องเป็นนักบริหารมืออาชีพ</p>	
--	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการนายกฯที่กษนิคคยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องเยือนรัสเซีย 2. ประธานาธิบดีรัสเซียจะเข้าร่วมการประชุมเอเปคในปีหน้าซึ่งประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ พร้อมกับจะเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ 3. ส่งสารแสดงความเสียใจต่อประธานาธิบดีอินโดนีเซียหลังเกิดเหตุระเบิดที่บาหลี 4. หลังเปิดด่านถาวร 3 แห่ง ถือเป็นกาเริ่มต้นที่จะคืนสภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับพม่าให้กลับคืน 5. เชิญชวนประชาชนชาวไทยไปชมงานแสดงสินค้าอาเซียน 2545 6. รัฐบาลติมอร์ตะวันออกขอบคุณรัฐบาลไทยที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ 7. เตรียมเดินทางไปประชุมเอเปคที่เม็กซิโกในสัปดาห์หน้า 8. เชิญประชุมคณะรัฐมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการต่างๆเพื่อให้เข้าใจแนวทางในการทำงานร่วมกันภายใต้การปฏิรูประบบราชการแผนใหม่ 9. สั่งการให้รองนายกรัฐมนตรีทั้ง 6 เร่งให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภายหลังน้ำลด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 5 ปีของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน 2. สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ คือ <ul style="list-style-type: none"> ◆ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ◆ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองมากขึ้น (ประชาชนมีสิทธิเสนอข้อถกเถียง) <ul style="list-style-type: none"> ◆ ให้มีองค์กระฉะตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น 3. เห็นว่าสิ่งที่ยังไม่สำเร็จดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ การเมืองที่ดำเนินไป อย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม 4. กล่าวถึงเรื่องเดิมที่เป็นปัญหา คือ มาตรา 262 ว่ามีการตีความวินิจฉัยผิดไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมาย 5. เสนอให้ทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในส่วนของ การสรรหากรรมการขององค์กระฉะ เช่น การสรรหากรรมการเลือกตั้ง, การสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีทั้งจากฝ่ายค้านและรัฐบาล 6. กล่าวย้ำอีกครั้งว่าการรักษามารยาทกับผลประโยชน์ของประเทศนั้นไม่ได้ขัดแย้งกัน

<p>10. ฅ.ก.ส.-ออมลลน-อาคารสงเคราะห้ ปล่อย ลลนเชลือดอกเบยต่าให้แกผู้ประสบอุทกภัย</p> <p>11. เเตรยมการช่วยเหลือพ่่นองประชาชนที่ ประสบภัยหนาว</p> <p>12. การจ้ดตั้งศูนย์สารสนเทศของ นายกรัฐมนตรลาคาดว่าจะเสร้จสมบูรณ้ ภายในเดือนพฤศจิกายน</p> <p>13. การพัฒนาหลักลูตรในการสร้าง ผู้ประกอบกรใหม่</p> <p>14. เย็นนี้รัฐบาลจะจ้ดงานเลี้ยงต้อนรับ คณะนักกีฬาที่เดินทางกลับจากการ แข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ คร้ังที่ 14</p>	
---	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการนายกฯที่กษนิคคยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<p>1. ประชุมเอเปคที่เม็กซิโก</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ อัดเทปจากเม็กซิโก ◆ กล่าวถึงประเทศเม็กซิโก ◆ รับรางวัล Sam Houston Humanitarian Award ซึ่งเป็นรางวัลเกี่ยวกับผู้มีผลงานด้านมนุษยธรรม ◆ ดูงานด้านระบบการศึกษา ◆ เจรจากับรัฐบาลเม็กซิโก ได้มีการตกลงตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางของเม็กซิโกในการเข้าสู่ตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และให้เม็กซิโกเป็นศูนย์กลางในการเข้าสู่ตลาดลาตินอเมริกาและตลาดอเมริกาของไท <p>2. สั่งการให้ทุกฝ่ายระมัดระวังความปลอดภัยในเรื่องของการก่อการร้ายอย่างเต็มที่</p> <p>3. รัฐวิสาหกิจทุกแห่งจะต้องพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น</p> <p>4. ข้าราชการจะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการแผนใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เรียกว่า E-Government ให้ทุกกรมมีอินเทอร์เน็ต มีเว็บไซต์ของตัวเอง แล้วเชื่อมระบบ 	<p>1. เรื่องของการโยกย้ายนายทหารระดับสูง</p> <p>2. กล่าวถึงเฉพาะในการโยกย้ายของกระทรวงกลาโหม เพราะเห็นว่าในระบบของข้าราชการฝ่ายทหารนั้น ความเชื่อมั่นศรัทธาถึงระบบที่ตนได้รับจากผู้บังคับบัญชา เช่น ความเป็นธรรม ความเหมาะสมนั้นสำคัญ และมีผลต่อกำลังใจ ความมุ่งมั่นต่อการทำงานที่ต้องพร้อมต่อการเสียสละชีวิตเพื่อบ้านเมือง</p>

<p>เข้าหากัน ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การกระจายอำนาจสู่ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ</p> <p>5. การหาแนวทางในการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับคนยากจน</p> <p>6. ออกกฎหมายควบคุมราคาเฟ้อ</p> <p>7. เห็นชอบปฏิญญาร่วมระหว่างอาเซียนกับจีนว่าด้วยความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงแบบใหม่</p>	
---	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 12 2-3 พฤศจิกายน 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ที่ เม็กซิโก 2. สหรัฐอเมริกาหันมาให้ความสำคัญกับ อาเซียนมากขึ้น 3. อาเซียนกับจีนจะลงนามความตกลงว่า ด้วยการตั้งเขตการค้าเสรีร่วมกัน 4. ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ รัฐบาลจะดูแลอย่างไรใกล้ชิด 5. สั่งการกระทรวงต่างประเทศตรวจสอบ ต้นตอจดหมายที่บรรจระเบิดว่าส่งไปจาก ประเทศไทยหรือไม่ 6. จะนำแนวคิดเรื่องเอเซียบอนด์ไปเสนอ ในที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน 7. รัฐบาลจะพยายามทำให้สัดส่วนการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ภูมิคุ้มกันจากภาวะเศรษฐกิจภายนอก ประเทศ 8. รัฐบาลเร่งผลักดันราคาสินค้าเกษตรให้ ปรับตัวสูงขึ้น 9. การจัดระเบียบเว็บไซต์ของทางราชการ หลังการปรับโครงสร้างระบบราชการใหม่ 10. การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 11. จีนให้ความสนใจที่จะเข้ามาตั้ง 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ นายธารินทร์ นิมมาน เหมินทร์ (รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่าวถึงกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ ซึ่งรัฐบาลสมัยพรรค ประชาธิปัตย์ได้เสนอผ่านความเห็นชอบ ของสภา แต่ก็มี การพูดโจมตีกันว่าเป็น กฎหมายขายชาติว่า ความจริงแล้วเป็น เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาวิกฤต เศรษฐกิจ และวางรากฐานไปสู่การ สร้าง ความเจริญเติบโต ให้กับ ประเทศไทย 2. สาระสำคัญของกฎหมาย 11 ฉบับ <ul style="list-style-type: none"> ◆ 5 ฉบับ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิรูประบบยุติธรรมในประเทศไทย เพื่อ แก้ปัญหากรณีพิพาททางการเมือง ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ แก้ไขปัญหา ระบบการเงินให้กับพ่อค้านักธุรกิจที่ ประสบภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว การจัดตั้ง ศาลฟื้นฟูกิจการ และเรื่องของการ กำหนดขั้นตอนการพิจารณาอรรถคดี ของศาลล้มละลาย และศาลยุติธรรม ให้กระชับยิ่งขึ้น ◆ ฉบับที่ 6 เป็นกฎหมายซึ่งอนุญาตให้ รัฐวิสาหกิจเปลี่ยนฐานะจากการเป็น

<p>โรงงานผลิตยางรถยนต์ในประเทศไทย</p> <p>12. จีพีดีของประเทศไทยในภาคเงินบาทที่เคยสูงสุดในอดีตได้กลับมาที่เดิมแล้ว คาดว่า ภายใน 3 ปี จะสามารถนำภาคดอลลาร์กลับมาที่เดิมได้</p>	<p>รัฐวิสาหกิจมาเป็นบริษัทมหาชนได้ เพื่อเปิดโอกาสให้คนไทยได้มีโอกาสเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ในตลาดหลักทรัพย์</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของคนต่างประเศในไทย ◆ กฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแรงงาน (สงเคราะห์เด็กและการยั้งชีพในวัยชรา) ◆ กฎหมายที่พยายามสนับสนุนให้มีการลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ ◆ กฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้ชาวต่างชาติมาซื้อที่ดินเพียงเฉพาะที่อยู่อาศัยได้ภายในประเทศไทย (อ้างว่ากฎหมายฉบับนี้ค้างคามาดั้งแต่สมัย พล.อ. ชวลิตเช่นกัน) <p>2. กล่าวถึงการวิพากษ์วิจารณ์กันถึงกฎหมาย 11 ฉบับนี้ว่า บางคนก็เห็นว่าสามารถนำมาใช้ได้ บางคนก็ว่าไม่ดี อย่างไรก็ตาม ก็ดีก็ต่อเป็นเรื่องที่พิจารณากัน อาจนำไปปรับปรุง ประยุกต์ได้</p>
--	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<p>1. การประชุมอาเซียนซัมมิท หรือการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 8 ที่ประเทศกัมพูชา</p> <p>◆ มีการประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่มประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้วย (ประเทศที่มีแม่น้ำโขงผ่าน ได้แก่ จีน ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม)</p> <p>◆ มีการประชุมอาเซียนกับอินเดียเป็นครั้งแรก</p> <p>2. ไทยกับอินเดียจะลงนามตั้งเขตการค้าเสรีก่อนการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปีหน้า</p> <p>3. สร้างโอกาสให้กับคนจนของประเทศ มีโอกาสที่จะเข้าหาแหล่งทุน</p> <p>4. จังหวัดเชียงใหม่จะเป็นศูนย์กลางการบินของกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง</p> <p>5. นำนายเฮอริมันโด เดอ โซโต นักเศรษฐศาสตร์ชาวเปรูเข้าเฝ้าฯ</p> <p>6. รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือติมอร์ตะวันออกในหลายเรื่อง</p> <p>7. อินเดียยืนยันจะลงทุนก่อสร้างเชื่อมถนนระหว่างไทย-พม่า-อินเดีย</p> <p>8. ประกาศกระทรวงการคลังเพื่อควบคุมธุรกิจบัตรเครดิตทั้งระบบ</p>	<p>1. กรณีปัญหาการก่อการร้ายในภาคใต้</p> <p>2. ได้อ้างถึง รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน (วันที่ 2 พ.ย.) ที่กล่าวว่า "สถานการณ์ใต้น้ำที่น่าเป็นห่วงเป็นเพราะคนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้รักชาติ จึงได้กระทำการเช่นนั้น แน่ใจว่าภาคใต้มีทั้งปัญหาการค้าของเถื่อน น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด จึงมีกลุ่มอิทธิพลเข้ามาเชื่อมโยงทั้งนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองระดับท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยนักการเมืองระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง น้อยหน่อย ส่วนนักการเมืองระดับท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้นดังคาดภาคใต้ไม่ได้เป็นการก่อการร้ายหรือเป็นเรื่องของศาสนา เพราะประเทศไทยให้สิทธิประชาชนในการนับถือศาสนา"</p> <p>3. วิพากษ์เหตุการณ์ต่างๆที่รัฐบาลได้ออกมาแถลงการณ์และดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาภาคใต้ รวมถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับปัญหาภาคใต้ในอดีต</p> <p>◆ นายกฯขอใช้ความเด็ดขาด</p>

<p>9. บริษัทฟอร์ด มอเตอร์ ย้ายสำนักงานใหญ่ด้านการขายและการตลาดจากสหรัฐฯ เข้ามายังไทย</p> <p>10. มอบหนังสือเดินทางทูตให้ ภราดร ศรีชาพันธุ์ นักเทนนิสมือวางอันดับ 16 ของโลก</p> <p>11. เปลี่ยนวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรมาเป็นเงินสดแทน</p> <p>12. เชิญชวนพี่น้องประชาชนซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นของขวัญปีใหม่</p> <p>13. การก่อเหตุไม่สงบในภาคใต้เป็นการกระทำของกลุ่มผู้จ้างวานกลุ่มเดียวกัน</p> <p>14. รัฐบาลจะดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับผู้ทุจริตรื้อบ้าน</p> <p>15. กล่าวลงท้ายว่า จะไม่หวั่นไหวต่อการวิจารณ์ จะทำให้ดีที่สุดในสิ่งที่พึงจะทำได้ภายใต้กฎหมายภายใต้กติกา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตระหนักถึงลักษณะพิเศษของภาคใต้ ตั้ง ศอ.บต.(ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้) ตั้งแต่ ปี 2524 รัฐบาลท่าน พล.อ เปรม ติณสูลานนท์ ◆ ดักคอบอย่างลับเคลื่อนโยนบาปให้คนอื่น ซึ่งความรุนแรง เพิ่มจาก 8 เป็น 28 ครั้ง ไม่ปกติ ◆ แนะ พยายามอย่าทำให้เป็นเรื่องการเมือง ◆ ยังไม่รู้ข้อเท็จจริง อย่าเพิ่งรับรอง ช้องใจ ขวลิต รู้ได้ไงคนร้ายนับถือศาสนาอะไร ◆ ห่วงภาคใต้ อยากเห็นความเป็นหนึ่งเดียว ◆ เด็ดขาดได้ แต่ต้องตามกฎหมาย
--	--

ครั้งที่ 14 16-17 พฤศจิกายน 2545

รายการนายกฯ ทักขินคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<p>1. เปิดการประชุมสัมมนายุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ครั้งที่ 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ มิติหนึ่ง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เผชิญในจังหวัดนั้นๆ ◆ มิติสอง คือ มองไปว่าจังหวัดนั้นควรพัฒนาอย่างไร เพื่อที่จะได้รับความสนใจดึงดูดเงินลงทุนและการท่องเที่ยวเข้าสู่จังหวัดนั้นให้มาก ◆ มิติที่สาม วางยุทธศาสตร์ให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของประเทศ <p>2. แจกเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>3. นายกรัฐมนตรีมาเลเซียเชิญไปร่วมงานเลี้ยงฉลองหลังสิ้นสุดเทศกาลถือศีลออก</p> <p>4. ทหารเรือเขตทับซ้อนทางทะเลกับรัฐมนตรีอาวุโสของกัมพูชา</p> <p>5. ผู้บริหารนิตยสาร The Economist เข้าใจประเทศไทยมากขึ้น</p> <p>6. สรุปสถานการณ์ของประเทศไทยนโยบายทางเศรษฐกิจและต่างประเทศให้กับผู้บริหารระดับสูงภาครัฐและเอกชนของเยอรมัน</p> <p>7. รัฐบาลมีหน้าที่สร้างความสมดุลของกติกาส่งเสริมการทำงานของ</p>	<p>มีแขกรับเชิญ คือ นายอลงกรณ์ พลบุตร (หัวหน้าคณะทำงานตรวจสอบการทุจริตปู้ย คณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้าน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์)</p> <p>1. กล่าวถึง การแก้ปัญหาภาคใต้ส่วนหนึ่งก่อนว่า ไม่ควรจะโยนปัญหาให้ฝ่ายค้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ แก้ปัญหาได้นำจะคืนหน้า ถ้าไม่มัวโยนปัญหาให้ฝ่ายค้าน <p>2. กรณีการทุจริตปู้ยปลอม</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ "อลงกรณ์" ลำดับกระบวนการ "โกงปู้ย" พบ 4 ประเด็นบังทุจริตจริง <ol style="list-style-type: none"> 1. การทุจริตเชิงนโยบายและโครงการ 2. มีการล็อกสเปกการจัดซื้อ 3. มีการฮั้วราคาและมีพฤติกรรมฉ้อฉลในการอนุมัติราคา 4. ข้อเสนอส่งปู้ยปลอมให้กับเกษตรกร ◆ Shot List ล็อกสเปกจัดซื้อ พบพิรุณ ฝ่ายการเมือง ฮั้วราคา เสนอตรงราคากลาง ข้ำประมูลแพ้เพียง 1 สตางค์ ◆ ชาวบ้านเรียก "ปู้ยขี้หมา" ◆ ผิดหวังผลสอบ ก.เกษตร เอมิต ข้ำราชการโทษเล็กน้อย

<p>ภาคเอกชน</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. เร่งรัดพัฒนาทะเลสาบสงขลาให้กลับเข้าสู่ระบบนิเวศเหมือนเดิม 9. สั่งการให้ทั้ง 20 กระทรวงจัดทำวิสัยทัศน์ของกระทรวง 10. มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าภาพในการปราบปรามยาเสพติด 11. หากรัฐบาลพบหลักฐานในการทุจริตจะดำเนินการทันที 12. วางมาตรการแก้ไขปัญหาคอขวดน้ำท่วมระยะยาว 13. มอบหมายงานให้ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี 14. เลี้ยงต้อนรับนักกีฬาคนพิการที่เดินทางไปแข่งขันกีฬาเฟลปิกเกมส์ 15. ปลดปล่อยผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 16. เชิญชวนพี่น้องสั่งซื้อสินค้าของขวัญปีใหม่จาก www.thaitambon.com 17. เยี่ยมชมธรรมะสถานของแม่ชีคันสนีย์ 18. การประชุมพรรคการเมืองเอเชีย ครั้งที่ 2 ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้น โดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นเจ้าภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัดตอนรายงาน สาวถึงพวกพ้อง ◆ เตรียม "สมุดปกดำ" ยื่น ปปช. 18 พ.ย. นี้
--	---

ครั้งที่ 15

23-24 พฤศจิกายน 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. งานใหม่ที่พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร 2. ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมพรรคการเมืองเอเชียครั้งที่ 2 <ul style="list-style-type: none"> ◆ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กล่าวเปิด ◆ นายชวน หลีกภัย กล่าวปิด 3. เปิดงานมหกรรมรวมพลังสร้างสุขภาพระดับชาติ ครั้งที่ 1 4. รัฐบาลไม่ได้นิ่งนอนใจในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน 5. สั่งการให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเตรียมการในการจะชำระหนี้คืนให้ไอเอ็มเอฟ <ul style="list-style-type: none"> ◆ กล่าวถึงกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ ◆ ไม่เคยพูดว่าเป็นกฎหมายขายชาติ ดังที่บางคนกล่าวอ้าง 6. แบ่งงาน 3 ฝ่ายให้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดูแลแก้ไขปัญหาเสพติด 7. นำธุรกิจนอกระบบที่มีการหลีกเลี่ยงภาษีกลับเข้ามาเสียภาษีอย่างถูกต้อง 8. หามาตรการผ่อนปรนทางภาษีเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนส่งพนักงานไปอบรม 	<p>มีแขกรับเชิญ คือ นายตรีพล เจาะจิตต์ (ประธานคณะทำงานด้านเกษตรกรพรรคประชาธิปัตย์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.นครศรีธรรมราช พรรคประชาธิปัตย์)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่าวถึงเรื่องเดิม คือ การทุจริตในการจัดซื้อปุ๋ย <ul style="list-style-type: none"> ◆ ฝ่ายค้านไม่ได้ตีปี๊บ แค่นี้แน่ชัดเท็จจริง ◆ รัฐบาลกลัวการตรวจสอบ ◆ เมื่อไม่มีเหตุผลจะอธิบาย ก็จะไม่บอกว่าอย่าเล่นการเมืองมากเกินไป ◆ ปัญหาทุจริตไม่ใช่เรื่องเล็ก รัฐบาลอย่าวางเฉย ◆ ตรีพล ผู้ตรวจสอบ ที่รู้ปัญหาอย่างแท้จริง 2. ทุจริตโค กระบือ <ul style="list-style-type: none"> ◆ ทุจริตโครงการพระราชดำริ ประเมินค่าความเสียหายไม่ได้ ◆ ติดตามตั้งแต่ปลายปี 2544 แต่ก็ไม่ได้คิดว่าจะมีคนกล้าทุจริต โครงการหลวง ◆ ทุจริตตั้งแต่ขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้าง ◆ การจัดซื้อจัดจ้าง จนถึงการรับมอบเสร็จภายใน 4 วัน

<p>9. มอบหมาย สวทช. ไปศึกษาความเป็นไปได้ในการตั้งศูนย์ "นาโนเทคโนโลยี"</p> <p>10. การใช้เครื่องฉายลำแสงอิเล็กตรอน สำหรับส่งออกผลไม้ไทยไปสหรัฐอเมริกา</p> <p>11. รัฐบาลให้ความช่วยเหลือร้านค้าปลีก เพื่อให้แข่งขันกับร้านค้าใหญ่ๆได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ แยกซื้อวัวทีละตัว แต่ราคาเท่ากันหมด และมีผู้ขายเป็นคนเดียวกัน ◆ ไม่ใช่เป็นโคลูกผสม กลับเป็นโคพื้นเมือง ธรรมชาติ มีขนาดเล็ก ไม่ได้มาตรฐาน ราคาแพงเกิน ◆ วัวปลอมไม่มีเลขทะเบียน ◆ คนจนไม่ได้โค แต่คนใกล้ชิดชิต นักการเมืองกลับได้รับ ◆ จะรวบรวมเอกสารส่ง ป.ป.ป. ต้องเอาโคของคนรวยมาให้คนจนให้ได้ ◆ นายกขบอกว่ารู้มาก่อน แล้วทำไมไม่จัดการ ◆ ฝ่ายค้านเป็นตัวแทนประชาชน ตรวจสอบรัฐบาล ◆ หากรัฐบาลรู้ว่ามีการทุจริต แต่ไม่ดำเนินการ แสดงว่าไม่จริงใจ ◆ รัฐบาลมีจุดยืนแบบรายวัน พอฝ่ายค้านให้ข้อมูลบอกว่าไม่ต้องการ แต่พอไม่มอบก็บอกว่าให้นำมามอบให้ ◆ ฝ่ายค้านพร้อมปกป้องประโยชน์ของประชาชน
---	---

ครั้งที่ 16 30 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2545

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. เชิญชวนร่วมถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2. 1 ธันวาคมของทุกปี ถือเป็นวันเอตส์โลก 3. รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทั้งระบบเพื่อให้นำที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน 4. ผู้ตรวจราชการจะต้องช่วยติดตามงานของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง 5. คณะกรรมการ ก.พ.ร. จะต้องเป็นที่ปรึกษาคอยดูว่าการพัฒนากระทรวงทบวง กรมนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูประบบราชการหรือไม่ 6. มอบหมายกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ เตรียมจัด Workshop เรื่องบทบาทสตรี 7. รัฐสภาและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะร่วมกันทำกรุงเทพฯ เป็นศูนย์แฟชั่นในภูมิภาคนี้ 8. มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ทบทวนหลักเกณฑ์ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยรัฐที่ใช้ผลการเรียนของนักเรียนเป็นตัวชี้วัด 9. ครม.มีมติให้วันที่ 30 ธันวาคมเป็นวันหยุดราชการ 	<p>◆ ถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากอยู่ในช่วงเวลาใกล้วันเฉลิมพระชนมพรรษา</p> <p>5 ธันวาคม 2545</p>

10. การแก้ไขปัญหาคูตสาหรรมนมหทั้งระบบ/นมหโรงเรียน
11. การแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการจัดหาพัสดุในรูปแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
12. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนสภการณทำงานด้านวิศวกรรมทางการเงินและวิศวกรรมศาสตร์
13. UNODCCP พอใจการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทย
14. ให้ ส.ส. ลงพื้นที่พบปะประชาชนเพื่อสอบถามความคืบหน้าของนโยบายรัฐบาล
15. การจัดประชุมพรรคการเมืองเอเชียครั้งที่ 2 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพได้รับการตอบรับอย่างดีจากหลายประเทศ

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. พิธีถวายเครื่องราชสักการะและจุดเทียนชัยถวายราชสดุดี 2. ตั้งโครงการศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ 3. รัฐบาลจะเร่งดำเนินการปราบปรามยาเสพติดให้หมดสิ้นไป 4. ในหลวงทรงแนะนำการใช้สิ่งที่มีอยู่ในประเทศไทยให้เกิดประโยชน์เต็มศักยภาพ 5. รัฐบาลทำพิธีปล่อยตัวผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่กระทำผิดในคดีไม่ร้ายแรง 6. ชี้แจงแนวคิดการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน 7. ปีนี้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น 8. มาตรการภาษีในการเสริมรายได้ของผู้มีรายได้น้อยและการสนับสนุนการฟื้นตัวของภาคธุรกิจของห้างสรรพสินค้า 9. ตรวจสอบความพร้อมการเตรียมงานชุมนุมลูกเสือโลก ที่สัตหีบ จังหวัดชลบุรี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปสัมมนาโคราช "ร่วมฟัง ร่วมคิด เพื่อพิชิตปัญหาชาติ" ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้จัดสัมมนาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสาขาพรรค ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ <ul style="list-style-type: none"> ◆ รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนา ◆ คอรัปชั่นระบอบมาจากนักการเมืองที่อื้อเสียด ◆ เรียกร้องนายกฯเปลี่ยนวิธีคิด ย้ำคำว่า "สร้างสรรค์" ไม่ใช่ต้องเห็นด้วยกับรัฐบาลทุกเรื่อง ◆ กล่าวอ้างและตอบโต้จากที่ สื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2545 ได้ลงข่าวคำพูดของท่านนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ที่บอกว่า "วันนี้ผมอยากขอร้องฝ่ายค้านให้สร้างสรรค์ ฝ่ายค้านกับรัฐบาลสามารถช่วยกันทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ ไม่ใช่มาทำลายภาพลักษณ์ของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว หากมาเสริมภาพพจน์ของรัฐบาลในสิ่งที่ถูกต้องฝ่ายค้านอาจจะได้คะแนนด้วยซ้ำ จึงอยากให้เปลี่ยนวิธีคิด สังคมจะได้ก้าวหน้ามากกว่า" ซึ่งรายการชวนออนไลน์ได้กล่าวโต้ตอบว่า

	<p>รัฐบาลชุดปัจจุบันมีเครื่องมือในการสร้างภาพประชาสัมพันธ์มากกว่าทุกสมัยที่ผ่านมาในอดีตอยู่แล้ว</p> <p>◆ ขอให้รัฐบาลเข้าใจภารกิจ หน้าที่ของแต่ละฝ่าย และอนุญาตให้แต่ละฝ่ายได้ทำหน้าที่ของเขาเองอย่างสมบูรณ์</p>
--	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการนายกฯที่กษนิณคุยกับประชาชน	รายการชวนออนไลน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. เปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 33 ที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพ 2. นายกรัฐมนตรีบังกลาเทศเยือนไทย หลังจากร่วมพิธีเปิดเส้นทางบินเชียงใหม่-จิตตะกอง 3. ฟ้าฯรับเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเจิมเรือ ชลธารานุรักษ์ 4. จะรับฟังผลการวิจัยและความเดือดร้อนของชาวบ้านปากมูลในวันศุกร์หน้า 5. ประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 5 ที่จังหวัดสงขลา 6. รัฐบาลจะทำให้ราคายางพาราดีอย่างต่อเนื่อง 7. ไทยและลาวจะร่วมมือกันทำการปักปันเขตแดนทางบกให้เสร็จในปีหน้า 8. นางงามจักรวาลปี 2002 เข้าพบ 9. ขอเชิญคนไทยร่วมกันเป็นเจ้าภาพในการจัดงานชุมนุมลูกเสือโลก 10. เร่งแก้ไขปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 11. ชาวบังกลาเทศขอรับประทานลำไยที่ส่งไปให้เป็นของขวัญ 12. รัฐบาลมั่นใจเศรษฐกิจปีนี้ทั้งปีอยู่ในเกณฑ์และปีหน้าจะดีกว่าปีนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 70 ปีรัฐธรรมนูญไทย ◆ นำอดีตมาเป็นบทเรียน ◆ การเมืองสกปรกยังรุนแรง ◆ ห่วงแก้รัฐธรรมนูญเพื่อพวกพ้อง ◆ การเมืองเกี่ยวข้องกับทุกคน ◆ ประชาธิปไตยยึดมั่นในกระบวนการประชาธิปไตย ◆ ต้องร่วมกันค้าประชาธิปไตย ◆ ต้องพูดเพราะปัญหายังไม่จบ ◆ บางคนยังไม่เข้าใจบทบาทของแต่ละฝ่าย

รายงานนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน

เนื้อหาที่ปรากฏในรายงานนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน มีลักษณะส่วนใหญ่เป็นการชี้แจง แจ้งให้ทราบ รายงานเรื่องราว ภารกิจที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ รวมถึงความคืบหน้าของโครงการต่างๆ โดยจะกล่าวเป็นประเด็นๆ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะมีประมาณ 8-12 ประเด็น ลักษณะของประเด็นต่างๆ ที่กล่าวถึงพอสรุปได้ดังนี้

- ◆ **ให้ข้อมูลข่าวสารที่รัฐได้ดำเนินการและก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศ** รวมทั้งความคืบหน้าของโครงการต่างๆ ที่ได้เริ่มไป

"ขอพูดถึงเรื่องหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ผมขอเล่าให้ฟังครับ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา ประธานองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น ประจำประเทศไทยหรือเจโทร ท่านโยชิฮิโร โอซุจิ มาพบผมโดยพานักออกแบบชาวญี่ปุ่นและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเคยนำความคิดเรื่องหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์มาเผยแพร่และทำให้เป็นนโยบายของพรรคไทยรักไทยมาเป็นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันนี้ ไปเอาสินค้าตัวอย่างมาโชว์ให้ผมดูเป็นสินค้าไทยฝีมือคนไทย แต่นักออกแบบชาวญี่ปุ่นไปออกแบบให้ใหม่ให้ตรงกับตลาดของญี่ปุ่น เขาเดินทางไปภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน ไปคัดสินค้ามา 600 ชนิด และมาออกแบบใหม่ เสร็จแล้วก็นำไปบรรจุในแคตตาล็อกของแฟชั่น ของใช้ต่าง ๆ ของญี่ปุ่น และจะนำไปแสดงสินค้าที่ญี่ปุ่น ให้ผู้ผลิตไปพบกับผู้ซื้อในญี่ปุ่นด้วย จะทำให้สินค้าไทยส่งขายญี่ปุ่นได้มาก...ผมต้องเรียน พี่น้องผู้ผลิตทั้งหลายว่า ตอนนี้อย่าคิดว่าสินค้าด้านหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ขายดีมาก 7 เดือนแรกของปีนี้ขายไปแล้ว 10,000 ล้านบาท"

- ◆ **ให้ข้อมูลด้านการแก้ไขปัญหาต่างๆ**

โดยในเนื้อหาจะเป็นการถ่ายทอด เสนอแนวความคิดตามที่ พ.ต.ท. ทักซิณ ชินวัตร ได้สังเกตเห็น และจะดำเนินการออกมาเป็นรูปธรรม มีการชี้แจง แสดงเหตุ และ ผล ตามตรรกะ คือ

- สภาพปัญหา
- สาเหตุของปัญหา
- หนทางแก้ไข (ประกอบด้วย แนวความคิดของตัว พ.ต.ท. ทักซิณ ชินวัตร เอง และ ข้อมูลที่รับทราบจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง)
- การดำเนินการแก้ไข

"เรื่องการแก้ปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เมื่อวันพุธที่ 14 สิงหาคมได้มีการประชุม คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) ก็พูดคุยกันมากในเรื่องนี้ เพราะช่วงนี้รถติด ในกรุงเทพฯ มากเหลือเกิน ผมไปไหนผมเห็นแล้วไม่ค่อยสบายใจ เลยขอเชิญประชุมกัน ท่านรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ดูแลเรื่องนี้คือรัฐมนตรีสุวัจน์ฯ ผมให้ไปทำการบ้านล่วงหน้าและก็มาเสนอกัน ก็ได้แก้ปัญหา หลายเรื่องที่เป็นการตกลงกันระหว่างหน่วยงานแล้วตกลงกันไม่ได้ก็เลยจะแก้ให้ เรื่องที่เห็นง่าย ๆ คือเรื่องของการก่อสร้างทางในกรุงเทพฯ หลาย ๆ จุด เปิดการก่อสร้างในหลายจุดพร้อม ๆ กัน กรุงเทพฯ มีลักษณะแปลก ครับ ถ้ารถติดที่ไหนการไหลลื่นมีปัญหา จะเริ่มพันกัน บางทีรถติดบางกิโลเมตรถึงฝั่งถนนฯ บางคนไม่เชื่อว่าเป็นไปได้อย่างไร ที่แรกผมก็เคยคิดไม่เชื่อ แต่ผมนั่งเฮลิคอปเตอร์ดูแล้วผมเห็นเลยว่าการเชื่อมของถนนหลัก ๆ เชื่อมกันยาว ฉะนั้น ถ้าหากมีที่หนึ่งติดก็ไหลไม่ได้ก็ติด ๆ ต่อกันไป เพราะฉะนั้น เวลาการก่อสร้างการเปิด หน้างานก่อสร้างคงจะต้องมีการประสานกันพิเศษ ผมเลยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจร ทางบก (สจร.) เป็นหน่วยงานกลางประสานงาน ไม่ใช่ว่าเปิดงานพร้อม ๆ กันหลายจุด และแต่ละจุดการ ก่อสร้างใช้เวลานาน ซึ่งการก่อสร้างในกรุงเทพฯ สามารถบีบให้ใช้เวลาสั้นได้ แต่ต้องวางแผนให้พร้อมประสาน ให้พร้อมแล้วค่อยลงมือ ถ้ายังไม่พร้อมแล้วมาลงมือขุดไปเรียบร้อยแล้วเป็นปัญหาไปเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่า เพิ่งประสานงานกัน ขุดไปประสานงานไปมีปัญหาครับ หน่วยงานบาง หน่วยงานเช่นย้ายสาธารณูปโภค บางที ขาดเงินแค่ 800,000 บาทไม่ได้ตั้งงบไว้ขอขออนุมัติบอร์ด 2-3 เดือนกว่าจะเสร็จ แค่เงิน 800,000 บาท เสียหายการจราจรเสียหายเศรษฐกิจไปมากแล้ว เรื่องนี้ให้ สจร.เป็นหน่วยกลางในการประสานเตรียมความ พร้อมถึงจะให้เปิดงานได้และเร่งรัดการก่อสร้างให้เสร็จเร็วขึ้น เรื่องต่อไป มีปัญหาอีกจุดหนึ่งครับคือมีอยู่วัน หนึ่งผมนั่งรถไปบางนา ขากลับมารถติดมาก ผมเห็นว่าทำไมรถติดบนทางด่วนแท้ ๆ ผมนึกว่าติดที่ด่าน พอ พันด่านมาก็ยังติดอยู่ ผมเลยสังคนรถว่าลองไปทางด้านรามอินทราดูสิ ผมเชื่อว่าทางโน้นจะว่างก็ว่างจริง ๆ ครับ เส้นรามอินทราว่างมาก แต่ว่าทางด่วนชั้นที่ 1 ติดมาก ว่างตลอดไปจนถึงพระราม 9 แต่ที่พบว่ามีด่าน หลายด่านเหลือเกิน คิดว่าราคาค่าใช้จ่ายในการผ่านแต่ละด่านเป็นอุปสรรคทำให้พี่น้องประชาชนต้องเสีย ค่าใช้จ่ายสูงเกินไปก็ไม่ใช้ หันไปใช้เส้นที่ค่าใช้จ่ายต่ำแต่รถติดมาก อันนี้ผม ถือหลักว่าในเมื่อประเทศชาติได้ ลงทุนอะไรไปแล้วและใช้งานไม่คุ้มค่าก็ต้องมาหาทางแก้ไข จึงมอบให้รัฐมนตรี สุวัจน์ฯ กับรัฐมนตรีสมบัติฯ ไปหาทางคุยกันดูว่าจะแก้ปัญหาของเอกชนที่มาให้สัมปทาน และให้มาถ่ายเทการจราจรมาเส้นทางที่ไม่ได้ใช้ได้ ใช้อย่างไร เชื่อว่าคงจะเจรจากันสำเร็จ เพื่อให้ใช้ประโยชน์จากถนนที่ว่าง ๆ และเฉลี่ยการจราจรกับถนนที่ติด ๆ กันได้ เรื่องนี้จะช่วยให้จราจรไหลเวียนขึ้นได้อีกระดับหนึ่งเป็นปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาที่จะต้องแก้ให้เสร็จ ภายใน 2 ปีมี 2-3 จุด จุดหนึ่งคือด่านที่บางนารถติดมาก และทางด่วนบางนา-บางปะกง ที่สร้างไว้ไม่ค่อยมีรถ วิ่ง เพราะไม่ได้เชื่อมกับทางด่วนชั้นที่ 1 หากว่าเชื่อมตรงนี้ได้จะเป็นประโยชน์ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งคือกระจาย การจราจรได้ดีขึ้น ส่วนที่สองคือจะเป็นเส้นทางด่วนที่วิ่งไปสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งจะเปิดภายในกลางปี 2548 จะเสร็จสิ้นปี 2547 แต่ว่าทดลองอะไรต่ออะไรไปก็เปิดได้กลางปี 2548 ถ้าหากว่าถนนไม่เรียบร้อยจะเป็น ปัญหาอีก ฉะนั้น คงจะต้องเร่งสร้าง ก็ให้ไปปรับราคากลางเพราะราคากลางที่ตั้งมาสูงเกินไป ถ้าปรับราคา กลางได้จะทำให้การจราจรถนนบางนา-ตราดสะดวกขึ้น และอีกเส้นหนึ่งคือทางด่วนฝั่งธนฯ ไม่ค่อยมีครับ ทางด้าน พุทธมณฑลตอนนี้บ้านคนไปอยู่อาศัยตรงนั้นเยอะมากแต่ทางด่วนเส้นนั้นไม่มีเพราะหลังจากวิกฤต เศรษฐกิจก็ไปหยุดการก่อสร้าง ไปดูแล้วว่าจะสร้างอย่างไรทำได้เร็วและถูกสตางค์หน่อย เพราะค่าเวนคืนใน กรุงเทพฯ จะแพง เลยไปสำรวจเส้นทางซึ่งเป็นทางรถไฟ จะลากทางด่วนจากด้านจตุจักรไปตามทางรถไฟที่จะ ไปฝั่งธนฯ จะผ่านทางด้านพระราม 6 เก้าและไปออกบางพลัดตรงสถานีขนส่งสายใต้ก็จะได้ถนนเส้นนี้อีกเส้น

หนึ่ง เป็นทางด่วนที่เชื่อมไปจะทำให้ระบายนการจราจรจากฝั่งธนฯ ได้มากขึ้น คิดว่าคงจะใช้งบการก่อสร้างประมาณ 6-7,000 ล้านบาท ก็ไม่แพงมากสำหรับการระบายนการจราจรขนาดนี้ จะเร่งทำให้เสร็จใน 2 ปี และอีกจุดหนึ่งคือโครงการไฮปเวลล์ที่ค้างอยู่แล้วไม่สวยงามเสียหาย ก็จะทำให้เสร็จ จะเป็นการ ยกรถไฟฟ้าขึ้นมา ไม่มีจุดตัดของรถไฟได้อีกหลายจุด จะเหลือจุดตัดน้อยมากและรถไฟที่จะเข้าหัวลำโพงก็จะลดลง เมื่อลดลงก็จะใช้สถานีที่บางซื่อมากขึ้น จะทำให้จุดตัดของรถไฟและรถยนต์น้อยลง จะช่วยด้านการจราจรตรงนี้อีก จะเร่งให้ทำให้เสร็จภายใน 2 ปี อันนี้ได้สั่งการให้เดินหน้า"

ในประเด็นที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรให้ข้อมูลและแนวทางการแก้ไขปัญหา จะเสนอแนวคิดเป็นลำดับขั้นและสามารถสรุปได้ดังนี้

<p>สภาพปัญหา</p>	<p>การจราจรติดขัดมาก</p>
<p>สาเหตุของปัญหา</p>	<p>1.การก่อสร้างทางหลายจุดพร้อมกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องกันหมด</p> <p>2.ทางด่วนรามอินทราว่างมาก ไม่มีคนใช้ ในขณะที่ทางด่วนพระราม 9 ติดขัดมาก เพราะราคาค่าผ่านทางด่วนรามอินทรา มีสูงมาก</p>
<p>การแก้ไข</p>	<p>1.ให้วางแผนประสานงานกันให้ดีว่า จุดไหนจะก่อสร้างทาง ให้สามารถหลบเลี่ยงและชดเชยกันได้ ป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัดอย่างหนัก</p> <p>2.ลดราคาค่าผ่านทางด่วนเส้นรามอินทรา เพื่อระบายรถจากทางด่วนพระราม 9</p>

◆ ให้ความมั่นใจแก่ประชาชน

ข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ที่ให้ความมั่นใจในแก่ประชาชน มักเป็นเรื่องของปัญหาที่หลากหลายๆ ฝ่ายกังวลว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือกำลังเกิดขึ้น ทาง พ.ต.ท ทักษิณ ชินวัตร จึงได้สร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่า รัฐบาลได้เตรียมรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว ให้คลายความกังวล

"เรื่องของบกระตุ้นเศรษฐกิจ งบกระตุ้นเศรษฐกิจปีที่แล้วที่เราตั้งไว้ 58,000 ล้านบาท ผมได้เคยกราบเรียนพี่น้องประชาชนไปว่า งบที่ตั้งไว้ถ้าครั้งหน้ายังไม่ค่อยมีความชัดเจนเรื่องเศรษฐกิจโลก ถ้าเราไม่มีเงินกระตุ้นสำรองวางไว้ มีเหตุการณ์เกิดขึ้นฉุกเฉินเราแก้ไขทันเพราะระบบของการใช้งบประมาณนั้นค่อนข้างจะเป็นระบบที่ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการแก้ปัญหาของประเทศ เลยตั้งงบกลางกระตุ้นเศรษฐกิจไว้ 58,000 ล้านบาท และผมตระหนักดีว่าเงินทุกบาททุกสตางค์ที่เป็นส่วนเกินของรายได้จะเป็นเงินที่ต้องกู้มา เพราะฉะนั้นจะใช้ด้วยความจำเป็นเท่าที่จำเป็นและใช้ด้วยความประหยัด ปรากฏว่างบประมาณปี 2545 เราใช้ไปเพียง 36,000 ล้านบาท ตอนนี้อย่างไรก็ตาม แต่ว่าเราจะประมาณการว่าเราจะใช้ไม่เกิน 36,000 ล้านบาท เหลืออีก 22,000 ล้านบาท หมายความว่าปีงบประมาณที่แล้วใช้เงินน้อยกว่าที่ขอไป 20,000 กว่าล้านบาท ก็บัดมาเป็นปีงบประมาณ 2546 คือเอามาเตรียมการไว้ เพราะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกายังไม่ค่อยแน่นอนว่าจะฟื้นได้หรือเปล่าในครึ่งปีหลังของปีปุ่กันก็ยังไม่เหมือนเดิมอยู่ และปัญหาที่น่าห่วงคือด้านลาตินอเมริกา มีหลายประเทศหนักมาก ฉะนั้น เราเองไม่ประมาทนะครับ นอกจากไม่ประมาทแล้วเราก็ต้องเตรียมการสำรองเงินไว้ เผื่อว่ามีเหตุการณ์ฉุกเฉินเราจะได้แก้ปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดการฟื้นตัวเศรษฐกิจของเราที่ฟื้นแล้วกลับมาเอียงไปอีก เพราะฉะนั้น รัฐบาลจึงตระหนักและเตรียมไว้ เราประสานงานกับธนาคารแห่งประเทศไทยเตรียมไว้เป็นปี เพื่อที่จะให้เงินทุนสำรองของเรามีเพียงพอ เมื่อมีปัญหาอะไรจะได้แก้ไขได้ก็เตรียมไว้ซึ่งเงินสำรองของเราก็เพียงพอมีอยู่ประมาณ 38 พันล้านเหรียญสหรัฐ และก็ลดหนี้ต่างประเทศซึ่งวันนี้เราเหลือเพียง 64 พันล้านเหรียญสหรัฐและลดหนี้ระยะสั้นเราเหลือ 13 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพราะฉะนั้น ตรงนี้เราเพียงพอ เราจะต้องเตรียมมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศเพื่อไม่ให้คนตกงานเพื่อไม่ให้เกิดการฟื้นตัวทรุดลงไป เงินกระตุ้นเศรษฐกิจเราเตรียมงบปี 2546 ไว้ 16,000 ล้านบาท ทดมาจากงบปี 2545 อีก 22,000 ล้านบาท มีไว้อีก 38,000 ล้านบาท เอาไว้กันหากเกิดปัญหาอะไรขึ้นจะได้ แก้ปัญหาฉุกเฉินได้ ก็เรียนให้พี่น้องประชาชนได้สบายใจว่า รัฐบาลมองปัญหาล่วงหน้าและเตรียมการไว้ต่อสู้เพื่อไม่ให้เราต้องมาตั้งรับเหมือนในอดีตและจะเกิดการ เสียหายกันมาก "

◆ นำเสนอโครงการ หรือ นำเสนอแนวคิดใหม่ๆ ที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐบาลได้ริเริ่มขึ้นใหม่

"ผมได้ไปเปิดการประชุมเอเชียแปซิฟิกว่าด้วยความสามารถพิเศษ เหมือนกับการประชุมเกี่ยวกับเรื่องคนที่ มีพรสวรรค์ เด็กที่มีพรสวรรค์มีความอัจฉริยะพิเศษ ซึ่งประเทศไทยเรามีเยอะ ผมอยากให้อำนาจใจเพราะว่าวันก่อนมีวิจัยออกมาว่าคนไทยมีไอคิวต่ำกว่ามาตรฐานภาษาทางจิตวิทยาเขาเรียกว่า Moron ถึง 50 กว่า

เปอร์เซ็นต์ ผมตกใจซึ่งผมไม่เชื่อนะครับและพิสูจน์แล้วว่าใช้เครื่องมือในการตรวจผิด ไม่ตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ต้องบอกว่าก็มีเด็กกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นเด็กมีความสามารถพิเศษหลายอย่าง ทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ ทางเอเชียแปซิฟิกเขามีการร่วมประชุมสัมมนาร่วมกันเพื่อที่จะให้แลกเปลี่ยนว่าเราจะดูแลเด็กพวกนี้ได้อย่างไร หรือจะทดสอบได้อย่างไรว่าเขามีความสามารถพิเศษ แล้วจะทำอย่างไรถึงจะพัฒนาให้เขาพิเศษจริง ๆ และให้เกิดประโยชน์กับประเทศ บางคนเราไม่รู้ว่ามีเขาความสามารถพิเศษจนถึงอายุมาก ๆ เช่น Albert Einstein ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อของโลกเป็นบิดาในหลาย ๆ อย่าง เรื่องของไฟฟ้า ก็ปรากฏว่าเราไม่รู้ว่ามี Einstein เก่งเพราะ Einstein ไปเป็นเสมียนจนถึงอายุ 30 กว่าปี ถึงจะมาค้นพบว่า Einstein เป็นอัจฉริยะ และไปเป็นอาจารย์สอนหนังสืออยู่ที่ Stanford แต่ Mozart เราตั้งแต่เขา 3 ขวบ เพราะว่าพ่อของเขาเป็นนักดนตรี พ่อให้เขาเล่นดนตรีตั้งแต่ 3 ขวบ เขาแสดงความสามารถทางดนตรีทันทีตั้งแต่ 3 ขวบ อย่างนั้นท่านรู้เลยแต่บางคนไม่รู้ อย่างเจ้าชายสิทธัตถะพระพุทธเจ้าของเรา อายุ 18 ปี เสด็จ ออกจากวังเพื่อละทิ้งความวุ่นวายของสังคม แล้วทรงผนวชไปแสวงหาความสุข ความสงบ จนอายุ 30 กว่าปีถึงจะค้นพบว่าท่านทรงอัจฉริยะ สามารถที่จะเอาความว่างเปล่า ความสงบ ความลดละกิเลส มาสู่ความวุ่นวายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสงบของจิตทำให้จิตบรรลุหลาย ๆ อย่าง อันนั้นก็มีความอัจฉริยะ กว่าที่จะค้นพบก็ใช้เวลา ฉะนั้น ผมจึงให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และหลายแห่งที่เป็นคนทำเรื่องนี้ขอให้ไปหาวิธีการมาแล้วผมจะสนับสนุนเต็มที่ และผมอยากจะพูดคุยกับเด็กอัจฉริยะอย่างนี้เป็นระยะ ๆ ให้เขาคัดมาและผมจะขอให้มาทานข้าวกับผมบ้างมาคุยกัน เพื่อที่จะหาทางสร้างอย่างไรให้เด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่เอาความคิดดี ๆ เอาการมองการณ์ไกลการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มาเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และเพื่อเป็น แนวทางให้กับคนทั่ว ๆ ไป เพราะในอเมริกาที่เขารุ่งเรืองเขาเอาคนเก่งไม่กี่คนมาคิดสร้างทำอะไรและนำสังคม และสังคมก็ตามไป อันนี้เป็นประโยชน์มาก ๆ นะครับ หลายคนอย่าง Bill Gates เจ้าของไมโครซอฟท์ เรียนหนังสือไม่จบนะครับเรียนถึงปี 2 ก็ออกมาและมาทำบริษัท ซอฟต์แวร์ ร่ำรวย Steve Jobs เรียนถึงปี 2 ก็ออกมาทำคอมพิวเตอร์แอปเปิ้ลร่ำรวยกันมากและทำการเปลี่ยนแปลงของระบบคอมพิวเตอร์ของโลก Michael Dell เป็นนักศึกษาแพทย์ยังเรียนไม่จบก็ออกมาเพราะเขามีความอัจฉริยะ อันนี้เป็นเรื่องที่เราต้องควรสนับสนุน"

◆ การมอบหมายงานให้หน่วยงานต่าง ๆ และการติดตามผล

"การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคารที่ 27 สิงหาคมที่ผ่านมา มีเรื่องน้ำท่วมผมได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและดูแลเรื่องน้ำท่วมมาชี้แจงต่อคณะรัฐมนตรีด้วยความหวังในสิ่งที่ได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วม เรียนให้ทราบว่าเท่าที่ฟังพยากรณ์อากาศทั้งหมด ร่องมรสุมที่จะเข้าสู่ประเทศไทยนั้นได้เปลี่ยนทิศทางมาก เพราะฉะนั้น ประมาณการแล้วว่าปีนี้ความเดือดร้อนเรื่องน้ำท่วมจะเบากว่าปีที่แล้วเยอะ แต่มีการกระจายออกไปมากพอสมควร 40 กว่าจังหวัด น้ำเล็กท่วมน้อย ท่วมมาก ๆ จะไม่มีเหมือนปีที่แล้ว ถึงกระนั้นก็ตามได้กำชับให้ไปดูแล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดดูแลเรื่องน้ำท่วมเป็นอย่างดี แล้วมีปัญหาแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วฉับพลัน อย่าให้ระบบราชการเป็นปัญหาต่อการดูแลรับใช้การแก้ปัญหาให้ประชาชน ผมได้มอบหมายสั่งการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรม

ทางหลวง ให้แก้ปัญหาฉบับล้น เรื่องงบประมาณไม่เป็นปัญหา กรรมวิธี จัดซื้อจัดหาไม่ใช่เป็นเรื่องกรรมวิธี เพราะถือว่าการแก้ปัญหาประชาชนต้องรวดเร็ว อันนี้ได้สั่งการไปแล้วนะครับ ส่วนในกรุงเทพฯ สบายใจได้ เราสามารถรับน้ำหลากจากภาคเหนือได้ไม่ท่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขุดลอกคลอง 44 คลองในกรุงเทพฯ จะช่วยรับปริมาณน้ำได้พอสมควร ยิ่งถ้าปีหน้าเราทำได้ก็เพราะคลองที่ไม่ได้ลอกมาเป็น 10 ปีเราจะทำต่อให้ทั่วกรุงเทพฯ เพื่อให้เป็นทั้งการรักษาความสะอาด ให้ชีวิตพี่น้องชาวคลองดีขึ้น เพื่อรับปริมาณน้ำไม่ให้เกิดการท่วม"

จากประเด็นที่กล่าวในแต่ละสัปดาห์ของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนพบว่า ประเด็นที่พบมากที่สุด คือ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การคลัง การเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของการลงทุน และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศ โดยเฉพาะการเล่าถึงการพูดคุยเจรจากับประเทศต่างๆที่นายกรัฐมนตรีไปปฏิบัติภารกิจ รองลงมาคือสถานการณ์และการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม อาทิ ปัญหาน้ำท่วม ปัญหายาเสพติด และการจลาจล นอกเหนือจากนี้ประเด็นที่กล่าวถึงบ้าง คือ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การศึกษา การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ และการกีฬา

รายการชวนออนไลน์

เนื้อหาที่ปรากฏในรายการชวนออนไลน์นั้น โดยลักษณะรายการดังที่ได้กล่าวไปเบื้องต้นแล้วนั้นว่า รายการนี้นำเสนอรายการและสื่อสารกับประชาชนในฐานะพรรคการเมืองหนึ่งในสังคมไทย ไม่ใช่สถานะของรัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศ ลักษณะเนื้อหาจึงเป็นการกล่าวถึงประเด็นแง่มุมทางการเมืองในทางอุดมการณ์ หลักปรัชญา ความถูกต้องชอบธรรมต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องเดิมที่ไม่แปลกใหม่นัก ในบางครั้งนอกจากตัวนายชวน หลีกภัย ผู้ดำเนินรายการหลักแล้ว ยังมีผู้ร่วม รายการรับเชิญท่านอื่นๆ ซึ่งมักเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและผู้ทรงคุณวุฒิในพรรค แขกรับเชิญที่มาร่วมในรายการชวนออนไลน์ ช่วงระหว่างวันที่ 18 สิงหาคม - 15 ธันวาคม พ.ศ. 2545

25 สิงหาคม 2545	ดร.อเนก เหล่าธรรมทัศน์
กรรมการบริหารพรรค และ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์
8 กันยายน 2545	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
15 กันยายน 2545	ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ

- กรรมการบริหารพรรค และ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์
- 29 กันยายน 2545 นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์
ประธานกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน
- 6 ตุลาคม 2545 ศ.ดร.วิจิตร ศรีสุขอำน
ประธานคณะทำงานด้านการศึกษา และ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อพรรค
ประชาธิปัตย์
- 3 พฤศจิกายน 2545 นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์
รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
- 17 พฤศจิกายน 2545 นายอลงกรณ์ พลบุตร
หัวหน้าคณะทำงานตรวจสอบการทุจริตปฎิย คณะกรรมการพรรคร่วมฝ่าย
ค้าน
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์
- 24 พฤศจิกายน 2545 นายตรีพล เจาะจิตต์
ประธานคณะทำงานด้านเกษตรกรพรรคประชาธิปัตย์
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราชพรรคประชาธิปัตย์

ภาพรวมโดยสรุปของเนื้อหาที่ปรากฏในรายการชวอนออนไลน์ มีลักษณะดังนี้

- ◆ วิพากษ์สิ่งที่รัฐบาลกำลังดำเนินการ หรือ นโยบายต่างๆของรัฐที่เกิดขึ้น ว่าไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง โดยชี้แจงเหตุผลรายละเอียดต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวคิดในมุมมองของพรรคประชาธิปัตย์

"การปฏิรูประบบราชการครั้งนี้เน้นเฉพาะราชการส่วนกลางเท่านั้น ทั้ง ๆที่ราชการนั้นมี 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น...ในการปฏิรูปคราวนี้ไม่ได้มีการวิเคราะห์ เจาะลึกกันจริง ๆ ว่าการจัดหน่วยราชการที่จะเรียกว่าหน่วยงานภาครัฐจริงๆ แล้วจัดได้หลายแบบจะเป็นแบบในส่วนราชการก็ได้ เป็นแบบรัฐวิสาหกิจก็ได้ แล้วแต่ลักษณะของกิจการและวัตถุประสงค์ของกิจการ และสมัยรัฐบาลที่แล้วก็ยังมีรูปแบบใหม่ขึ้นมาอีก ก็คือให้จัดได้ในรูปหน่วยงาน ที่นี้ถ้ามากกว่าการปฏิรูประชาการไปเน้นแต่เฉพาะอำนาจหน้าที่ในส่วนราชการ โดยไม่ได้ดูส่วนใดที่จะไปให้หน่วยที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือที่เป็นองค์การมหาชน ซึ่งก็ถือว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐ ก็อาจจะทำให้มาเน้นการเป็นส่วนราชการมากกว่าทุกครั้งที่มีการปฏิรูประบบราชการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็คงจะสรุปได้ว่า การปฏิรูประบบราชการครั้งนี้ยังไม่ใช่เป็นการปฏิรูปทั้งระบบ และครบกระบวนการ เพราะข้อพิจารณาสำคัญในส่วนที่องค์ความเห็นประกอบ ยังไม่ได้มีการพิจารณาอย่างเต็มที่...การเพิ่มกระทรวง ทบวง กรม เป็นเหตุให้จะทำให้มีการเพิ่มหน่วยราชการในกรม และส่วนภูมิภาคเป็น

ตัวตาม สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือส่วนที่ตัวตั้งกระทรวง กับกรม จำนวนเพิ่มขึ้น และในที่สุดผลพวกก็คือกรมเหล่านั้นก็จะมีส่วนราชการเพิ่มขึ้น และก็มีตัวแทนระดับภูมิภาคเพิ่มขึ้นหรือไม่ และถ้าเพิ่มขึ้นเป็นตัวตามไปอีก สิ่งที่จะเกิดขึ้นเป็นลูกโซ่ และเป็นผลพวง ก็คือเพิ่มทั้งหน่วยงาน ทั้งคน ถ้าเป็นเช่นนั้น ฐานงบประมาณจะเพิ่มขึ้น ที่บอกว่าไม่เพิ่มคงไม่จริงแล้ว เพราะเริ่มต้นจากการที่กระทรวงเพิ่ม 6 กระทรวง และจากการที่มีกรมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 30 กรม ที่นี้ก็ชัดเจนว่ารัฐบาลต้องตั้งงบกลาง 1,500 ล้านเพียงเพื่อไปใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายของกระทรวงที่เพิ่มขึ้น 6 กระทรวง และกรมอีกประมาณ 30กรม...การปฏิรูปล้นกลับทำให้หน่วยงานใหญ่โตอู้ยอ้าย ใช้จ่ายมากขึ้น ในที่สุดก็ยากที่จะดูแลแก้ไข เพราะปัญหาที่เราเผชิญปัญหาหนึ่งในขณะนี้คืองบประมาณค่าใช้จ่าย ที่เป็นงบประมาณสำหรับในส่วนราชการการเพิ่มมา 70 % แล้วครับ เพราะฉะนั้นงบประมาณที่จะเหลือไปทำที่เรียกว่างบประมาณนั้น ก็จะเหลือน้อยลงแล้วจริง รัฐบาลที่แล้วก็พยายามที่จะให้ค่าใช้จ่าย ในส่วนที่ที่ระบบราชการไม่เพิ่ม เช่นว่าทำไม่ถึงพยายามที่จะไม่เพิ่มจำนวนข้าราชการ และถ้าทำให้ลดลงได้โดยไม่กระทบต่อประสิทธิภาพก็พยายามหรือมีความพยายามที่จะไม่เพิ่มหน่วยงาน หรือเปลี่ยนไปสู่หน่วยงานประเภทอื่น เช่น องค์การมหาชน ในบางกิจการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ อย่างนี้เป็นต้น ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องติดตามดูและเชื่อว่ารัฐบาลเอง ก็จะต้องดูแลตรงนี้โดยมีเรื่องที่เป็นประเด็นที่ 4 ตามมาคือจะต้องมีมาตรการที่เคร่งครัดจริงในการไม่เพิ่มหน่วยราชการ ไม่เพิ่มข้าราชการทั้งระยะเปลี่ยนผ่าน ทั้งระยะยาว และที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ผมวิตกว่าถ้าเกิดความรู้สึกที่ว่าบัดนี้การเปลี่ยนแปลงการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ได้เริ่มแล้วเข้าที่แล้ว แล้วก็สมควรดีว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้องและเป็นที่น่าพอใจแล้ว แล้วก็อันตรายนคริบ เรื่องของการปฏิรูประบบราชการนั้นต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าเปลี่ยนแปลงกระทรวง ทบวง กรมออกมาแล้ว ก็ต้องมีการประเมิน ทบทวนอย่างต่อเนื่องถ้าพบว่าไม่เหมาะสมก็ต้องมีการดูแลแก้ไข โดยมีเป้าหมายที่ดำเนินไว้ในเรื่องที่ว่าทำอย่างไรถึงจะทำให้ราชการลดลง กะทัดรัด ถ้าตรงนี้ทำไม่ได้ก็จะส่วนทางกับเป้าหมาย"

◆ กล่าวถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตยทั่วไป ค่านิยมที่ถูกต้อง การเลือกตั้ง

"เรื่องที่จะพูดวันนี้คือ เรื่องการเลือกตั้งครับ...ผมต้องกราบเรียนพี่น้องว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ไม่ว่าจะป็น รูปแบบใดก็ตาม ก็จะเป็นรูปแบบของรัฐสภาแบบเราหรือ ระบบประธานาธิบดีแบบฟิลิปปินส์ แบบสหรัฐก็ตาม การเลือกตั้งถือว่าเป็นหัวใจของระบบระบอบประชาธิปไตย ที่เรียนว่าการเลือกตั้งเป็นหัวใจเพราะเห็นว่า ถ้าไม่มีการเลือกตั้ง เราไม่สามารถพูดได้เลยว่าบ้านนั้นเมืองนั้นเป็นประชาธิปไตย แต่ก็อาจจะมีคนบอกว่าในประเทศเผด็จการหรือประเทศคอมมิวนิสต์ เขาก็มีการเลือกตั้ง อันนั้นก็จริง แต่กรณีเช่นนั้น การเลือกตั้งไม่ได้มีอิสระ แม้กระทั่งผู้สมัครก็ยังคัดลงว่าต้องเป็นคนของฝ่ายไหน และเวลาไปลงคะแนน ก็มีกลุ่มที่มีสิทธิลงได้จำกัดมากเช่น เฉพาะที่เป็นสมาชิกพรรค หรือเฉพาะทางเลือกที่น้อยมาก

อย่างไรก็ตามผมถือโอกาสเรียนว่าแม้เราจะถือว่าการเลือกตั้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยก็ตาม แต่มีข้อสำคัญถึงขนาดที่เราไม่คำนึงว่า การเลือกตั้งนั้นถูกต้องหรือไม่ เพราะลำพังการเลือกตั้งอย่างเดียว โดยไม่คำนึงว่าเป็นการเลือกตั้งโดยชอบ โดยอิสระของผู้ลงคะแนน หรือโดยอิสระของผู้ที่มาลงสมัคร เราก็ไม่สามารถที่จะพูดได้เต็มปากว่าเป็นประชาธิปไตย เพราะขาดความอิสระ ของบุคคลแต่ละ

ฝ่ายกระบวนการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตยุติธรรม นักการเมืองความรู้น่ามากขึ้นแต่ได้มาด้วยวิธีการที่ไม่ชอบมากขึ้น เช่น ระบบซื้อเสียงซึ่งเราไม่ค่อยได้ยินในอดีต แต่ปัจจุบันนี้เกือบจะกล่าวได้ว่า คนที่ซื้อเสียงเข้ามานั้นมีจำนวนมาก การเลือกตั้งด้วยวิธีการอย่างนี้ เราจะพูดว่าเราเป็นประชาธิปไตยได้เต็มปากนี้ยาก เพราะในที่สุดคือคนไม่ได้เลือกด้วยความอิสระแต่เลือกเพราะเงื่อนไขค่าตอบแทน เช่นเสียงละ 300 เสียงละ 200 เสียงละ 500 ครอบครัวละ 5,000 อย่างนี้เป็นต้น อย่างที่เราเห็นอยู่ในหลายพื้นที่ เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขเรื่องนี้ได้ ประชาธิปไตยของเราก็ไม่อาจจะพูดได้เต็มปากว่าตัวแทนของประชาชนมาจากความเห็นชอบของประชาชนอย่างแท้จริง และคนเหล่านั้นก็ไม่อาจจะกล่าวได้ว่า มาทำหน้าที่อย่างเต็มภาคภูมิเพราะประชาชนเลือกมา เพราะแท้จริงนั้นก็ซื้อ เพราะฉะนั้นคนเหล่านี้มาทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร ก็ทำหน้าที่ไม่ได้ภาคภูมิใจตามหน้าที่ เมื่อมาเป็นฝ่ายบริหารก็ไม่สามารถบริหารได้โดยอิสระ โดยไม่มีผลประโยชน์เข้าไปเกี่ยวข้อง อย่างที่เราได้ยินในหลายระดับ เราได้ยิน อบต.กินนมเด็ก เราได้ยิน อบจ.มีผลประโยชน์จากการก่อสร้าง เราได้เห็น ส.ส. มีส่วนฮั้วการก่อสร้างเส้นทางของกรมกองต่าง ๆ อย่างนี้มีอยู่จนบัดนี้ มันมาจากอะไร มันมาจากที่คนเหล่านี้มีพฤติกรรมหาผลประโยชน์เพราะอะไร เพราะคนเหล่านี้มาจากระบบการซื้อเสียง ต้องหาเงินเพื่อไปซื้อเสียงครั้งต่อไป

ผมเชื่อว่าในสัดส่วนที่สูงมาก ถ้าคนเหล่านี้มาด้วยความสุจริต คนเหล่านี้จะไม่หาผลประโยชน์ แต่มาปกป้องดูแลผลประโยชน์ของประชาชน เพราะฉะนั้นทำอย่างไรให้กระบวนการเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของหลักการของระบบการเลือกตั้ง และสำคัญยิ่งต่อข้อเท็จจริงในประเทศไทย ที่มีพัฒนาการไปในทางที่ดี แต่พัฒนาการในเรื่องนี้กลับถอยหลังลงไป ส่วนนี้เป็นส่วนที่ผมคิดว่าอยากจะเชิญชวน อาจารย์เอนกมีส่วนร่วมให้ความเห็น เพื่อเสนอต่อพี่น้องประชาชน ในช่วงที่พี่น้องไม่มีเรื่องนี้อยู่ในหัวใจ แต่พี่น้องจะมีส่วนร่วมอย่างมากเลยครับ ในการที่จะสร้างค่านิยม และร่วมกันต่อต้านพฤติกรรมเลือกตั้งที่ไม่สุจริต"

◆ การทำงานของพรรคประชาธิปัตย์ในการช่วยเหลือประชาชน

"ทุกครั้งที่มีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นพรรคประชาธิปัตย์ก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอญัตติ ตั้งกระทู้ถามรัฐบาลเรื่องการป้องกัน การแก้ปัญหา และการช่วยเหลือพี่น้องประชาชน พร้อมกันนั้นพรรคประชาธิปัตย์ก็ดำเนินการ ในส่วนที่สามารถจะทำได้โดยสมาชิกกร่วมกัน รวบรวมทรัพย์สินของต่างๆ เพื่อนำไปช่วยเหลือพี่น้องประชาชนที่ประสบภัย ไม่เฉพาะจังหวัดที่มีผู้แทนราษฎรเท่านั้น จังหวัดอื่นๆด้วยเช่นเดียวกัน อุทกภัยครั้งนี้แม้จะไม่ปรากฏข่าวสารของบทบาทพรรคประชาธิปัตย์ แต่ผมและเพื่อนส.ส.ไปออกไปเยี่ยมพี่น้องประชาชน ตามชุมชนต่างๆ หลายจังหวัด เยี่ยมสถานที่ทั้งวัดวาอาราม สุเหร่า และศาสนสถานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่น้องประชาชนซึ่งอยู่ห่างไกลก็ให้เห็นได้ ตระหนักว่า ความเดือดร้อนความลำบากของพี่น้องในครั้งนี้ คงจะมีอยู่ต่อไปอีกหลายวัน ด้วยเหตุนี้พรรคประชาธิปัตย์ จึงขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนร่วมกับพรรคในการรวบรวมทรัพย์สินของเพื่อนำไปช่วยเหลือพี่น้องประชาชนที่ยังประสบภัยอยู่เชื่อว่า พี่น้องประชาชนคนไทยมีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือพี่น้องที่ทุกข์ยากของเรา แต่ว่าอาจจะไม่สะดวกที่จะไปเองหรืออาจจะไม่ทราบว่าจะนำทรัพย์สินของนั้นไปมอบแก่ผู้ใด หรืออาจมี

ความรู้สึกว่าสิ่งที่ช่วยนั้นมันน้อยไป พรรคประชาธิปัตย์ จึงขอเรียนเชิญชวนมา ณ โอกาสนี้ว่าถ้าพี่น้อง มีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประชาชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งคาดว่ายังมีอยู่ไม่น้อยและยังต้องทุกข์ยากลำบากไปอีกเป็นเวลานานนับเป็นเดือนเราก็จะรวบรวมทรัพย์สินของเหล่านั้นไปมอบให้ประชาชนผู้เดือดร้อนโดยตรง โดยพรรคได้ตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้โดยเฉพาะ ไม่ให้ข้าวของ ตกหล่นหรือไปสู่กลุ่มบุคคลที่ไม่ประสบปัญหา"

◆ กล่าวถึงประเด็นที่พาดพิงเกี่ยวเนื่องกับพรรคประชาธิปัตย์

"สำหรับวันนี้ ผมขออนุญาตพี่น้องประชาชนที่จะนำเรื่องภายในของพรรคประชาธิปัตย์ มากราบเรียนท่านทั้งหลาย...ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สื่อมวลชนบางสาขาบางกลุ่มได้วิพากษ์วิจารณ์ พรรคประชาธิปัตย์ ผู้บริหารของพรรค และสมาชิกของพรรค มากจนผิดปกติ ที่ว่าผิดปกติเพราะเหตุว่าปกติแล้ว การตรวจสอบการทำงานนั้น สื่อมวลชนจะให้ความสนใจกับผู้รับผิดชอบในการบริหารบ้านเมือง คือฝ่ายรัฐบาลมากกว่า เพราะฝ่ายค้านไม่ได้เป็นฝ่ายบริหาร เป็นฝ่ายที่มีการตรวจสอบแต่ในปัจจุบัน ดูเหมือนคล้าย ๆ ว่าจะมีการตรวจสอบฝ่ายค้านมากกว่าฝ่ายรัฐบาล

ผมยกตัวอย่างกรณีการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคในอนาคต ความจริงเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องเป็นไปตามเงื่อนไขของพรรคการเมืองทุกพรรค แต่ในพรรคประชาธิปัตย์นั้นจะเป็นกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตยจริง ๆ ไม่ใช่ใครมีเงินแล้วก็มาซื้อสมาชิกให้เลือกผู้หนึ่งผู้ใด หรือสถาปนาตัวเองขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคได้ แต่สมาชิกในพรรคประชาธิปัตย์ ต้องเป็นผู้เลือกเมื่อเลือกผู้ใดขึ้นมาแล้ว บุคคลนั้นก็จะได้รับการยอมรับ จากสมาชิกของพรรค แต่ในพรรคไม่จำเป็นต้องคิดเหมือนกัน และชอบคนคนเดียวกัน อันนี้เป็นเรื่องปกติของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้นการวิพากษ์วิจารณ์ระบบของพรรคก็เป็นสิทธิที่ทำได้ แต่การลวงล้าไปถึงวิพากษ์วิจารณ์เพื่อให้เกิดความขัดแย้งโดยไม่เป็นจริง โดยตั้งประเด็นกล่าวหาฝ่ายหนึ่งหรือตั้งเรื่องเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่พอใจ เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าสื่อมวลชนต้องระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ที่ผมกล่าวนี้ ผมหมายถึงสื่อมวลชนบางท่าน บางกลุ่มเท่านั้น แม้ไม่ใช่ทั้งหมด แต่ในขณะนี้ก็มีแนวโน้มว่ามีจำนวนไม่น้อย ที่ดูประหนึ่งจะเป็นเครื่องมือของบางฝ่ายเพื่อมาทำให้ฝ่ายค้านมีปัญหา

กรณีที่เกิดขึ้นเร็วๆ นี้คือกรณีที่เกิดขึ้นกับ พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ อดีตเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ก็เช่นเดียวกัน ในฐานะพลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ เป็นสมาชิกคนหนึ่งของพรรคในจำนวน สามล้านเจ็ดแสนกว่าคน เมื่อเกิดอะไรขึ้นต่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของเรา พรรคต้องรับรู้ และต้องพร้อมที่จะต้องรับผิดชอบต่อสภาพของความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับพรรคในกรณีนั้นเสมอ เรื่องที่เกิดขึ้นกับท่านพลตรีสนั่นพวกเราก็ห่วงใย และเราก็ยินดีน้อมรับการเสนอเรื่อง คำร้องเรียน หรือการวิพากษ์วิจารณ์ที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เรื่องนี้ได้มีการฟ้องร้องไป แล้ว กระบวนการต่อไป ข้อเท็จจริงจะเป็นอย่างไร ก็เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม ที่จะต้องพิจารณาต่อไป ผมไม่มีความประสงค์ที่จะไป ยืนยันข้อเท็จจริงอันหนึ่งอันใด อันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เช่นบางฝ่ายอาจจะมองว่าพวกเราเข้าข้างพวกกันเอง หรือบางฝ่ายอาจจะไป

มองว่าพวกเรา ซ้ำเติมพวกกันเอง เหล่านี้ล้วนแล้วแต่อาจจะส่งผลให้เกิดความอยุ่อย่างใดอย่างหนึ่งที่เสียหาย และขัดแย้งกันได้ เรื่องนี้จึงขอให้กระบวนการศาลยุติธรรมได้พิจารณาต่อไป

ทำความย้อนหลังไปถึงอดีตเมื่อท่านมีปัญหา กับ ปปช. แล้วสื่อดังกล่าว ก็กล่าวหาว่า เรื่องของท่าน พลตรีสนั่นนั้น เป็นฝีมือของนายชวน คือเป็นเรื่องที่ผมเป็นผู้สร้างขึ้น ทำให้พลตรีสนั่น มีปัญหา ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเท็จทั้งสิ้น เป็นเรื่องที่ผมเขียน เขียนขึ้นเอง ตามความประสงค์ของผู้เขียนที่อยากจะเขียนให้คนอื่นเสียหาย แต่ว่าพี่น้องประชาชนบางส่วนที่อ่านหนังสือพิมพ์เหล่านี้ พี่ง่าวเหล่านี้ก็อาจจะเชื่อว่าเป็นความจริง และถ้าเชื่อว่าเป็นความจริงผมคิดว่า คนผู้ใดก็ตามที่ทำเรื่องอย่างนี้ก็เป็นคนที่ชั่วร้าย ถ้าผมเป็นคนที่ทำเรื่องอย่างนี้ ผมก็ต้องเป็นคนชั่วร้ายคับไม่ได้ และไม่สมควรที่จะเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง

ผมจึงจำเป็นต้องเรียนพี่น้องประชาชนที่ได้อ่านหรือได้ฟังเรื่องนี้ว่า สิ่งที่คุณได้เขียนไปนั้นไม่มีมูลความจริง ใด ๆ ทั้งสิ้น...สิ่งที่จะเป็นทางออกก็คือต้องขอให้ทุกฝ่ายอย่าได้ล่วงล้ำสิทธิ หรือปฏิบัติ ใสร้าย กล่าวหาในสิ่งที่ไม่มีความจริงการวิพากษ์วิจารณ์โดยสุจริต เป็นสิ่งที่ชอบธรรมที่ทำได้ และเรายินดียอมรับฟังอยู่แล้ว แต่การยึดยึดสิ่งที่ไม่เป็นความจริงให้กับผมและพรรคนั้นเป็นเรื่องที่เกิดความเสียหายมาก ผมจึงขอเรียนรายงานพี่น้องประชาชนให้ทราบว่า พรรคยินดียอมรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ อย่างที่เรียนแล้ว แต่พรรคจำเป็นต้องชี้แจงสิ่งที่ไม่ถูกต้องสิ่งที่ไม่เป็นความจริงให้พี่น้องได้รับทราบ และก็ไม่ได้เห็นด้วยกับสื่อมวลชนบางท่านบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ ผมคิดว่าในระบบประชาธิปไตยนั้น สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนมีความสำคัญมาก ยิ่งในปัจจุบันนี้องค์กรตรวจสอบทั้งหลายของประเทศเราได้รับผลกระทบ ถูกกระทบจากความพยายามที่จะลดความน่าเชื่อถือ ถูกครอบงำ แม้กระทั่งสื่อมวลชนก็ถูกครอบงำ จนกระทั่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อยู่ในสื่อของต่างประเทศขณะนี้ และผมคิดว่ามีมูลความจริงที่ครอบงำด้วยผลประโยชน์บ้าง ครอบงำด้วยการคุกคามบ้าง อย่างที่เราเห็นอยู่"

ลักษณะเด่นในการนำเสนอข้อมูล

รายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน

ลักษณะเด่นของเนื้อหาที่ถ่ายทอดในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชนนั้น คือ มีความชัดเจนสูง มีการอ้างหลักฐาน ข้อมูลสนับสนุนที่เชื่อถือได้ และมีน้ำหนัก

"ไปประชุมที่การบินไทยครบเมื่อวันพุธที่ผ่านมา เขาเอาเรื่องแผนธุรกิจมาเสนอว่าเขาจะปรับปรุงอย่างไร เป้าหมายของเขาวิสัยทัศน์ของเขา ยุทธศาสตร์ของเขา เขาจะต้องการเพิ่มรายได้จากปีหนึ่งประมาณ 128,000 ล้านบาทในปัจจุบันให้เป็น 200,000 ล้านบาทในอนาคต...ผมได้เสนอข้อแนะนำหลายเรื่องเพิ่มไป เพราะคงจะต้องเร่งพัฒนามากกว่านี้ เพราะว่าสายการบินไทยเป็นการแข่งขันระดับสายการบินนานาชาติ

ทั่วโลก ความ ฉับไวในการแก้ปัญหาจะต้องดีกว่านี้ การบริการการจัดการต้องเร็วกว่านี้ อันนี้ก็ไปชนน็อตให้ เข็มแข็งขึ้นดีขึ้น

จริง ๆ แล้ววันนั้นที่เสนอไม่ได้มีการเสนอว่าจะซื้อเครื่องบินก็ถ้าไม่มี ผมยังไม่รู้ว่าวันนี้ซื้อก็ถ้า แต่รู้ว่า อาจจะต้องซื้อเครื่องบินใหม่ เขาสรุปให้ฟังว่าขณะนี้การบินไทยมีเครื่องบินอยู่ทั้งหมด 81 ลำ และมีอายุการใช้งานเฉลี่ย 8 ปีเศษ ๆ ซึ่งค่อนข้างจะมีอายุการใช้งานสูง ถ้าเปรียบเทียบกับสายการบินชั้นนำในโลกนี้หลาย ประเทศ ผมบอกว่าการซื้อเครื่องบินไม่มีใครบอกได้ว่าซื้อเครื่องบินก็ถ้า แผนธุรกิจที่มีการประเมินชัดเจน จะเป็นตัวกำหนดว่าจะต้องมีเครื่องบินเพิ่มขึ้นหรือไม่ และมีเครื่องบินเพิ่มขึ้นเพราะจะเปิดสายการบินเพิ่มหรือ เพราะว่าเที่ยวบินเต็ม เนื่องจากผู้โดยสารมากขึ้น เช่นสายยุโรปเวลานี้การบินไทยมีที่นั่งขาดอยู่เพราะว่าเต็ม ตลอด จะปรับเส้นทางในสายที่ไม่เต็มไปใช้มัย เขาจะต้องไปดูแผนธุรกิจตรงนี้ให้ละเอียดแล้วต้องมาดูอีกว่า เครื่องบินจะใช้วิธีซื้อวิธีเช่า เครื่องบินเก่าที่เก่ามากจะเก็บไว้ต่อไปคุ้มค่าต่อการบำรุงรักษาหรือว่าจะเปลี่ยน เป็นระบบคิดมีโมเดลในการคิด ที่ผมบอกให้เขาใช้คือ Economic Value Added คือการคิดโดยการใช้ ความคุ้มค่าในการลงทุนโดยคำนึงถึงต้นทุนเงินที่ต้องใช้กับค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการ ดูแลรักษาประกอบกัน ดูความคุ้มอันนี้ซึ่งมีสูตรอยู่ เมื่อมีสูตรอยู่จะเห็นตัวเลขชัดว่าควรจะเก็บเครื่อง เก่าหรือควรจะขายเครื่องเก่าเพื่อซื้อเครื่องใหม่ และเส้นทางใหม่ควรจะเช่าเครื่องเก่าหรือเช่าเครื่อง ใหม่ เช่าซื้อหรือจะซื้อใหม่ แล้วต้องมาดูว่าจะเอาเงินที่ไหนลงทุน สัดส่วนของหนี้ต่อทุนเป็นอย่างไร นั่นคือหลักวิชาที่ต้องคิด ต้องคิดอย่างนั้นแล้วตรงนั้นจะเป็นตัวกำหนด เมื่อเป็นตัวกำหนดแล้วค่อยมา ตกลงว่าจะซื้อเครื่องบินก็ถ้าอย่างไร ไม่ใช่อยู่ ๆ มาบอกว่ามีความรู้สึกว่ายากได้อีก 10 ลำ ยากได้อีก 5 ลำ ไม่ใช่ครับ อย่างนั้นไม่ใช่ธุรกิจและตอบผู้ถือหุ้นไม่ได้ อย่างนี้ราคาหุ้นก็ไม่ได้ ถ้าเราทำให้ชัดเจนราคาหุ้นก็จะดี เพราะนักลงทุนจะเชื่อถือว่าเป็นการบริหารแบบมีอาชีพมีหลักมีเกณฑ์ในการคิด ไม่ใช่ตามคำสั่ง คนนั้นสั่งให้ ไปซื้อเครื่องก็ถ้า ไม่มีหรือครับ ผมบอกว่า หลักเกณฑ์ต้องเป็นแบบนี้ เลยให้พิจารณาหลักเกณฑ์อย่าง ชัดเจน"

จากบางส่วนข้างต้นแสดงภาพให้เห็นว่า ผู้พูดเป็นผู้มีความรู้ รู้จริง คิดอย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ และมีเหตุผล

นอกจากนี้ยังมีการยกตัวอย่าง ซึ่งกลวิธีนี้ทำให้ชาวบ้าน หรือ ประชาชนทั่วไปที่รับฟัง เข้าใจได้

"เด็กที่มีพรสวรรค์มีความอัจฉริยะพิเศษ ซึ่งประเทศไทยเรามีเยอะ ผมอยากให้กำลังใจ เพราะว่า วันก่อนมีวิจัยออกมาว่าคนไทยมีไอคิวต่ำกว่ามาตรฐานภาษาทางจิตวิทยาเขาเรียกว่า Moron ถึง 50 กว่า เปอร์เซ็นต์ ผมตกใจซึ่งผมไม่เชื่อนะครับและพิสูจน์แล้วว่าใช้เครื่องมือในการตรวจผิด ไม่ตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นใน ประเทศไทย ต้องบอกว่าก็มีเด็กกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นเด็กมีความสามารถพิเศษหลายอย่าง ทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ ทางเอเชียแปซิฟิกเขามีการประชุมสัมมนาาร่วมกันเพื่อที่จะให้แลกเปลี่ยนว่าเรา จะดูแลเด็กพวกนี้ได้อย่างไร หรือจะทดสอบได้อย่างไรว่าเขามีความสามารถพิเศษ แล้วจะทำอย่างไรที่จะพัฒนา

ให้เขาพิเศษจริง ๆ และให้เกิดประโยชน์กับประเทศ บางคนเราไม่รู้ว่าเขามีความสามารถพิเศษจนถึงอายุมาก ๆ เช่น Albert Einstein ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อของโลกเป็นบิดาในหลาย ๆ อย่าง เรื่องของไฟฟ้า ก็ปรากฏว่าเราไม่รู้ว่า Einstein เก่งเพราะ Einstein ไปเป็นเสมียนจนถึงอายุ 30 กว่าปี ถึงจะมาค้นพบว่า Einstein เป็นอัจฉริยะ และไปเป็นอาจารย์สอนหนังสืออยู่ที่ Stanford แต่ Mozart เราตั้งแต่เขา 3 ขวบ เพราะว่าพ่อของเขาเป็นนักดนตรี พ่อให้เขาเล่นดนตรีตั้งแต่ 3 ขวบ เขาแสดงความสามารถทางดนตรีทันทีตั้งแต่ 3 ขวบ อย่างนั้นทำนองเลยแต่บางคนไม่รู้ อย่างเจ้าชายลิตทิลเด พระพุทธเจ้าของเรา อายุ 18 ปี เสด็จฯ ออกจากวังเพื่อละทิ้งความวุ่นวายของสังคม แล้วทรงผนวชไปแสวงหาความสุข ความสงบ จนอายุ 30 กว่าปีถึงจะค้นพบว่าท่านทรงอัจฉริยะ สามารถที่จะเอาความว่างเปล่า ความสงบ ความลดละกิเลส มาฆ่าความวุ่นวายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสงบของจิตทำให้จิตบรรลุหลาย ๆ อย่าง อันนั้นก็มีความอัจฉริยะ กว่าที่จะค้นพบก็ใช้เวลา หลายคนอย่าง Bill Gates เจ้าของไมโครซอฟท์ เรียนหนังสือไม่จบนะครับเรียนถึงปี 2 ก็ออกมาและมาทำบริษัท ซอฟต์แวร์ ร่ำรวย Steve Jobs เรียนถึงปี 2 ก็ออกมาทำคอมพิวเตอร์แอปเปิ้ลร่ำรวยกันมากและทำการเปลี่ยนแปลงของระบบคอมพิวเตอร์ของโลก Michael Dell เป็นนักศึกษาแพทย์ยังเรียนไม่จบก็ออกมาเพราะเขามีความอัจฉริยะอันนี้เป็นเรื่องที่เราต้องควรสนับสนุน"

กลวิธีหรือเทคนิคที่สำคัญมากอีกประการที่พบบ่อย คือ การใช้จิตวิทยา จากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา พบว่าจิตวิทยาที่นำมาใช้มี 2 ลักษณะ คือ

(a) แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และคณะรัฐบาลได้ดำเนินการเป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนชาวไทยจริงๆ และทำให้ประชาชนมีความสุข

"เรื่องสุดท้ายที่ผมอยากจะเล่าในวันนี้คือ เมื่อวานนี้ผมได้ไปตรวจเยี่ยมการขุดลอกคลองสอง เขตสายไหม-บางเขน ซึ่งหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นคนทำไปพบชุมชนที่อยู่บริเวณแถบนั้น ผมมีกำลังใจมากเพราะผมเห็นความยิ้มแย้มใบหน้าของชาวชุมชนแถบนั้น ซึ่งรอยยิ้มของคนจนไม่ค่อยมีบ่อย แต่เวลาคนจนยิ้มอย่างมีความสุข เป็นกำลังใจของผมอย่างหนึ่งว่า หลายอย่างที่เราได้ทำให้เขามีความสุข อันนี้ก็เป็นที่กำลังใจทำให้ผมมีกำลังใจในการทำงานและมีความสุขในการทำงาน ผมเห็นเขายิ้มอย่างมีความสุข ทั้งกลุ่มที่มาต้อนรับและกลุ่มที่อยู่ตามคลองที่ผมนั่งเรือไปและโบกไม้โบกมือกันดูรอยยิ้มเขาและพูดคุยกับเขา ผมเป็นคนที่บางทีใครจะจัดคนมารับ ผมจะบุกเข้าไปคุยกับคน ผมจะดูสีหน้าเพื่อจะถามอาการ นั่นคือการ Surway อย่างหนึ่งอย่างง่าย ๆ ผมก็เข้าไปถามพูดคุยคำสองคำผมจะรู้ว่าเขาเป็นอย่างไร พอผมไปดูแล้วเขาบอกผมว่ากองทุนชุมชนเมืองมาแล้ว 30 บาทรักษาทุกโรคมาแล้ว ธนาคารประชาชนมาแล้ว และท่านยังมาขุดคลองทำให้พวกเราหายเห้มน สกปรกเหลือเกิน เห้มนเหลือเกินและเวลาน้ำท่วมคลองอู้น้ำไม่ได้ น้ำท่วมเร็วเหลือเกิน เราก็ให้ทหารไปขุดคลองก็สะอาดขึ้นและลมเย็น ผมนั่งเรือไปและกลับความเห้มนของคลองเหลืออัน้อยลง เพราะเวลาน้ำเห้นมาจะเริ่มล้างคลองเหล่านี้ได้ไปดูแล้วชาวบ้าน บางที่เขาอยู่บ้านริมคลองมีที่อยู่นิดหนึ่งเขาก็ขอดินของทหารให้เอาดินขึ้นไปแล้วเขาจะปลูกหญ้า เห็นหญ้ากำลังปลูกใหม่ ๆ อยู่ บางบ้านเอาเสื่อมาปูอยู่ด้านหลังเพื่อนั่งรับลมด้านหลังบ้านคือทำให้เขามีวิถีชีวิตที่มีทางออกมากขึ้น ผมดูแล้วก็มีความรู้สึกดีใจและอยากจะแก้ปัญหาอย่างนี้ต่อไป คิดว่ายังมีคลองมีหลายสายที่ยังสกปรก และเขาบอก

ว่าเขาจะช่วยกันรักษาคงต่อไป อันนี้สำคัญที่สุดคือพี่น้องจะต้องช่วยกันรักษา พอทำเสร็จแล้วไม่รักษาก็จะเหมือนเดิมอีก เพราะฉะนั้น ทุกคนต้องช่วยกันรักษาชุมชนก็จะเข้มแข็งขึ้นโดยการรวมตัวกันสร้างอาชีพ สร้างหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แล้วมีกิจกรรมร่วมกันสามัคคีกันช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม จะทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อประเทศต่อไป"

(b) มีการพูดคุยของเอาใจประชาชน กล่าวถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง

"เมื่อวานนี้มีผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจำนวน 33 จังหวัดเข้าพบ กรมการปกครองได้จัดให้มีการสัมมนาประจำปีทุกปี สิ่งที่ผมแปลกใจคือพี่น้องชาวมุสลิมผมรู้ว่ามียะอะมีประมาณ 10% ของประเทศ แต่ว่ากระจายตัวไปถึง 33 จังหวัด แสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนของการอยู่ร่วมกันของพี่น้องคนไทยไม่ว่าจะนับถือศาสนาไหน เราก็อยู่กันอย่างกลมกลืนเราเคารพสิทธิในการเลือกนับถือศาสนาซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่างง่าย ๆ ที่เชียงใหม่ เป็นเมืองพุทธจริง ๆ วัดวาอารามเยอะมาก แต่ยังมีพี่น้องมุสลิม อยู่หลายหมื่นคน 7-80,000 คน แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความกลมกลืนในการอยู่ร่วมกัน ผมเลยโยนไปที่ปัญหาภาคใต้ ผมถึงไม่ค่อยเชื่อเรื่องขบวนการโจรอุทกการณ์ทั้งหลาย มันไม่มีหรอก บังเอิญว่าคนเหล่านั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มมีชื่อมีสังกัด แต่มาปฏิบัติการที่เป็นความผิดในลักษณะกฎหมายอาญาธรรมดา เพราะฉะนั้น ผมถึงบอกว่าถ้าทุกคนไม่ขยายผลเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สับสนกันไปเพราะเป็นอาชญากรรมธรรมดาที่ต้องแก้ไขและต้องเร่งแก้ทุกอย่างจะสงบและแก้ได้เร็ว ไม่อยากให้ทุกฝ่ายไปมองคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของโจรอุทกการณ์ไม่มีแล้ว เพราะสังคมไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ให้คนไทยทุกคนเลือกสิทธินับถือศาสนาได้อย่างอิสระและอยู่กันอย่างมีความกลมกลืน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาอะไรและที่ทำมาหากินได้อย่างสบายใจนะครับ"

รายการชวนออนไลน์

สำหรับรายการชวนออนไลน์นั้น ใน 8 จากทั้งสิ้น 18 ครั้งจะมีการเชิญบุคคลที่สำคัญของพรรค ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชน มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ และมีความน่าเชื่อถือมาร่วมสนทนาพูดคุยด้วย เช่น ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นต้น

"..ในสัปดาห์นี้ ผมจึงได้เชิญ เพื่อนร่วมพรรคมาร่วมคุยกับผม เพื่อถ่ายทอดความคิดความเห็นไปสู่พี่น้องประชาชนด้วย และวันนี้ก็ต้องขอเปลี่ยนชื่อ "ชวน ออนไลน์" เป็น "ชวน เอนก ออนไลน์" เพราะว่าคนที่ผมชวนมาร่วมคุยด้วยนี่คือ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ซึ่งประวัติของท่านในอดีต คือเคยเป็นรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เคยเป็นคณบดีคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขณะนี้ท่านเป็นกรรมการบริหารพรรค เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระบบบัญชีรายชื่อของพรรคด้วย ซึ่งพวกเราที่มีความภาคภูมิใจ

ผมใช้เวลาสั้นๆที่จะพูดถึงท่านอาจารย์ ดร.เอนก นิดเดียวครับ เพราะว่าผมรู้จักหนังสือของท่านก่อน รู้จักตัว และวันหนึ่งเมื่อได้พบท่านตัวจริง ผมก็เสนอความชื่นชมบอกว่าหนังสือที่อาจารย์เขียนนั้นมันต่างกับคนอื่นตรงที่ว่าข้อเขียนของอาจารย์เป็นหนึ่งในจำนวนไม่กี่คนที่หนังสือที่เขียนจะทิศทางเป็นไปได้จริง หรือทฤษฎีกับการเป็นไปได้จริงนั้น บางทีอาจารย์บางท่านเขียนจะประยุกต์กันไม่ค่อยได้ แต่ของอาจารย์เอนกจะประยุกต์กันได้ ซึ่งก็มีอาจารย์ที่เขียนหนังสือทำนองนี้อยู่หลายคนเหมือนกัน ที่ผมได้เห็นได้อ่าน และคิดว่าเป็นประโยชน์ เพราะเราเป็นนักปฏิบัติ เป็นผู้ปฏิบัติ บางทีเราเห็นการเขียนอะไรก็ตามที่เป็นลักษณะที่ไม่เป็นจริงในชีวิตจริง หรือมองอะไรที่มันดีเกินความเป็นจริง หรือร้ายเกินความเป็นจริง ก็ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เพราะฉะนั้นเรา รู้จักอาจารย์เอนก เราก็อื่นชื่นชมท่าน ผมก็ได้รับความรู้จากท่านเสมอ เวลาอยู่ในพรรค เวลาเมื่อไหร่ผมก็ไปถาม ความรู้จากท่านในเรื่องเหล่านี้ เพราะฉะนั้นวันนี้ผมคิดว่าจะเขียนประโยชน์ที่นำอาจารย์เอนกมาคุยกับพี่น้องด้วย สวัสดิ์ ครับอาจารย์ครับ..."

นายชวน หลีกภัยจะเป็นผู้ที่เริ่มเปิดรายการและแนะนำแขกรับเชิญ ซึ่งจะกล่าวถึง คุณสมบัติซึ่งมีความเหมาะสมกับประเด็นที่จะมากล่าวในวันนี้เล็กน้อย จากนั้นจึงเปิดประเด็น และให้โอกาสแขกรับเชิญนั้นได้แสดงทัศนะ

เทคนิคสำคัญที่รายการชวนออนไลน์มักนำมาเป็นจุดหลักในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารก็คือ การกระตุ้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งต้องเลือกคนที่สุจริต โปร่งใส ไม่มีสิ่งใดแอบแฝง ซ่อนเร้น ให้ตระหนักถึงความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ไม่ให้เอนไป ตามกระแส

"คนมาเป็นตัวแทนของท่านนั้นอาจจะเข้ามาออกกฎหมายบังคับท่าน อาจจะเป็นกฎหมายที่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติ ประชาชน และอาจจะเป็นกฎหมายที่อาจจะกระทบต่อประเทศชาติและประชาชนได้ และรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศนั้นก็ใช้ภาษาของท่านเพื่อพัฒนาประเทศ สร้างความเจริญให้กับบ้านเมือง แต่ผู้นำรัฐบาล ตัวแทนของประชาชนไม่ได้มีหน้าที่สร้างสิ่งที่เป็นวัตถุอย่างเดียว แต่ยังมีหน้าที่ในการสร้างทัศนคติความคิดค่านิยม ที่ถูกต้องให้กับสังคมด้วย เพราะฉะนั้น ภารกิจและบทบาทของตัวแทนของพี่น้องจึงมีมีทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ถ้าทำประโยชน์เฉพาะการสร้างวัตถุอย่างเดียว แต่ทำให้สังคม เสื่อมทรามลงด้วยทัศนคติหรือสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อย่างนี้ก็ไม่ว่าง"

ผมถึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นพิเศษ เพราะในประสบการณ์ที่ผมได้เห็นมานั้นผมคิดว่าความเจริญของบ้านเมืองต้องไปพร้อมกันระหว่างวัตถุ ซึ่งก็จำเป็นต้องมี ไม่ว่าจะถนนหนทาง โรงพยาบาล โรงเรียน สาธารณูปโภค น้ำไฟฟ้า และอื่นๆ จำเป็นต้องมี พร้อมๆไปกับการทำให้สังคมในสังคม มีค่านิยมที่ดี ที่ถูกต้อง ซึ่งเปรียบเสมือนภูมิคุ้มกันที่สิ่งแปลกปลอมไม่สามารถทำลายสังคมของประเทศไทย ของคนไทยได้ ความสัมพันธ์ทั้งสองด้านดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีผู้แทนที่ดี จริงอยู่ไม่มีมากหรือตลอดหรือเครื่องมือใดๆที่จะไป

วัดความเป็นคนดีหรือไม่ดีของตัวแทนของท่าน แต่เบื้องต้นอันเป็นที่มากพอที่จะให้เราสามารถประเมินหรือประมาณได้ว่า การมาด้วยความชอบธรรมนั้นกับการมาด้วยความไม่ชอบธรรม การมาด้วยความถูกต้อง กับ การมาด้วยความไม่ถูกต้องจะมีผลแตกต่างกันในการทำงาน การย้ำเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่อยากจะให้พี่น้องมีส่วนร่วมให้เกิดความเข้าใจและเวลาถึงหน้าเลือกตั้งทั่วไปพี่น้องจะได้ถนัดด้วยภูมิคุ้มกันที่พี่น้องอยู่ในขณะนี้ ผมทราบดีว่าสิ่งที่ผมได้กราบเรียนไปทั้งหมดนี้เผยแพร่ไปในขอบเขตที่จำกัดมาก เพียงเฉพาะพี่น้องประชาชนส่วนหนึ่งที่มีเครื่องมือเครื่องมือที่จะรับทราบรับฟัง แต่ก็หวังว่า **ทัศนคติ ค่านิยมความนึกคิดที่ตินั้นสามารถเผยแพร่ได้ก็ฝากพี่น้องช่วยเผยแพร่ต่อไป** ในตอนสุดท้ายผมถือโอกาสนี้เรียนพี่น้องว่าความชอบธรรมและความถูกต้อง อันเป็นความปรารถนาของเรานั้น ได้แฝงอยู่ในความต้องการความประสงค์ความปรารถนาความของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย คนที่เรียนหนังสือหวังความสำเร็จ ในการเรียนหนังสือคนที่ศึกษาจบแล้วก็หวังความสำเร็จในความเจริญในอาชีพในวันข้างหน้า บางคนก็สำเร็จ บางคนก็ไม่สำเร็จ แต่**ความสำเร็จอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมนั้นก็ไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งที่ควรจะพึงพอใจ...**

สำหรับการอ้างข้อมูลหลักฐานต่างๆเพื่อมาสนับสนุนความคิดที่ทางพรรคประชาธิปัตย์ ต้องการนำเสนอ นั้นพบบ่อยเมื่อต้องการหักล้างหรือแสดงความคิดคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับนโยบายที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ จะมีการให้รายละเอียด ชี้ให้เห็นจุดบกพร่อง และเสนอแนวทางแก้ไข

"...ในแง่ของราชการเองเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายของฝ่ายบริหารนั้นไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลต่อประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นเราก็ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ เพราะว่่านับวันระบบราชการเองก็สร้างภาระในแง่ของเงินภาษีอากร หรือสัดส่วนงบประมาณ ซึ่งนับวันงบประมาณประจำถ้าหากไม่มีการดูแลควบคุมให้ดีก็จะเป็นสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น และทำให้การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐไม่สามารถนำไปสู่การลงทุนหรือการพัฒนาได้มากเท่าที่ควร ตรงนี้คือโจทย์สำคัญและควรจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายในการดำเนินการในเรื่องปฏิรูป

แนวโน้มที่เห็นได้ชัดในรูปแบบของภาครัฐสมัยใหม่ก็คือ

ประการแรกขนาดของภาครัฐมีแนวโน้มที่จะเล็กลงในที่นี้ก็หมายความว่าสัดส่วนของงบประมาณที่จะต้องนำมาใช้ในการที่จะหล่อเลี้ยงตัวระบบราชการจำนวนบุคลากรที่อยู่ในระบบราชการนั้นไม่ควรจะเพิ่มขึ้น แต่ว่าควรจะมีการจำกัดขนาดลงมาซึ่งไม่เป็นภาระมาก และทำให้เกิดความคุ้มค่า และประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะในการบริการประชาชน

ประการที่ 2 คือแนวโน้มที่ชัดของรูปแบบภาครัฐสมัยใหม่ก็คือความหลากหลาย เพราะว่าภารกิจของภาครัฐในการจัดบริการต่าง ๆ นั้นมีหลากหลายจริง ๆ ถ้าหากพี่น้องประชาชนนึกดูให้ดีจะเห็นได้ชัดว่าระบบราชการต้องทำหน้าที่หลากหลายเหลือเกิน ตั้งแต่การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน การดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับต่างประเทศที่ดี การบริหารเศรษฐกิจในภาพรวมที่ดี การจัดบริการพื้นฐาน การ

อนุวัติ การอนุญาต อื่น ๆ อีกมากมาย แต่ที่เราลับมีระบบราชการซึ่งใช้กฎระเบียบซึ่งค่อนข้างจะเหมือนกันหมดและก็จัดระบบโครงสร้างของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบของกระทรวง ทบวง กรม เกือบทั้งหมด ซึ่งในที่สุดแล้วเราก็พบในหลายต่อหลายประเทศรูปแบบดังกล่าวขาดความคล่องตัวขาดความยืดหยุ่นที่จะปรับตัวเข้ากับภาวะกิจได้อย่างดี เพราะฉะนั้นสิ่งที่จำเป็นจะต้องทำก็คือว่าถ้าเราจะปฏิรูประบบราชการมันต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ ด้านพร้อม ๆ กันไป

การจะปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมว่าไปแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นเองอาจจะต้องมีการทบทวนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบการบริหารคนในระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมในการทำงานด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกรวบรวมมาเป็นแผนการบริหารปฏิรูปการบริหารภาครัฐ ซึ่งในรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์เมื่อปี 2542 ได้ผ่านมาเป็นมติคณะรัฐมนตรี งานเหล่านี้ รัฐบาลชุดปัจจุบันก็มีการสานต่ออยู่มาก แต่ว่าระยะหลังรัฐบาลให้น้ำหนักไปที่เรื่องการปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมเป็นหลัก โดยการเสนอกฎหมาย 2 ฉบับเข้าสู่การพิจารณาของสภา และมีการประกาศว่ากฎหมายทั้ง 2 ฉบับนั้นต้องนำมาบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคมนี้ โดยทำให้เกิดความเข้าใจว่าถ้าหากว่ากฎหมาย 2 ฉบับนี้นำไปสู่การปฏิบัติแล้ว จะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่

สิ่งที่น่าเสียดายก็คือว่ากฎหมาย 2 ฉบับที่อยู่ในการพิจารณาของสภาไม่ได้มีการดำเนินการในแนวทางนี้ แต่กลับยึดมั่นอยู่กับโครงสร้างของกระทรวง ทบวง กรม เหมือนเดิม เพียงแต่ว่าแทนที่จะมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ที่ละกระทรวง 2 กระทรวงครั้งนี้ก็ยุบและก็ตั้งพร้อมกันเสียทั้งหมด

แต่ที่น่าสังเกตก็คือว่าในการที่จะยุบและตั้งนั้นได้มีการเพิ่มจำนวนกระทรวงจาก 14 กระทรวง เป็น 20 กระทรวง และมีการเพิ่มจำนวนกรมจาก 125 กรม มาเป็นเกือบ 160 กรม ซึ่งหมายความว่าไปแล้วลักษณะของระบบราชการไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะที่จะลดภารกิจลง ตรงกันข้ามงานหลายอย่างซึ่งมีแนวคิดที่จะให้องค์กรในรูปแบบพิเศษมาทำ เช่น การกำกับดูแลงานทางด้านพลังงานบ้าง ไทโรคมานาคมบ้างหรือเทคโนโลยีสารสนเทศบ้าง ก็กลับมีการไปตั้งเป็นกระทรวงเป็นกรมเสีย ซึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือว่าเรากำลังตกย้ำว่าโครงสร้างของระบบราชการนั้นยังเหมือนเดิมเพียงแต่ว่ามีจำนวนหน่วยราชการเพิ่มขึ้น...นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของจำนวนและระดับของตำแหน่งในระบบราชการก็เลยจะทำให้การพยายามลดบุคลากรในภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลที่แล้วลดไปถึงประมาณ 40,000 คน กำลังย้อนกลับมาเป็นลักษณะของการเพิ่มอีก อย่างน้อยที่สุดเราจะเห็นว่าตำแหน่งระดับปลัดกระทรวงบ้าง อธิบดีบ้าง ต้องมีเพิ่มขึ้นอย่างแน่นนอน และเมื่อสภาพิจารณางบประมาณในสัปดาห์ที่ผ่านมาที่ผ่านมารัฐบาลก็ต้องมาขอเงินถึง 1,500 ล้านบาท เพื่อที่จะไปหาอาคารสถานที่เพิ่มครุภัณฑ์ ซื้ารถประจำตำแหน่งให้แก่กระทรวงใหม่ และกรมใหม่ ซึ่งก็นับว่าเป็นการสวนทาง..."

การอ้างหลักฐานข้อมูลต่างๆเพื่อมาสนับสนุนข้อมูลนั้น ไม่เพียงแต่ยกเอาตัวเลข หรือ ข้อเท็จจริงต่างๆที่เคยเกิดขึ้นในอดีต บางครั้งได้มีการนำพระราชโองการที่พระบรมวงศานุวงศ์ได้ ประทานไว้มา เพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ได้นำเสนอ

"ผมขออนุญาตพี่น้องประชาชนนำพระราชโองการที่สมเด็จพระเทพรัตนสุทาสยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานแก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งพระราชโองการนี้ได้พระราชทานไว้เมื่อเดือน มกราคม 2545 ตอนหนึ่งมีว่า "ขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติในความสำเร็จในการศึกษา การทำหน้าที่การงานนั้นลำพังความสำเร็จก็ยังเป็นเครื่องรับรองไม่ได้ว่า สิ่งที่ทำนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เพราะ บางคนอาจจะทำงานโดยมุ่งความสำเร็จ จนลืมความถูกต้องดีงามเพราะฉะนั้นการทำงานทุกอย่างนอกจากจะมุ่งความสำเร็จแล้ว ควรคำนึงถึงความถูกต้องดีงามด้วย เพราะความสำเร็จ ที่ไม่ชอบธรรมจะอยู่ได้ไม่ยั่งยืน บัณฑิตทุกคนที่จะออกไปทำงานทุกสาขาหน้าที่ จึงควรมุ่งความสำเร็จในที่ถูกต้องดีงาม ผลสำเร็จจึงจะสมบูรณ์ และเป็นเกียรติที่ยั่งยืนตลอดไป" ผมได้นำพระราชโองการดังกล่าวนี้ ไปอบรมเยาวชนซึ่งมาอบรมในโครงการของสภาผู้แทนฯ ทุก รุ่นเพื่อให้เยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นกำลังสำคัญต่อไปในอนาคต ได้มีทัศนคติค่านิยมยอมรับถึงความดีที่มาจากความถูกต้องชอบธรรมและความดีงามตามพระราชโองการที่ได้กราบเรียนพี่น้องไปแล้ว เช่นเดียวกันที่ผมได้พูดถึงองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตยคือการเลือกตั้ง ถ้าเกิดขึ้นด้วยความชอบธรรมถูกต้อง มีความดีงามก็เป็นสิ่งที่ควรแก่การภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นได้ในเบื้องต้นว่าคนที่มาด้วยวิถีทางนั้นจะตระหนักคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ตรงกันข้ามถ้ามาด้วยความไม่ชอบธรรม ถูกต้องไม่ได้งาม ผมเชื่อว่า บุคคลเหล่านั้นก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของพี่น้องได้เต็มที่ เต็มร้อยทั้งร้อยอย่างที่ควรจะเป็น ผมขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนร่วมรณรงค์ในช่วงที่เรายังไม่มีการเลือกตั้งทั่วไปนี้ สร้างทัศนคติและ ค่านิยม อย่าให้กระแสของความไม่ถูกต้องได้พัดพาพวกเราไปสู่การยอมรับว่าสิ่งที่ไม่ถูกต้องดีงาม สิ่งที่ไม่ชอบธรรมคือความถูกต้องชอบธรรมและดีงาม อย่าให้สังคมต้องมีค่านิยมใหม่ ที่ถือว่าการไม่สุจริต เป็นเรื่องธรรมดา เพราะมีฉะนั้นสังคมเราไม่สามารถที่จะไปสู่ความเจริญในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดี เราจะมีแต่ตัวตุ๊กที่เห็นความเจริญ เป็นรูปธรรมแต่เราไม่เห็นความเจริญในทางจิตใจในทางสำนึก ซึ่งจะทำให้ภูมิคุ้มกันของพี่น้องประชาชนของเราขาดหายไปและเป็นอันตราย อย่างยิ่งต่ออนาคตของบ้านเมือง.."

ความแตกต่างของกลยุทธ์หรือเทคนิคในการนำเสนอของทั้งสองรายการ รายการนายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน มุ่งเน้นการแสดงเหตุและผล นำเสนอกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบภายใต้ข้อมูลที่มีความชัดเจน แน่นนอน เชื่อถือได้ แสดงความเป็นผู้เชี่ยวชาญของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในขณะที่ รายการชวนออนไลน์ เน้นการจูงใจให้ประชาชนคล้อยตามในข้อมูลของตน โดยการโน้มน้าวความรู้สึกในจิตใจ เห็นได้จากการยกพระบรมราชโองการ หรือการกล่าวอ้างถึงคุณธรรม จริยธรรมต่างๆที่พึงปฏิบัติ ตัวนายชวน หลีกภัยเอง ก็ไม่โดดเด่นในรายการมาก เมื่อเทียบกับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน

ชนิดของวาทะ (Generic)

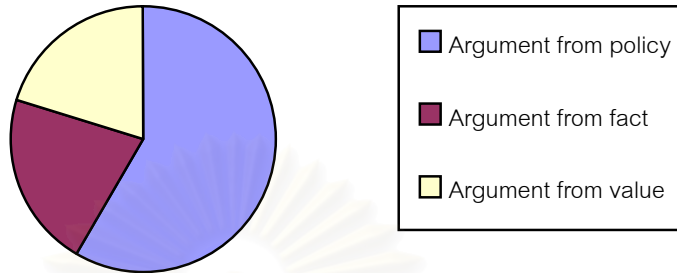
ตารางที่ 4.2.2 ชนิดของวาทะที่ปรากฏในรายงานนายกฯที่กษัตริย์คุยกับประชาชน

	Argument from policy	Argument from fact	Argument from value	รวมทั้งสิ้น
รายงานนายกฯ ที่กษัตริย์คุยกับ ประชาชน	123 ประเด็น	45 ประเด็น	43 ประเด็น	211 ประเด็น
คิดเป็นร้อยละ	58.29	21.33	20.38	100

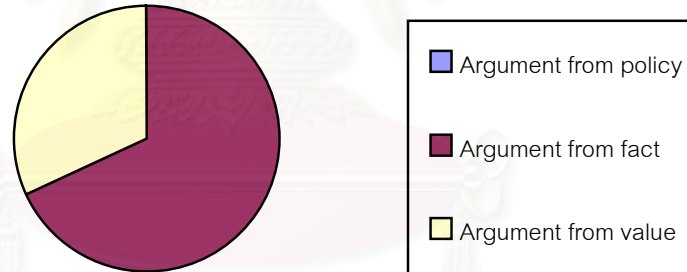
ตารางที่ 4.2.3 ชนิดของวาทะที่ปรากฏในรายการชวนออนไลน์

	Argument from policy	Argument from fact	Argument from value	รวมทั้งสิ้น
รายการชวน ออนไลน์	-	32 ประเด็น	15 ประเด็น	47 ประเด็น
คิดเป็นร้อยละ	0	68.08	31.92	100

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน

รายการชวนออนไลน์

ชนิดของวาทะที่ปรากฏในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.29 เป็นวาทะที่มุ่งนโยบาย (Argument from policy) เนื่องจากเป็นการพูดเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผน สิ่งที่ได้ดำเนินการมาแล้วตามนโยบายของรัฐ อาทิ การปราบปรามยาเสพติด การวางแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ การเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับต่างชาติ รองลงมาเป็นวาทะที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง (Argument from fact) เช่น ในประเด็นเรื่องการปฏิรูปราชการที่มีการโต้แย้งกับรายการชวนออนไลน์ ว่าสิ่งที่รัฐบาลได้ดำเนินการเป็นไปตามครรลองของกฎหมายอย่างถูกต้อง รัฐได้

ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจมาถูกทาง ทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น เป็นต้น ส่วนที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ วาทะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ค่านิยม พบร้อยละ 20.38

ในขณะที่ชนิดของวาทะที่ปรากฏในรายการชวนออนไลน์พบว่า วาทะที่ปรากฏมากที่สุด คือ วาทะที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง (Argument from fact) พบมากถึงร้อยละ 68.08 ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการให้ความคิดเห็นคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่รัฐบาลได้ทำไป เช่น วาทะในส่วนมีกล่าวถึง กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ ซึ่งได้นำเสนอกล่าวอ้างข้อเท็จจริง (fact) ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมา สนับสนุน นอกจากนี้รองลงมาเป็นวาทะที่ใช้การส่งเสริมคุณธรรมหรือค่านิยม สรรเสริญสิ่งที่เห็นว่ามีค่า และประณามสิ่งที่คิดว่าไม่ถูกต้อง (Argument from value) มีร้อยละ 31.92 อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับอุดมการณ์ประชาธิปไตย การเลือกตั้งที่สุจริต เรียกร้องให้ประชาชนสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง และให้ดำเนินการกับผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาด ในขณะที่ไม่พบวาทะที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (Argument from policy) เลย

ลักษณะการใช้ภาษา

ลักษณะการใช้ภาษาในบางส่วนจะไม่แตกต่างกัน เช่น การเริ่มต้นทักทาย ทั้ง 2 รายการ ใช้ "สวัสดิ์ครับพี่น้องประชาชนที่เคารพรัก" เหมือนกัน ซึ่งอาจเป็นแบบแผนการเริ่มต้นทักทาย พี่น้องประชาชนในทางการเมือง การใช้คำว่า "พี่น้องประชาชน" แสดงถึงความใกล้ชิดผูกพัน เสมือนเป็นเครือญาติ และเป็นครอบครัวเดียวกัน ประกอบกับ คำว่า "เคารพรัก" ที่แสดงการให้เกียรติ แสดงความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง เมื่อประกอบกันเป็น "พี่น้องประชาชนที่เคารพรัก" ทำให้ผู้ฟัง รู้สึกดีต่อผู้พูด รู้สึกว่าผู้พูดมีความปรารถนาดีต่อตน มีความอ่อนน้อม เป็นการเลือกใช้คำที่ให้ผลทางจิตวิทยา

การใช้สรรพนาม ทั้ง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และ นายชวน หลีกภัย จะแทนตนเองว่า "ผม" หรือ "ตัวผม" เรียกผู้ฟังว่า "พี่น้อง" "พี่น้องประชาชน" ทุกครั้ง ข้อแตกต่างเล็กน้อยในการใช้สรรพนามก็คือ การเรียกสรรพนามแทนพรรคที่สังกัดอยู่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จะเรียก "พรรคไทยรักไทย" ในขณะที่ นายชวน หลีกภัย เรียกแทนพรรคของตนว่า "ทางพรรคของเรา"

สำหรับส่วนที่เห็นความแตกต่างได้ชัดเจนที่สุดในการเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษา ได้แก่ **ลีลาและสำนวนภาษา** แม้ว่าทั้งสองรายการ จะใช้ภาษาแบบกึ่งทางการโดยส่วนใหญ่ แต่ก็

พบความแตกต่างว่า ลีลาสำนวนภาษาของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนค่อนข้างเป็นกันเองมากกว่าของนายชวน หลีกภัย มีการใช้ภาษาพูดเหมือนเป็นการพูดคุยสนทนาจริงๆ อาทิเช่น "อดทนนิดนึง" " همینเหลือเกิน" "ไม่น่าเข้าได้มัย ใช้ของในประเทศได้มัย" หรือคำกล่าวลงท้ายก่อนจบรายการที่ว่า " วันนี้ผมคงใช้เวลากับพี่น้องประชาชนมากแล้ว ผมจะขอไปล้มมาก่อนแล้วจะกลับกรุงเทพฯ ในวันนี้เลย ขอขอบคุณนะครับ ขอให้ใช้เวลาเสาร์-อาทิตย์นี้ให้เกิดความสุขในครอบครัวเพื่อเป็นพลังสำหรับการทำงานในวันจันทร์ต่อไป สวัสดีครับ" เป็นต้น ส่วนลีลาและสำนวนภาษาของนายชวน หลีกภัยจะค่อนข้างแสดงความนอบน้อมมากและเป็นทางการกว่า เช่น "ผมนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ผมรับมอบหมายจากพรรคให้ทำหน้าที่เปิดรายการชวนออนไลน์ เพื่อพรรคจะได้มีโอกาสได้เสนอทัศนคติได้วิพากษ์วิจารณ์ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลบางเรื่องรวมทั้งได้ถ่ายทอดสิ่งที่พรรคปรารถนาจะถ่ายทอดไปยังพี่น้องประชาชนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งผ่านสื่ออีกประเภทหนึ่ง คือโดยระบบออนไลน์อย่างที่ท่านทั้งหลายได้รับฟังอยู่ในขณะนี้ ความจริงแล้วบทบาทของพรรคได้ทำกิจกรรมที่ผ่านไปยังพี่น้องประชาชนทางสื่อต่าง ๆ หลายด้าน แต่ว่าฝ่ายโฆษกเห็นว่ามีส่วนหนึ่งสนใจติดตามข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ผ่านทางออนไลน์อยู่ ซึ่งก็คิดว่าจะเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย เพราะฉะนั้นในวันนี้ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นผมขออนุญาตเรียนพี่น้องถึงวัตถุประสงค์ และแนวทางที่จะดำเนินการต่อไป " ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาษาที่ใช้ได้รับการตกแต่งอย่างดี เป็นภาษาที่งดงาม รื่นหู เหมือนกับการแถลงข่าวมากกว่าการสนทนา พูดคุยตามปกติ การลงท้ายก็มีความเป็นทางการสูง เห็นได้จากประโยคที่ลงท้ายเสมอๆเกือบทุกครั้งที่ว่า "ขอขอบคุณพี่น้องประชาชนทุกท่าน ที่ติดตามรายการของเราครับ" เป็นต้น

ความเป็นธรรมชาติในลีลาและสำนวนภาษาของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีผลทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่เคร่งเครียดเกินไปนัก เมื่อเทียบกับของรายการชวนออนไลน์ และอาจรู้สึกสนิทสนมใกล้ชิดกว่า นับเป็นลักษณะเด่นอีกประการของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนที่น่าสนใจ และสร้างรูปแบบใหม่ในการสื่อสารการเมืองกับประชาชน

นอกจากนี้ ในบางครั้งของการนำเสนอรายการทั้งสอง พบว่ามีการกล่าวโต้แย้งระหว่างกัน และมีการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ แสดงอำนาจ รวมถึงการใช้คำพูดในเชิงตัดพ้อ ต่อว่า กระแทบกระเทียบอีกฝ่ายหนึ่งด้วย อาทิเช่น

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน

"เพราะฉะนั้น ขอให้พี่น้องประชาชนในช่วงระหว่างชุดมุนั้น ชาวอะไรมั่วไปหมด ขอเรียนว่ารัฐบาลนี้ มุ่งมั่นและทำในสิ่งที่ถูกต้องและจะทำต่อไป แล้วมีอะไรระหว่างทางขอให้อดทนนิดหนึ่ง เรื่องไหนที่ผมรับรู้และรู้ ผมจะไม่ยอม ผมจะเดินหน้า บางทีบังเอิญว่าในช่วงแรกนั้นอยู่ระหว่างการสืบสวนหาข้อมูล ฉะนั้น ระหว่าง

การสืบสวนหาข้อมูลต้องให้เวลาการทำงานของคนบ้าง ไม่ใช่เอาประเด็นการเมืองตีปี๊บกันใหญ่ จริง ๆ แล้วขอเรียนว่าเรื่องนี้รัฐบาลรู้แล้วและดำเนินการแล้ว เมื่อวานนี้แถลงการณ์ชัดเจน ขอให้พี่น้องประชาชนได้สบายใจกับรัฐบาลของท่านได้เลยว่า รัฐบาลของท่านภายใต้การดูแลของผม ผมจะทำให้ดีที่สุดในทุกเรื่องทุกด้าน และผมจะไม่หวั่นไหวต่อการวิจารณ์ ผมจะทำให้ดีที่สุดในเรื่องที่ฟังจะทำได้ภายใต้กฎหมายภายใต้กติกาที่จะให้ผมทำได้ อันไหนที่ให้อำนาจทางการปกครองให้อำนาจของการนำผมจะทำแบบหนึ่ง ในด้านของกฎหมายต้องทำตามกฎหมาย ขอเรียนพี่น้องประชาชนได้เข้าใจ คำวิพากษ์วิจารณ์บางครั้ง ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมถึงตั้งใจทำอะไรอย่างนี้"

"สัปดาห์ที่ผ่านมามีข่าวคราวเกี่ยวกับเรื่องของทุจริตคอร์รัปชันอยู่มาก ผมขอเรียนให้พี่น้องประชาชนคนไทยได้ทราบนะครับเรื่องทุกอย่างที่พูดมาทั้งหลายนั้น เป็นเรื่องที่รัฐบาลค้นพบเอง และกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวน แต่บังเอิญว่าฝ่ายค้านเขาก็ทำหน้าที่ของเขา ก็เข้ามาระหว่างที่รัฐบาลได้ค้นพบไปตรวจสอบพนักงานข่าวไปดูเป็นสีสันดีนะครับ และเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นดี แต่ต้องเรียนพี่น้องประชาชนว่าเรื่องเหล่านี้รัฐบาลค้นพบและกำลังดำเนินการ และผมไม่เคยต้องการไว้วางใจใคร ไม่ต้องการดูหน้าปะจุมูก อะไรถูกก็ว่าตามถูก อะไรผิดก็ว่าตามผิด ถ้าไม่เช่นนั้นประเทศไทยอยู่ไม่ได้หรอกครับ เพราะฉะนั้น ขอให้พี่น้องคนไทยทุกคนได้มอบความไว้วางใจและผมจะทำหน้าที่ของผมอย่างเต็มที่...แต่รัฐบาลจะไม่ทำสีสันนะครับเพราะหน้าที่ทำงานไม่ใช่หน้าที่สีสัน ต้องขอเรียนให้พี่น้องประชาชนได้ทราบว่าผมได้รู้และดำเนินการเต็มที่ ไม่ว่าจะเรื่องข้าว ลำไย เป็นสิ่งที่รัฐบาลค้นพบทั้งนั้น และเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่และลงมือกับพ่อค้าบางคนที่ไม่สุจริต อันนี้เป็นเรื่องที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ ถ้าหากว่าไปเกี่ยวข้องกับใครไม่ว่าคนนั้นจะเป็นนักการเมืองหรือไม่ก็ตาม ต้องดำเนินการทั้งนั้น เราอย่าไปละวันไม่ได้ ต้องเรียนให้รู้ว่าสีสันที่จะมาตั้งอักษรย่ออะไรของปลอมทั้งนั้น เพราะของจริงต้องส่งหลักฐานให้ผม ผมจะดำเนินการ ถ้าผมไม่ดำเนินการผมก็ทำผิดกฎหมายมาตรา 157 ฐานเป็นเจ้าพนักงานละเว้นไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ แต่ถ้าของจริงต้องส่งมาให้ผมดำเนินการ ส่วนใหญ่แล้วสร้างสีสันมากกว่า ของปลอมเป็นส่วนใหญ่นะครับ พี่น้องประชาชนมอบความไว้วางใจให้ผม ผมทำหน้าที่เต็มที่ครับ"

"ผมขอกลับมาพูดถึงเรื่องภาคใต้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคนไทยกลุ่มหนึ่งไม่ได้รักชาติรักแผ่นดินคิดอย่างเดียวคือหาผลประโยชน์ทำร้ายกันเอง แน่นนอนครับข้าราชการบางส่วนไม่ค่อยดี เพราะภาคใต้เต็มไปด้วยยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษี บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี ซึ่งเป็นอบายมุขที่มีผลประโยชน์ มีโยงโยมิกกลุ่มอิทธิพลเข้าไปดูแลควบคุมและกลุ่มอิทธิพลเหล่านี้เชื่อมโยงกับทั้งราชการ การเมืองท้องถิ่น การเมืองระดับชาติบ้าง ผมได้ไปดูพื้นที่ไปพูดคุยกับชาวบ้าน พูดคุยกับหลายฝ่ายทั้งผู้นำศาสนา และผมตั้งทีมเฉพาะกิจไปทำรายงานลับขึ้นมาเกี่ยวพันกัน ก็ เริ่มมีการย้ายข้าราชการเปลี่ยนตัวกันบ้าง แต่บางคนที่ยังซ้าไม่ค่อยเต็มใจจะย้าย ผมคงต้องรอดูถ้าหากว่าไม่จัดการคนเลวก็แสดงว่าผู้บังคับบัญชาไม่เห็นเป็นใจก็ต้องย้ายผู้บังคับบัญชาด้วย ผมคิดว่าคงจะต้องจัดการกันอย่างเร่งด่วน สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่น่าเศร้า เป็นสิ่งที่มองเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของชาติ สิ่งที่เกิดขึ้นในภาวะที่คนกำลังตื่นตระหนกเรื่อง การก่อการร้ายพวกนี้สวมรอยถือโอกาสเพื่อจะให้เป็นการก่อการร้าย ยิ่งไปกว่านี้ไม่มีใครเชื่อว่าเป็นการก่อการร้าย เพราะเรื่องอย่างนี้ก็รู้ ๆ อยู่...เราต้องจัดการกัน ต้องยอมรับครับว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ เป็นเรื่องของอิทธิพลพวกกลุ่มผลประโยชน์และเกิดจากความไม่พอใจในการที่มีญาติพี่น้องถูกดำเนินคดีถูกฆ่า เนื่องจากทำตัวไม่ดี ก็มีกรขยายผลไปบ้าง เราจะทำเรื่องนี้อย่างเป็นธรรมและเด็ดขาด ขอเรียนพี่น้องประชาชนว่าเรื่องนี้"

เกิดทางภาคใต้ทั้งหมด ไม่ใช่เรื่องของการก่อการร้ายและไม่ใช่ว่าเรื่องความขัดแย้งทางศาสนา เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา คนพุทธ คนอิสลามอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนไม่มีปัญหาใด ๆ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเสรีภาพสูงในเรื่องของการนับถือศาสนา เพราะฉะนั้น เรื่องความขัดแย้งตรงนี้ไม่มี แต่เป็นเรื่องของพฤติกรรมบุคคลและกลุ่มบุคคลที่โยงโยเข้าไ้ เป็นเรื่องของการเมืองและผลประโยชน์ซึ่งเกี่ยวพันกัน ความจริงแล้วบางครั้งการเมืองไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรง แต่การเมืองเวลาเลือกตั้งจะใช้ผู้มีอิทธิพลเป็นหัวคะแนน ผู้มีอิทธิพลนั้นส่วนใหญ่ทำตัวเลข ค่าของเถื่อน ค้ายาเสพติด พวกนี้มีโยงโยมีสตางค์ นักการเมืองง่าย ๆ ซูย์ ๆ ก็ไปใช้พวกนี้ พวกนี้มีอิทธิพลก็เกิดลอบหน้าปะจุมองเกรงใจกันเป็นพวกกัน ทำให้การปราบปรามยากลำบาก และบางที่ข้าราชการรับผลประโยชน์ พอรับผลประโยชน์ก็เกรงใจอีก อันนี้คือสิ่งที่ต้องจัดการเด็ดขาด เพราะฉะนั้น ผมจะต้องกดดันผู้บังคับบัญชาส่วนกลาง และผู้บังคับบัญชาระดับกลางให้ไปดูแล ถ้าไม่ดูแลผมถือว่าเกี่ยวพัน เรื่องนี้ผมเรียนพี่น้องประชาชนว่าผมขออนุญาตให้ความเด็ดขาดอย่างเต็มที่ ถ้าไม่เช่นนั้นไม่จบ ปัญหาเหล่านี้ยึดเยื้อมานานแล้ว ผมบอกว่าไม่ได้รายการนี้แพ้ไม่ได้ยึดเยื้อไม่ได้"

รายการชวนออนไลน์

"ผมเองต้องการที่จะเห็นรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ เอาใจใส่และแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ประสบความสำเร็จ เพื่อความสงบเรียบร้อย ซึ่งจะนำมา ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ในด้านอื่นด้วย แต่กระผมไม่เห็นด้วยที่รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯจะใช้วิธีการเกลื่อนความล้มเหลวในการแก้ปัญหา ด้วยการโยนความผิดไปว่ารัฐบาลก่อน ๆ ไม่จริงจึงผมเห็นว่า ถ้ารัฐบาลปัจจุบันยอมรับความเป็นจริง ไม่ฟังปัญหาด้วยความฉาบฉวย และตระหนักถึงความเป็นมาในอดีต แก้ปัญหาด้วยความต่อเนื่อง ทั้งในด้านการป้องกันปราบปราม และพัฒนาพื้นที่ไปพร้อม ๆ กัน ผมก็เชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหลือเพียง 8 ครั้งในปี 2543 ควรจะหมดไปในปี 2544 หรือลดเหลือ 2-3 ครั้ง ในปี 2544 การที่เหตุการณ์เพิ่มขึ้นจาก 8 ครั้ง กลายเป็น 44 ครั้งในปี 2544 นั้น แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติ หรือข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดในการแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็น ต่อกรณีนี้ ซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่รู้และไม่เจตนา ก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจ แต่ถ้าทราบที่อยู่แล้ว ว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร แต่ยังไม่เปิดเผยข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด ในหมู่ประชาชน เพื่อหวังจะสร้างความนิยมให้กับตัวเอง เป็นสิ่งที่พวกเราไม่เห็นด้วย ถ้าพูดว่าปัญหาใดที่ไม่ใช่เป็นเรื่องการเมือง ก็อย่าไปสร้างให้เป็นปัญหาการเมือง เพราะมันจะเกิดความขัดแย้งกลายเป็นประเด็นปัญหาขึ้นมาโดยไม่จำเป็น"

"รัฐบาลน่าจะ มุ่งหน้าแก้ปัญหาความไม่สงบให้ดีขึ้น ดีกว่าที่จะสร้างปัญหานี้ให้เป็นปัญหาการเมือง และปรักปรำให้ร้ายกับคนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มื่ออะไรพิสูจน์ เพราะว่าการก่อเหตุร้ายผู้เกี่ยวข้องคือนักการเมือง ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม ก็แสดงว่าผู้ร้ายเหล่านี้ไม่ใช่โจรห้าร้อย หรือโจรกระจอก หรืออย่างที่น่ายกย พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ประเมินประมาณเอาไว้ และแน่นอนว่า กลุ่มผู้ต้องสงสัยที่จับกุมแล้วนั้น น่าจะได้ให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ในการที่จะสาวไปถึงผู้อยู่เบื้องหลัง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป"

"พี่น้องครับ ดังที่ได้เรียนแล้วว่า เรื่องปุย ซึ่งเป็นเรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์กันมาตลอดสัปดาห์ เป็นปัญหาที่กระทบต่อประโยชน์ของพี่น้องเกษตรกร และโดยที่เงินที่ใช้ในการนี้ หลายร้อยล้าน ก็กระทบต่อภาษีของพี่น้องประชาชน เพราะฉะนั้นก็เป็นหน้าที่ทุกฝ่ายที่จะตรวจสอบดูแล เพื่อรักษาประโยชน์ดังกล่าวไว้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเกิดขึ้นว่า ปุยที่รัฐบาลซื้อ หรือตกลงซื้อนั้น เป็นปุยที่ปลอมหรือไม่ได้คุณภาพ ก็เป็นหน้าที่รัฐบาลที่จะต้องดำเนินการแก้ไข เช่นเดียวกันเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกฝ่ายต้องเข้ามาช่วยตรวจสอบดูแลความถูกต้องในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นการที่ฝ่ายค้านเข้ามามีบทบาท ในการติดตามตรวจสอบเรื่องนี้ จึงไม่ใช่เป็นเรื่อง ตีปี๊บ อย่างที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์ แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งเชื่อว่าถ้ารัฐบาลต้องการจะปราบการทุจริตประพฤติมิชอบ บทบาทที่ฝ่ายค้านได้ทำลงไป ก็จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลด้วย เพราะฉะนั้นก็อยากจะให้รัฐบาลนี้ ได้เข้าใจภารกิจของแต่ละฝ่าย เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวม แต่ถ้าหากว่าการกระทำของฝ่ายค้าน เกรงว่าจะทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นถึงการประพฤติปฏิบัติ โดยมีชอบ ของคนในรัฐบาล ก็ช่วยไม่ได้ แต่เราเชื่อว่า โดยหน้าที่ของเรานั้นเมื่อความผิดเกิดขึ้นหรือมีการกระทำไม่ถูกต้องเกิดขึ้น ไม่ว่าจะคนเหล่านั้นจะเป็นข้าราชการประจำ พ่อค้า หรือนักการเมืองก็จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมาย และต้องดำเนินการเอาโทษบุคคลให้ได้ ไม่ว่าจะคนนั้นจะอยู่เป็นนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ถ้าเป็นนักการเมืองก็ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำไป"

"ผมคิดว่าการตรวจสอบการทุจริตในขณะนี้หลายเรื่อง ที่รัฐบาลบอกว่ารัฐบาลรู้ก่อน ซึ่งผมก็เคยบอกว่ารู้ก่อน รู้หลัง ไม่ว่าจะต้องแย้งกัน เพราะคนที่จะรู้ก่อนใครคือคนที่โกง เจ้าตัวจะต้องรู้ก่อนว่าตนโกง แต่ว่าปัญหาสำคัญคือเรามีข้อมูลหลักฐานเพื่อที่จะร่วมกันตรวจสอบเพื่อรักษาประโยชน์ของบ้านเมืองได้ไหม"

"อยากจะขอร้องรัฐบาลให้เข้าใจภารกิจ หน้าที่ของแต่ละฝ่าย และอนุญาตให้แต่ละฝ่ายได้ทำหน้าที่ของเขาเอง อย่างสมบูรณ์ เพราะว่า ส.ส. อย่างที่เรียนแล้ว ไม่ใช่ลูกจ้างของบริษัท และแม้กระทั่งลูกจ้างบริษัทสมัยนี้ ก็ไม่ใช่ว่าจะไปสั่งให้เขาทำอย่างนั้นอย่างนี้ ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้ง่ายนัก มีก็ไม่กี่แห่ง"

อย่างไรก็ตามความแตกต่างที่ปรากฏจากการวิเคราะห์ คำกล่าวของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ นายชวน หลีกภัย ในรายการชวนออนไลน์ มีมากมาย ทั้งในส่วนของรูปแบบรายการ เนื้อหา เทคนิคการนำเสนอ ตลอดจนลีลาการใช้ภาษา และความแตกต่างเหล่านี้ นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญซึ่งมีผลต่อผู้รับสาร ผู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดให้มีรายการทั้งสองขึ้น อย่างไรก็ตามหากมองในอีกแง่หนึ่ง ความแตกต่างของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ ได้ทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนของแต่ละรายการ และเปิดให้ประชาชนได้มีโอกาสในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในมุมมองที่ต่างกันออกไป

คำถามนำวิจัยข้อ 3.วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" มีการพิสูจน์ แสดงหลักฐานกันอย่างไร

จากการศึกษารายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" ผู้วิจัยพบประเด็นที่เป็นปัญหาโต้แย้ง 5 ประเด็น ซึ่งได้แก่

1. การปฏิรูปราชการ
2. การโยกย้ายนายทหารระดับสูง
3. กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ
4. ปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้
5. กรณีทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย

ประเด็นที่ 1 การปฏิรูประบบราชการ

รัฐบาลได้วางแนวนโยบายในการการปฏิรูประบบราชการ โดยเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จะมีผลในการเป็นโครงสร้างกระทรวงทบวงกรมใหม่ จาก 15 เป็น 20 กระทรวง และเพิ่มกรมเป็น 142 กรม และได้รับมติเห็นชอบจากสภาผ่านร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียง 334 ต่อ 104 เสียง เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2545

ก่อนการผ่านความเห็นชอบ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้อภิปรายในที่ประชุมว่า มาตรา 49 วรรค 2 และมาตรา 50 ของร่างพระราชบัญญัตินี้ ขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งทั้งสองมาตราดังกล่าว ให้อำนาจรัฐบาลออกพระราชกฤษฎีกา เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลง พ.ร.บ. ที่ใช้อยู่และให้รัฐมนตรีไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งใหม่ โดยกล่าวว่า มาตรา 49 เท่ากับทำให้พระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารมีศักดิ์เหนือกว่าพระราชบัญญัติที่จะต้องผ่านการลงพระปรมาภิไธย และการพ้นตำแหน่งของรัฐมนตรี ก็กลายเป็นว่ารัฐบาลก้าวล่วงพระราชอำนาจในการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลยืนยันว่า

เป็นการให้อำนาจเฉพาะในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อความสะดวกในช่วงรอยต่อ รัฐบาลจะได้ไม่ต้องมาขอออกกฎหมายแก้ไขพระราชบัญญัติหรือออกกฎหมายยกเลิกพระราชบัญญัติให้ยุ่งยาก

หลังจากร่างพระราชบัญญัติผ่านสภา ฝ่ายรัฐบาลดำเนินการให้มีการส่งเรื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนฯ ไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ก่อนจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ในเวลา 18.00 นาฬิกาเศษ ส่วนฝ่ายค้านได้นำเรื่องยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาอีกตำแหน่ง เพื่อให้ยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาตีความ 2 มาตราดังกล่าว แต่ปรากฏว่านายอุทัย พิมพ์ิโชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร อยู่ระหว่างการพักผ่อนที่บ้านพัก จ.ชลบุรีหลังจากการทำบอลลูนหัวใจ จึงทำให้หนังสือที่ฝ่ายค้านยื่นไปติดอยู่ที่รองประธานสภา ซึ่งต้องเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดชลบุรีเพื่อส่งมอบให้นายอุทัย พิมพ์ิโชน เมื่อหนังสือไปถึงชลบุรี นายอุทัยได้ทราบว่ามีการยื่นทูลเกล้าฯ ไปแล้ว จึงไม่เซ็นหนังสือนำส่งต่อศาล รัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลว่าเลยขั้นตอนที่จะใช้สิทธิตีความก่อนประกาศใช้กฎหมายไปแล้ว

ท่าทีของนายอุทัย ทำให้ พรรคประชาธิปไตยเดินทางไปแจ้งความดำเนินคดีต่อนายอุทัย ที่สถานีตำรวจเขตดุสิต ในข้อหาเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และตามมาด้วยวิวาทะระหว่างรัฐบาลกับฝ่ายค้าน ขนาดที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กล่าวว่ "เรื่องของการเมืองต้องหยุดๆไว้บ้าง เอาบ้านเมืองไปให้รอดก่อน ไม่เช่นนั้นอาจไม่มีเวทีให้นักการเมืองเล่น" ซึ่งนายชวน หลีกภัยได้กล่าวตอบโต้ว่า "ไม่มีเวทีให้เล่นไม่เป็นอะไร แต่ทำอะไรไม่ถูกต้องระวังจะไม่มีแผ่นดินจะอยู่" ชาวดังกล่าวกลายเป็นหัวข่าวและหัวข้อวิพากษ์วิจารณ์ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ

พรรคประชาธิปไตยได้ให้ความสำคัญกับข้อขัดแย้งในประเด็นนี้สูง มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ 2 ฉบับนี้ผ่านรายการชวนออนไลน์ถึง 4 สัปดาห์ และมีการการเชิญบุคคลสำคัญของพรรคหลายท่านมาร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย

การแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยที่ว่าร่างพระราชบัญญัติทั้งสองจะนำไปสู่การปฏิรูปราชการของรายการชวนออนไลน์นั้น สามารถสรุปเขียนเป็นโครงสร้างการแสดงผลโดยอาศัยแบบจำลองของ สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ได้ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ข้อโต้แย้งในเรื่องพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมขัดต่อรัฐธรรมนูญ

รายการชวนออนไลน์

ข้อมูล มาตรา 49 และมาตรา 50 ของพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เปิดโอกาสให้ออกพระราชกฤษฎีกาไปมีผลขัดต่อพระราชบัญญัติที่ใช้อยู่

ข้อสรุป พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่กฎหมายกำหนดว่าการตราพระราชกฤษฎีกาต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติ

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน มาตรา 221 ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รายการนายกฯทัศนคติกับประชาชน

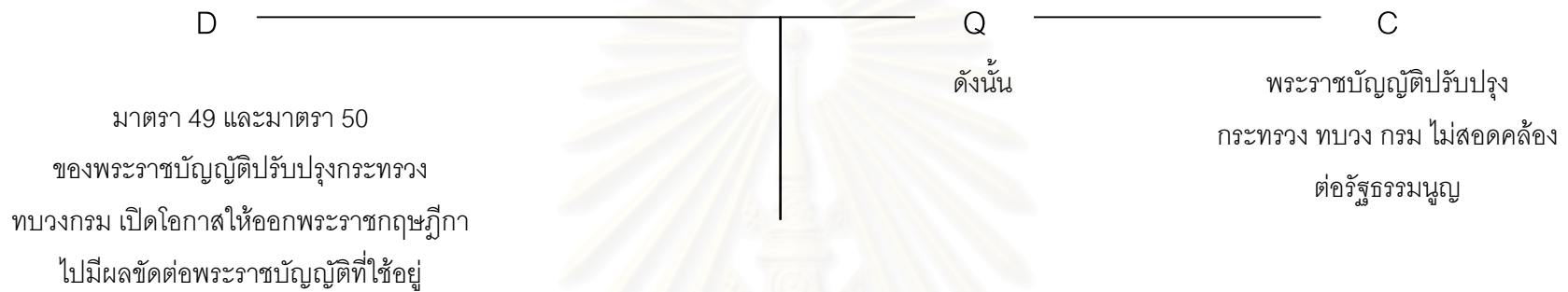
ข้อมูล พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร

ข้อสรุป พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมสามารถมีผลบังคับใช้ได้ ไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่าร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วสามารถทูลเกล้าฯเพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและบังคับใช้เป็นกฎหมายหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 มาตรา 94

สามารถเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

W

โดยเหตุที่กฎหมาย

กำหนดว่าการตราพระราชกฤษฎีกา

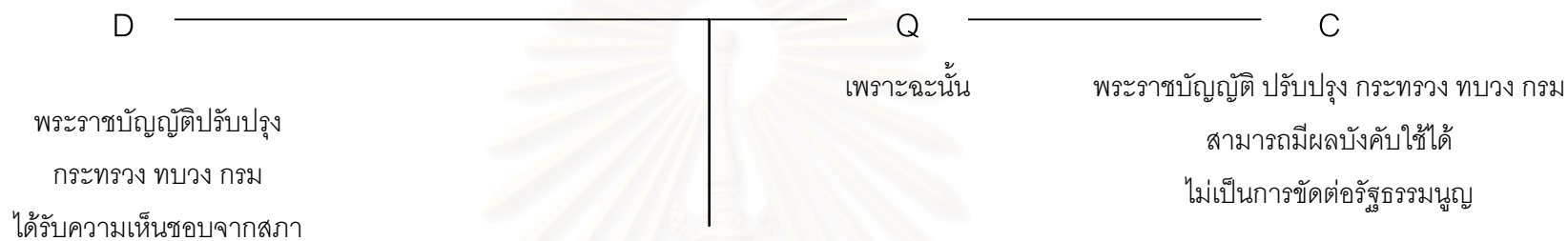
ต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติ

B

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ปี พุทธศักราช 2540 มาตรา 221

ภาพประกอบที่ 4.3.1

W

โดยเหตุที่ว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของ
รัฐสภาแล้ว สามารถทูลเกล้าทูลกระหม่อม เพื่อให้
พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และบังคับใช้เป็น
กฎหมายหลังจากประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

B

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ปี พุทธศักราช 2540 มาตรา 94

ภาพประกอบที่ 4.3.2

การอ้างเหตุผลในประเด็นเรื่องการปฏิรูปราชการ ทั้งจากรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ อ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ (Argument from Principle) นั่นคือกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่มีความแตกต่างกันในมาตราที่ยกมานำเสนอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประการที่ 2 ข้อโต้แย้งในเรื่องพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมไม่สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปราชการ

รายการชวนออนไลน์

ข้อมูล พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมที่บัญญัติขึ้น มีผลทำให้ต้องเพิ่มจำนวนกระทรวง กรม, เพิ่มตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ, ผู้ช่วยรัฐมนตรีฯ, ปลัดกระทรวงฯ,อธิบดีฯ, งบประมาณ และเกิดความซ้ำซ้อนของการทำงานในบางหน่วยงาน

ข้อสรุป พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปราชการ

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่าการปฏิรูปราชการต้องการลดขนาดหน่วยงานให้เล็กลง เพื่อลดงบประมาณค่าใช้จ่าย ทำให้เกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะในการบริการประชาชน

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน แนวคิดตามการจัดรูปแบบของภาครัฐสมัยใหม่ (กล่าวโดยนาย อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ)

รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน

ข้อมูล พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมเป็นการจัดกลุ่มงานในลักษณะเดียวกัน ให้อยู่ในกระทรวงและกรมเดียวกัน ซึ่งใช้รัฐมนตรีและข้าราชการในจำนวนเท่าเดิม

ข้อสรุป พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปราชการ

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่าการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเดียวกันมารวมเป็นกลุ่มเดียวกันจะทำให้ระบบการทำงานชัดเจนขึ้น มีความคล่องตัวในการให้บริการประชาชน และเปิดเผยตรวจสอบได้ง่าย ลดการทุจริตคอร์รัปชันได้มากขึ้น

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน ตามแนวคิดทฤษฎีการจัดองค์กรแบบใหม่ (กล่าวโดย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)

D

พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม
ที่มาตราข้างนี้มีผลทำให้ต้องเพิ่มจำนวน กระทรวง
ทบวง กรม, เพิ่มตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการ,
ผู้ช่วยรัฐมนตรี, ปลัดกระทรวง, อธิบดีฯ,
งบประมาณ, และเกิดความซ้ำซ้อนของการ
ทำงานในบางหน่วยงาน

Q

เพราะฉะนั้น

พระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม
ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปราชการ

C

W

โดยเหตุที่ว่า การปฏิรูปราชการต้องการ ลดขนาด
หน่วยงานในเล็กลง เพื่อลดงบประมาณค่าใช้จ่าย
ทำให้เกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการจัดบริการ
สาธารณะในการบริการประชาชน

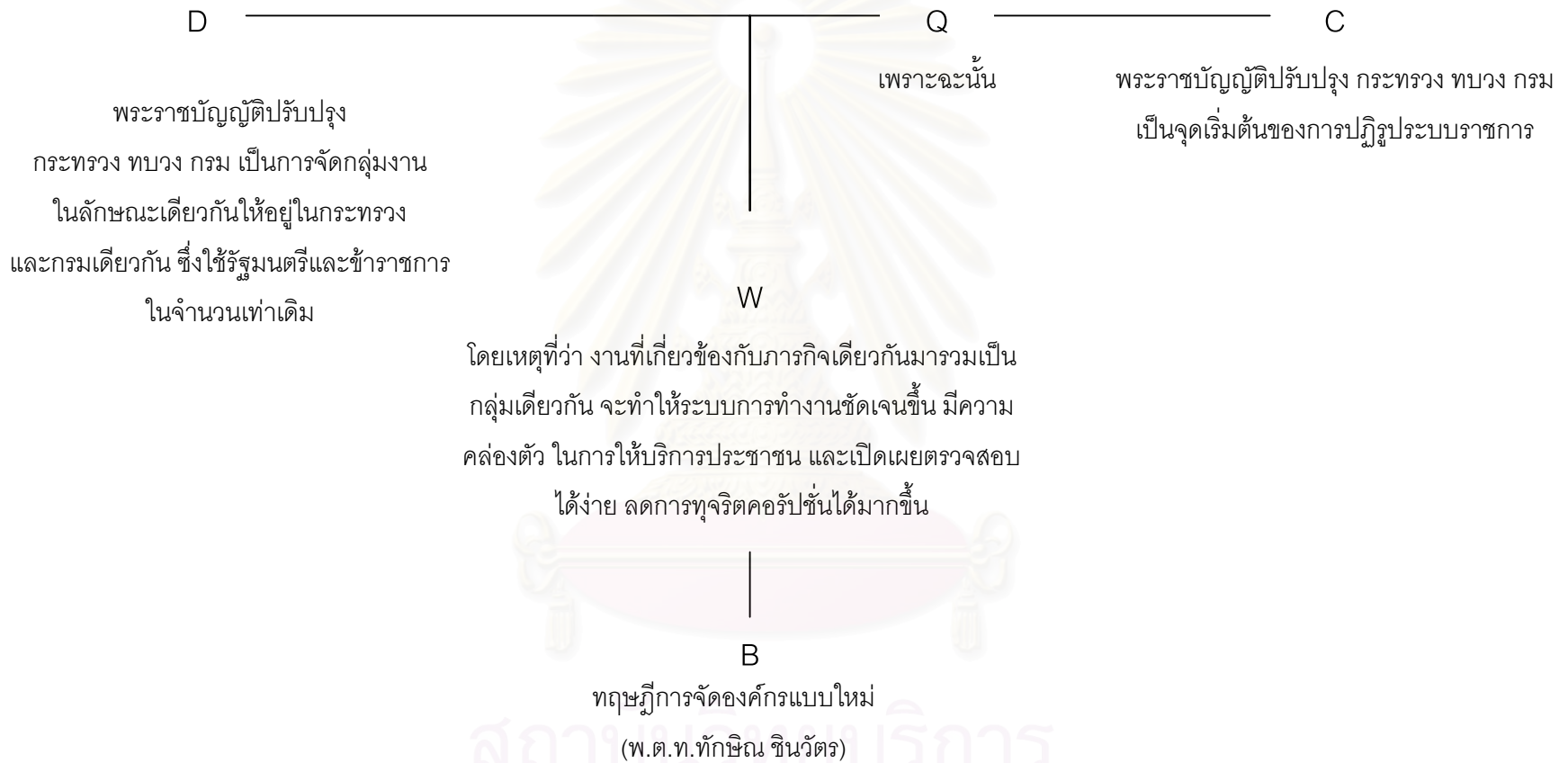
B

แนวความคิดตามการจัดรูปแบบของภาครัฐ

สมัยใหม่

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

ภาพประกอบที่ 4.3.3

การอ้างเหตุผลในเรื่องการปฏิรูปราชการในประเด็นนี้ ทั้งสองรายกสกรกล่าวอ้างเหตุผลจากหลักการทั่วไป (Argument from Generalization) ว่าด้วยทฤษฎีการจัดองค์กรภาครัฐ โดยความน่าเชื่อถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อสนับสนุนอยู่ที่บุคคลผู้กล่าว ซึ่งได้แก่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรายการชวนออนไลน์ ซึ่งบุคคลทั้งสองถือได้ว่าเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปว่ามีความรู้ความสามารถสูง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ 2 การโยกย้ายนายทหารระดับสูง

การแต่งตั้งโยกย้ายทหารในสมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันศุกร์ที่ 2 สิงหาคม 2545 เป็นที่จับตามองและวิพากษ์วิจารณ์หลายกระแส เนื่องจากว่าเป็นการปรับวิธีการแต่งตั้งโยกย้ายรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน คือ การทำไต่ 2 ครั้ง นำขึ้นทูลเกล้าฯ 2 ครั้ง โดยมีคำสั่งแต่งตั้งในส่วน "หัว" หรือ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงก่อน จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่มีส่วนร่วมในการจัดทำใฝ่จัดวางบุคคลในระดับรองลงมา ซึ่งเดิมผู้บัญชาการเหล่าทัพคนเก่าจะเป็นคนจัดไว้ให้ โดยให้เหตุผลว่าผู้บัญชาการเหล่าทัพคนใหม่จะได้มีโอกาสจัดทีมงานเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งในอีกด้านหนึ่งก็มองว่าในการปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่นี้จะเป็นช่องทางให้มีการ "ล้วงลูก" หรือการเข้าแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งโยกย้ายได้ง่าย

นอกจากนี้ประเด็นสำคัญที่ยังทำให้หลายฝ่ายมองว่าการแต่งตั้งโยกย้ายครั้งนี้เป็นเรื่องทางการเมืองสูง เนื่องจากมีการโยกย้ายตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่งเหนือความคาดหมายหรืออย่างที่ไม่มอลชนใช้พาดหัวข่าวว่า "พลิกไฝ" นั่นคือ มีการโยกย้ายพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบกไปเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด และแต่งตั้งให้ พลเอกสมศักดิ์ อัตระนันท์ เสนาธิการทหารบกเป็นผู้บัญชาการทหารบกแทน

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกสืบต่อจาก พลเอกเชษฐา ฐานะจาโร ในเดือนตุลาคม 2541 สมัยที่นายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ดังนั้นจึงถูกมองว่าเป็นการตัดหัวของกองทัพรัฐบาลเดิมออกไป

นอกจากนี้อีกประเด็นที่เป็นเหตุผลรองรับการปรับเปลี่ยน โยกย้ายพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ออกไป คือ ประเด็นความขัดแย้งทางด้านนโยบายอย่างเด่นชัด ระหว่างพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ กับรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต่อกองทัพความขัดแย้งระหว่างไทยกับพม่า โดยเฉพาะข่าวการส่งทหารราบพิเศษ ที่หมายรวมถึง ฉก.399 เข้าไปปฏิบัติการลับพิเศษในฝั่งพม่า ทั้งการโจมตีฐานทหารพม่าและว่า ทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด การล้อมรบตามแผนป้องกันประเทศครั้งใหญ่ที่สุด ที่เรียกว่าการฝึก "สุรสีห์ 143" จนเป็นเหตุให้พม่าประท้วงและปิดด่านตลอดแนว เป็นแนวทางที่ขัดแย้งกับนโยบายประนีประนอมกับรัฐบาลพม่าของนายทักษิณ ชินวัตร อย่างสิ้นเชิง ซึ่ง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แสดงความไม่พอใจ ถึงกับกล่าวเตือนกองทัพว่า "อย่าโอเวอร์รีแอ็ก"

ส่วนด้านพลเอกสมทัต อัดตะนันท์ ผู้บัญชาการทหารบกที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ก็ถูกมองว่าเป็นการล้วงลูกจากฝ่ายการเมือง โดย พลเอกยุทธศักดิ์ ศศิประภา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมในขณะนั้น ซึ่งเป็นบุตรชาย¹¹ จอมพลประภาส จารุเสถียรด้วยกันทั้งคู่ จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการถูกจับตามองว่า พลเอกยุทธศักดิ์ ศศิประภา หนุณ พลเอกสมทัต อัดตะนันท์ ให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการทหารบกในครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม พลเอกสมทัต อัดตะนันท์ ถูกมองและวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนบางกระแสว่า เป็นแค่ผู้บัญชาการทหารบกชดดาทัพ แคปีเดียว ตามแผนที่ฝ่ายการเมืองจะดัน พลเอกชัยสิทธิ์ ชินวัตร ขึ้นเป็นผู้บัญชาการทหารบกแทนในการโยกย้ายปลายปี 2546 และให้ พลเอกสมทัต อัดตะนันท์ ไปเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดแทน พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ที่เกษียณ แม้ว่าพลเอกสมทัต อัดตะนันท์ จะเกษียณในปี 2547 ก็ตาม

การเปลี่ยนแปลงระบบการโยกย้ายที่เกิดขึ้นครั้งนี้ หลายฝ่ายจึงมองว่าเป็นการเปิดหน้าประวัติศาสตร์ครั้งใหม่ของฝ่ายการเมืองที่เปลี่ยนบทบาทจาก "รับ" เป็น "รุก" ด้วยการแผ่อิทธิพลเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างสูงในกองทัพ

ส่วนรายการนายกษัตริษินคุยกับประชาชนไม่พบการเสนอข้อโต้แย้งในประเด็นการโยกย้ายนายทหารนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹ พลเอกยุทธศักดิ์ ศศิประภา สมรสกับ คุณอรพรรณ จารุเสถียร บุตรสาวคนรองสุดท้องของจอมพลประภาส จารุเสถียร

พลเอกสมทัต อัดตะนันท์ สมรสกับ คุณศุภานา จารุเสถียร บุตรสาวคนเล็กของจอมพลประภาส จารุเสถียร

การแสดงความคิดเห็นต่อการโยกย้ายนายทหารระดับสูงของรายการชนออนไลน์นั้น สามารถสรุปเขียนเป็นโครงสร้างการแสดงผลโดยอาศัยแบบจำลองของ สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูล การแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารระดับสูงมีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนปฏิบัติจากเดิม โดยการจัดทำบัญชีรายชื่อโยกย้าย 2 ครั้ง และมีการนำขึ้นทูลเกล้าฯ 2 ครั้ง รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งสามารถแต่งตั้งข้าราชการทหารในระดับรองลงมาได้

ข้อสรุป มีความไม่โปร่งใสในการแต่งตั้งโยกย้าย อาจมีการเล่นพรรคเล่นพวก หรือใช้อำนาจทางการเมืองเข้าไปแทรกแซง

ข้อสนับสนุน โดยที่วาระธรรมเนียมปฏิบัติโยกย้ายนายทหารระดับสูงเดิมนั้น การจัดทำบัญชีรายชื่อโยกย้ายขึ้นทูลเกล้าฯกระทำเพียงครั้งเดียว และการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาคนเดิมมีสิทธิในการตัดสินใจด้วย

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน รูปแบบการแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

สามารถเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D

การแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารระดับสูง มีการเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติจากเดิม โดยการจัดทำบัญชีรายชื่อโยกย้าย 2 ครั้ง และมีการนำขึ้นทูลเกล้าฯ 2 ครั้ง รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูง ที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งสามารถแต่งตั้งข้าราชการทหารในระดับรองลงมาได้

Q

เพราะฉะนั้น

W

โดยที่วาระธรรมเนียมปฏิบัติเดิมนั้น การจัดทำบัญชีรายชื่อโยกย้ายขึ้นทูลเกล้าฯ กระทำเพียงครั้งเดียว และการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาการคนเดิมมีสิทธิในการตัดสินใจด้วย

C

มีความไม่โปร่งใสในการแต่งตั้งโยกย้าย อาจมีการเล่นพรรคเล่นพวก หรือใช้อำนาจทางการเมืองเข้าไปแทรกแซง

B

รูปแบบการแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

ภาพประกอบที่ 4.3.5

ประเด็นการโยกย้ายนายทหารระดับสูงนี้ รายการชนออนไลน์ได้อ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์เดิม (Argument from Principle) พร้อมทั้งนี้ก็ผนวกการเปรียบเทียบจากสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาในอดีต (Argument by Analogy) ว่าไม่เคยมีปฏิบัติเช่นที่ทำในปัจจุบันมาก่อน ในข้อสนับสุนด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ 3 กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ

กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ เป็นกฎหมายที่ได้รับกล่าวหาจากบางกระแสว่าเป็น "กฎหมายขายชาติ" และถูกเรียกร้องให้มีการยกเลิก หรือปรับปรุงแก้ไข กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับนี้ ประกอบไปด้วย

1. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542
2. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542
3. พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542
4. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2542 (คดีมโนสาเร่)
5. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2542 (การบังคับคดีตามคำพิพากษา)
6. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
7. พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542
8. พระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม
9. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2542
10. พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542
11. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2543 (ขาดนัดพิจารณา)

กฎหมายทั้ง 11 ฉบับนี้ ออกมาบังคับใช้สมัยที่รัฐบาลนายกรัฐมนตรีนเรนทร สีหะกุล บริหารประเทศ ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2542 โดยกฎหมายฉบับที่ 1 และ 2 กระทบถึงปัญหาว่าทำให้ประชาชนคนไทยที่เป็นเจ้าของกิจการที่พลาดพลั้งต้องถูกบีบบังคับให้ล้มละลาย ถูกยึดทรัพย์ขาดทอดตลาด สร้างความได้เปรียบให้กับเจ้าหนี้ ส่วนกฎหมายฉบับที่ 3 เป็นการบังคับให้ขายรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นสมบัติของชาติ โดยอ้างว่าเป็นการเปลี่ยนโฉมเป็นบริษัทจำกัด แล้วนำเข้าตลาดหลักทรัพย์ฯ เปิดทางให้ต่างชาติเข้ามาซื้อกิจการ

สำหรับกฎหมายฉบับที่ 4,5 และ 11 ที่แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีมโนสาเร่ การบังคับคดีตามคำพิพากษา และการขาดนัดพิจารณานั้น กระทบว่าเป็นการแก้ไขกฎหมายที่ทำให้การพิจารณาเร็วขึ้น โดยเฉพาะจะทำให้การพิจารณาคดีการ

ล้มละลายเร็วมากยิ่งขึ้น เป็นการซ้ำเติมลูกหนี้ยิ่งขึ้น ส่วนกฎหมายว่าด้วยการขาดนัด กำหนดว่า หากยื่นฟ้องศาลแล้วคู่ความไม่มาตามนัดให้ศาลพิพากษาได้เลย เป็นการละเมิดสิทธิที่เกินกว่าเหตุ และไม่มีประโยชน์เพราะลูกหนี้ยังสามารถอุทธรณ์ได้ ในขณะที่กฎหมายคดีมโนสาร แม้มีเจตนา ต้องการให้พิจารณาตัวอย่างรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ แต่กลับไปเพิ่มวงเงิน ประกันในแต่ละคดีให้มีสูงขึ้น เมื่อมีการเร่งรัดให้พิจารณาโดยเร็วจึงทำให้เกิดความไม่รอบคอบ รวมถึงกฎหมายการบังคับคดีเป็นกฎหมายสร้างความไม่เป็นธรรมกับประชาชน เพราะไม่มีการเปิด โอกาสให้ประชาชนดำเนินการยื่นฎีกาได้ เหล่านี้ทำให้ลูกหนี้เสียเปรียบและบางครั้งไม่ได้รับความ เป็นธรรม

ในส่วนของกฎหมายฉบับที่ 6 เรื่องการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ถูกระบุว่าเป็นการ เปิดทางให้ต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพของคนไทยได้ทุกชนิด และที่กำลังเป็นปัญหา คือ การรุกคืบ ของธุรกิจสะดวกซื้อหรือดิสเคาน์เทรดที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกของคนไทยอย่างรุนแรง ด้าน กฎหมายฉบับที่ 7 ที่เกี่ยวกับประกันสังคมนั้นถูกมองว่าสร้างภาระในเรื่องอัตราการเก็บเงินสมทบ เข้ากองทุนประกันสังคม และในตอนหลังมีประเด็นการรวมกองทุนเงินประกันสังคมเข้ากับกองทุน เพื่อสุขภาพซึ่งผู้ใช้แรงงานเห็นว่าเป็นการเบียดบังผลประโยชน์ของตนเองไป

กฎหมายฉบับที่ 8,9 และ 10 ที่เกี่ยวข้องกับ การเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชย์กรรมและ อุตสาหกรรม, การเช่าและซื้อที่ดินและอาคารชุดนั้น เห็นว่า เป็นการเปิดช่องให้ต่างชาติเช่าอาคาร ชุดและที่ดินได้ถึงเกือบ 100 ปี

ด้วยช่องว่างทางกฎหมายที่มองว่าไม่เป็นธรรมเหล่านี้ ทำให้มีกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับ กฎหมายทั้ง 11 ฉบับ ได้ออกมาเคลื่อนไหวและเรียกร้องให้มีการแก้ไข โดยเฉพาะในรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เนื่องจากในช่วงการเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยได้หยิบยกประเด็นนี้มาใช้ ในการหาเสียงโจมตีพรรคประชาธิปัตย์ด้วย

สำหรับกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวนั้นแยกออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่เรียกตนเอง ว่า กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มพันธมิตรคัดค้านกฎหมายชายชาติ นำโดยนายอัมรินทร์ คอมันตร์, ดร.เชียรช่วง กัลยาณมิตร
- 2) กลุ่มชมรมค้าปลีก-ค้าส่ง นำโดยนายปัญญา ลิขิตโฆษิตกุล
- 3) สมาพันธ์ประชาธิปไตย นำโดย น.พ.เหวง โตจิราการ

4) กลุ่มรัฐวิสาหกิจ นำโดย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข

อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) นำโดย นายสัก กอแสงเรือง ส.ว. กรุงเทพมหานคร

โดยกลุ่มแรก คือ กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติได้เคลื่อนไหวมาแล้ว 2 ครั้ง คือเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2545 โดยถือเอาวันปิยมหาราชเป็นฤกษ์ของการออกมาทวงสัญญารัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้เลิกทาสด้วยการยกเลิกกฎหมายทั้ง 11 ฉบับอย่างเด็ดขาด และเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2545 ได้ชุมนุมที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ประกาศยื่นคำขาดให้รัฐบาลให้คำตอบภายใน 60 วัน

ในขณะที่กลุ่มวุฒิสภานั้นได้ผลักดันเรื่องให้เข้าสู่คณะกรรมการกิจการวุฒิสภา และได้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2545 เห็นว่ากฎหมายทั้ง 11 ฉบับ มีผลกระทบต่อประชาชน จึงมีมติให้พิจารณาทบทวนกฎหมายทั้งหมด โดยตั้งอนุกรรมการศึกษาจำนวน 15 คน ใช้เวลาพิจารณา 60 วัน หลังจากพิจารณาแล้วเสร็จให้ส่งกลับคณะกรรมการกิจการวุฒิสภา เพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมใหญ่ต่อไป

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ออกมาประกาศจุดยืนเกี่ยวกับกรณีนี้ว่า ไม่จำเป็นต้องยกเลิกกฎหมายทั้งหมด เพียงแต่ฉบับไหนมีปัญหาแก้ไข ซึ่งที่ผ่านมาได้มอบให้นายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานศึกษาแล้ว เพียงแต่มีกฎหมายเป็นจำนวนมากต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไข จึงต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ได้มีมติของพรรคตามคำแถลงของ นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย โฆษกพรรค คือ

ประการแรก จำเป็นต้องมีการชี้แจงต่อประชาชนถึงที่มาของกฎหมาย โดยเฉพาะผู้เกี่ยวข้อง เพราะกฎหมายทั้ง 11 ฉบับ ร่างขึ้นเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นสมัยที่ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นรองนายกรัฐมนตรี จึงต้องมีการออก จดหมายแสดงเจตจำนงหรือแอลโอไอ ฉบับที่ 1 วันที่ 14 สิงหาคม 2540 โดยมีกรอบให้รัฐบาลต้องปฏิบัติ ดังนั้น เมื่อพรรคประชาธิปัตย์เข้ามาเป็นรัฐบาลจึงต้องออกกฎหมายตามกรอบดังกล่าว แต่ได้มีการแก้ไขไม่ให้เสียเปรียบ

ประการที่สอง มีกฎหมายหลายฉบับที่รัฐบาลชวณยังไม่ได้ใช้เนื่องจากพันวาระไปก่อน แต่รัฐบาลปัจจุบันได้ใช้กฎหมายจนครบทุกฉบับ และบางฉบับใช้มากเกินไปกฎหมายกำหนด

โดยเฉพาะ พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจซึ่งรัฐบาลชวณกำหนดให้แปลงทุนเป็นหุ้น เพื่อตั้งบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ไม่ได้พูดถึงการขายรัฐวิสาหกิจ ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ ปตท. และรัฐบาลยังตั้งเงื่อนไขการขายให้ต่างชาติได้ง่ายขึ้น จึงเห็นได้ชัดว่ารัฐบาลนี้ได้ประโยชน์จากกฎหมาย 11 ฉบับอย่างเต็มที่

ประการสุดท้าย เมื่อรัฐบาลเป็นผู้ใช้กฎหมายในปัจจุบัน ดังนั้นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องเป็นผู้ตอบต่อสังคมว่าควรจะให้แก้ไขกฎหมายเหล่านี้หรือไม่อย่างไร เพราะทุกอย่างขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นโต้แย้งในเรื่องกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ สามารถสรุปเขียนเป็นโครงสร้างการแสดงผลโดยอาศัยแบบจำลองของ สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูล นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์กล่าวว่ากฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับเป็นกฎหมายที่สามารถวางรากฐานในการบริหารประเทศในระยะยาวได้

ข้อสรุป กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับเป็นกฎหมายซึ่งมีหลักการที่ดี

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่ารัฐบาลนายเกษวน หลีกภัย 2 เคยใช้กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับนี้ในการแก้ไขสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจได้

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากติดลบเป็นบวก และใน 2 ปีหลังของรัฐบาลนายเกษวน (2541-2542) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มมาอยู่ในระดับ 4.3 และ 4.6

สามารถเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์กล่าวว่า
กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ
เป็นกฎหมายที่สามารถวางรากฐาน
ในการบริหารประเทศในระยะยาวได้

Q เพราะฉะนั้น

C กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ
เป็นกฎหมาย ซึ่งมีหลักการที่ดี

W

โดยเหตุที่ว่า รัฐบาลนายฯ ชวน 2
ใช้กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ
ในการแก้สถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจได้

B

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากติดลบขยายตัวเป็นบวก
และใน 2 ปีหลังของรัฐบาลนายฯ ชวน (2541 – 2542)
อัตราการขยายตัวทาง ศก. เพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับ 4.3,4.6

ภาพประกอบที่ 4.3.6

การอ้างเหตุผลในประเด็นกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับของรายการชวนออนไลน์ เป็นการอ้างเหตุผลโดยใช้สัญญาณบางอย่าง (Argument by Sign) นั่นคือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากฎหมายฉบับนี้ สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ดีขึ้นได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ 4 ปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้

สถานการณ์การก่อการร้ายในภาคใต้ยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะๆ หลังจากเหตุการณ์สำคัญที่มีการเผาโรงเรียนในคืนเดียวถึง 36 โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี เมื่อเดือนสิงหาคม 2536 ในรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนวน หลีกภัย หลังจากนั้น ในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ก็ได้เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายในภาคใต้ขึ้นอีก ซึ่งในครั้งนี้ เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2545 เป็นการวางเพลิงโรงเรียน 5 แห่งในจังหวัดสงขลา ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาหว้า อำเภอจะนะ, โรงเรียนบ้านนาگان ตำบลบ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อย, โรงเรียนบ้านลำไพล อำเภอเทพา, โรงเรียนบ้านตาแปด ตำบลปากบาง อำเภอเทพา และโรงเรียนวัดคงคาสวัสดิ์ ตำบลสะกอม นอกจากนี้ ยังมีการลอบวางระเบิดสถานที่สำคัญทางศาสนา 2 แห่ง สถานที่แรก คือ วัดช้างให้ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี วัดเก่าแก่ชื่อดังของภาคใต้ และอีกสถานที่หนึ่ง คือ สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว บ้านกรือเซะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานีในเวลาถัดมาไม่นาน

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีหลายฝ่ายสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มเดียวกันเพราะการลอบวางเพลิงโรงเรียนเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน ช่วงเวลา 03.00-05.00 นาฬิกา และเป็นไปได้ว่าอาจเป็นกลุ่มเดียวกับที่เผาโรงเรียนในปี 2536 ด้วย เนื่องจากคนร้ายใช้วิธีการเดียวกัน คือ ใช้กระป๋องแก๊สและกระสอบป่านเป็นเชื้อไฟเพื่อให้เพลิงลุกไหม้อย่างเร็ว

อย่างไรก็ตามสำหรับสถานการณ์การก่อการร้ายในภาคใต้ที่เกิดขึ้นนี้ถูกนำมาเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ก่อการร้ายระดับโลกที่เกิดขึ้นก่อนหน้า ทั้งเหตุการณ์ระเบิดคัลเบ็นรำที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย เหตุการณ์ระเบิดรถโดยสารประจำทางที่ฟิลิปปินส์ และเหตุการณ์กบฏเซเชนยีดโรงละครรัสเซีย ก่อนการเป็นโศกนาฏกรรมมีกบฏและตัวประกันเสียชีวิตนับร้อยคน ทำให้เกิดความหวาดหวั่นว่าการก่อการร้ายข้ามชาติกำลังไหลเล็ดลอดเข้ามาในกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งมีหลายประเทศ นับถือศาสนาอิสลามเพิ่มมากขึ้น

ทางฝ่ายรัฐบาล ทั้ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง และนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นเป็นเอกภาพ ยืนยันว่าสถานการณ์ภาคใต้ไม่เกี่ยวข้องกับขบวนการก่อการร้ายสากล และมองว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ภายในประเทศ ที่ไม่พอใจกับแนวนโยบายการปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ในด้านสถานบริการ ซ่องโสเภณี ป่อนการพนัน ยาเสพติด การค้าของเถื่อนอย่างเข้มงวด

ในขณะที่ทางพรรคประชาธิปัตย์ยื่นข้อเรียกร้องในแนวคิดของคนที่ต่างไปจากรัฐบาลว่า ขบวนการแบ่งแยกดินแดนยังมีอยู่ และมองว่าการยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการ พลเรือิน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท.43) ของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง และได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งขึ้นมาอีกครั้ง

สำหรับศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการ พลเรือิน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท.43) นั้นถูกยุบเลิกไปในช่วงปีแรกของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และมีนโยบายให้มหาตมาคานธีและตำรวจเข้ารับผิดชอบพื้นที่ ซึ่งถูกมองว่าสร้างความไม่พอใจให้กับฝ่ายทหารและพรรคประชาธิปัตย์เป็นอย่างมาก นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ แกนนำพรรคประชาธิปัตย์ได้ออกมาแสดงความเห็นว่า ปัญหาภาคใต้แก้ไขด้วยโครงสร้างราชการปกติไม่ได้ ศอ.บต. จะเป็นองค์กรเดียวที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการต่างๆ แต่รัฐบาลได้ทำลายโครงสร้างสำคัญในการแก้ไขปัญหาภาคใต้ไปแล้ว

จากปัญหาความขัดแย้งในการยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการ พลเรือิน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท.43) ที่สร้างความไม่พอใจให้หลายฝ่ายซึ่งเกิดขึ้นมาก่อนหน้านั้น จึงถูกมองว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การก่อการร้ายในภาคใต้ที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับในประเด็นข้อโต้แย้งกรณีปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ สามารถสรุปเขียนเป็น โครงสร้างการแสดงผลโดยอาศัยแบบจำลองของ สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ได้ ดังต่อไปนี้

รายงานนายกษัตริษณ์คุยกับประชาชน

ข้อมูล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กล่าวว่าสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ที่เกิดขึ้นไม่ได้ เป็นการก่อการร้ายหรือเรื่องของศาสนา

ข้อสรุป สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้มีแนวโน้มเป็นเรื่องของการเมืองและ ผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา จึงไม่มีความขัดแย้ง

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 38

สามารถเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร กล่าวว่า
สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ที่เกิดขึ้น
ไม่ได้เป็นการก่อการร้ายหรือเรื่องของศาสนา

Q

เพราะฉะนั้น

C

สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในภาคใต้
มีแนวโน้มเป็นเรื่องของการเมือง
และผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน

W

โดยเหตุที่ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศ
ที่ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา
จึงไม่มีความคิดขัดแย้ง

B

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2540 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของ
ชนชาวไทย มาตรา 38

ภาพประกอบที่ 4.3.7

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอ้างเหตุผลในกรณีปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ของรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน เป็นการอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ทั่วไป (Argument from Principle) ได้แก่กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิและเสรีภาพในการนับถือศาสนาไม่มีการปิดกั้น ปัญหาการก่อการร้ายจึงไม่น่าจะเป็นประเด็นของความขัดแย้งทางศาสนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการชวนออนไลน์

ข้อมูล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมีคำสั่งยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต) และกองบัญชาการพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท.43) โดยให้ฝ่ายปกครองและตำรวจเข้าไปดูแลพื้นที่แทน

ข้อสรุป การยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต) และกองบัญชาการพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท.43) เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ข้อสนับสนุน โดยเหตุที่ว่าพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะพิเศษที่แก้ไขด้วยโครงสร้างราชการปกติไม่ได้

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน ในปี พ.ศ. 2524 รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ตระหนักในประเด็นนี้จึงได้จัดตั้งศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อเป็นองค์กรในการสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีคำสั่งยุบเลิกศูนย์
ภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการ
พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท. 43)
โดยให้ฝ่ายปกครองและตำรวจเข้าไป
ดูแลพื้นที่แทน

Q

เพราะฉะนั้น

C

การยุบเลิก ศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และ
กองบัญชาการพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43
(พตท. 43) เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

W

โดยเหตุที่ว่า พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะ
พิเศษ ที่แก้ไขด้วยโครงสร้างราชการปกติไม่ได้

B

ในปี 2524 รัฐบาล พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์
ตระหนักในประเด็นนี้ จึงได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการ
บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อเป็นองค์กรใน
การสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ

ภาพประกอบที่ 4.3.8

สำหรับประเด็นปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ที่ปรากฏในรายการชวนออนไลน์ พบว่า มีการอ้างเหตุผลโดยอ้างผู้มีอำนาจหน้าที่ (Argument from Authority) ซึ่งได้แก่ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ รัฐบุรุษ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถสูง โดยเฉพาะด้านการทหาร และการที่ได้จัดตั้งจัดตั้ง ศอ.บต. ขึ้นในสมัยที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ได้รับการใคร่ครวญ พิจารณาอย่างดีแล้วว่ามีความถูกต้อง เหมาะสมกับพื้นที่ชายแดนภาคใต้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ 5 กรณีทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย

โครงการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ 1.31 แสนตัน มูลค่า 367 ล้านบาท เพื่อแจกจ่ายเกษตรกรที่เดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย หรือ ชสท. ประมูลได้กลายเป็นข่าวอื้อฉาวเมื่อมีการนำปุ๋ยไร้คุณภาพไปแจกเกษตรกร และมีการฮั้วราคาในการประมูล

โครงการจัดซื้อปุ๋ยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรครั้งนี้ ริเริ่มและอนุมัติในสมัยที่ นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนายวิทยา เทียนทอง เป็นเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายอภิชาติ พงษ์ศรีหุดุชชัย เป็นอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และมีการเปิดยื่นซองประมูล 10 กรกฎาคม 2545 เปิดซองเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 มีผู้ยื่นซอง 3 ราย คือ ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (ชสท.) เสนอราคา กิโลกรัมละ 2.89 บาท บริษัทข้าวศิริเยี่ยมแสงจำกัด เสนอราคา กิโลกรัมละ 2.90 บาท และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) เสนอราคา กิโลกรัมละ 2.94 บาท ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรพิจารณาเลือก ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (ชสท.) เพราะเสนอราคาต่ำสุดและได้มีการเซ็นสัญญาจัดซื้อไปเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2545 ทั้งนี้ ในสัญญาระบุว่าผู้ชนะการประมูลต้องจัดส่งปุ๋ยให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน รวมวงเงิน 367.7 ล้านบาท ปริมาณทั้งสิ้น 1.31 แสนตัน

ข้อมูลของการทุจริตปุ๋ยที่เปิดเผยโดยกลุ่มวังบัวบานผ่านนายเจริญ จรรย์โกมล ประธานคณะทำงานติดตามการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะทำงานจากพรรคประชาธิปัตย์ ยืนยันตรงกันว่ามีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 35 จุด พบว่า 33 จุดไม่ผ่านมาตรฐานคุณภาพตามสัญญาพืชที่ปลูกในปุ๋ยดังกล่าว มีอัตราเจริญเติบโตน้อยกว่าปลูกในดินปกติ นอกจากนี้ยังพบการทุจริตโดยส่งมอบปุ๋ยก่อนขณะที่ยังไม่ผ่านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพ รวมทั้งการสมรู้ร่วมคิดระหว่างพ่อค้าปุ๋ย ข้าราชการและนักการเมืองในการกระทำความผิด

จากประเด็นการทุจริตที่เกิดขึ้น หลายฝ่ายได้ออกมาแสดงการเรียกร้อง ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเด็ดขาด ดังที่เคยกล่าวไว้ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งว่า "ถ้ามีการโกงกินเกิดขึ้นจะไม่รอใบเสร็จ ต้องปลดแน่นอน" เพราะหลายฝ่ายเกรงว่า พ.ต.ท.

ทักษิณ ชินวัตร จะไม่จัดการประเด็นการทุจริตนี้อย่างเด็ดขาด เนื่องจากปัญหาการเมืองภายในพรรคไทยรักไทย

ปัญหาทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย สามารถสรุปเขียนเป็นโครงสร้างการแสดงผลโดยอาศัยแบบจำลองของ สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูล นายอลงกรณ์ พลบุตร หัวหน้าคณะทำงานตรวจสอบการทุจริตปุ๋ยของพรรคประชาธิปัตย์ ได้ยื่นฟ้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช) ว่ามีความไม่ถูกต้องในการจัดซื้อปุ๋ยของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อสรุป เมื่อพบว่ามีการทุจริตประพฤติมิชอบต้องมีการเอาโทษบุคคลผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

ข้อสนับสนุน 1.มีการตรวจพบว่ามี การทุจริตเชิงนโยบายและโครงการ, มีการลือสเปกการจัดซื้อ, มีการฮั้วราคา, มีพฤติกรรมฉ้อฉลในการอนุมัติราคา และฉ้อฉลส่งปุ๋ยปลอมให้กับเกษตรกร

2.โดยเหตุที่ว่าบุคคลผู้กระทำผิดต้องได้รับผิดตามกฎหมาย

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน 1.สรุปผลรายงาน (สมุดปกดำ) ที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช) ในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2544

2.กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สามารถเขียนเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D

นายอลงกรณ์ พลบุตร หัวหน้าคณะทำงาน
ตรวจสอบการทุจริตปู้ยของพรรคประชาธิปัตย์
ได้ยื่นฟ้องต่อคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปชช.) ว่ามี
ความไม่ถูกต้องในการจัดซื้อปู้ยของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Q

เพราะฉะนั้น

C

เมื่อพบว่า มีการทุจริต ประพฤติมิชอบ ต้องมีการ
เอาโทษบุคคล ผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

W

1. มีการตรวจพบว่า มีการทุจริตเชิงนโยบายและโครงการ, มีการล็อกสเปกการจัดซื้อ, มีการฮั้วราคา, มีพฤติกรรม
ฉ้อฉลในการอนุมัติราคา และฉ้อฉลสั่งปู้ยปลอมให้กับ
เกษตรกร
2. โดยเหตุที่ว่าบุคคลผู้กระทำผิดต้องได้รับผิดตามกฎหมาย

B

1. สรุปผลงาน (สมุดปกดำ) ที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ปชช. ในวันที่ 18 พ.ย.
2544
2. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ภาพประกอบที่ 4.3.9

การอ้างเหตุผลในประเด็นทฤษฎีการชื้อปุ๋ยของรายการชวนออนไลน์ เป็นการอ้างเหตุผล จากกฎเกณฑ์ (Argument from Principle) นั่นคือเมื่อมีการกระทำผิด โดยมีหลักฐานยืนยัน ชัดเจน ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

จากการโต้แย้งแสดงเห็นผลทั้งหมดจะเห็นได้ว่าข้อยืนยันข้อสนับสนุนที่นำมากล่าวอ้าง ส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย แนวคิด หรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต โดยจะ หยิบยกในประเด็นที่นำไปสู่ข้อสรุปของฝ่ายตน และสำหรับในบางประเด็นมีการโต้แย้งแสดง เหตุผลเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีการตอบโต้จากอีกฝ่ายโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากการสื่อสารผ่านรายการ นายกษัตริษณ์คุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์เป็นการสื่อสารที่มุ่งในการถ่ายทอด เรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและทัศนคติของตนสู่ประชาชน มิใช่เป็นการสื่อสารเพื่อตอบโต้ข้อ ขัดแย้งโดยตรงดังเช่นการอภิปรายในรัฐสภา ดังนั้นแต่ละรายการจึงเลือกหยิบยกเพียงบางประเด็น มานำเสนอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายกทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสองผู้นำรูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ การโต้แย้งแสดงเหตุผล

โดยศึกษารายการนายกทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ที่ออกอากาศในช่วงระยะเวลา 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545 วิธีการศึกษาได้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสหวิธีการ (Multiple Methodology) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การศึกษาวาทกรรม (Discourse Analysis) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยโดยสรุปและอภิปรายผล ตามปัญหำวิจัย ดังนี้

ปัญหำวิจัยข้อที่ 1 ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาทะของทั้งสองผู้นำมีลักษณะ อย่างไร

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ชนะการเลือกตั้งขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2544-ปัจจุบัน) ด้วยการนำเสนอนโยบายภายใต้คำขวัญ "คิดใหม่ทำใหม่" ซึ่งก่อนหน้าที่จะเข้าสู่ถนนสายการเมืองนั้นถนนสายการเมืองนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ถือเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจมากที่สุดคนหนึ่งของประเทศไทย เห็นได้จากรางวัลต่างๆที่ได้รับ อาทิ รางวัล"1992 ASEAN Business Man of the Year" จาก ASEAN Institute ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2535 และได้รับยกย่องจากหนังสือพิมพ์ Singapore Business Times ให้เป็น 1 ใน 12 นักธุรกิจผู้นำของเอเชีย ในปี 2537 แต่หลังจากเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไม่นาน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรก็ตกเป็นจำเลยในคดีชุกหุน โดยมี ปปช.เป็นผู้ร้อง ซึ่งมีประชาชนจำนวนมากแสดงการสนับสนุนและให้กำลังใจ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้หลายๆฝ่าย

เกรงว่าจะสร้างความกดดันให้กับการพิจารณาดีของศาลรัฐธรรมนูญ หลังผ่านพ้นการพิจารณา ซึ่งผล ปรากฏว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นฝ่ายชนะด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 7 ก็ได้ทำงานบริหาร ประเทศอย่างต่อเนื่อง ริเริ่มโครงการใหม่ๆตามแนวนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ อาทิ โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค การปฏิรูประบบราชการ รวมถึงการจัดให้มีรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนขึ้น เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชนโดยตรง จึงถือได้ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีที่ได้ริเริ่มสิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้นในสังคมไทยหลายอย่าง และเป็นนายกรัฐมนตรีที่ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างสูงเห็นได้จากผลสำรวจของสถาบันวิจัยต่างๆ การแสดงความสนับสนุนของประชาชนผ่านทางสื่อต่างๆ และคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

ในขณะที่ นายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์และแกนนำพรรคฝ่ายค้าน ก็เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องในเรื่องความซื่อสัตย์ วาจาที่เรียบง่าย และความเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการเมืองสูง แม้ว่าคะแนนนิยมในช่วง หลังจากสถาบันวิจัยต่างๆจะลดน้อยลงไปบ้าง ด้วยสถานะและบทบาทของการเป็นพรรคฝ่ายค้าน ผลงานในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจึงเป็นการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมากกว่า ผลงานด้านอื่นๆ รายการชวนออนไลน์จึงเป็นช่องทางการสื่อสารหนึ่งที่พรรคประชาธิปัตย์ได้ริเริ่ม ให้มีขึ้น เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นต่างๆทั้งต่อการทำงานของรัฐบาล ต่อ สถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมของนายชวน หลีกภัยและบุคคลสำคัญในพรรคประชาธิปัตย์ ไปสู่ประชาชน

ด้วยสถานะภาพและบทบาทที่ต่างกันของผู้ส่งสาร นั่นคือ ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้นำประเทศ มีหน้าที่และสิทธิอันชอบธรรมที่ได้รับจากประชาชนผ่านการออกเสียงเลือกตั้งในการบริหาร ประเทศ วางแนวทางการปฏิบัติงาน ออกนโยบายต่างๆ และบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ซึ่งแน่นอนว่าการได้รับคะแนนเสียงจนได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นแสดงถึงความนิยมและการยอมรับจากประชาชนต่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มากกว่า นายชวน หลีกภัยในช่วงเวลานั้น ดังนั้นความแตกต่างกันของสถานะ บทบาท ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (ETHOS) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมของวาจาของทั้งสองผู้นำ จะส่งผลต่อรูปแบบ การโต้แย้งแสดงเหตุผล และความหมายที่เกิดขึ้นในรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" ด้วย

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 รูปแบบและความหมายที่ปรากฏในรายการ "นายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวน ออนไลน์" มีลักษณะอย่างไร

รายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน ออกอากาศในทุกวันเสาร์ของแต่ละสัปดาห์ ช่วงเวลา 8.00 - 8.30 นาฬิกาโดยประมาณ ผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทาง FM. 92.5 เมกะเฮิรตซ์ และมีการถ่ายทอดไปยังสถานีเครือข่ายทั่วประเทศ ในเครือกรมประชาสัมพันธ์ 144 สถานีรวมทั้งสถานีวิทยุในเครือกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศและตำรวจ ดำเนินรายการโดย พ.ต.ท. ทักซิณ ชินวัตร ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะมาพูดคุยออกอากาศสด ประเด็นส่วนใหญ่ที่นำเสนอเป็นการบอกเล่าความเป็นไปต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ความก้าวหน้าในการบริหารงานตามแนวนโยบายของรัฐ นอกจากการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแล้ว สามารถติดตามสิ่งที่ พ.ต.ท. ทักซิณ ชินวัตร นำเสนอย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ของโฆษก รัฐบาล www.thaigov.go.th และเว็บไซต์ของกรมประชาสัมพันธ์ www.prd.go.th รวมทั้งมีการรวบรวมเป็นหนังสือแจกจ่ายให้กับผู้ที่สนใจ สามารถติดต่อขอรับได้ที่ฝ่ายโฆษก ทำเนียบรัฐบาล

ในการนำเสนอรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน ในแต่ละสัปดาห์จะมีประเด็นที่ถูกนำเสนอประมาณ 10 - 12 ประเด็น ซึ่ง พ.ต.ท. ทักซิณ ชินวัตร จะพูดคุยด้วยถ้อยคำที่เป็นกันเอง ทำให้ประชาชนในทุกระดับสามารถเข้าใจได้ และพบว่าชนิดของวาทะปรากฏในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน ร้อยละ 58.29 เป็นประเด็นวาทะที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (Argument from policy) ร้อยละ 21.33 เป็นวาทะที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงซึ่งได้เกิดขึ้น (Argument from fact) และ ร้อยละ 20.38 เป็นประเด็นด้านคุณธรรม ค่านิยม (Argument from value) หรือวาทะที่เกี่ยวข้องกับงานพิธีต่างๆ (ceremonial speech) อาทิ การเปิดงานมหกรรมรวมพลังสร้างสุขภาพ, งานเลี้ยงต้อนรับคณะนักกีฬาที่เดินทางกลับจากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 14, งานเลี้ยงต้อนรับคณะนักกีฬาคนพิการที่ไปแข่งขันกีฬาพาราเกมส์ เป็นต้น ซึ่งวาทะในส่วนนี้เป็นวาทะที่ช่วยให้การสื่อสารในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชนมีความเป็นกันเองและไม่เคร่งเครียดจนเกินไป โดยคำนึงถึงผู้รับสารวิทยุส่วนใหญ่ซึ่งเป็นประชาชน ไม่ใช่ข้าราชการหรือผู้มีความรู้สูงทั้งหมด

สำหรับรายการชวนออนไลน์ออกอากาศในทุกวันอาทิตย์ของสัปดาห์ เวลาประมาณ 10 นาฬิกา ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์ www.democrat.or.th โดยนายชวน หลีกภัยหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และแกนนำพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นปัญหาโต้แย้งในขณะนั้น มาพูดคุยแสดงความคิดเห็น โดยในบางสัปดาห์จะเชิญบุคคลสำคัญในพรรคที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความรู้ความสามารถในประเด็นนั้นๆ มาร่วมพูดคุยเสนอความคิดเห็นด้วย หากต้องการทราบข้อมูลที่รายการชวนออนไลน์ได้นำเสนอในช่วง

ที่ผ่านมา สามารถอ่านย้อนหลังได้ตั้งแต่รายการชวนออนไลน์ออกอากาศมา ได้ที่เว็บไซต์ของพรรค ประชาธิปัตย์ได้เช่นกัน

ประเด็นที่น่าสนใจในรายการชวนออนไลน์แต่ละสัปดาห์นั้น มักหยิบยกประเด็นใหญ่ๆ เพียงประเด็นเดียวมาพูดคุยแสดงความคิดเห็น เน้นการให้รายละเอียดและการวิเคราะห์วิจารณ์ ลักษณะการใช้ภาษาค่อนข้างเป็นทางการ ชนิดของวาทะที่พบมากที่สุดในการรายการชวนออนไลน์ ได้แก่ วาทะที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง (Argument from fact) มีถึงร้อยละ 68.08 วาทะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ค่านิยม (Argument from value) มีปรากฏร้อยละ 31.92 และไม่พบวาทะที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเลย (Argument from policy)

เมื่อวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) พบว่า รายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งทั้งสองรายการจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดตาม องค์ประกอบของการสื่อสารการเมือง ดังนี้

ผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย จะเป็นผู้ส่งสารหลัก และจะมีผู้ส่งสารท่านอื่นที่เป็น ผู้ร่วมรายการรับเชิญในบางโอกาสด้วย

ผู้ส่งสารในรายการชวนออนไลน์ นายชวน หลีกภัย ผู้นำพรรคฝ่ายค้าน และ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

สาร สารในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆตามแนวนโยบายของรัฐบาล ผลงานของรัฐบาล เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงภารกิจต่างๆของนายกรัฐมนตรี

สารในรายการชวนออนไลน์ มักเป็นการหยิบยกประเด็นข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น การดำเนินงานบางอย่างของรัฐบาล เหตุการณ์ที่เป็นปัญหาได้แย้ง มานำเสนอพร้อมกับ วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนั้นๆ เพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและเสนอให้ ประชาชนทราบ

ช่องทางสื่อสาร ทั้งสองรายการเป็นการสื่อสารต่อประชาชนโดยตรงโดยใช้สื่อสารมวลชน ซึ่งรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชนสื่อสารผ่านทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในขณะที่รายการชวนออนไลน์ สื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผู้รับสาร กลุ่มเป้าหมายหลักของทั้งรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ คือ ประชาชนชาวไทยที่เปิดรับสื่อทางการเมือง

ผู้วิจัยพบว่าสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทั้งทางด้านสถานภาพ บทบาท รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนซึ่งริเริ่มให้มีขึ้น โดย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีสิทธิโดยชอบธรรมในการใช้ทรัพยากรของรัฐ การเลือกช่องทางออกอากาศผ่านทางวิทยุกระจายเสียง ในเครือกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ และประชาชนเข้าถึงได้ง่ายจึงสามารถกระทำได้ ในขณะที่รายการชวนออนไลน์ ในฐานะพรรคฝ่ายค้าน ด้วยข้อจำกัดหลายประการ จึงเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนื่องเป็นช่องทางที่ดีที่สุดที่เลือกได้ในขณะนี้ ความแตกต่างทางช่องทางการสื่อสารเกี่ยวเนื่องกับเรื่องของอำนาจตามสถานภาพและบทบาท รวมทั้งผู้รับสารซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายหลักเดียวกันนั้น แสดงถึงการแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองระหว่างรัฐบาล และฝ่ายค้าน โดยต้องการให้ความคิดของฝ่ายตนเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากกว่า ดังนั้นรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ รูปแบบและความหมายต่างๆที่เกิดขึ้นนี้ เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practices) ซึ่งเชื่อมโยงและถูกกำหนดโดยปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural Practices) ทางการเมือง

ปัญหำนำวิจัยข้อที่ 3 วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากรายการ "นายกฯทักษิณคุยกับประชาชน" และ รายการ "ชวนออนไลน์" มีการพิสูจน์ แสดงหลักฐานกันอย่างไร

จากการศึกษารายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการชวนออนไลน์ ซึ่งออกอากาศในช่วง 17 สิงหาคม 2545 - 15 ธันวาคม 2545 พบว่า มีประเด็นที่เป็นปัญหาข้อโต้แย้ง 5 ประเด็น ได้แก่การปฏิรูปราชการ, การโยกย้ายนายทหารระดับสูง, กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ และกรณีทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย ซึ่งประเด็นส่วนใหญ่ถูกหยิบยกขึ้นนำเสนอโดยรายการชวนออนไลน์ และมีการตอบโต้จากรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนบ้างในบ้างครั้งของอาทิตย์ถัดมา

ผลการวิจัยที่พบว่าประเด็นต่างๆมักถูกหยิบยกขึ้นมาโดยรายการชวนออนไลน์ ทั้งนี้เป็นเพราะพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นพรรคฝ่ายค้านในขณะนั้นทำหน้าที่โดยตรงในการติดตามและตรวจสอบผลงานรัฐบาล เมื่อเห็นว่ามีสิ่งใดที่ตนมีแนวความคิดแตกต่างไปจากรัฐบาลจึงได้ท้วงติงและนำเสนอสู่ประชาชน ซึ่งประเด็นที่กล่าวในแต่ละสัปดาห์นั้นจะเป็นประเด็นที่เป็นปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในช่วงอาทิตย์ที่ผ่านมา มากกว่าจะโต้แย้งในสิ่งที่นำเสนอในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชนในช่วงวันเสาร์ที่ผ่านมาโดยตรง ซึ่งในหลายครั้งพบว่ามีการโต้กลับรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชนในอาทิตย์ถัดมา

การพิสูจน์แสดงหลักฐานที่ปรากฏในรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ ตามแนวความคิดการแสดงผลของสติเฟ้น ทูลมิน พบว่า

ข้อมูล (Data) ข้อมูลที่นำเสนอทั้งหมดเป็นข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถตรวจสอบได้ แต่แต่ละรายการจะเลือกหยิบยกข้อเท็จจริงในต่างมุมมองจากเหตุการณ์เดียวกัน

ข้อสรุป (Claim) รายการชวนออนไลน์ และรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน จะมีข้อสรุปที่ต่างกัน ซึ่งมักจะเป็นการสรุปให้แนวความคิดหรือฝ่ายตนถูกต้อง

ข้อสนับสนุน (Warrants) มีการอ้างถึงประเด็นที่แตกต่างกัน เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้ไปสู่ข้อสรุปของฝ่ายตน การอ้างเหตุผลโดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นการอ้างเหตุผลจากกฎเกณฑ์ (Argument from Principle)

ข้อยืนยันข้อสนับสนุน (Backing of Warrants) -ข้อยืนยันข้อสนับสนุนที่รายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ยกมา ทำให้ข้อสนับสนุน (Warrants) มีน้ำหนักมากขึ้น เพราะโดยส่วนใหญ่ข้อยืนยันข้อสนับสนุน กล่าวอ้างกฎหมาย หรือ เหตุการณ์ที่ยึดปฏิบัติเป็นแบบแผน รวมทั้งแนวคิดที่เชื่อว่าเป็นประโยชน์ ซึ่งแต่ละรายการจะเลือกหยิบยกเฉพาะส่วนที่สนับสนุนข้อสรุปของตน

ข้อยกเว้น (Rebuttal) จากการวิจัยพบว่าข้อยกเว้นไม่ปรากฏเด่นชัด ทั้งนี้ผู้วิจัยมองว่า เพราะในบางประเด็นการนำเสนอข้อยกเว้นทำให้น้ำหนักของข้อสรุปอ่อนด้อยลง

อย่างไรก็ตามในการโต้แย้งพบว่าในหลายๆครั้งไม่ได้มีการตอบโต้จากอีกฝ่ายหนึ่งโดยตรง อาจมีการพูดถึงบ้างเล็กน้อยแต่ไม่ถึงกับเป็นการชี้แจง แสดงเหตุผล เช่น กรณีทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย ก็มีได้มีการตอบโต้อย่างจริงจังจากรายการนายกฯ ทักซิณคุยกับประชาชน แม้ว่าจะมีการวิพากษ์วิจารณ์จากรายการชวนออนไลน์อย่างมาก ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยมองว่า เนื่องจากเป็น

ประเด็นที่ค่อนข้างชัดเจนในการกระทำผิดจริง มีหลักฐานยืนยัน ตรวจสอบได้ อีกฝ่ายจึงเลี่ยงในการโต้แย้งถึงประเด็นนี้ หากมองในแง่วาทกรรมสำหรับกรณีการทุจริตจัดซื้อปุ๋ยนี้ แสดงถึงวาทกรรมในการเก็บกดปิดกั้น เลือกพูด เลื่อนำเสนอเฉพาะเรื่อง

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าลักษณะการโต้แย้งที่ปรากฏในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และ รายการชวนออนไลน์ มีความแตกต่างกับลักษณะของข้อโต้แย้งที่ปรากฏในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ของนายชวน หลีกภัย กรณี ส.ป.ก. 4-01 ซึ่งพรทิพย์ เอื้ออุฬารได้วิจัยไว้ เมื่อปี 2543 เนื่องจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจในรัฐสภา ฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลใช้ข้อเท็จจริงชุดเดียวกัน และตอบโต้โดยตรงในประเด็นเดียวกัน ในขณะที่รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์ แม้จะกล่าวถึงในประเด็นเดียวกันแต่เลือกหยิบยกเฉพาะข้อมูลบางส่วนที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนฝ่ายตน ดังนั้นเมื่อหยิบยกข้อเท็จจริงที่ต่างกันทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อสนับสนุนและข้อยืนยันข้อสนับสนุนได้อย่างชัดเจนเท่ากับในการอภิปรายในรัฐสภา

เนื่องจากการโต้แย้งมีได้มากกว่า 1 มุมมอง เพราะฉะนั้นฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลต่างก็ย่อมแสดงความคิดเห็นตามมุมมอง และความเห็นของตน ซึ่งในประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่า มีการ Check and Balance ตามกระบวนการในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

สรุปผลจากปัญหานำวิจัยทั้งหมด

วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์รายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ พบว่า ความแตกต่างของทั้งสองรายการเป็นผลสืบเนื่องมาจากอำนาจทางวาทกรรมที่โยงใยกับสถานะ บทบาท หน้าที่ ความเป็นใหญ่ และสิทธิอันชอบธรรมที่แตกต่างกันในช่วงเวลาหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็พบว่าทั้งสองรายการมีการต่อสู้ ปะทะ ประสาน แย่งชิงพื้นที่ เพื่อครองความเป็นใหญ่ (Hegemony) ทางอุดมการณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ดังนี้

1. อำนาจจากสถานะและบทบาทที่ต่างกันของผู้ส่งสาร มีผลทำให้รูปแบบรายการและสิ่งที่นำเสนอแตกต่างกัน

2. การเกิดขึ้นของรายการทั้งสอง มีเป้าหมายหลัก คือ ต้องการให้ประชาชนเห็นด้วยและสนับสนุนฝ่ายตน โดยใช้อุดมการณ์เป็นเครื่องมือ เนื่องจากการยอมรับจะนำมาซึ่งอำนาจทางการเมือง

นอกจากนี้ยังพบว่า การนำเสนอข้อมูลของแต่ละรายการนั้น จะเลือกหยิบยกเฉพาะประเด็นที่สนับสนุนแนวความคิดของตนโดยเลี่ยงที่จะนำเสนอข้อมูลที่มีผลทำให้ข้อสรุปของฝ่ายตนอ่อนด้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษารายการนายกษัตริย์คุณกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ในช่วงเวลาอื่นๆ เพื่อดูพัฒนาการ ความเปลี่ยนแปลง และศึกษาวาทกรรมที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงนั้นๆ
2. ควรมีการศึกษาทัศนคติของบุคคลทั่วไปนักวิชาการ สื่อสารมวลชน ที่รับฟังรายการนายกษัตริย์คุณกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์ในภูมิภาคต่างๆ ในฐานะผู้รับสาร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- พลินี ศิริรังษี. การใช้สื่อของกลุ่มต่างๆในสถานการณ์ความขัดแย้งกรณีก่อสร้างโครงการท่อส่งก๊าซจากแหล่งยาดานาผ่านป่าสงวนแห่งชาติห้วยเขย่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พัชรา รุ่งสุข. วาทกรรมของนักวิจัยชายและหญิงเรื่องเพศกับวัยรุ่นและการผลิตซ้ำของหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- เพ็ญพรรณ รวีโชติกุล. การวิเคราะห์วาทกรรมบนอินเทอร์เน็ต Bulletin Board ของเว็บไซต์พันธ์ทิพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร และรุจน์ มั่นติรา, เรียบเรียง. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: น้ำฝน, 2544.
- ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร, เรียบเรียง. วาทะชวน หลีกภัย. กทม.: มีเดียโฟกัสบุ๊กส์, 2536.
- มณฑลลี ศิลาวินิเทศ. การถ่ายทอดอุดมการณ์ทางการเมืองของระบอบราชาธิปไตยในละครโทรทัศน์จักรวาลต่างๆ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- รุ่งรวี เฉลิมภิญโญรัช. วาทกรรมและอำนาจของสื่อมวลชน. สารนิพนธ์วารสารศาสตร์บัณฑิต สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- เริงศักดิ์ กำธร. ชวน หลีกภัย ลูกแม่ค้าขายพุงปลา. กรุงเทพฯ: บางหลวง, 2535.
- ลิขิต ธีรเวคิน. "อุดมการณ์ทางการเมืองและการพัฒนาประเทศ." ใน อุดมการณ์ในสังคมไทย. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, บรรณาธิการ, หน้า 117.
- รวงศ์ รุ่งจุฬิไพศาล. การสื่อสารกับความตื่นตัวทางการเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านหาดสูงอำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และหมู่บ้านนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกเชียงราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- วรางคณา จันลา. การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์เรื่อง "จัน ดารา". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วัลยา, เรียบเรียง. ทักษิณ ชินวัตร ตาตุตาตา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: มติชน, 2544.
- วินี เชียงเถียร. วาทวิเคราะห์พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา (พ.ศ. 2493-2542). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวาทวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- วีรพล จ้อยทองมูล, นิคม ชาวเรือ และคณะ. ประวัติ/สุนทรพจน์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23. กรุงเทพฯ: ลุ่มเจ้าพระยา, 2544.
- วีรวัฒน์ เปรมประภา. การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานการไฟฟ้านครหลวง. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ศิริชัย ศิริกายะ. การใช้สื่อมวลชนของคนยากจนในชนบท. นิตยสาร 5 (ตุลาคม 2519), หน้า 68.
- ศิริชัย ศิริกายะ. รายงานสรุปการสำรวจสื่อมวลชนในภาคเหนือ ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- ศุภยง พันธุ์โกมล. การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยม ช่วง พ.ศ. 2498-พ.ศ. 2535. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุกัญญา ตริทิเพนทร์. วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิเทศศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ใน คดีปกปิดทรัพย์สินของทักษิณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สุกัญญา สุกบรรทัด. "เมืองสารสนเทศกับกระบวนทัศน์ใหม่". วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 16 (ต.ค.-ธ.ค. 2541) : 3-13.
- สุรพงษ์ ชัยนาม. "อันโตนิโย กรัมชี่ กับทฤษฎีว่าด้วยการครองความเป็นใหญ่". อาจารย์สาร 8 (ธ.ค. 2524) : 71-79.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. การสื่อสารกับการเมือง. กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์แอนด์พรีนติ้ง, 2541.
- สุรวุฒิ บัดไธสง. อำนาจและทรัพยากรทางการเมือง: ศึกษากรณี จอมพล ป. พิบูลสงคราม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว. ประสานมิตร, 2536.
- เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารกับการเมือง : เน้นสังคมประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- อ้อยทิพย์ สอดแสง. วิเคราะห์วาทกรรมกรณีอุบัติเหตุรังสีโคบอลต์ 60. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวาทวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- อยุทธ์ เพชรอินทร. อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- อรวรรณ ปิลาณันโอบาท. การวิเคราะห์พระราชดำรัสในงานพิธีต่างๆ. วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับเดือน ต.ค.-ธ.ค. 2541: 25.

- อรวรรณ ปิลาสนันโหวาท. วาทะสำคัญของไทยและการวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อรวรรณ ปิลาสนันโหวาท. หลักและปรัชญาของวาทวิทยา. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต. การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์. วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 16 (ต.ค.-ธ.ค. 2541) : 15-24.

ภาษาอังกฤษ

- Bernays, E. L. "Crystallizing Public Opinion". New York: Liveright Publishing, 1923.
- Carnoy, M. "The State and Political Theory". New Jersey: Princeton University Press, 1984.
- Cox, R. H., ed. "Ideology, Politics, and Political Theory". California:Wadsworth Publishing Co, 1969
- Dahl, R. A. "The Concept of Power". In Political Power: A Reader in Theory and Research. Roderick Bell, David V. and Edwards and Harrison Wagner (eds.). New York: The Free Press, 1968.
- Dahl. R. A. "Modern Political Analysis". New York: Prentice-Hall, 1983.
- Dawson, R. E. "Political Socialization : An Analytical Study". (2d ed.) Boston: Little Brown, 1977.
- Deacon, D. "Researching communications : a practical guide to methods in media and cultural analysis". London : Arnold, 1999.
- Deustch, K. W. "The Nerves of Government: Models of Political Communication and Control". New York: The Free Press, 1966.
- Dijk, A. van "Discourse and Society 6". 1-2 (1995).
- Edgar, S. "Organization Psychology". New York: Prentice-Hall, 1965.
- Fairclough, N. "Discourse and Social Change". Cambridge:Polity Press, 1992.
- Fairclough, N. "Language and power". London:Longman, 1990.
- Foss, S. K. "Rhetorical Criticism". Illinois: Waveland Press, 1996.
- Freeley, A. J. "Argumentation and debate". United States of America: Wadsworth, 1986

- Gadavani, S. "Damning with faint praise : the case of no-confidence debates in Thailand". Nakhon Phanom : Rajabhat Institute Nakhon Phanom, 2002.
- Garnett, J. I. "Communicating for Results in Government: A Strategic Approach for Public Managers". San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1992.
- Hart, R. P. "Modern Rhetorical Criticism". Boston:Allyn and Bacon, 1997
- Kolb, E. J. "A Framework for Political Analysis". New.Jersey.: Prentice Hall,Inc, 1978.
- Kraus, S. (ed.). Mass Media and Political Thought. Beverly Hill: Sage Publications, 1985.
- Lasswell, H. D. The Structure and Function of Communication in Society. in Bernard Berelson and Morris Janowitz (eds.), "Reader in Public Opinion and Communication". New York: The Free Press, 1966.
- Rush, M., and Althoff, P. "An Introduction to Political Sociology". London: Thomas Nelson and sons Limited, 1971.
- Toulmin, S. E. "The Uses of Argument". New York:Cambridge University Press, 1964.
- Warren, F. I., and Norman, T. U. "The Political Economy of Change". Berkley and Los Angeles: University of California Press, 1974.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

◆ วาทะที่เกี่ยวข้องในประเด็นการปฏิรูปราชการ

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 4 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 8 กันยายน 2545

ผู้ร่วมรายการรับเชิญ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

"สวัสดิ์พี่น้องที่เคารพรัก ในขณะนี้ได้มีกฎหมาย 2 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งอยู่ในการพิจารณาของรัฐสภา ในชั้นของสมาชิกวุฒิสภา มีผู้เขียนจดหมายมาสอบถามถึงเรื่องนี้กันมาก เพราะเห็นว่าในสวนราชการเองก็ไม่มี ความมั่นใจว่าหลังจากกฎหมายทั้งสองฉบับออกมาแล้วจะมีผลกับเขาอย่างไร หรือจะมีผลกระทบ ต่อพี่น้องประชาชนอย่างไร วันนี้ผมจึงขออนุญาตนำเรื่องการปฏิรูประบบราชการมาคุยกับพี่น้องทั้งหลายเพื่อเป็นความรู้ และเพื่อให้เห็นทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่พิจารณากันหลายยุคหลายสมัย ในขณะนี้มีความคิดจากรัฐบาลปัจจุบันโดยการแถลงในหลายโอกาสว่า จะมีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้เปลี่ยนแปลงไปเหมาะสมกับสถานการณ์ ให้ทันสมัย ซึ่งโดยหลักการแล้วเป็นเรื่องที่พี่น้องประชาชนทุกกลุ่ม สนับสนุนแนวความคิดเรื่องปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้ราชการสามารถสนองความต้องการ และมีประสิทธิภาพ ขนาดไม่ใหญ่โตเกินไป ไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นภาษีของพี่น้องประชาชน มาก เพราะฉะนั้นจึงได้มีความคิดมาหลายรัฐบาล และมีการดำเนินการในเรื่องนี้ต่อเนื่องมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ เมื่อประชาธิปัตย์มาเป็นรัฐบาล ช่วงเวลาดังกล่าวนั้น ถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญมาก แม้ก่อนหน้านั้นจะมีความพยายามในการดูแลราชการ ไม่ให้ขยายตัวเกินกว่าที่กำหนดเอาไว้ แต่ว่าไม่ค่อยประสบความสำเร็จ จริงๆแล้ว เพิ่งมาประสบความสำเร็จในตอนที่ประชาธิปัตย์ เป็นรัฐบาลครั้งที่สอง สามารถควบคุมอัตรากำลังของข้าราชการให้อยู่ในเป้าหมายที่ต้องการจะปรับให้เหมาะสม

ผมถือโอกาสเรียนพี่น้องประชาชนว่า ความจำเป็นในเรื่องนี้เนื่องจากเราเก็บภาษีจากพี่น้องประชาชนมาเป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เป็นงบประมาณรายจ่ายที่พิจารณาในสภาส์ปาดาที้ที่ผ่านมา นี้ ก็เป็นค่าใช้จ่ายประจำปี 2546 ซึ่งมีงบประมาณที่ตั้งเป็นรายจ่ายไว้ 9.9 แสนล้าน ซึ่งเป็น

ตัวเลขที่ออกจะเชื่อคือเรื่องไซคลงหน้อย แต่เมื่อดูตัวเลขจริงๆ ของรายจ่ายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นรายจ่ายประจำในสัดส่วนที่สูงมาก รายจ่ายประจำนี้หมายความว่าต้องจ่ายอย่างแน่นอน และไม่สามารถนำไปพัฒนาอย่างอื่นได้ ส่วนนี้ถ้าหากว่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ก็จะเป็นภาระ เป็นพันธะ ที่ผูกพันต่อพี่น้องประชาชนโดยไม่รู้ตัว คือพี่น้องต้องเสียภาษีมาจ่ายในเรื่องนี้ การดูแลเพื่อให้ระบบราชการของเรามีความเหมาะสม กำลังข้าราชการมีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็น และเมื่อผมพูดว่าเราได้ประสบความสำเร็จในสมัยที่แล้วในการดูแลอัตราเพิ่มของข้าราชการให้อยู่ในแนวทางที่กำหนดเอาไว้ บุคคลสำคัญที่ได้มีส่วนร่วมในขณะนั้นที่ผมได้มอบหมายให้ ก็คือ ท่านรองนายกรัฐมนตรี ท่านพิชัย รัตตกุล แต่บุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติจริงๆ มีหน้าที่ประสานงานและคอยประชุมร่วมจนได้ข้อยุติในแต่ละเรื่อง คือ ท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ตอนนั้นก็คือท่านรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผมเชิญท่านมา พูดคุยเรื่องนี้ด้วยครับ

สวัสดิ์ครับ...

พี่น้องครับ ก่อนที่จะเชิญท่านรองหัวหน้าพรรคอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สรุปเรื่องนี้ให้ฟัง ผมขอย้อนกลับไปถึงเรื่องของระบบบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องของกระทรวง ทบวง กรม ในอดีตที่จริงแล้วในอดีตการปกครองของไทยเรา ในเวลายาวนาน เป็นระบบการปกครองแบบจตุสดมภ์อย่างที่เรารู้ในสมัยเด็กๆ ก็คือ เวียง วัง คลัง นา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ท่านได้ปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น โดยได้ปรับปรุงให้มีหน่วยงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมถึงแม้แต่เดิมยังไม่เรียกกระทรวง แต่ต่อมาภายหลังนับตั้งแต่ปี 2435 เป็นต้นมาก็มีการจัดตั้งเป็นกระทรวงยุคใหม่ 12 กระทรวง แต่เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไป ก็มีการเปลี่ยนแปลงลดกระทรวงบ้าง เพิ่มกระทรวงบ้างต่อเนื่องเรื่อยมาโดยลำดับ มีการเปลี่ยนชื่อกระทรวง รวมกระทรวง แยกกระทรวงมาโดยลำดับ จนสุดท้ายมีอยู่ 14 กระทรวง เพราะฉะนั้นถ้าใครกล่าวว่า "ในรอบร้อยกว่าปี ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ห้าเป็นต้นมาไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้" นั่นก็ไม่ใช่ความจริง ความจริงคือได้มีการเปลี่ยนแปลงจนบัดนี้ และมันไม่มีการไปเรียกคำว่ากระทรวงเป็นอย่างอื่นเลย เพียงแต่บางยุคบางสมัย ความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงของโลก ของบ้านเมือง ก็มีการยุบกระทรวงบางกระทรวงและก็มีตั้งกระทรวงใหม่ขึ้นมา เช่น เมื่องานด้านวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าขึ้นก็มีกระทรวงวิทยาศาสตร์เกิดขึ้น หรือก่อนนั้น เมื่ออุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ไม่ใช่มีเฉพาะด้านเกษตรอย่างเดียว ก็มีกระทรวงอุตสาหกรรมเกิดขึ้น หลังสุดก็มีสมัยที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล เมื่องานด้านแรงงานมีความสำคัญ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการผลิตด้านอุตสาหกรรมต้องใช้แรงงานและนับเป็นรายได้เข้าประเทศที่มีสัดส่วนสูงมาก ความจำเป็นที่จะต้อง

ให้การเอาใจใส่ดูแลแรงงานของพี่น้องแรงงานของเราก็มีมากขึ้น จึงได้ตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมขึ้น ในปี 2536 นับแต่นั้นมาจนบัดนี้ก็ยังไม่มีการเพิ่มกระทรวงไหนขึ้นมา เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิรูประบบราชการก็ดี การปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม ก็ดี ก็เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินสมประโยชน์แก่ประชาชนของเขา ในโอกาสนี้ผมก็ถือโอกาสเชิญ ท่านรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งได้ทำงานเรื่องนี้มาจนถึงปัจจุบันและประสบความสำเร็จด้วยดี ได้เล่าให้พี่น้องฟังในสาระบางประการ ขอเชิญครับ

นายอภิสิทธิ์

พี่น้องที่เคารพครับอย่างที่ท่านหัวหน้าพรรค กล่าวถึงการปฏิรูประบบราชการซึ่งดำเนินการกันมานั้น ในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์เองก็มีโอกาสในการทำงานในเรื่องนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เป็นรัฐบาล 3 ปี หลังจากที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 แนวทางการปฏิรูประบบราชการนั้นเราก็เน้นอยู่เสมอว่าเป้าหมายสุดท้ายก็คือ เราต้องให้ระบบราชการตอบสนองต่อพี่น้องประชาชนทั้งในเรื่องของการจัดบริหารหรือการให้บริการพี่น้องประชาชนที่อาจจะต้องเข้าไปมีส่วนในการติดต่อกับส่วนราชการต่าง ๆ โดยตรง และในแง่ของราชการเองเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายของฝ่ายบริหารนั้นไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลต่อประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นเราก็ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นวันระบบราชการเองก็สร้างภาระในแง่ของเงินภาษีอากรหรือสัดส่วนงบประมาณ ซึ่งนับวันงบประมาณประจำถ้าหากไม่มีการดูแลควบคุมให้ดีก็จะเป็นสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น และทำให้การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐไม่สามารถนำไปสู่การลงทุนหรือการพัฒนาได้มากเท่าที่ควร นอกจากนั้นต้องยอมรับเช่นเดียวกันว่าในระบบราชการนั้นก็ยังมีปัญหาอุปสรรคมากมายที่ทำให้บุคลากรในระบบราชการ ซึ่งเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถอาจจะเผชิญปัญหาที่คำตอบแทนที่ไม่พอใจเผชิญกับปัญหาแบบระเบียบต่างซึ่งเป็นอุปสรรคในการใช้ความรู้ความสามารถทำให้ระยะหลังการที่จะระดมคนเก่งคนดีหรือการจะรักษาคนเก่งคนดีเข้าสู่หรือไว้ในระบบราชการก็ทำได้ยากขึ้น ตรงนี้คือโจทย์สำคัญและควรจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายในการดำเนินการในเรื่องปฏิรูป การจะดำเนินการตามเป้าหมายนั้นในยุคปัจจุบันสิ่งที่สำคัญที่สุดก็ต้องมาทบทวนประเมินบทบาทของภาครัฐ เพราะว่าโลกเปลี่ยนไประบบเศรษฐกิจ สังคมเปลี่ยนไป ภาครัฐซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญในหลายต่อหลายเรื่องเข้าไปควบคุมดูแลกฎระเบียบต่าง ๆ โดยตรงในยุคหนึ่งสมัยหนึ่งอาจจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาของสังคมแต่ว่าในยุคปัจจุบันเรากลับพบว่าหลายครั้งการที่ ภาครัฐเข้าไปแทรกแซงไปมีกฎระเบียบไปตั้งหน่วยงานนอกจากจะไม่ได้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วซ้ำร้ายบ่อยครั้งกลับกลายเป็นปัญหาหรืออุปสรรคหรือเป็นช่องว่างให้เกิดปัญหา

เสียเอง เพราะฉะนั้นการทบทวนตรงนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และสิ่งที่เราเห็นแนวโน้มชัดเจนในรูปแบบของการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ก็คือว่าภาครัฐในยุคสมัยใหม่จะมีลักษณะที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลต่าง ๆ หรือสนับสนุนส่งเสริมบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ สังคมในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของประเทศเสียมากกว่า เพราะฉะนั้นแนวโน้มที่เห็นได้ชัดในรูปแบบของภาครัฐสมัยใหม่ก็คือ

ประการแรกขนาดของภาครัฐมีแนวโน้มที่จะเล็กลงในทีนี้ก็หมายความว่าสัดส่วนของงบประมาณที่จะต้องนำมาใช้ในการที่จะหล่อเลี้ยงตัวระบบราชการจำนวนบุคลากรที่อยู่ในระบบราชการนั้นไม่ควรจะเพิ่มขึ้น แต่ว่าควรจะมีการจำกัดขนาดลงมาซึ่งไม่เป็นภาระมาก และก็ทำให้เกิดความคุ้มค่า และประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะในการบริการประชาชน

ประการที่ 2 คือแนวโน้มที่ชัดของรูปแบบภาครัฐสมัยใหม่ก็คือความหลากหลาย เพราะว่าภารกิจของภาครัฐในการจัดบริการต่าง ๆ นั้นมีหลากหลายจริง ๆ ถ้าหากพี่น้องประชาชนนึกดูให้ดีจะเห็นได้ชัดว่าระบบราชการต้องทำหน้าที่หลากหลายเหลือเกิน ตั้งแต่การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน การดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับต่างประเทศก็ดี การบริหารเศรษฐกิจในภาพรวมก็ดี การจัดบริการพื้นฐาน การอนุมัติ การอนุญาต อื่น ๆ อีกมากมาย แต่ว่าเรากลับมีระบบราชการซึ่งใช้กฎระเบียบซึ่งค่อนข้างจะเหมือนกันหมดและก็จัดระบบโครงสร้างของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบของกระทรวง ทบวง กรม เกือบทั้งหมด ซึ่งในที่สุดแล้วเราก็พบในหลายต่อหลายประเทศรูปแบบดังกล่าวขาดความคล่องตัวขาดความยืดหยุ่นที่จะปรับตัวเข้ากับภารกิจได้อย่างดี เพราะฉะนั้นสิ่งที่จำเป็นจะต้องทำก็คือถ้าเราจะปฏิรูประบบราชการมันต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ ด้านพร้อม ๆ กันไป การจะปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมว่าไปแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นเองอาจจะต้องมีการทบทวนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบการบริหารคนในระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมในการทำงานด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกรวบรวมมาเป็นแผนการบริหารปฏิรูปการบริหารภาครัฐ ซึ่งในรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์เมื่อปี 2542 ได้ผ่านมาเป็นมติคณะรัฐมนตรี งานเหล่านี้รัฐบาลชุดปัจจุบันก็มีการสานต่ออยู่มาก แต่ว่าระยะหลังรัฐบาลให้น้ำหนักไปที่เรื่องการปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม เป็นหลัก โดยการเสนอกฎหมาย 2 ฉบับเข้าสู่การพิจารณาของสภา และมีการประกาศว่ากฎหมายทั้ง 2 ฉบับนั้นต้องนำมาบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคมนี้ โดยทำให้เกิดความเข้าใจว่าถ้าหากว่ากฎหมาย 2 ฉบับนี้นำไปสู่การปฏิบัติแล้วจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ ผมอยากจะเรียนว่าแท้ที่จริงแล้วแนวทางของการที่จะปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง

กรมต่าง ๆ นั้นตามแนวคิดของผู้ที่ทำงานด้านการปฏิรูปก็คือมันจะเป็นโอกาสสำคัญที่เราจะมาได้ ทบทวนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติอยู่ในภาครัฐหรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นควรจะให้องค์กรหรือหน่วยงานใดในสังคมปฏิบัติภารกิจนั้น ถ้าจำเป็นควรที่จะมีรูปแบบทางการบริหารจัดการอย่างไรจริงจะสอดคล้องกับภารกิจ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราต้องการจะทำก็คือว่างานทั้งหลายของบรรดากระทรวง ทบวง กรม เราเชื่อว่างานหลายงานบัดนี้ เอกชนมีความพร้อมที่จะทำแล้ว เราจะเห็นว่าในอดีตที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่าในระยะหลังมีงานหลายอย่างในหน่วยราชการที่จะนิยมให้ภาคเอกชนรับจ้างไปทำในลักษณะของการเหมาบริการกัน ผมเชื่อว่าพี่น้องประชาชนจะเห็นว่าระยะหลังแม้แต่ในสวนราชการก็อาจจะมีการจ้างเหมาบริษัทมารักษาความสะอาดหรือหน่วยงานหรือสถานที่ของราชการ ก็จะได้เห็นได้ชัดว่าประสิทธิภาพของงานนี้ดีขึ้น แล้วก็หลายกรณีเป็นการประหยัดงบประมาณออกไปอย่างชัดเจน แต่ว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วเราสามารถไปไกลกว่านั้นได้ในหลายประเทศมีงานการจัดการหลายอย่างในส่วนราชการเคยทำอยู่ เมื่อเอกชนมีความพร้อมมีการแข่งขันในที่สุดเขาก็ให้เอกชนไปทำ และก็สามารถที่จะประหยัดงบประมาณด้วย คุณภาพของบริการก็ดีขึ้นด้วย งานอีกหลายอย่างสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการที่จะกระจายอำนาจก็คือถ้าไม่มีความจำเป็นแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมก็สามารถที่จะรับโอนภารกิจไปได้อันนี้สอดคล้องกับทั้งเรื่องของการปฏิรูปทางการเมือง และก็เรื่องของการปฏิรูประบบราชการในแง่ของการบริหารจัดการ เพราะว่าจะมีบริการหลายอย่างซึ่งเป็นบริการที่ต้องทำใกล้ชิดกับประชาชน และถ้าหากว่าเราให้มีการกระจายอำนาจไปยังองค์กรซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนได้จัดทำแล้วก็มักจะตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่า มีงานอีกหลายอย่างซึ่งแม้จะเป็นจะต้องดำรงเอาไว้ในภาครัฐ แต่ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบหรือระเบียบของราชการเสมือนกับเช่นส่วนราชการอื่น ๆ

เพราะฉะนั้นในช่วงของรัฐบาลที่แล้วจึงมีการตรากฎหมายขึ้นมาฉบับหนึ่งเรียกว่า กฎหมายองค์การมหาชน ซึ่งบางครั้งเรามักจะพูดว่าเป็นการนำเอาหน่วยงานราชการออกนอกระบบซึ่งความจริงก็หมายความว่าหน่วยงานนั้นก็ยังเป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐบาลก็ยังจัดเงินภาษีอากรหรือเงินงบประมาณสนับสนุน แต่เขาจะมีความคล่องตัวมากกว่าในการที่จะบริหารจัดการ เพราะฉะนั้นมันมีความคิดเรื่องนี้ตั้งแต่การมีมหาวิทยาลัยที่อยู่นอกระบบราชการ มีการทดลองนำโรงพยาบาล เช่น โรงพยาบาลบ้านแพ้ว ออกไปบริหารในระบบนี้และมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงานซึ่งอยู่ในระบบที่เป็นลักษณะขององค์กรแบบนี้ทำงานทางด้านการศึกษาบ้าง ทำงานทาง ด้านการศึกษาบ้าง ซึ่งที่ผ่านมาค่อนข้างจะประสบความสำเร็จนั้นเราก็หวังว่าเมื่อจะมีการปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวง ทบวง กรม

เป็นโอกาสอันดียิ่งที่จะเอางานหลายงานออกจากระบบของภาครัฐมาเป็นเอกชนบ้าง ออกจากส่วนกลางไปเป็นของท้องถิ่นบ้าง ออกจากหน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรม ไปเป็นรูปแบบขององค์การมหาชนหรือหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการในรูปแบบพิเศษได้ ซึ่งถ้าทำอย่างนี้แล้วเราก็จะทำให้ภาครัฐมีลักษณะที่เล็กลงด้วย มีความหลากหลายมากขึ้นเป็นการกระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมหรือการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางที่ค่อนข้างจะได้รับการยอมรับกันทั่วโลกสิ่งที่น่าเสียดายก็คือว่ากฎหมาย 2 ฉบับที่อยู่ในการพิจารณาของสภาไม่ได้มีการดำเนินการในแนวทางนี้ แต่กลับยึดมั่นอยู่กับโครงสร้างของกระทรวง ทบวง กรม เหมือนเดิม เพียงแต่ว่าแทนที่จะมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ที่ละกระทรวง 2 กระทรวงครั้งนี้ก็ยุบและก็ตั้งพร้อมกันเสียทั้งหมด

แต่ที่น่าสังเกตก็คือว่าในการที่จะยุบและตั้งนั้นได้มีการเพิ่มจำนวนกระทรวงจาก 14 กระทรวงเป็น 20 กระทรวง และมีการเพิ่มจำนวนกรมจาก 125 กรม มาเป็นเกือบ 160 กรม ซึ่งหมายความว่าดูไปแล้วลักษณะของระบบราชการไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนในลักษณะที่จะลดภารกิจลง ตรงกันข้ามงานหลายอย่างซึ่งมีแนวคิดที่จะให้องค์กรในรูปแบบพิเศษมาทำ เช่น การกำกับดูแลงานทางด้านพลังงานบ้าง โทรคมนาคมบ้างหรือเทคโนโลยีสารสนเทศบ้าง ก็กลับมีการไปตั้งเป็นกระทรวงเป็นกรมเสีย ซึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือว่าเรากำลังตอกย้ำว่าโครงสร้างของระบบราชการนั้นยังเหมือนเดิมเพียงแต่ว่ามีจำนวนหน่วยราชการเพิ่มขึ้น

ซึ่งน่าเสียดายก็คือกำลังนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของจำนวนและระดับของตำแหน่งในระบบราชการก็เลยจะทำให้การพยายามลดบุคลากรในภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลที่แล้วลดไปถึงประมาณ 40,000 คน กำลังย้อนกลับมาเป็นลักษณะของการเพิ่มอีก อย่างน้อยที่สุดเราจะเห็นว่าตำแหน่งระดับปลัดกระทรวงบ้าง อธิบดีบ้าง ต้องมีเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน และเมื่อสภาพิจารณางบประมาณในสัปดาห์ที่ผ่านมารัฐบาลก็ต้องมาขอเงินถึง 1,500 ล้านบาท เพื่อที่จะไปหาอาคารสถานที่เพิ่มครุภัณฑ์ ซึ่จัดประจำตำแหน่งให้แก่กระทรวงใหม่และกรมใหม่ ซึ่งก็นับว่าเป็นการสวนทาง

ยิ่งไปกว่านั้นเราก็มีความเป็นห่วงว่าในความเป็นจริงอย่างน้อยถ้าจะมีการปรับปรุงในแง่ของตัวกระทรวงและกรมต่าง ๆ ก็น่าจะลดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยากในการบริหารงานไปด้าน แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือว่าความซ้ำซ้อนยังมีอยู่มาก เช่น เราจะเห็นว่างานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติขณะนี้ก็มีลักษณะของการซ้อนกันอยู่ ยกตัวอย่างเช่น งานที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตดูแลเรื่องของเหมืองแร่จะมีทั้งกรมทรัพยากรธรณีในกระทรวงใหม่ และยังมีกรมเหมืองแร่ซึ่งเป็นกรมใหม่กระทรวงอุตสาหกรรมอยู่ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรเรื่องน้ำในกระทรวง

ทรัพยากรด้วย แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีกรมชลประทานอยู่ที่กระทรวงเกษตรด้วย หรือแม้กระทั่ง ทรัพยากรชายฝั่งก็มีกรมใหม่ซึ่งเกิดขึ้นในกระทรวงใหม่ด้วย แต่ขณะเดียวกันกรมประมงก็ยังมีอยู่

เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็อาจจะนำไปสู่ความสับสนและความซ้ำซ้อนด้วย ซึ่งก็จะผิด จากวัตถุประสงค์ของการที่จะปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ แนวทางที่ทางพรรคประชาธิปัตย์ในฐานะฝ่ายค้านได้พยายามท้วงติงในการพิจารณากฎหมายทั้ง 2 ฉบับ แต่ว่าต้องขอเรียนว่าความพยายามที่จะรวบรัดก็ทำให้หลายประเด็นนั้นถูกปล่อยผ่านไป และปัจจุบันก็เป็นความขัดแย้งอยู่ในการพิจารณาของวุฒิสภา สิ่งที่เราอยากให้เห็นและอยาก จะเรียกร้องรัฐบาลก็คือว่าอยากให้ทบวงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อทำให้การปฏิรูประบบราชการมา กลับมาเดินในทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งนำไปสู่รูปแบบของรัฐสมัยใหม่ที่มีความกะทัดรัดมีประสิทธิภาพ แทนที่จะทำให้โอกาสที่ดียิ่งนั้นสูญหายไปแล้วก็สวนกระแสย้อนกลับไปเป็นการขยายอาณาจักของ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่จะได้ก็คือภาระของงบประมาณที่เพิ่มขึ้น ตำแหน่งที่เพิ่ม มากขึ้น แต่ว่าไม่ได้แก้ปัญหาคือพื้นฐานของระบบราชการในการที่จะเดินตามประชาชน

หัวหน้าพรรคฯ

พี่น้องประชาชนที่เคารพครับ ผมคิดว่าท่านได้รับทราบและได้เห็นแนวทางของการปฏิรูประบบราชการในสองแนวทางของรัฐบาล และฝ่ายค้าน และผมคิดว่าที่ท่านรองหัวหน้าพรรค อภิสิทธิ์ ได้รายงานพี่น้องไปนั้นก็มีความชัดเจนในช่วงที่ผ่านมา ปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นใน อนาคต อย่างไรก็ตามเราจะได้ยินคำพูดอย่างหนึ่งจากรัฐบาลตลอดมาว่า จะไม่มีการเพิ่มรัฐมนตรี หลังจากที่มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แล้ว อันนี้ก็เป็นความจริง เพราะรัฐธรรมนูญ ห้าม เอาไว้ แต่ที่ท่านรองหัวหน้าอภิสิทธิ์ได้พูดก็คือว่า เมื่อมีกรมเพิ่มขึ้นจาก 125 กรม กลายเป็น ประมาณ 160 กรม กระทรวงเพิ่มขึ้นจาก 14 กระทรวง เป็น 20 กระทรวง จำนวนปลัดกระทรวง รอง ปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดีก็ต้องเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเพิ่มขึ้นมากกว่ารัฐมนตรี ถ้าเพิ่มตาม กระทรวงด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นพันธะอันนี้ก็จะผูกพันกับภาษีของประชาชน พรรคประชาธิปัตย์ จึงได้ให้ข้อสังเกตในเรื่องนี้ตลอดมา

อย่างไรก็ตามก็มีความกังวลของพี่น้องประชาชนอยู่บ้าง ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะได้พูดไปแล้วก็ คือสำหรับข้าราชการที่ยังอยู่ในตำแหน่งปัจจุบันนี้ จะถูกปรับไปอย่างไร ในส่วนแรกที่เราจะขอเพิ่ม ก็คือว่า ที่รัฐบาลบอกว่าจะไม่ปรับข้าราชการออกนั้น ที่จริงถึงอยากจะปรับก็ทำไม่ได้ ตาม กฎหมายของเรานั้นจะเอาข้าราชการออกด้วยความผิดไม่ได้เพราะฉะนั้นสิ่งนี้ก็ขอให้พี่น้อง

ข้าราชการได้มั่นใจ อย่างดีที่สุดคือการปรับให้สอดคล้องกับหน่วยงานราชการที่ท่านต้องไปอยู่ใหม่ เท่านั้นเอง"

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 7 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 29 กันยายน 2545

ผู้ร่วมรายการรับเชิญ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

"สวัสดิ์ครับพี่น้องประชาชนที่เคารพรัก ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาสภาผู้แทนราษฎรได้มีการพิจารณาร่างกฎหมายสองฉบับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการ และมีปัญหาอยู่จนบัดนี้ คือ ฉบับที่ 1 ร่างพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 2 ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้ได้ผ่านการรับหลักการ และพิจารณาของทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาแล้วขบวนการขั้นตอนที่นำเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจาก วุฒิสภาได้มีการแก้ไขจึงต้องสอบถามความเห็นจากที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรว่าจะเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไขหรือไม่ ซึ่งถ้าเห็นชอบเรื่องก็จบ กฎหมายนี้ก็จะได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วยหรือเห็นเป็นอย่างอื่นก็ต้องตั้งกรรมาธิการของ 2 สภาเพื่อมาพิจารณาร่วมกัน

สำหรับร่างพระราชบัญญัติฉบับแรกคือร่างพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดินได้เข้าสู่สภา เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2545 และก็ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนไปโดยเรียบร้อย แต่สำหรับร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 กันยายน 2545 มีปัญหาโดยฝ่ายค้านเห็นว่ามีการแก้ไขมาก มีการเพิ่มหน่วยงานขึ้นมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบัญญัติบางมาตราที่ฝ่ายค้านเคยตั้งข้อสังเกตไว้ตั้งแต่ขั้นรับหลักการว่าอาจจะมีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญควรที่จะได้มีการพิจารณาให้รอบครอบ โดยการปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาโดยการตั้งกรรมาธิการร่วมอย่างที่เราเห็นไว้แล้ว

อย่างไรก็ตามในวันที่ 24 กันยายน ดังกล่าวนั้นปรากฏว่าทางฝ่ายรัฐบาลไม่เห็นชอบใน การที่จะให้ตั้งกรรมาธิการร่วม เมื่อลงมติก็แน่นอนฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นเสียงข้างมากก็ชนะโดยไม่ตั้งกรรมาธิการร่วมก็ถือว่ากฎหมายได้ผ่านกระบวนการของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งขั้นตอนต่อไปคือการที่สภาผู้แทนราษฎรจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมเพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป แต่ตาม

กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างกฎหมายดังกล่าวนั้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยนั้น หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้ง 2 สภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่อยู่ของ 2 สภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญก็สามารถที่จะเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และให้ประธานสภาส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า กระบวนการเข้ามาถึงตอนนี้คือทางฝ่ายค้านเห็นว่าร่างที่ผ่านความเห็นชอบนั้นมีข้อความบางตอนที่น่าข้องใจว่าอาจจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจึงได้เสนอยังประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ฟ้องที่เคารพครับกระบวนการหลังจากนั้นได้มีเรื่องที่เป็นปัญหาขึ้นมาหลายเรื่องซึ่งระหว่างนี้ผมได้เชิญให้ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน คือท่านจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ ได้มาแล้วให้พี่น้องฟังถึงปัญหาที่ติดตามมาของเรื่องดังกล่าว ผมขอเชิญท่านจรินทร์ครับ

นายจรินทร์

สวัสดีครับพี่น้องที่เคารพครับ ความจริงในส่วนของฝ่ายค้านก็ต้องถือว่าเราได้ติดตามกฎหมายทั้ง 2 ฉบับที่ท่านผู้นำฝ่ายค้าน ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้กรุณากราบเรียนให้ทราบเมื่อสักครู่มาโดยตลอดเราก็ถือหลักว่าเรื่องอะไรที่เป็นเรื่องที่ต้อง ฝ่ายค้านก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาล แต่ว่าอะไรที่เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องแน่นอนว่าเราก็จะต้องทำหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชน และจะต้องคัดค้านสิ่งที่เราเห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการทั้ง 2 ฉบับที่ว่านี้คือพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนของกฎหมายฉบับแรกเมื่อมีการพิจารณาในสภาครั้งสุดท้ายคือเมื่อวันที่ 23 กันยายนที่ผ่านมา เมื่อฝ่ายค้านเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่มีอะไรที่จำเป็นจะต้องไปท้วงติงเราก็ไม่มีการอภิปรายแล้วก็ให้กฎหมายฉบับนี้ผ่านไปโดยราบรื่นแล้วก็ขณะนี้ก็ได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการความเห็นชอบของรัฐสภาไปเรียบร้อยแล้ว

อันนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าอะไรที่ผ่านด้านเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องเราก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาล แต่สำหรับกฎหมายอีกฉบับหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ก็คือพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม เราเห็นโดยสุจริตว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้อง

ปรับปรุงแก้ไขบางประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประการแรกเราเห็นว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกระทรวงเพิ่มขึ้นจาก 14 กระทรวง เป็น 20 กระทรวงนั้น เป้าหมายที่แท้จริงของกฎหมายฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายของการปฏิรูประบบราชการที่แท้จริง นั่นก็คือว่าแทนที่จะเป็นการทำให้ระบบราชการเล็กกะทัดรัด ประหยัด มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การสนองตอบต่อการแก้ปัญหาของประชาชนที่แท้จริง กลับกลายเป็นว่ากฎหมายฉบับนี้กลายเป็นกฎหมายที่ไปเพิ่มกระทรวง เพิ่มกรมต่าง ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น จากปัจจุบันที่มีอยู่ทั้งหมด 126 กรม กลายเป็นว่ามีเพิ่มขึ้นไปถึง 144 กรม กระทรวงเดิมมี 14 กระทรวงก็กลายเป็นเพิ่มขึ้นไปเป็น 20 กระทรวง

เพราะฉะนั้นเราถึงมองเห็นว่ามันไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูประบบราชการที่แท้จริงที่สุดกลายเป็นกฎหมายที่เพิ่มหน่วยงานเพื่อเพิ่มตำแหน่งทั้งตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการเพิ่มตำแหน่งปลัดกระทรวง เพิ่มตำแหน่งอธิบดี และก็นำไปสู่การตั้งตำแหน่งใหม่ ๆ เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรี เป็นต้น มากกว่าที่จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินหรือระบบราชการเพื่อสนองตอบต่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นประเด็นที่ 1 ที่ทำให้เราคิดว่าควรที่จะได้สู่การตั้งกรรมาธิการร่วมกันของ 2 สภา เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูประบบราชการที่แท้จริงมากขึ้น

ในส่วนประการที่ 2 ก็ดังเช่นที่ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้กรุณากราบเรียนเมื่อสักครู่ก็คือเราเห็นว่ามีอีกประเด็นหนึ่งที่ยังจะต้องปรับปรุงแก้ไขนั่นก็คือว่ามีมาตราอยู่อย่างน้อย 2 มาตราที่เราเห็นว่าอาจจะขัดหรือหมิ่นเหม่ต่อการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งอันนี้ก็ประเด็นสำคัญที่เราคิดว่าจำเป็นที่จะต้องตั้งกรรมาธิการร่วมกันเพื่อไปแก้ไขไม่ให้ 2 มาตราที่ว่านี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญต่อไป มาตราที่ว่านี้ก็คือมาตรา 49 กับมาตรา 50 ของกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ที่ว่านั่น สำหรับมาตรา 49 นั้นเนื้อหาสาระสำคัญก็สรุปได้ว่าเป็นบทกำหนดที่กำหนดให้รัฐบาลสามารถที่จะออกพระราชกฤษฎีกาไปมีผลเป็นการแก้พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ได้ ถ้าหากว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องการโอนอำนาจหน้าที่หรือการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งอันนี้ก็แปลว่าถ้ามาตรา 49 ไปมีผลบังคับใช้ก็จะมีผลให้ต่อไปนี้รัฐบาลสามารถออกพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นแค่เพียงมติคณะรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแต่อย่างใด และไปมีผลในการแก้พระราชบัญญัติที่ออกโดยรัฐสภาต่อไปได้ ซึ่งพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องนั้นมีจำนวนถึง 600 กว่าฉบับด้วยกัน ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องที่พวกเราเป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าเราก็เห็นว่าต่อไปนี่ก็คล้าย ๆ กับทำนองว่ารัฐบาลจะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา 49 ที่ว่านี่ไปออกพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็น

อำนาจของฝ่ายบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียวไปมีผลเป็นการแก้กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาได้ตามอำเภอใจตามใจชอบ ซึ่งเป็นอันนี้ก็เป็นเรื่องที่คล้าย ๆ กับที่เราพูดกันว่าเหมือนกับกรเซ็นเซ็คเปล่าไว้ให้กับฝ่ายบริหารซึ่งไม่น่าจะเป็นเรื่องที่ถูกต้อง

และที่สำคัญไปกว่านั้นการกำหนดเนื้อหาของมาตรา 49 ที่ว่านี่ก็จะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญที่บอกว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญที่ว่าในประการที่ 1 เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 92 ซึ่งเนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้เราถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารสามารถไปออกพระราชกฤษฎีกาแก้พระราชบัญญัติ 600 กว่าฉบับได้โดยไม่ต้องผ่านรัฐสภาดังที่ผมกราบเรียนไปเบื้องต้น ซึ่งจะขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 92 ซึ่งระบุว่าร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาเท่านั้น คำว่าร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำยินยอมของรัฐสภาก็หมายความว่าพระราชกฤษฎีกาที่ว่านั้นเมื่อไปมีผลเป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติก็หมายความว่าต้องตราขึ้นเป็นกฎหมายมีผลได้ก็แต่เมื่อต้องผ่านรัฐสภาเท่านั้น แต่เมื่อเปิดโอกาสให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาไปแก้ไขพระราชบัญญัติก็เท่ากับไม่ได้ผ่านความยินยอมของรัฐสภา ซึ่งจะเป็นเรื่องที่จะขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 92 และที่สำคัญไปอีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าเราก็เห็นว่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 221 นั่นก็คือว่ามาตรา 49 เป็นการเปิดโอกาสให้ออกพระราชกฤษฎีกาไปลบล้างหรือแก้ไขพระราชบัญญัติได้ก็เท่ากับเปิดโอกาสให้ออกพระราชกฤษฎีกาไปมีผลขัดต่อพระราชบัญญัติที่บังคับใช้อยู่ซึ่งมาตรา 221 ระบุว่าการตราพระราชกฤษฎีกาต้องไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นการเปิดโอกาสให้ออกพระราชกฤษฎีกาไปลบล้างแก้ไขพระราชบัญญัติก็เท่ากับเปิดโอกาสให้ออกพระราชกฤษฎีกาขัดต่อพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นตรงนี้เราจึงเห็นว่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 221 ด้วย และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็จะเป็นการขัดต่อหลักของกฎหมาย นั่นก็คือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้อาพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายเล็กไปลบล้างพระราชบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายใหญ่ได้อันนี้ก็เป็นประเด็นที่ทำให้เราคิดว่ามาตรา 49 นั้นจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อไม่ให้เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญดังที่ผมกราบเรียนเมื่อสักครู่นี้

อีกมาตราหนึ่งที่เราคิดว่ามีความสำคัญก็คือมาตรา 50 ซึ่งมาตรา 50 ที่ว่านี่ก็คือได้มีการกำหนดโดยเนื้อหาสรุปว่าเมื่อกระทรวงเก่าได้ถูกยุบไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับนี้ก็กำหนดว่าต่อไปนี้ให้รัฐมนตรีกระทรวงเก่าไปเป็นรัฐมนตรีกระทรวงใหม่ที่ตั้งขึ้นโดยอัตโนมัติจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งรัฐมนตรีใหม่ ซึ่งการที่กำหนดว่าเมื่อกระทรวงเก่ายุบไปให้รัฐมนตรีกระทรวงเก่าไปเป็นรัฐมนตรีกระทรวงใหม่โดยอัตโนมัตินั้นก็แปลว่าจำเป็นต้องให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่โดยไม่จำเป็นต้องมี

พระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมและไม่จำเป็นต้องมีผู้สนองพระบรมราชโองการ ซึ่งอันนี้เราก็เห็นว่าจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญและจะมีผลกระทบต่อพระราชอำนาจ อย่างน้อยที่สุดก็คือว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 247 นั่นก็คือมาตรานี้กำหนดว่าพระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำแต่มาตรา 50 ที่เขียนไว้ก็สรุปความได้ว่าไม่จำเป็นต้องให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าให้พ้นจากตำแหน่ง เพียงแต่ทำให้เป็นพ้นจากตำแหน่งโดยอัตโนมัติซึ่งเราคิดว่าเป็นเรื่องที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 217 และอีกมาตราหนึ่งก็คือมาตรา 201 ที่กำหนดว่าพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 35 คนเป็นคณะรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งก็จะถ้าหากว่ากำหนดให้มาตรา 50 บังคับใช้ก็หมายความว่ากรณีที่ให้รัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีกระทรวงใหม่ไม่ต้องมีพระราชโองการโปรดเกล้านั้นก็จะเป็นการขัดต่อมาตรา 201 ที่กราบเรียนเมื่อสักครู่นี้ก็คือภาพกว้าง ๆ ทั้งหมดที่เราเห็นว่ากฎหมายที่ระบุไว้ในมาตรา 49 กับมาตรา 50 นั้นจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังที่กราบเรียนในรายละเอียดเมื่อสักครู่นี้

เพราะฉะนั้นโดยเหตุผลที่กราบเรียนเราจึงเห็นว่าเมื่อเราเห็นได้ชัดเจนว่ามาตรา 49 กับมาตรา 50 ขัดต่อรัฐธรรมนูญสิ่งที่ฝ่ายค้านสามารถที่จะทำได้ก็คือว่าเราจะต้องทักท้วงและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้เติมกำลังความสามารถ เพื่อให้ฝ่ายบริหารหรือเสียงข้างมากในสภาได้รับฟังข้อเท็จจริง และความคิดเห็นของฝ่ายค้านเพื่อจะได้นำไปสู่การลงมติในการที่จะตั้งกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อปรับบทบัญญัติหรือปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่เราเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้นให้ถูกต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แต่ว่าโดยเหตุที่เมื่อมีการลงมติก็ปรากฏว่าสภาได้ลงมติผ่านกฎหมายฉบับนั้นไปโดยไม่ตั้งกรรมาธิการร่วมทั้งที่เราเห็นว่ายังมี 2 มาตราขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นทางออกของฝ่ายค้านก็มีทางเดียวก็คือว่าเราจะต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามาตรา 49 กับ 50 นั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ในเบื้องต้นก็ได้มีการพิจารณากันเหมือนกันว่า ถ้าได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยอาจจะเกิดความเข้าใจต่อสาธารณะติดตามมา และอาจจะมีความกระทบต่อพรรคว่าพรรคไปกลั่นแกล้งรัฐบาลหรือพยายามขวางการปฏิรูประบบราชการ แต่ในที่สุดเมื่อเราได้ถกเถียงกันในพรรคในส่วนของกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้านเราก็เห็นว่าแม้ฝ่ายค้านและพรรคอาจจะได้รับผลกระทบบ้างถ้าเกิดจากความไม่เข้าใจของประชาชนบางส่วน แต่เพื่อรักษาความถูกต้องเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนในอนาคต และเป็นการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดต่อประเทศโดยรวมในอนาคต ฝ่ายค้านก็จำเป็นต้องทำในสิ่งที่เราเห็นว่าถูกต้องนั่นก็คือการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่ามาตรา 49 กับ 50 นั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินการนั้นรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ระบุไว้ดังเช่นที่ท่านผู้นำฝ่ายค้านได้กราบเรียนไปเบื้องต้นบ้างแล้วว่าพระราชบัญญัติใดที่

รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ซึ่งหลังจากวันที่ 24 เวลา 18.20 กว่านาที่ ถือว่ารัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นขึ้นทูลเกล้าฯ หาก ส.ส.จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของ 2 สภา คือจำนวนไม่น้อยกว่า 70 ท่าน คือ 1 ใน 10 จาก 700 ท่าน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ก็ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยนั้นคือเนื้อหาขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติสำหรับฝ่ายค้านและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญซึ่งระบุไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ซึ่งฝ่ายค้านก็ได้ปฏิบัติให้เป็นตามรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ทุกประการ นั่นก็คือว่าเมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบกฎหมายฉบับดังกล่าวในเวลา 18.20 กว่านาที่ ทันทีที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบฝ่ายค้านก็ได้ยื่นเรื่องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรโดยลงรับที่สภารบรณเวลา 18.30 น. ในนาที่ทันทีที่รัฐสภาได้มีมติซึ่งก็คือว่าได้ปฏิบัติเป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 262 แล้ว เพราะเป็นเวลาหลังจากรัฐสภาให้ความเห็นชอบและก่อนที่สำนักราชเลขาธิการจะนำเรื่องขึ้นก่อนที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำเรื่องขึ้น ทูลเกล้าฯ คือไปลงรับที่สำนักราชเลขาธิการ ซึ่งต่อมาก็ปรากฏเอกสารชัดเจนว่าได้ไปลงรับที่ สำนักราชเลขาธิการเวลา 18.56 น. ขณะที่ฝ่ายค้านได้ยื่นเรื่องเวลา 18.30 น. ซึ่งก็ชัดเจนว่าฝ่ายค้านได้ยื่นเรื่องต่อประธานสภาก่อนที่จะมีการนำขึ้นทูลเกล้าฯ โดยลงรับต่อสำนักราชเลขาธิการ ซึ่งอันนี้ก็ถือว่าฝ่ายค้านได้ปฏิบัติถูกต้องตามรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ทุกประการ ต่อไปสิ่งที่จะต้องดำเนินการก็คือเป็นหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องดำเนินการ 2 ประการก็คือ

ประการที่ 1 ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า และประการที่ 2 ก็คือประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้าเช่นกัน ซึ่งระบุไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ดังกล่าว และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยนายกรัฐมนตรีก็มีหน้าที่จะต้องระงับการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะได้มีคำวินิจฉัยอันนี้ก็คือภารกิจหน้าที่ต่อไปของแต่ละฝ่ายทั้งในส่วนของประธานสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด สำหรับในส่วนของฝ่ายค้านซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนนั้นก็ถือว่าขณะนี้ฝ่ายค้านได้ทำหน้าที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 262 แล้ว แต่ว่าถึงอย่างไรก็ตามปรากฏว่าระหว่างเส้นทางการปฏิบัติก็ได้เกิดข้อไม่ปกติหรือข้อพิรุณขึ้นบางประการ ยกตัวอย่างเช่น ในส่วนของการที่ประธานสภาจะนำเรื่องของ

ฝ่ายค้านส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการนั้นปรากฏว่าใช้เวลาจนกระทั่งล่วงเข้าวันที่ 3 ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็ยังไม่ได้รับเรื่องให้กับศาลรัฐธรรมนูญเพื่อรับไปวินิจฉัย ขณะที่ยุติหมายในส่วนของรัฐสภาที่สภาแจ้งไปยังรัฐบาลหรือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีใช้เวลาหลังจากสภามีมติไม่ถึง 10 นาที ซึ่งอันนี้เป็นข้อพิรุณประการหนึ่งว่าเกิดความผิดปกติอะไรขึ้น

ประการที่ 2 กรณีที่ประธานสภามีหน้าที่ต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญและแจ้งนายกรัฐมนตรีทราบนั้นปรากฏว่าได้มีหนังสือจากรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งนายกรัฐมนตรีทราบในวันรุ่งขึ้นในเวลาใกล้เคียงคือ 11.30 น. แต่ขณะที่หนังสือที่จะต้องส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ชัดเจนว่าจะต้องปฏิบัติทั้ง 2 ประการจนล่วงเข้าวันที่ 3 เหมือนที่ผมกราบเรียนเมื่อสักครู่นี้ก็ยังไม่มีการส่งไปดำเนินการแต่อย่างใดทั้งสิ้นจนเป็นที่มาซึ่งคำวิพากษ์วิจารณ์ว่าอาจจะเป็นเรื่องของความพยายามที่จะรวมหัวหรือสมคบกับระหว่างประธานสภาผู้แทนราษฎรกับรัฐบาลในการเตะถ่วงหนังสือที่จะส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ อันนี้ก็คือปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามก็มีความพยายามจากฝ่ายรัฐบาลเหมือนกันที่กล่าวหาว่าการที่ฝ่ายค้านยื่นศาลรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการเล่นการเมือง เพราะถ้าไม่เล่นการเมืองทำไมจึงเพิ่งมายื่นตอนนี้ ทำไมไม่ยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตั้งแต่ตอนต้น ๆ หรือนานมาแล้ว ประเด็นนี้ก็ต้องขออนุญาตที่จะกราบเรียนทำความเข้าใจเหมือนกันว่า ความจริงฝ่ายค้านก็ได้ตัดท้วงเรื่องนี้มาตั้งแต่การพิจารณาในชั้นตอนวาระแรกของสภาดังเช่นท่านผู้นำฝ่ายค้านได้กราบเรียนไปเมื่อ สักครู แต่เราโดยเหตุที่เราไม่สามารถที่จะส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ เพราะมาตรา 262 ระบุไว้ชัดเจนว่าฝ่ายค้านจะยื่นวินิจฉัยได้ก็ต่อเมื่อรัฐสภาต้องผ่านกฎหมายฉบับดังกล่าวไปแล้ว และก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมจะยื่นเวลาอื่นไม่ได้ เพราะนี่จึงเป็นที่มาที่เราต้องไปยื่นหลังจากวันที่ 24 เวลา 18.20 กว่านาที คือยื่นเวลา 18.30 น. เพราะอันนี้ไม่ใช่เรื่องของการเจตนาเล่นการเมือง แต่เป็นการทำหน้าที่และทำตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องของการเล่นการเมืองเพื่อไม่ให้บังคับใช้กฎหมายได้ทันวันที่ 1 ตุลาคม เพราะคำว่า 1 ตุลาคมนั้นเป็นข้อกำหนดที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเองส่วนตัวของรัฐบาล ซึ่งความจริงก็เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง เพราะการที่รัฐบาลจะไปขีดเส้นว่าพระราชบัญญัตินั้นจะต้องกำหนดใช้วันนี้วันนั้นนั้นก็เท่ากับกำบังคับสถาบันต่าง ๆ ปลาย ๆ ที่จะต้องทำตามรัฐบาลกำหนด หรือสั่งการไว้ไม่ว่าจะเป็นสถาบันสภาผู้แทนราษฎร สถาบันวุฒิสภา หรือแม้แต่สถาบันอื่น ๆ ที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนกระบวนการรัฐธรรมนูญซึ่งเราเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง

อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ต้องขออนุญาตที่จะทำความเข้าใจ และสุดท้ายก็ขอกราบเรียนว่าการที่เรายื่นศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้นก็เหมือนที่เรียนไว้เบื้องต้นว่าเป็นการทำหน้าที่ของเราโดยสุจริตที่

เราเห็นว่ามาตรา 49 กับ 50 นั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญจริง และเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อให้กฎหมายเมื่อบังคับใช้แล้วก็จะไม่เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามมาในการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารครับ

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ผมขอขอบคุณท่าน ส.ส.จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ที่ได้ลำดับเรื่องของร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ให้พี่น้องประชาชนได้รับทราบถึง สาระของบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติในมาตรา 49 และมาตรา 50 ที่เป็นปัญหาและได้กรุณาอธิบายขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญเพื่อส่งประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไป อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความกระจ่างเพิ่มขึ้น ผมขอเรียนชี้แจงเพิ่มเติมบางประเด็นดังต่อไปนี้กรณีที่มีสื่อมวลชน และวุฒิสมาชิกบางท่านกล่าวว่าทำไมฝ่ายค้าน ไม่ดำเนินการทักท้วงเรื่องนี้เสียตั้งแต่ต้น ผมขอเรียนชี้แจงว่าเรื่องนี้ไม่ใช่ฝ่ายค้านเพ็งหยิบยกขึ้นมาตอนนี้ แต่ได้อภิปรายท้วงติงมาตั้งแต่วาระแรกที่กฎหมายนี้เข้าสู่สภา โดยเฉพาะเมื่อกฎหมายผ่านเข้ามาในวาระที่ 2 ท่านรอง หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์คือรอง อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งพรรคส่งให้เป็นกรรมาธิการอยู่ด้วย ก็ได้อภิปรายในวาระที่ 2 นั้นอย่างชัดเจนว่า มาตรา 49 และมาตรา 50 ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีปัญหาที่อาจจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ว่าเนื่องจากรัฐบาลมีเสียงข้างมากก็เมื่อเวลาลงมติก็ชนะไปโดยไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่เป็นข้อสังเกตดังกล่าว ดังนั้นถ้าท่านผู้ใดที่ไม่ได้ติดตามมาตั้งแต่ต้นก็อาจจะไม่ทราบว่า ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่หยิบยกขึ้นมาพูดตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ประเด็นต่อไปที่ผมขอทำความเข้าใจ คือประเด็นที่รัฐบาล โดยเฉพาะท่านนายกรัฐมนตรีพยายามพูดให้เข้าใจว่า การเสนอเรื่องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เป็นการเล่นการเมืองมากเกินไป ผมขอเรียนว่าถ้าฝ่ายค้านจุกจิกทำเรื่องที่ไม่เป็นสาระโดยการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปะปะทุกเรื่องหรือหลายเรื่องก็เป็นเรื่องที่น่าสงสัยดังกล่าว แต่ถ้าย้อนหลังไปนับตั้งแต่เปิดสภามาเกือบ 2 ปี แม้ฝ่ายค้านจะไม่เห็นด้วยกับกฎหมายบางฉบับของรัฐบาล แต่ก็ไม่เคยหยิบยกเรื่องเหล่านั้นมาเป็นประเด็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้เสียเวลา ฉบับนี้เป็นครั้งแรกเป็นฉบับแรก ในสภาชุดปัจจุบันนี้ ซึ่งก็มีเหตุผลทั้งจากฝ่ายนักวิชาการและฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นนักกฎหมายว่า สาระของกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมในมาตรา 49 และ มาตรา 50 นั้น ไม่ว่าจะพิจารณาอย่างไรก็อาจทำให้เกิดข้อสงสัยว่าอาจจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ ส่วนกรณีที่มีการกล่าวว่า เมื่อสมัย

ที่ฝ่ายค้านเป็นรัฐบาลก็เคยทำ ออกพระราชกฤษฎีกา ผมจำได้ว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องการยกกรม ตำรวจขึ้นเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับกรณีนี้

กรณีนั้นมีการออกพระราชกฤษฎีกาก็จริงแต่ไม่ได้ไปแคบพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องดังที่เป็นประเด็นอยู่ในขณะนี้ ผมขอเรียนเพิ่มเติมว่าในสมัยรัฐบาลที่แล้ว เมื่อฝ่ายค้านในขณะนี้ เป็นรัฐบาลอยู่นั้นฝ่ายรัฐบาลในขณะนี้ซึ่งบางส่วนเป็นฝ่ายค้านอยู่ในขณะนั้นได้เคยเสนอเรื่องให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ซึ่งใน ขณะนั้น ที่จำได้คือพระราชบัญญัติทุนวิสาหกิจ ซึ่งเมื่อฝ่ายค้านเข้าชื้อกันเสนอต่อประธานสภา และนำเรื่องส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญ ประธานในขณะนั้นก็ได้เอะอะโวยวาย หรือไปกล่าวหาฝ่าย ค้านว่าเล่นการเมืองมากเกินไป เพราะตระหนักว่าเมื่อเกิดข้อข้องใจสงสัย และเป็นสิทธิที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเข้าชื้อกัน เพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ ซึ่งแม้ต่อมาเรื่อง ดังกล่าวนั้นศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และประธานในขณะนั้นก็ได้ไป กล่าวหาหรือตีเถินฝ่ายค้านในการเสนอเรื่องดังกล่าว จริงอยู่กฎหมายประกาศใช้เข้าไปบ้าง แต่ว่า เมื่อมี ข้อเคลือบแคลงสงสัย การทำให้ข้อเคลือบแคลงสงสัยนั้นหมดไปก็นับว่าเป็นประโยชน์ใน การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวต่อไป

กรณีนี้ก็ไม่แน่ว่าถ้าส่งไปศาลรัฐธรรมนูญแล้วศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยอย่างไร แต่ว่ามี ประเด็นซึ่งทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่าควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยฝ่ายค้านจึงทำหน้าที่ไปตามวิถีทาง ที่กฎหมายเปิดโอกาสให้โดยสุจริตใจ ไม่ใช่เป็นการเล่นการเมืองมากเกินไปอย่างที่ท่านนายก รัฐมนตรีกล่าวและก็ขอกล่าวทุกครั้งที่มีปัญหา

ประเด็นต่อไปที่ผมอยากจะทำคือเรื่องของการปฏิรูประบบราชการ เรื่องนี้ รัฐบาลได้กล่าวว่า ในรอบ 110 ปีไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ผมขอเรียนว่านับตั้งแต่ที่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบของระบบราชการ จากระบบ เวียง วัง คลัง นา หรือจตุสดมภ์ในสมัยนั้นมาเป็นระบบกระทรวง ทบวง กรม นับแต่นั้นมาขณะนี้ 100 กว่าปีได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปโดยลำดับ ในอดีตงานบางอย่าง ยังไม่เกิดขึ้นเช่นงานด้านอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมก็เพิ่งตั้งขึ้นเมื่อประมาณ ห้าหกสิบปี นี้เอง งานบางอย่างมีการตั้งกระทรวงใหม่และก็ยุบไปเมื่อหมดความจำเป็น จึงมีการเพิ่มมีการลด กระทรวงหลายครั้งเมื่อถึงยุคสมัยที่วิทยาศาสตร์เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ก็ได้มีการตั้ง กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น และเมื่อมาถึงวาระหนึ่งงานใช้แรงงานมีความสำคัญมาก

ขึ้น ภาคคนงานแรงงานมีความจำเป็นต้องการดูแลมากขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมขึ้น ซึ่งก็ครบ 10 ปีเมื่อไม่กี่วันมานี้

จะเห็นได้ว่าที่บอกว่าไม่เคยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นก็ไม่ใช่ความจริง ในขณะนี้รัฐบาลกำลังเสนอกฎหมายตั้งกระทรวง ขึ้นมาเป็น 20 กระทรวง ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบกระทรวงเป็น อย่างอื่น เพียงแต่เพิ่มกระทรวงให้มากขึ้น เพราะฉะนั้นก็ถือว่ามีการพัฒนาก้าวหน้ามาโดยลำดับ เพียงแต่เป้าหมายการพัฒนาระบบราชการอยู่ที่จุดมุ่งหมายว่าต้องการอย่างไร ในอดีตที่ผ่านมามุ่ง ไปสู่เป้าหมาย ที่ให้หน่วยงานราชการมีความกะทัดรัดมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพสามารถ บริการหรือทำประโยชน์ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และพยายามที่จะลด รายจ่ายเพื่อนำงบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชนไปใช้เพื่อการลงทุนในการพัฒนาด้านอื่นๆ จึงมีความพยายามมาหลาย 10 ปีแล้ว ที่จะลดกำลังข้าราชการ หรือลดอัตราเพิ่มของข้าราชการ ซึ่งความจริงถ้าพูดไปแล้วก็เพิ่งทำได้ผลในสมัยรัฐบาลที่แล้ว แต่ว่าการเสนอตั้งกระทรวงใหม่ 20 กระทรวงนั้น เราก็ไม่แน่ใจว่าจะหมายถึงการพัฒนาระบบราชการหรือเป็นการเพิ่มข้าราชการหรือไม่ จะ อยากรู้ก็ตามฝ่ายค้านก็สนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะด้วยวิธีใดก็ตามซึ่งก็สามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการตั้งกระทรวงใหม่เพราะ ประสิทธิภาพนั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบตั้งแต่ตัวข้าราชการ เครื่องมือเครื่องมือเครื่องใช้ และ แนวนโยบาย แนวทางปฏิบัติ กฎเกณฑ์ข้อบังคับทั้งหลายซึ่งสามารถทำได้โดยไม่ต้องรอให้มีการตั้ง กระทรวงใหม่ และแม้การตั้งกระทรวงใหม่จะช้าไปบ้าง ก็ไม่ได้ทำให้การปฏิรูปหรือการพัฒนา ระบบราชการชักช้าไปช้าอย่างมากก็คือการที่ว่าจะไปตั้งรัฐมนตรีใหม่ไม่ได้ เท่านั้นเอง การแยก กระทรวงอาจช้าไป แต่งานที่มีอยู่ในขณะนี้ก็ควรจะทำต่อไปจนกว่าเรื่องทั้งหลายจะยุติ เป็นข้อยุติ ของทุกฝ่ายว่าได้มีการดำเนินการไปถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ผมถือโอกาสเรียนเสริมไปจากที่ท่าน จุรินทร์ได้กรุณาอธิบายให้พี่น้องประชาชนได้รับทราบเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อความ เข้าใจที่ดีที่จะทำให้พี่น้องประชาชนได้รับทราบและสามารถวินิจฉัยเรื่องต่างๆได้โดยถูกต้องต่อไป ขอขอบคุณครับ "

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 8 ออกอากาศ วันอาทิตย์ที่ 6 ตุลาคม 2545
ผู้ร่วมรายการรับเชิญ ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ประธานคณะทำงานด้านการศึกษา
และ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์

" เมื่อสัปดาห์ที่แล้วหรือเมื่อวันอาทิตย์ที่ 29 กันยายน 2545 ท่านจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ กับผมได้นำเรื่องร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว มาเล่าให้พี่น้องทั้ง 2 ได้รับทราบถึงลำดับของเหตุการณ์ ในกรณีที่มาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านจำนวน 100 กว่าท่าน ได้ร่วมกันเสนอความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ผ่านเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเรื่อง ก่อนที่รัฐบาลจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามาตรา 49 และมาตรา 50 ของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีข้อความหรือขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

หลังจากที่ได้ยื่นจะเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรไปแล้ว ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน และได้ให้คณะที่ปรึกษากฎหมายแถลงด้วยวาจาผ่านสื่อมวลชนว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะไม่ส่งความเห็นของฝ่ายค้านไปศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยอ้างว่า นายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ซึ่งในความเป็นจริงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้เสนอไปยังสำนักราชเลขาธิการ ภายหลังที่ฝ่ายค้านเสนอความเห็นต่อประธานสภา ผ่านเจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเป็นเช่นนี้จึงได้เกิดเป็นประเด็นปัญหาขึ้นว่า เมื่อฝ่ายค้านได้ดำเนินการเสนอความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้ ตรวจสอบเหตุผลลายลักษณ์อักษรดังกล่าวนั้นเรียบร้อยแล้ว จะยับยั้งไม่ส่งความเห็นของฝ่ายค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 262 ได้หรือไม่ ในระหว่างที่ปัญหาดังกล่าวนี้อยู่ยังไม่ยุติไม่ได้ ต่อมาเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ได้มีประกาศว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลง พระปรมาภิไธย ในร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แล้ว ปัญหาต่างๆ จึงยุติลง โดยฝ่ายค้านเห็นว่าบัดนี้ปัญหาได้ยุติลงแล้ว และฝ่ายค้านได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ ตามรัฐธรรมนูญ และไม่ต้องการที่จะดำเนินการใด ในเรื่องที่ได้เสนอความเห็นไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยอีก อย่างไรก็ตามแม้ปัญหาเรื่องนี้จะยุติไปแล้ว แต่ยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกันทั้งในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง และถ้าเป็นเช่นนี้ก็อาจจะเกิดปัญหาขึ้นอีกในอนาคต

เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ผ่านมา ก็เห็นว่า ไม่ควรปล่อยให้เหตุการณ์นี้ผ่านไปเฉย ๆ แต่ควรจะ
 ได้ใช้กรณีนี้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดสรรปัญหาให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยเห็นว่าในกรณีที่มี
 ภาระกิจใดที่กฎหมายรัฐธรรมนูญ ได้ให้อำนาจหน้าที่ฝ่ายใดไว้ และอำนาจหน้าที่ดังกล่าว
 เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร สถาบันอื่นอยู่ด้วย ก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามภาระกิจดังกล่าว จะต้อง
 ดำเนินการใด ๆ ไปโดยรอบคอบ ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างแท้จริง เชื่อว่าก็จะไม่เกิดปัญหาใด ๆ
 ขึ้น หนึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดไม่ได้ ที่พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัวทรงแก้ปัญหาในครั้งนี้เหมือนหลายๆ ครั้งในอดีตที่ผ่านมา โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุง
 กระทรวง ทบวง กรม ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว และกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ รัฐบาลถือว่าเป็น
 เป็นเครื่องมือในการปฏิรูประบบราชการ ถึงแม้เหตุผลของรัฐบาลกับฝ่ายค้านในบางเรื่อง
 บางประเด็นจะไม่สอดคล้องกันก็ตาม แต่เพื่อให้การดำเนินการเพื่อพัฒนาราชการให้มี
 ประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน วันนี้ผมได้เชิญท่านศาสตราจารย์
 วิจิตร ศรีสอาน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ มาพบ
 กับพี่น้องทั้งหลาย ท่าน ศ.ดร.วิจิตร ได้เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการปฏิรูประบบราชการมา
 นาน แม้ในช่วงที่รัฐบาลนี้เข้ามา ผมก็ยังขอให้ท่านเข้าไปร่วมพิจารณาเพื่อให้เหตุผลให้ข้อเท็จจริงที่
 จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณา ถึงแม้ภายหลังจะปรากฏว่าสิ่งที่ออกมาจะไม่สอดคล้องมกับการ
 ประชุมที่ผ่านมาก็ตาม แต่ว่าเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติประชาชนมีส่วนร่วม และคิดว่าจะเป็น
 ความรู้ เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ข้าราชการทั้งหลาย ผมจึงได้ขอให้ท่านให้ข้อมูลให้ความคิด
 ความเห็น การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ผมขอเชิญท่าน ศ.ดร.วิจิตร ศรี

ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ ผมมีประเด็น
 ข้อคิดเห็นสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการอยู่ 5 ประเด็น 1.ในเรื่องปฏิรูประบบราชการตาม
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
 ในประเด็นแรกที่เราเข้าใจกันว่า การปฏิรูประบบราชการครั้งนี้ เป็นครั้งแรกในรอบ 110 ปีนั้น จริงๆ
 แล้วอาจจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะว่า การปฏิรูประบบราชการนับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ทรง จาก จตุสดมภ์ คือ เวียง วัง คลัง นา มาเป็นกระทรวง
 ทบวง กรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการวางรากฐานการบริหารราชการสมัยใหม่ ในช่วง 110 ปีหลังจากนั้น
 รัฐบาลสมัยต่อมาก็ได้มีการพัฒนาราชการให้ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้าง ระเบียบบริหาร
 ระบบ ข้าราชการ และระบบอุปถัมภ์ เป็นต้น เพียงแต่ว่าในแต่ละครั้งแต่ละยุค แต่ละช่วง ซึ่งมีการ
 ปฏิรูปนั้นอาจจะเน้นการปฏิรูปบางส่วนในระบบที่จำเป็นต้องทำ ครั้งนี้เป็นการที่มีการเปลี่ยนแปลง

ในเรื่องของกระทรวง ทบวง กรม ค่อนข้างจะมาก แต่ว่ามากไปในทางที่เพิ่ม เช่นว่ากระทรวงก่อนที่จะปฏิรูปมี 14 กระทรวง 1 ทบวง ก็เพิ่มขึ้นเป็น 20 กระทรวง กรมก็เพิ่มขึ้นมาประมาณ 30 กรม

เพราะฉะนั้นถ้าจะพูดถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มีอะไรที่เป็นเรื่องที่เราจะเปลี่ยนแปลงมาก ก็จะเป็นเรื่องของราชการในส่วนกลางตรงนี้ ที่นี้มาพูดถึงข้าราชการส่วนกลางก็ต้องเข้าใจตรงกันอีกว่า การปฏิรูประบบราชการครั้งนี้เน้นเฉพาะราชการส่วนกลางเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ราชการนั้นมี 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น อันที่จริงเรื่องของการปฏิรูประบบราชการนี้ แม้แต่ รัฐบาลที่แล้ว ก็ทำได้มาก โดยเฉพาะการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้แต่เรื่องการศึกษา เช่นปรับโครงสร้างของกระทรวงการศึกษาเสีย ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ถือว่าการปฏิรูปราชการเช่นเดียวกัน รวมทั้งได้มีการวางรากฐานในการจะปฏิรูปราชการทั้ง 3 ส่วน ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น เมื่อมาถึงรัฐบาลปัจจุบันก็จับเอาเรื่องทำต่อเนื่องมาในส่วนที่เป็นราชการส่วนกลาง แต่ว่าแนวทางอาจจะแตกต่างกันไป อันนี้ที่สุดแต่ความเหมาะสมในการพิจารณา นอกจากจะเน้นเฉพาะส่วนกลางแล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่ง

ถ้าท่านเข้าใจกันแล้วก็จะทำให้การนำเอาโครงสร้างใหม่ ไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้นก็คือว่า ในการปฏิรูปคราวนี้ไม่ได้มีการวิเคราะห์ เจาะลึกกันจริง ๆ ว่าการจัดหน่วยราชการที่จะเรียกว่าหน่วยงานภาครัฐจริง ๆ แล้วจัดได้หลายแบบจะเป็นแบบในส่วนราชการก็ได้ เป็นแบบรัฐวิสาหกิจก็ได้ แล้วแต่ลักษณะของกิจการและวัตถุประสงค์ของกิจการ และสมัยรัฐบาลที่แล้วก็ยังมีรูปแบบใหม่ขึ้นมาอีก ก็คือให้จัดได้ในรูปหน่วยงาน ที่นี้ถ้ามากกว่าการปฏิรูปราชการไปเน้นแต่เฉพาะอำนาจหน้าที่ในส่วนราชการ โดยไม่ได้ดูส่วนใดที่จะไปให้หน่วยที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือที่เป็นองค์การมหาชน ซึ่งก็ถือว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐ ก็อาจจะทำให้มาเน้นการเป็นส่วนราชการมากกว่าทุกครั้งที่มีการปฏิรูประบบราชการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็คงจะสรุปได้ว่าการปฏิรูประบบราชการครั้งนี้ยังไม่ใช่เป็นการปฏิรูปทั้งระบบและครบกระบวนการ เพราะข้อพิจารณาสำคัญในส่วนที่องค์ความเห็นประกอบ ยังไม่ได้มีการพิจารณาอย่างเต็มที่

ประเด็นที่ 3 การเพิ่มกระทรวง ทบวง กรม เป็นเหตุให้จะทำให้มีการเพิ่มหน่วยราชการในกรม และส่วนภูมิภาคเป็นตัวตาม สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือส่วนที่ตัวตั้งกระทรวง กับกรม จำนวนเพิ่มขึ้น และในที่สุดผลพวกก็คือกรมเหล่านั้นก็จะมีส่วนราชการเพิ่มขึ้น และก็จะมีส่วนระดับภูมิภาคเพิ่มขึ้นหรือไม่ และถ้าเพิ่มขึ้นเป็นตัวตามไปอีก สิ่งที่จะเกิดขึ้นเป็นลูกโซ่ และเป็นผลพวง ก็คือเพิ่มทั้ง หน่วยงาน ทั้งคน ถ้าเป็นเช่นนั้น ฐานงบประมาณจะเพิ่มขึ้น ที่บอกว่าไม่เพิ่มคงไม่จริงแล้ว เพราะเริ่มต้นจากการที่กระทรวงเพิ่ม 6 กระทรวง และจากการที่มีกรมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 30 กรม

ที่นี้ก็ชัดเจนว่ารัฐบาลต้องตั้งงบกลาง 1,500 ล้านบาทเพื่อไปใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายของกระทรวงที่เพิ่มขึ้น 6 กระทรวง และกรมอีกประมาณ 30กรม

อันนี้เป็นจุดเริ่มต้น มันจะหยุดอยู่แค่นี้หรือว่าจะมีผลพวงที่น่าวิตก เพราะเป็นเรื่องที่ต้องติดตามดูกันต่อไป เพราะหากมีการปฏิรูปแล้ว การปฏิรูบนั่นกลับทำให้หน่วยงานใหญ่โตอู้ยอ้ายใช้จ่ายมากขึ้น ในที่สุดก็ยากที่จะดูแลแก้ไข เพราะปัญหาที่เราเผชิญปัญหาหนึ่งในขณะนี้คืองบประมาณค่าใช้จ่าย ที่เป็นงบประมาณสำหรับในส่วนราชการการเพิ่มมา 70 % แล้วครับ เพราะฉะนั้นงบที่จะเหลือไปทำที่เรียกว่างบพัฒนานั้น ก็จะเหลือน้อยลงแล้วจริง รัฐบาลที่แล้วก็พยายามที่จะให้ ค่าใช้จ่าย ในส่วนที่กับระบบราชการไม่เพิ่ม เช่นว่าทำไม่ถึงพยายามที่จะไม่เพิ่มจำนวนข้าราชการ และถ้าทำให้ลดลงได้โดยไม่กระทบต่อประสิทธิภาพก็พยายามหรือมีความพยายามที่จะไม่เพิ่มหน่วยงาน หรือเปลี่ยนไปสู่หน่วยงานประเภทอื่นเช่นองค์การมหาชน ในบางกิจการเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพ อย่างนี้เป็นต้น ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญต้องมติดูและเชื่อว่ารัฐบาลเอง ก็จะต้องดูแลตรงนี้โดยมีเรื่องที่เป็นประเด็นที่ 4 ตามมาคือจะต้องมีมาตรการที่เคร่งครัดจริงในการไม่เพิ่มหน่วยราชการ ไม่เพิ่มข้าราชการทั้งระยะเปลี่ยนผ่าน ทั้งระยะยาว

และที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ผมวิตกว่าถ้าเกิดความรู้สึกที่ว่าบัดนี้การเปลี่ยนแปลงการปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม ได้เริ่มแล้วเข้าที่แล้ว แล้วก็สมมุติว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้องและเป็นที่น่าพอใจแล้ว แล้วก็อันตรายครับ เรื่องของการปฏิรูประบบราชการนั้นต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงกระทรวง ทบวง กรมออกมาแล้ว ก็ต้องมีการประเมิน ทบทวนอย่างต่อเนื่อง ถ้าพบว่าไม่เหมาะก็ต้องมีการดูแลแก้ไข โดยมีเป้าหมายที่ดำเนินไว้ในเรื่องที่ว่าทำอย่างไรถึงจะทำให้ราชการลดลง กะทัดรัด ถ้าตรงนี้ทำไม่ได้ก็จะสวนทางกับเป้าหมาย

ท้ายที่สุดเป็นประเด็นสำคัญมากก็คือเรื่องของการปฏิรูประบบราชการ จะไม่ประสบความสำเร็จไม่ว่าจะคิดออกแบบได้ดีแค่ไหนก็ตาม ถ้าข้าราชการซึ่งเป็นกำลังสำคัญ ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปไปสู่การปฏิบัติ เพราะฉะนั้นการที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาข้าราชการให้เพิ่มขีดความสามารถจะต้องทุ่มเท เพราะถ้าเราไม่เพิ่มคน เราต้องเพิ่มคุณภาพคน ในขณะเดียวกันสิ่งที่ ข้าราชการห่วงไหว แล้วก็อาจจะมีผลกระทบในช่วงรัฐบาลนี้ที่ทำให้ราชการห่วงไหวก็มีการแต่งตั้งโยกย้าย การจัดเข้าสู่ระบบงานใหม่ ต้องยึดระบบคุณธรรมให้ได้ มิฉะนั้นขวัญกำลังใจที่ดีของ ข้าราชการจะเสีย และถ้าสิ่งที่เกิดการกระทบและมทำให้ราชการเองมีความห่วงไหวก็จะทำให้การปฏิรูปเดินหน้าไปสู่เป้าหมายได้โดยยาก

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ขอบคุณท่าน ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน มากครับ พี่น้องที่เคารพครับ ผมคิดว่าสิ่งที่ท่านได้ให้ข้อสังเกตเชื่อว่าจะเป็นความรู้และผมเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ให้พี่น้องประชาชน ชำราชากร ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายใหม่ออกมา ในฐานะของฝ่ายค้าน และเป็นสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติ ก็ขอทำหน้าที่ติดตาม สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชน เราก็จะพยายามส่งเสริมสนับสนุน หรือติตติงคัดค้าน ในกรณี que เห็นว่าประโยชน์ของพี่น้องประชาชนจะเสียไป หรือบ้านเมืองไม่อยู่ในกฎเกณฑ์กติกาที่ควรจะเป็นอย่างที่เราได้ปฏิบัติหน้าที่ของเราที่ผ่านมา"

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 9 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 8 กันยายน 2545

โดยนายชวน หลีกภัย

"พี่น้องที่เคารพครับ เรื่องที่สองที่จะนำมาเรียนพี่น้องในวันนี้ ความจริงเป็นเรื่องที่คิดว่าจะยุติไปแล้วคือเรื่องร่าง พ.ร.บ.ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งผมได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมารายงานให้ทราบมาโดยลำดับตลอดระยะเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา บัดนี้ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติ ดังนั้นความเห็นเกี่ยวกับการให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ที่ฝ่ายค้านได้เสนอไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น เราได้ถือว่าได้ยุติลงและจะไม่ดำเนินการใดๆต่อความเห็นที่เสนอไปในครั้งที่ผ่านมามีอีก"

ถ้าท่านเข้าใจกันแล้วก็จะทำให้การนำเอาโครงสร้างใหม่ ไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้นก็คือว่า ในการปฏิรูปคราวนี้ไม่ได้มีการวิเคราะห์ เจาะลึกกันจริง ๆ ว่าการจัดหน่วยราชการที่จะเรียกว่าหน่วยงานภาครัฐจริง ๆ แล้วจัดได้หลายแบบจะเป็นแบบในส่วนราชการก็ได้ เป็นแบบรัฐวิสาหกิจก็ได้ แล้วแต่ลักษณะของกิจการและวัตถุประสงค์ของกิจการ และสมัยรัฐบาลที่แล้วก็ยังมีรูปแบบใหม่ขึ้นมาอีก ก็คือให้จัดได้ในรูปหน่วยงาน ที่นี้ถ้ามากกว่าการปฏิรูปราชการไปเน้นแต่เฉพาะอำนาจหน้าที่ในส่วนราชการ โดยไม่ได้ดูส่วนใดที่จะไปให้หน่วยที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือที่เป็นองค์การมหาชน ซึ่งก็ถือว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐ ก็อาจจะทำให้มาเน้นการเป็นส่วนราชการมากกว่าทุกครั้งที่มีการปฏิรูประบบราชการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะสรุปได้ว่าการปฏิรูประบบราชการครั้งนี้ยังไม่ใช่เป็นการปฏิรูปทั้งระบบและครบกระบวนการ เพราะข้อพิจารณาสำคัญในส่วนที่องค์ความเห็นประกอบ ยังไม่ได้มีการพิจารณาอย่างเต็มที่

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ที่ผ่านมา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แจ้งเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการมายังฝ่ายค้านว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจเสนอความเห็นของฝ่ายค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ เพราะไม่เป็นไปตามเงื่อนไขตามมาตรา 262 (1) ของรัฐธรรมนูญ คือนายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

ฝ่ายค้านได้ทำหนังสือตอบยืนยันไปยังท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ว่า ฝ่ายค้านได้ดำเนินการส่งความเห็นและเหตุผลไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ครบถ้วนถูกต้องตามเงื่อนไขทุกประการแล้ว และการเสนอความเห็นของฝ่ายค้านให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้นได้กระทำไปในโอกาสแรก ไม่เพียงก่อนนายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยเท่านั้น แต่ฝ่ายค้านยังได้ส่งความเห็นเป็นหนังสือถึงสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่รัฐสภาจะส่งมติของสภาผู้แทนราษฎรไปยังสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีด้วยซ้ำไป และฝ่ายค้านเห็นว่าเมื่อฝ่ายค้านได้ปฏิบัติไปตามรัฐธรรมนูญคือมีเหตุผลและมีผู้เข้าชื่อครบถ้วน ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็ไม่มีสิทธิที่จะยับยั้งไม่ส่งความเห็นของฝ่ายค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ต่อมาประธานสภาจะทราบว่ารัฐบาลได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่าง พ.ร.บ.แล้วก็ตาม

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ประธานสภาผู้แทนราษฎรในฐานะประธานรัฐสภา ได้ออกระเบียบชื่อวาระระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา พ.ศ.2545 โดยอ้างว่าเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วให้กับนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงออกระเบียบรัฐสภาดังกล่าว ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 6 ข้อ ในข้อที่ 4 ระบุว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบความถูกต้องของร่างพระราชบัญญัตินั้นให้ตรงตามมติของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและรัฐสภา ซึ่งความจริงข้อนี้ไม่มีประโยชน์ใดๆเลย เพราะว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สภาที่จะต้องตรวจสอบก่อนส่งเอกสารไปอยู่แล้ว ระเบียบนี้จะมีหรือไม่มีก็เป็นเจ้าหน้าที่อยู่แล้ว และถ้าไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องก็ถือว่าเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนระเบียบในข้อที่ 5 ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาขึ้นมาใหม่ ก็คือระเบียบที่เขียนว่าเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาใช้สิทธิในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา แล้วตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 262 (1) และ (2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ต่อเมื่อเวลา 3 วันได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

ระเบียบในเรื่องนี้ด้วยความเคารพต่อดุลยพินิจของท่านประธานรัฐสภา ฝ่ายค้านเห็นว่าไม่มีความจำเป็นใดๆเลย ที่จะออกระเบียบนี้ เพราะรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ไม่ได้มีปัญหาที่จะต้องตีความ เนื่องจากกฎหมายมาตรานี้ชัดเจนตามเจตนารมณ์และตามลายลักษณ์อักษรอยู่แล้วว่าขั้นตอนกระบวนการแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการไปอย่างไร เพียงแต่แต่ละฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา 262 ก็จะมีผลใช้บังคับโดยสมบูรณ์สอดคล้องกับหลักการการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีการถ่วงดุลย์กันในระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งฝ่ายค้านถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

นอกจากนั้น ฝ่ายค้านเห็นว่าระเบียบที่ท่านประธานรัฐสภาได้ออกไปนี้ จะเป็นการสร้างปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา เพราะโดยปกติแล้วร่างพระราชบัญญัติใดๆที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว รัฐสภาก็จะส่งกฎหมายดังกล่าวไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทันที เพราะกฎหมายเป็นเครื่องมือใช้ในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ไม่มีเหตุผลอะไรที่จะต้องรื้อหรือรอเวลา เมื่อเสร็จก็ต้องส่งไปทันทีไม่ต้องรอเวลา 3 วันให้ผ่านพ้นไปก่อนตามระเบียบที่ออกมาใหม่นี้ ประกอบกับปกติโดยทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ดี ถ้าไม่มีเหตุผลพิเศษจริงๆ ว่าร่างกฎหมายที่ออกมานั้นจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่เขาก็จะไม่ส่งร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบนั้นๆให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังจะเห็นได้ว่าแม้สภานี้จะประชุมกันมาแล้วเกือบ 2 ปี และมีกฎหมายออกมาเป็นจำนวนมากแล้ว แต่ก็ยังไม่เคยมีกฎหมายฉบับใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ดี ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

เพ็งมีร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฉบับนี้เพียงฉบับเดียว ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าอาจจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ จึงได้ขอส่งไปให้ศาล

รัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลร่วมกันหลีกเลี่ยงไม่ส่งไปตามข้อเสนอของฝ่ายค้าน

ฝ่ายค้านจึงขอเรียนสรุปว่าระเบียบที่สภาผู้แทนราษฎรออกมาครั้งนี้ นอกจากไม่มีความจำเป็นใดๆแล้วยังเห็นว่าจะมีปัญหามากกว่าแก้ปัญหา และเห็นว่าหากประธานสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลได้ปฏิบัติไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นก็จะไม่เกิดขึ้น

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมที่ผ่านมา ไม่ได้เกิดจากความบกพร่องผิดพลาด แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการจงใจ ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์ใดๆที่จะออกระเบียบมาเพื่อมาแก้ปัญหา เพราะปัญหาไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวบทกฎหมาย แต่เกิดขึ้นจากผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายได้ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผมหวังว่าการนำเรื่องนี้มากราบเรียนพี่น้องประชาชนครั้งนี้ น่าจะเป็นครั้งสุดท้ายหวังว่าสภาจะไม่เกิดเหตุการณ์ใดๆที่เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา 262 อีก"

สำหรับในรายการนายกฯทักษิณคุยกับประชาชน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรจะกล่าวถึงแนวความคิดในการปฏิรูปราชการ และเล่าถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานในแต่ละสัปดาห์

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 7 กันยายน 2545

"ในการประชุมคณะรัฐมนตรีได้เน้นย้ำในเรื่องการปฏิรูประบบราชการซึ่งใกล้เข้ามาแล้วทุกฝ่ายต้องเตรียมตัวกันอย่างเต็มที่ ต้องยอมรับกันว่าวันที่ 1 ตุลาคมเป็นต้นไป ข้าราชการรัฐมนตรี รัฐบาลทุกคนงานหนักครับ งานหนักจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมนั้นอีกกรอบหนึ่งซึ่งหนักกว่าเดิมในปีกว่าๆ ที่ผ่านมา พวกเราพร้อมที่จะรับงานหนักครับ ขอให้ประเทศไทยดีขึ้นคนไทยมีความสุขขึ้นเราจะทำอย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้น ท่านไม่ต้องห่วงนักในส่วนนี้ครับ"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 21 กันยายน 2545

"ผมขอขอบคุณวุฒิสภาซึ่งได้ใช้เวลาหลายชั่วโมงหลายวัน โดยเฉพาะกรรมการฯ เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ปฏิรูประบบราชการที่เรียบร้อย ข้อเสนอหลายข้อข้อเปลี่ยนแปลงหลายข้อเป็นประโยชน์ ต้องขอขอบคุณทางวุฒิสภาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการฯ ที่ได้ทุ่มเทเหน็ดเหนื่อยและมีส่วนช่วยอย่างยิ่งต่อการปฏิรูประบบราชการครั้งสำคัญครั้งประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ผมขอขอบคุณไว้ที่นี่ด้วยครับ "

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 28 กันยายน 2545

"ขอกราบเรียนพี่น้องประชาชนสั้น ๆ ว่าขณะนี้พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการทั้งสอง ฉบับคือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ขณะนี้อยู่ในพระราชอำนาจซึ่งถวายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อยู่ในพระราชอำนาจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงใช้พระราชวินิจฉัย ถือว่ารัฐบาลได้ทำหน้าที่ครบถ้วนแล้ว ถือว่าเป็นพระราชอำนาจซึ่งต้องไม่ทำอะไรที่กระทบพระราชอำนาจ เพราะอยู่ที่พระราชวินิจฉัยของพระองค์ท่าน กราบเรียนพี่น้องประชาชนแค่นี้ครับ ถ้าพระราชทานกลับมาอย่างไร รัฐบาลก็ต้องทำตามอย่างนั้นจากที่ได้มีพระราชวินิจฉัยแล้ว"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 5 ตุลาคม 2545

"ผมขอถือโอกาสวันเสาร์นี้เล่าให้พี่น้องประชาชนฟังเรื่องการปฏิรูประบบราชการและเรื่อง การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีในชุดที่จะต้องเริ่มทำงานกันตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป พี่น้องครับบัดนี้เป็นที่น่าปลื้มใจของคนไทยทั้งประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับคือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งจะเป็นพระราชบัญญัติหลักสองพระราชบัญญัติที่จะใช้ในการปรับโครงสร้างของระบบราชการใหม่ซึ่งนำไปสู่ระบบการปฏิรูปราชการ กฎหมายทั้ง

สองฉบับหรือโครงสร้างใหม่ที่เกิดกระทรวง 20 กระทรวงนั้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการปฏิรูประบบราชการเท่านั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานกลับคืนมาและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เลขสวดยด้วยนะครึบ จังหะพอดิเลยเลขนี้ไม่ได้ไปตั้งกระโดดหรืออะไรไว้มาถึงตรงนั้นพอดิคือ ฉบับกฎฎีกาเล่ม 119 ตอนที่ 99 ก วันที่ 2 ตุลาคม 2545 และมีผลบังคับใช้วันที่ 3 ตุลาคม 2545 นับว่าเป็นความพอเหมาะพอเจาะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงสถาปนากระทรวงให้เป็นการบริหารสมัยใหม่แบบตะวันตกขึ้นเป็นครั้งแรก 12 กระทรวงเมื่อ 110 ปีที่แล้ว และทรงเป็นสมเด็จพระบรมอัยการิราชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานกฎหมายฉบับนี้มา เป็นการปฏิรูปเข้าสู่ยุคสมัยใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นการปรับโครงสร้างโดยใช้ทฤษฎีการจัดองค์กรแบบใหม่ จากที่เดิมทีเดียวจัดแบ่งเป็นหน้าที่ใครหน้าที่มันหน้าที่เรื่องนี้ ๆ โดยเฉพาะ แต่เดี๋ยวนี้อัดเป็นกลุ่มภารกิจแทน หมายความว่าเอากรม กองกระทรวง งานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเดียวกันมารวมเป็นกลุ่มเดียวกันและอยู่ในกระทรวงเดียวกัน บางกระทรวงมีกลุ่มภารกิจเดียว บางกระทรวงมี 2-3 กลุ่มภารกิจ แล้วแต่กระทรวงใหญ่ กระทรวงเล็ก ถึงแม้จะมีกระทรวงมาก รัฐมนตรีเท่าเดิมจำนวนข้าราชการเท่าเดิม เพียงแต่อาจปรับเรียกชื่อตำแหน่งเปลี่ยนไปบ้าง แต่ในที่สุดแล้วจะนำไปสู่การลดจำนวนข้าราชการในอนาคต แต่ไม่ใช่ทำให้ข้าราชการออกจากราชการก่อนกำหนด แต่เป็นลักษณะของการที่เราไม่แต่งตั้งเพิ่มกรณีเกษียณอายุจะทำให้กระชับขึ้นไปเรื่อย ๆ และจะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้แล้วยังทำให้ระบบราชการมีการมองปัญหาบูรณาการมากขึ้น จะทำให้ความคล่องตัวการบริการประชาชนดีขึ้น แล้วมีระบบเจ้าภาพ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องมีเหมือนสัญญาว่าต้องการงบประมาณขนาดนี้ไปแล้วจะมีผลสำเร็จอะไรบ้าง ต้องมีผลสำเร็จของงานชัดเจน ทุกฝ่ายจะถูกระบบตรวจสอบมีเจ้าภาพผู้รับผิดชอบการบริหารงานจะมุ่งสู่เป้าหมายมากขึ้น เป้าหมายในที่นี้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ฉะนั้น จะมีทิศทางมีพลังในการขับเคลื่อนไม่ใช่ทำแบบเข้าซามเย็นซามไปเรื่อย ๆ ซึ่งไม่ได้ประโยชน์อะไรและสูญเสีย ที่นี้ทั้งราชการทั้งการเมืองจะต้องถูกบังคับว่าต่อไปนี้จะต้องทำงานโดยมีเป้าหมายมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนก็จะทำให้งานถูกมองแบบบูรณาการและมีการเปิดเผย ชัดเจนถึงขั้นตอนการทำงาน เมื่อขั้นตอนชัดเจนว่าขั้นตอนคืออย่างนี้ ระเบียบปฏิบัติเป็นอย่างนี้เปิดเผยมากขึ้น ก็จะทำให้ลดการทุจริตคอร์รัปชันได้มากขึ้น การบริการประชาชนจะชัดเจน ประชาชนจะรู้ว่าการติดต่อราชการจากจุดนี้ไปจุดนี้ควรจะใช้เวลานานเท่าไร และเราจะพัฒนาให้เวลาในการบริการให้สั้นลงเรื่อย ๆ เพื่อจะได้เกิดความคล่องตัวต่อภาคประชาชนและภาคผู้ใช้บริการมากขึ้น และในที่สุดจะนำไปสู่การปรับวัฒนธรรมการทำงานของระบบราชการ ปรับระเบียบ แกไขระเบียบต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อจะให้มีมีความคล่องตัวขึ้น อันนี้จะพยายามทำกันให้ดีที่สุด แต่ต้องเรียนว่าเป็นลักษณะของการ

บริหารไปเรียนรู้ไปปรับปรุงไป เป็นลักษณะของการทำงานอย่างนั้น ไม่ใช่รอเรียนรู้ก่อนแล้วค่อยบริหาร หรือบริการก่อนแล้วค่อยเรียนรู้ คือทุกอย่างจะถูกทำไปพร้อม ๆ กัน เรียนพี่น้องประชาชนว่ารัฐบาลมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงปฏิรูประบบราชการ แล้วจะต้องทำอย่างเต็มที่เดินหน้าเต็มตัวทุก ๆ ฝ่าย หัวข้ออย่างยิ่งว่าข้าราชการซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ ขับเคลื่อนประเทศ และรับใช้ประชาชนนั้น เราจะร่วมมือกันร่วมใจกัน ภาคการเมือง ภาคข้าราชการจะช่วยกันเต็มที่ แต่หวังว่าพี่น้องประชาชนผู้ใช้บริการจะเข้าใจว่าขณะนี้เรากำลังปรับเปลี่ยนระบบ อาจจะมีการขลุกขลักบ้างเบื้องต้นแต่จะพยายามให้ไม่ขลุกขลักกันมาก และจะไม่ให้ขลุกขลักมาก แต่หลังจากระบบเข้าที่แล้ว พี่น้องประชาชนคือผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการปฏิรูประบบราชการคราวนี้นะครับ"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 12 ตุลาคม 2545

"เรื่องแรกคงเป็นเรื่องที่หลังจากรัฐบาลได้เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณตนต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา วันอังคารที่ผ่านมาซึ่งเป็นอังคารแรกของการทำงานและมีการแบ่งงานมอบหมายงาน ผมขอเล่าให้ฟังว่าในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งแรกของคณะรัฐมนตรีชุดใหม่นี้ ผมได้ขอให้ทุกคนได้ยึดแนวทางตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานในวันที่คณะรัฐมนตรีไปเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณกัน เน้นหนักให้ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดรัฐธรรมนูญและทำงานต้องให้สอดคล้องกันถึงแม้ว่าการจัดกระทรวง ทบวง กรมตามการจัดองค์การแบบใหม่ยังจะต้องมีการทำงานร่วมกันข้ามกระทรวงอยู่ดี เพราะฉะนั้น การทำงานที่สอดคล้องกันของรัฐมนตรีจึงเป็นหัวใจของความสำเร็จ ซึ่งทรงพระราชแนวพระราชดำรัสให้มาปฏิบัติกัน ผมได้ย้ำให้ทุกคนต้องยึดถือกระแสพระราชดำรัสรับใส่เกล้าฯ ไว้ นะครับ"

ในการประชุมได้มีการแบ่งงานรองนายกรัฐมนตรี 6 คน เป็นการแบ่งงานเรียกว่าเป็นครั้งแรกของรัฐบาลไทยที่ได้มีการแบ่งงานใน 2 มิติ มิติที่หนึ่งแบ่งตามงานกระทรวง รับผิดชอบกระทรวงต่าง ๆ และอีกมิติหนึ่งคือรับพื้นที่ของประเทศไทยไปดูแลให้หมด เพื่อที่จะมีเจ้าภาพในการดูแลทุก ๆ ด้าน ถือว่าเป็นครั้งแรก หลายคนออกมาวิจารณ์ด้วยความไม่เข้าใจ อันนี้ก็เข้าใจได้ว่าเป็นครั้งแรกที่มีการแบ่งงาน แบบนี้ ผมได้มอบให้พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง สายงานกระทรวงกลาโหม มหาดไทย ยุติธรรม สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้ดูพื้นที่เขตตรวจราชการ 3 เขตคือเขตทางใต้ตอนล่างเหนือตอนบนและอีสาน ท่านจะรับผิดชอบมากหน่อย และท่านที่สองคือรองนายกรัฐมนตรีสุวิทย์ คุณกิตติ รับผิดชอบงานด้านชนบท สายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วิทยาศาสตร์ฯ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ราชบัณฑิตยสถาน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดูแลพื้นที่เขตตรวจราชการ 2 เขต รองนายกรัฐมนตรีจาตุรนต์ ฉายแสง รับผิดชอบงานด้านสังคม สายงานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วัฒนธรรม ศึกษาธิการ สาธารณสุข ทบวง สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ดูแลพื้นที่เขตตรวจราชการ 2 เขต รองนายกรัฐมนตรีกร ทักษะรังสี รับผิดชอบงานด้านต่างประเทศ สายงานกระทรวงการต่างประเทศ การท่องเที่ยวและกีฬา แรงงาน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ดูแลพื้นที่เขตตรวจราชการคือกรุงเทพมหานครและภาคใต้ตอนบน คุณกรต้องรับผิดชอบพื้นที่กรุงเทพฯ เพราะต้องเดินทางต่างประเทศบ่อยคือส่วนที่มีข้าราชการทำงานในต่างประเทศ คุณกรจะต้อง ไปคอยตรวจตราให้กำลังใจไปติดตามประเมินผลแทนผมทั้งหมด รองนายกรัฐมนตรีพรหมมินทร์ เลิศสุริย์เดช รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจ กระทรวงที่เป็นเศรษฐกิจทั้งหมด ดูแลพื้นที่เขตตรวจราชการ 2 เขต รองนายกรัฐมนตรีวิษณุ เครืองาม รับผิดชอบงานด้านปฏิรูป การดูแลไกลของ ภาครัฐทั้งหลาย และส่วนราชการที่ขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีเกือบทั้งหมด ดูแลพื้นที่เขตตรวจราชการ 2 เขต คือเป็นการมอบหมายหน้าที่ใน 2 ด้าน ส่วนผมเน้นงานที่มีอยู่ผมได้กระจายงานไปให้รองนายกรัฐมนตรีรับหมด ผมก็เหลืองานที่เกี่ยวข้องกับสำนักพระราชวังเท่านั้น นอกนั้นจะเป็นหน้าที่ของผม หน้าที่ใหม่คือคอยดูเรื่องวิสัยทัศน์ของประเทศไทยและเปลี่ยนวิสัยทัศน์นั้นเป็นยุทธศาสตร์ผลักดันยุทธศาสตร์ให้สำเร็จและคอยสนับสนุนและให้กำลังใจคนทำงาน ประสานชี้แนะ ติดตามการทำงานบ้าง ทั้งนี้เพื่อทำทุกอย่างเพื่อให้เกิดสวัสดิภาพเกิดความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน และเพื่อให้ประเทศก้าวหน้าและทันโลก หมายความว่าผมคงต้องเดินทางไป ต่างประเทศ ไปเดินยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศด้วย และที่สำคัญสุดท้ายคือเพื่อไม่ให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงหนักพระทัย เพราะทรงทำงานหนักมามากแล้ว เพราะฉะนั้น รัฐบาลจะต้องทำงานทุกอย่างที่เป็นภาระ รัฐบาลจะต้องรับมาให้หมด เพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ไม่ทรงหนักพระทัยกับสิ่งที่ทรงห่วงใยพสกนิกรมาโดยตลอด ผมเองจะมีงานชิ้นแ่่วันหนึ่งลดเหลือประมาณ 15 นาทีน่าจะหมด นอกนั้นจะเป็นเรื่องของการประชุมผลักดันกลไกให้ทำงานคอยให้กำลังใจส่วนราชการต่าง ๆ คอยเป็นที่เล็งรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ผมจะประชุมหัวหน้าส่วนราชการและคณะรัฐมนตรีทั้งหมดในวันที่ 22 ตุลาคม ตอนบ่ายอีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะให้เข้าใจเรื่องของหลักในการจัดองค์การแผนใหม่ คือจัดกระทรวง ทบวง กรมแผนใหม่ทั้งหมด และพยายามที่จะให้เข้าใจวัฒนธรรมในการทำงานหลังจากการปฏิรูประบบราชการแล้วต้องทำงานอย่างไร และให้เข้าใจบทบาทของรองนายกรัฐมนตรี ข้าราชการแต่ละ

ส่วน แล้วเข้าใจที่สำคัญคือปรัชญาในการจัดตั้งกระทรวงใหม่ว่าตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร กระทรวงเก่าที่ปรับเปลี่ยนเพื่ออะไร ต้องอธิบายให้เขาฟังเพื่อที่ทุกกระทรวงจะได้มีวิสัยทัศน์ของกระทรวงที่ชัดเจนในการทำงาน มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนของกระทรวงในการทำงาน เพื่อผลักดันนโยบายของรัฐบาล เพื่อผลักดันสิ่งที่เราตั้งใจที่จะให้ประเทศเราก้าวหน้าไป อันนี้จะมีการประชุมอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 22 ตุลาคม ต้องกราบเรียนพี่น้องประชาชนว่าเราใช้หลักการบริการการจัดการมากในการทำงานของรัฐบาล ชุดนี้ ไม่ใช่ว่าการเมืองประชาชนเลือกมาก็ทำบริหารการเมืองไปเรื่อยไม่ใช่ ถ้าคิดว่าจะทำงาน รับผิดชอบต่อการทำงานต้องใช้หลักทฤษฎีของการบริหารการจัดการอย่างถูกต้อง ถ้าไม่เช่นนั้นเราจะเสียเวลาเลือกตั้งมาก็ครั้งก็แค่นั้น เราจะต้องให้กลไกตัวนี้เดินและข้าราชการจะต้องทุ่มเททำงานเพื่อให้การแก้ปัญหาของชาตินั้นรวดเร็วขึ้น"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 19 ตุลาคม 2545

"ผมได้เล็งขอบคนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการ เขาช่วยร่างกฎหมายผ่านกฎหมายออกมาก็เรียบร้อยแล้ว ที่นี้เป็นหน้าที่ที่รัฐบาลจะต้องจัดระบบและปรับวัฒนธรรมการทำงานและพัฒนาระบบให้เข้มแข็งขึ้น เป็นเรื่องที่รัฐบาลกับข้าราชการต้องช่วยกันทำงาน ซึ่งผมจะเรียกประชุมในวันอังคารที่ 22 ตุลาคมตอนบ่ายเพื่อที่จะให้คณะรัฐมนตรีกับหัวหน้าส่วนราชการมาประชุมร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจแนวทางในการทำงานร่วมกันภายใต้การปฏิรูประบบราชการแผนใหม่ และในวันจันทร์ที่ 21 ตุลาคมผมจะประชุมผู้บริหารรัฐวิสาหกิจว่าจะต้องให้เขาปรับตัวอย่างไร เพื่อให้รัฐวิสาหกิจเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและไม่เป็นภาระต่อรัฐบาล"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 26 ตุลาคม 2545

"เมื่อวันอังคารผมได้ประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อทำความเข้าใจแนวทางในการปฏิรูประบบราชการแผนใหม่ ต้องซักซ้อมกันให้เข้าใจว่าทำไมถึงมีการปฏิรูประบบราชการใหม่ และปฏิรูปนี้เราจัดองค์กรแบบไหน วัฒนธรรมองค์กรต้องเปลี่ยนอย่างไรได้อธิบายให้ฟังเพื่อให้เขาเข้าใจว่าเราจะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานแบบใหม่ จะต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การทำงาน การผลิตต้องเน้นเรื่องของการบริการประชาชน เน้น

เรื่องทำให้ประชาชนได้ทำมาหากินคล่องขึ้นสะดวกขึ้น เรามีหน้าที่อำนวยความสะดวกและการประสานงานต่อกันนั้นต้องเข้มแข็งขึ้น จะต้องมีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เรียกว่า E-Government เป็นการให้ทุกกรมมีอินเทอร์เน็ต มีเว็บไซต์ของตัวเองแล้วเชื่อมระบบเข้าหากัน และในที่สุดจะเกิดการบริการประชาชนผ่านคอมพิวเตอร์ จะมีข้อมูลชัดเจนในการบริหารการจัดการเพื่อให้การบริหารคล่องขึ้น รวดเร็วขึ้น บริการประชาชนได้ดีขึ้นและประหยัดขึ้น ในที่สุดแล้ว จะนำไปสู่การกระจายอำนาจสู่ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบต่อไป ผมคงไม่มีเวลาอธิบายให้ท่านฟังได้ยาว วันนั้นเข้าใจว่าคงมีการถ่ายทอดทางวิทยุโทรทัศน์ไปบ้างวันอังคารที่แล้ว วันนี้ผมมาสรุปให้ฟังคร่าว ๆ ส่วนการมอบหมายหน้าที่การงานนั้นผมมอบให้รองนายกรัฐมนตรี 6 คนรับผิดชอบใน 2 มิติ มิติหนึ่งคือรับผิดชอบกระทรวงไปทั้งหมด และรับผิดชอบพื้นที่ของประเทศไทยทั้งหมดและในต่างประเทศที่เรามีข้าราชการไทยอยู่ ก็แบ่งให้รองนายกรัฐมนตรีทั้ง 6 คนไปทำงานเพื่อที่จะทำหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรีอย่างเต็มที่ และผมเองจะมีหน้าที่คอยดูเรื่องวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ประเทศและคอยติดตามการทำงานของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้มั่นใจว่าไปในทิศทางเดียวกัน และให้ประโยชน์กับประชาชนอย่างเต็มที่ ผมเองจะเดินทางไปต่างประเทศด้วยและติดตามการบริหารภายในด้วย เพื่อให้มั่นใจว่าเราเดินถูกทางและถูกยุทธศาสตร์ตลอดเวลา ต่อไปผมคงจะเดินทางไปดูกระทรวงต่าง ๆ เพื่อซักซ้อมการทำงานของแต่ละกระทรวงเพื่อให้มั่นใจว่าทุกกระทรวงนั้นได้เดินตามยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง และยุทธศาสตร์นั้นต้องเป็นยุทธศาสตร์ที่ไม่ขัดต่อยุทธศาสตร์ของประเทศในภาพรวม "

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

◆ วาทะที่เกี่ยวข้องในประเด็นการโยกย้ายนายทหารระดับสูง

รายการชวนออนไลน์ได้นำเสนอเกี่ยวกับประเด็นการโยกย้ายนายทหารระดับสูง
ในครั้งที่ 11 วันอาทิตย์ที่ 27 ตุลาคม 2545 โดยนายชวน หลีกภัย ดังนี้

"รายการชวนออนไลน์ในวันอาทิตย์นี้ผมขอพูดถึงการโยกย้ายข้าราชการทหารในระดับสูงซึ่งแม้เรื่องนี้จะได้ผ่านมาประมาณเกือบ 1 เดือนแล้ว แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกระทู้ถามซักถามรัฐบาลเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 โดย คุณองอาจ คล้ามไพบูลย์ ส.ส.ของพรรคประชาธิปัตย์ ในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ตั้งคำถามนายกรัฐมนตรีก่อนที่ผมจะนำสาระโดยสรุปของคำถามและคำตอบมาเรียนพี่น้องประชาชน ผมขอรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการทหาร ในรอบประมาณเกือบ 2 ปีที่ผ่านมาว่า รัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ได้แต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการแต่ละกระทรวง ทบวง กรม เมื่อสิ้นปีงบประมาณหรือเมื่อมีการเกษียณอายุ หรือเมื่อมีการลาออก ซึ่งก็เป็นสิทธิโดยชอบธรรมและเป็นหน้าที่ของรัฐบาล มีหลายกระทรวงที่เดียวที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งผมจะไม่เอ่ยถึงในวันนี้แต่จะหยิบเฉพาะในกรณีของกระทรวงกลาโหมมาเรียนพี่น้อง เพราะมีการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนี้ตั้งแต่ปีที่แล้ว คือเมื่อมีการโยกย้ายในช่วงปลายปีงบประมาณ 2545 คือเมื่อปลายปี 2544 มีการพูดถึงเรื่องของการเล่นพรรคเล่นพวก มีการวิจารณ์กันเรื่องรุ่น มีการวิจารณ์กันเรื่องญาติพี่น้อง วิจารณ์ถึงเรื่องเด็กนักรบการเมือง และมีการพูดถึงการโยกย้ายที่ไม่ตรงสายงาน และพูดถึงเรื่องคุณธรรมเรื่องความสามารถ และการย้ายถึงการเปลี่ยนแปลงบัญชี ข้าราชการทหาร ที่มีการโยกย้ายโดยไม่มีการปรึกษาหารือกับผู้นำของเหล่าทัพก่อน ซึ่งทำให้เกิดความสับสนและเป็นปัญหาติดตามมา

ความจริงการโยกย้ายข้าราชการไม่ใช่เฉพาะฝ่ายทหารเท่านั้น แม้กระทั่งฝ่ายพลเรือนก็มีตำแหน่งที่จำกัดย่อมมีผู้ได้และผู้ไม่ได้ ก็มีผู้ที่ดีใจและเสียใจก็เป็นเรื่องธรรมดา แต่ในระบบของข้าราชการฝ่ายทหารนั้นอาจจะมีภารกิจที่แตกต่างไปจากฝ่ายพลเรือน เพราะฉะนั้นการที่ฝ่ายทหารจะมีกำลังใจ มีความมุ่งมั่นทำงานพร้อมที่จะเสียสละชีวิตเพื่อบ้านเมืองนั้น จึงต้องมีความเชื่อมั่นศรัทธาถึงระบบที่ตนจะได้รับจากผู้บังคับบัญชา เช่น ความเป็นธรรม ความเหมาะสม ความเชื่อมั่นว่าตนมีอนาคตที่ดี ทุกคนก็พร้อมที่จะทำงานเพื่อเสียสละชีวิตอันเป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายทหารได้ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายของข้าราชการฝ่ายทหารนั้น แม้เป็นสิทธิของผู้บังคับบัญชาที่จะดำเนินการพิจารณาความเหมาะสมอย่างไรก็ได้ แต่มันไม่ใช่ว่าจะทำได้ตาม

อำเภอใจทุกอย่าง อย่างน้อยก็ต้องมีหลัก มีการคำนึงถึงกฎเกณฑ์และระเบียบที่กำหนดเอาไว้ เช่นเดียวกัน แต่การโยกย้ายที่ผ่านมาในอดีตแม้จะมีผู้ที่ตั้งใจเสียใจก็ตาม แต่ก็ไม่ถึงขั้นที่ผู้บังคับบัญชาของทหารในระดับสูงสุด จะออกมาวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหมือนอย่างที่ผ่านมาในช่วง 2 ปีนี้ ดังที่เราจะเห็นว่าเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งของทหารระดับสูงเมื่อ ปี 2544 คือก่อนเริ่มปีงบประมาณ 2545 นั้น ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้น คือ พล.อ.สำเภา ชูศรี ได้วิพากษ์วิจารณ์เรื่องนี้อย่างตรงไปตรงมาและก็เป็นประเด็นที่น่าคิดในหลายเรื่อง ซึ่งผมขออนุญาตที่จะหยิบยกมาให้พี่น้องได้เห็น เช่น เมื่อเดือนสิงหาคม 2544 ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้นได้ตอบคำถามของผู้สื่อข่าวที่ถามว่า มีเสียงเรื่องของคนเช่นบุคคลของนายกรัฐมนตรึ เพื่อนหรือญาติของนายกฯ ซึ่งท่านก็ตอบว่าจริงๆ เข้ามาก็ไม่เป็นไร ถ้าอาวุโสหรือผ่านการพิจารณาของเหล่าทัพมาแล้ว แต่ขณะนี้ที่มีปัญหาก็คือว่า หลังจากที่เราทางเหล่าทัพปรับปรุงและทางกองบัญชาการทหารสูงสุดปรับย้ายแล้วส่งให้กระทรวงกลาโหมไปแล้วทั้งหมดก็มีการปรับปรุงตัวบุคคล ซึ่งการปรับปรุงตัวบุคคลทางระดับสูงอาจจะไม่รู้ว่ ที่เราเหล่าทัพปรับย้ายมีเหตุผลอย่างไรเมื่อ ปรับย้ายคนนี้ไปกระทบอีกคนหนึ่งก็เป็นผลขึ้นมา และเมื่อถามว่า เรื่องการเมืองแทรกแซงทหาร จนทำให้เสียระบบหรือเปล่า ท่านก็ตอบว่าคงไม่มากถึงขนาดนั้น สิ่งที่ผมต้องการคืออยากจะ ปรับเปลี่ยนอย่างไรทางกองทัพไม่ว่าอะไร แต่อยากจะให้มาคุยกัน เรียก มาคุยกันว่าจะปรับอย่างนี้จะมี ผลกระทบอย่างไรหรือไม่ ก็เป็นอำนาจของท่านอยู่แล้วที่จะมีการแต่งตั้งโยกย้าย แต่ทางเหล่าทัพขณะนี้เขามีปัญหาเยอะเหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพบก เมื่อถามว่าโปรดเกล้าฯแล้วจะมีทางออกในการแก้ไขอย่างไร ผู้บัญชาการทหารสูงสุดตอบว่า คงแก้ไขไม่ได้เพราะ โปรดเกล้าฯลงมาแล้ว ท่านได้ให้ความเห็นอีกหลายเรื่องอย่างตรงไปตรงมาในเรื่องการโยกย้าย ดังกล่าว ซึ่งก็ต้องถือว่าเป็นครั้งแรกที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงสุดของเหล่าทัพ ได้ออกมาวิจารณ์ถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัญชาการโยกย้ายข้าราชการที่ไม่ปรึกษาหารือก่อน

หลังจากนั้นคือเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2544 ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้ให้สัมภาษณ์ก่อนเกษียณอายุราชการว่า การแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารใครควรอยู่ในตำแหน่งใด ทำงานอะไร เป็นเรื่องที่คนในกองทัพเท่านั้นที่รู้ดี แม้แต่ผบ.เหล่าทัพก็ยังไม่ต้องถามระดับแม่ทัพภาคก่อน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงควรปรึกษาหารือผบ.เหล่าทัพก่อน โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นมาอีก เพราะแต่ละเหล่าทัพมีคณะกรรมการอยู่แล้ว และท่านกล่าวต่อไปว่า ก่อนที่ทหารจะเสนอชื่อไป ต้องมีการพิจารณาอย่างดีอยู่แล้วเรามีเหตุผลในการเลือกใครลง ตำแหน่งไหน ไม่ใช่ก็จะเอาใคร ขึ้นมาก็ได้ มันต้องมีระบบไม่เช่นนั้นกองทัพมันจะอยู่ไม่ได้ โยกย้ายคราวที่แล้วควรจะเป็นบทเรียนของฝ่ายการเมืองว่า มีอะไรควรจะทำกัน อยากฝากให้นายทหารในกองทัพสามัคคีกันไว้ รักและ

สามัคคีกันไว้ ยิ่งไงเราก็เป็นทหารเหมือนกัน แต่ประสบการณ์ของผมที่ผ่านมาได้ความประทับใจว่าไม่ว่าจะอย่างไรทหารเราก็ยังรักพวกพ้อง ยังสามัคคีกัน ผมเชื่อว่าความสามัคคีของทหารจะเป็นเกราะป้องกันไม่ให้การเมืองเข้ามาแทรกแซงหรือก้าวก่ายกองทัพ อันนี้คือคำกล่าวของผู้บัญชาการทหารสูงสุดท่านที่แล้วก่อนที่ท่านจะเกษียณราชการไม่กี่วัน ซึ่งในขณะนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ได้ยอมรับว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นข้อผิดพลาดทางธุรการ ซึ่งท่านขอรับผิดชอบและจะได้มีการแก้ไขต่อไป

ในปีนี้อัยการโยกย้ายได้เกิดความสับสนมากกว่าปีที่แล้วและได้ใช้เวลาในการพิจารณาจากแต่ละระดับยาวนาน เกิดความสับสนว่าบัญญัติโยกย้ายดังกล่าวหรือที่เรียกว่าโผดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับใด จนถึงขั้นที่ผู้นำเหล่าทัพทุกเหล่าทัพได้ออกมาให้ความเห็นตรงไปตรงมาด้วยความไม่สบายใจ ถึงการเปลี่ยนแปลงบัญชีรายชื่อของนายทหารระดับสูงที่มีการโยกย้ายในปี นี้ โดยไม่ได้มีการปรึกษาหารือเช่นเดียวกัน เรื่องที่มีการพูดรุนแรงมากเรื่องหนึ่งก็คือการมีการวิจารณ์ถึงการโยกย้ายที่ว่ามีคนนอก มีพ่อค้าหรือแม่ค้าอาวุธเข้ามาเกี่ยวข้อง

อย่างที่ผมได้เรียนแล้วว่าอำนาจในการโยกย้ายนั้นเป็นผู้บังคับบัญชา ที่สามารถพิจารณาเลือกบุคคลที่ตนเองสมควรขึ้นมามีตำแหน่งใดก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติที่ผู้บังคับบัญชาระดับฝ่ายการเมืองก็จะให้ความเคารพข้อเสนอของฝ่ายประจำ จะปรับจะเปลี่ยนอย่างไรก็จะหารือกันถึงความเหมาะสม เพราะตำแหน่งของคนหนึ่งก็จะกระทบถึงคนหนึ่ง อาจจะเปลี่ยนคนหนึ่งไปอยู่ในตำแหน่งหนึ่งและก็เปลี่ยนคนอีกคนหนึ่งไปอยู่อีกตำแหน่งหนึ่งเพื่อความเหมาะสม พร้อมๆไปกับหลักของการมีคุณธรรมต่อข้าราชการ เพราะฉะนั้นการที่ผู้บังคับบัญชาใช้สิทธิดังกล่าวจึงไม่ใช่เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่ในแง่ของการให้ความเป็นธรรมท่านอยู่ในหลักของคุณธรรมนั้นเป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของตัวบุคคล หรือผู้ที่รับผิดชอบแต่ละยุคแต่ละสมัย นั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ความพยายามที่จะให้กองทัพ สถาบันทหาร เป็นทหารอาชีพทำหน้าที่เพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติ และก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ถือเป็นหัวใจที่ทหารทุกคนจะต้องยึดเป็นเป้าหมายสูงสุด แต่สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อฝ่ายการเมืองต้องพร้อมที่จะเสียสละ ไม่ใช่เสียสละอะไร เสียสละการฉวยโอกาสที่จะเอาทหารมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง เช่น ในอดีตเราเคยได้ยินเรื่องการให้ทหารเป็นเครื่องมือในการคุมคาม ในการทุจริตเลือกตั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ค่อยๆหมดไปจนทหารได้รับการยอมรับถึงขั้นที่ในระยะไม่กี่ปีมานี้ มีการเรียกร้องให้ทหารช่วยไปคุมการเลือกตั้ง นั้นแสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นต่อทหารกลับคืนมา เพราะฉะนั้นมีทางใดก็ตามที่เราจะให้ทหารเป็นทหารอาชีพอย่างแท้จริง ไม่ใช่ทหารเป็นเครื่องมือทางการเมือง ก็ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาการฝ่ายการเมืองด้วยที่จะต้องสละประโยชน์ส่วนตนที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวขึ้นไป เพื่อให้กองทัพ

เป็นกองทัพของทหารอาชีพอย่างแท้จริง เพื่อนายทหารเหล่านั้นจะได้มีกำลังใจในการทำงาน เพื่ออนาคตของประเทศชาติและอนาคตของตัวเอง

ด้วยความหวังใยดังกล่าวนี้คุณองอาจ คล้ามไพบูลย์ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ จึงได้ตั้งกระทู้ถามอย่างที่ผมได้เรียนพี่น้องไปแล้ว สาระของกระทู้มีดังต่อไปนี้ครับ ทหารมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง เป็นผู้มีส่วนหน้าที่สำคัญในการปกป้องรักษาเอกราช อธิปไตยของชาติ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ การจัดการในกลุ่มทหารในกองทัพจึงถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จึงขอตั้งคำถามว่า การแต่งตั้งโยกย้ายท่านมีนโยบาย มีแนวทาง มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร โดยเฉพาะการแต่งตั้งโยกย้ายทหารครั้งหลังสุดที่มีฝ่ายการเมืองเข้ามาสั่งการเข้ามาล้วงลูก เพื่อให้มีการแต่งตั้งญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงของตน เช่นเดียวกับที่เคยมีปัญหาในการแต่งตั้งเมื่อปีที่แล้วหรือไม่ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้ตอบกระทู้ถามว่า หลักเกณฑ์ในการโยกย้ายหรือปรับย้ายนายทหารมีความสำคัญมาก กระทรวงกลาโหมมีระเบียบและคำสั่งที่ถืออย่างแน่นอนที่สุดระเบียบฉบับแรกหรือเรื่องแรกที่ใช้เป็นระเบียบกระทรวงกลาโหมคือการแต่งตั้งยศและการเลื่อนยศของ ข้าราชการทหารปี 2541 ข้อที่ 16 ซึ่งกำหนดไว้ว่า การเลื่อนยศและตำแหน่งให้ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม คือพูดง่าย ๆ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสม คือสรุปแล้วมีระเบียบกระทรวงกลาโหม ที่ว่าด้วยการนี้โดยเฉพาะ และท่านตอบคำถามเรื่องการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองว่า ไม่มีนักการเมืองคนไหนที่ใช้อำนาจหรืออิทธิพลในการที่ดำเนินการโยกย้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายทหารชั้นผู้ใหญ่คราวนี้ โดยอาจจะ มีข่าวบ้างบางคนมีนามสกุลเหมือนกันหรือต่างกัน ไม่มี มีเหตุผลที่อธิบายได้อย่างชัดเจนว่า ทำไมบุคคลหนึ่งคนใดที่อยู่ในความสนใจของท่านนี้ถึงได้ขึ้นมา

คุณองอาจ คล้ามไพบูลย์ ได้ถามคำถามที่ 2 ว่า เมื่อปี 2544 ผู้บัญชาการทหารสูงสุดคือ พล.อ.สำเภา ชูศรี ได้กล่าวว่า การแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารที่ฝ่ายการเมืองเข้ามาเปลี่ยนแปลงรายชื่อโดยไม่ปรึกษาหารือผ.เหล่าทัพก่อน มีปัญหาเพราะคนที่เปลี่ยนแปลงไม่สอบถามผ.ในกองทัพ ว่า การแต่งตั้งโยกย้ายใครควรอยู่ในตำแหน่งไหน ทำงานอะไร ซึ่ง พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ได้กล่าวในสมัยนั้นว่า ทั้งหมดคือความบกพร่องทางธุรการที่ต้องยอมรับเพียงคนเดียวและท่านเป็นคนผิดเอง แต่มาถึงปีนี้น่าบอกว่าไม่มีใครเกี่ยวข้องและแน่นอนที่สุดข้อเท็จจริงตรงนี้ก็ปรากฏโดยคำพูดของท่านเอง ไม่ทราบที่ท่านจะจำได้หรือไม่ ท่านพูดไว้เมื่อวันที่ 11 กันยายน ที่ทำเนียบ รัฐบาล เวลา 09.55 น. โดยท่าน พล.อ.ชวลิต บอกว่า ปลัดกระทรวงกลาโหมเอาบัญชีโยกย้ายมาให้แล้วแต่เท่าที่ได้ดูในช่วงคำพบว่ามีการกั๊กและทะเลาะ จึงขอถามว่าใครกั๊ก และคุณ

องอาจก็ได้ถามต่อไปว่า ปีที่แล้วได้มีนายทหารเรือระดับนาวาเอกผู้หนึ่งซึ่งเป็นญาติของฝ่ายการเมือง ได้รับแต่งตั้งขึ้นมาเป็นนายพลข้ามอาวุโสคนอื่นไปกว่าร้อยคน จึงอยากจะเรียนถามว่า ท่านจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ขนบธรรมเนียมประเพณี ระเบียบคำสั่งของท่านมาแก้ไขได้หรือไม่ ท่าน พล.อ.ชวลิต ได้ตอบกระทู้ถามในข้อนี้ว่า "ไม่ต้องแก้ครับเพราะไม่มีปัญหา"

พี่น้องที่เคารพครับ ความจริงในกระทู้ถามของคุณองอาจ ได้เอ่ยชื่อ นามสกุลของบุคคล แต่ผมไม่มีความประสงค์ที่จะนำรายละเอียดดังกล่าวมาไว้ในรายการชวอนออนไลน์นี้ แต่สรุปประเด็นกว้างๆโดยย่อให้พี่น้องได้เห็น ทั้งหมดนี้ก็มาจากความห่วงใยที่ฝ่ายการเมืองโดยเฉพาะฝ่ายค้านเอง ก็มีเช่นเดียวกับฝ่ายอื่นๆ ด้วยความห่วงเกรงว่าจะมีปัญหาในกองทัพ วิตกว่าจะเกิดความขัดแย้งแตกความสามัคคี ซึ่งเราหวังว่าสิ่งนี้จะไม่เกิดขึ้น โดยที่ขณะนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแล้ว ถึงแม้อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเป็นรองนายกรัฐมนตรี ควบคุมดูแลงานด้านความมั่นคงซึ่งรวมทั้งกระทรวงกลาโหมด้วยก็ตาม แต่หวังอย่างยิ่งว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมท่านใหม่คือ ท่าน พล.อ.ธรรมรักษ์ ซึ่งท่านก็เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่เคยปฏิบัติภารกิจมาหลายภารกิจ จะมีความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของทหารและมีความห่วงใยต่อความมั่นคงของกองทัพ ต่อความสามัคคีอันหนึ่งอันเดียวกัน และแน่นอนที่สุดก็คือหวังว่าท่านจะเข้าใจต่อความรู้สึกที่ต้องการเห็นระบบคุณธรรม เห็นความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นในการโยกย้ายโดยเฉพาะต่อทหารทั่วไป ที่อาจจะไม่มีญาติพี่น้องมีฐานะตำแหน่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ และกระผมหวังอย่างยิ่งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมท่านใหม่ จะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ผ่านมา 2 ปี ซึ่งมีข้อที่ได้วิพากษ์วิจารณ์จากนายทหารชั้นผู้ใหญ่เอง ซึ่งถ้าท่านได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องในปีหน้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายนายทหารอีกครั้งหนึ่ง ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุดท่านปัจจุบันก็อาจจะไม่ต้องลำบากใจที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ เหมือนอย่างที่ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุด 2 ท่านที่ผ่านมา ได้พูดอย่างตรงไปมาถึงความไม่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สวัสดีครับ"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

◆ วาทะที่เกี่ยวข้องในประเด็นกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 12 ออกอากาศ วันอาทิตย์ที่ 3 พฤศจิกายน 2545
ผู้ร่วมรายการรับเชิญ นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

"สวัสดิ์ครับพี่น้องประชาชนที่เคารพรักทุกท่านครับในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาได้มีการพูดถึงกฎหมาย 11 ฉบับ ที่รัฐบาลสมัยพรรคประชาธิปัตย์ได้เสนอผ่านความเห็นชอบของสภา และพูดถึงกฎหมายทั้ง 11 ฉบับนี้ว่าเป็นกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจแต่ก็มีการพูดโจมตีกันในระหว่างนักการเมืองในสมัยนั้นว่าเป็นกฎหมายขายชาติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นกฎหมายขายชาติจริงก็ต้องถือว่าเสียหายต่อบ้านเมืองมาก และไม่ควรเก็บกฎหมายเหล่านี้ไว้ต่อไป ควรจะยกเลิกไปเสีย

อย่างไรก็ตามก็มีความเห็นที่แตกต่างกัน และมีเหตุผลที่ผู้เสนอกฎหมายขณะนั้นใช้เป็นเหตุผลในการที่จะมีความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมายเหล่านี้ ผมคิดว่าวันนี้เป็นโอกาสอันดีของพี่น้องประชาชนที่ท่านธารินทร์ นิมมานเหมินท์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งท่านได้มีส่วนสนับสนุนและเสนอกฎหมายดังกล่าวเหล่านี้หลายฉบับให้ผ่านความเห็นชอบของสภา และเป็นผู้หนึ่งที่ได้ติดตามผลของการใช้กฎหมายดังกล่าวว่าเป็นผลดีผลเสียต่อบ้านเมืองอย่างไร แต่เหนือสิ่งอื่นใดทำไมไม่ต้องออกกฎหมายเหล่านี้เสียดี ๆ ออกมาเพื่อให้เขากล่าวหาว่าขายชาติ อยู่ดี ๆ ออกมาเพื่อให้คนตำหนิติเตียนให้ประเทศชาติบ้านเมืองเสียหายเป็นไปได้อีกหรือ ฉะนั้นวันนี้ท่านธารินทร์ นิมมานเหมินท์จะได้นำข้อเท็จจริงมากราบเรียนให้พี่น้องได้รับทราบ

ผมขออนุญาตรายงานข้อเท็จจริงก่อนที่ประชาธิปัตย์เข้ามาเป็นรัฐบาลในขณะนั้นเล็กน้อยครับ ว่าจริง ๆ แล้วการเข้าไปเป็นผู้ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือไอเอ็มเอฟไม่ใช่พรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้เข้าไป แต่เป็นเรื่องที่รัฐบาลก่อนหน้านั้นคือรัฐบาลของท่าน พล.อ.ชวลิต ได้ขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เมื่อประชาธิปัตย์เข้ามานั้นจึงเป็นการเข้ามารับช่วงการที่จะเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งก็ได้มีการเจรจาปรับลดเงื่อนไขต่าง ๆ ลงไปได้มาก ท่านธารินทร์จะเล่าให้พี่น้องประชาชนฟังครับเชิญครับ

นายธารินทร์

ผมขอพระขอบคุณครับท่านอดีตนายกฯชวณ หลีกภัย ที่ได้มีโอกาสร่วมกับท่านในวันนี้ สามารถติดต่อมาถึงพี่น้องประชาชนเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นที่น่าสนใจอยู่ขณะนี้ครับ ต้องขออนุญาตที่จะพูดถึงภูมิหลังเล็กน้อยครับ เมื่อมีภูมิหลังที่ชัดเจนความเข้าใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลชวณ 2 ที่เราเข้ามาแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจนั้น ก็จะมี ความชัดเจนมากขึ้นต่อความเข้าใจของพี่น้องประชาชน

พวกเราจำกันได้ดีครับว่า ในช่วงซึ่งรัฐบาลของพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในขณะนั้นได้เกิดสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นครั้งที่รุนแรงที่สุดของประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศครับ สิ่งที่ได้เกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้ครับ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้สูญเสียทุนสำรองรายได้สะสมกันมาจนถึงประมาณระดับ 39,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐได้สูญเสียไปจนแทบจะไม่เหลืออยู่เลยครับ ทำที่สุดต้องไปพึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

สถานการณ์อย่างนี้ หน้าที่สำคัญของรัฐบาลชวณ 2 จึงให้ความสำคัญสูงสุดต่อการสร้างเสถียรภาพแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศ การสร้างความมั่นใจ โดยทั่วไปว่าเราจะไม่ประสบกับสถานการณ์เหมือนกับบางประเทศซึ่งไม่สามารถกอบกู้สถานะของประเทศให้หลุดมาจากสภาวะวิกฤตได้ ตลอดระยะเวลาประมาณ 3 ปี 3 เดือนเศษที่เรา ร่วมกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศนั้น พี่น้องทั้งหลายก็คงจะรับทราบมาโดยตลอดว่า กระบวนการแก้ไขก็เป็นไปอย่างต่อเนื่องและพยายามที่จะปรับปรุงสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เข้า สอดคล้องกับความจำเป็นที่ต้องแก้ไขเศรษฐกิจของประเทศทั้งหมดในขณะนั้น

มีเรื่องสำคัญอยู่เรื่องหนึ่งที่ต้องขออนุญาตกราบเรียนเล่าให้ฟัง เพราะว่ามันนอกจากคนที่ทำงานใกล้ชิดเท่านั้นถึงจะมีโอกาสทราบเรื่องเหล่านี้ ต้องเล่าให้ฟังอย่างนี้ว่า ในช่วงแรกที่เรามา รับหน้าที่บริหารประเทศแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจนั้นประเทศไทยได้เข้าสู่การช่วยเหลือของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว โดยปกติเป็นหน้าที่ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่ จะต้องเข้าไปแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของทุนสำรองของประเทศที่เป็นสมาชิก ความจริงกองทุน การเงินระหว่างประเทศ ประเทศไทยเองก็มีหุ้นอยู่ด้วย เราก็มีส่วนเป็นเจ้าของไอเอ็มเอฟอยู่ด้วย รวมกับอีกประมาณ 150 ทั่วโลก เพราะฉะนั้นจึงเป็นกองทุนที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหา

วิกฤตเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นก็เป็นเพราะว่าการสูญเสียทุนสำรอง ผมได้เคยถามเจ้าหน้าที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศว่าขณะนี้แม้กระทั่งปัจจุบันเวลาเราพูดจากันอยู่ในขณะนี้ มีกี่ประเทศซึ่งอยู่ภายใต้แผนการช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการของไอเอ็มเอฟ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้คือว่ามีอยู่ 54 ประเทศจากประมาณ 150-160 ประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนประเทศไทยได้จัดอันดับว่าหลุดพ้นจาก 54 นี้แล้ว อันนี้ก็ป็นประวัติเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ผมจำเป็นจะต้องเล่าให้ฟัง

แต่สิ่งที่สำคัญกว่านั้นที่เกี่ยวข้องกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศกับประเทศไทย ก็คือการที่ได้มีการทำข้อตกลงที่เรียกกันว่าหนังสือแสดงเจตจำนง ตั้งแต่แรกเป็นบทขึ้นปฐม การวางกรอบความร่วมมือในการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจไว้ตั้งแต่ก่อนที่รัฐบาลชวนเข้ามาเป็นผู้บริหารประเทศ ในขณะนั้นกองทุนการเงินระหว่างประเทศและรัฐบาลไทยก็คือรัฐบาลของท่าน พล.อ. ชวลิต ได้มีความเห็นพ้องต้องกันว่าการที่จะแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องใช้นโยบายการคลังที่เข้มงวดไปพร้อมกัน พุดง่าย ๆ ก็คือว่าถึงแม้รัฐบาลจะมีงบประมาณก็ห้ามไม่ให้ใช้งบประมาณนั้นควรจะเก็บมาเป็นเงินสำรองที่จะแก้ไขปัญหาระบบการเงิน

อีกด้านหนึ่งในส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเงินส่วนใหญ่ก็เป็นนโยบายทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีการตกลงกันไว้ตั้งแต่แรกว่าให้ใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยสูงเป็นหลักเพื่อป้องกันการที่ค่าเงินบาทจะอ่อนไปเรื่อย ๆ นี่เป็นข้อตกลงหลักซึ่งได้ทำไว้ตั้งแต่แรก ขอให้เล่าให้ฟังเพิ่มเติมอย่างนี้ เมื่อพวกเราได้เข้ามาทำงานท่านนายกรัฐมนตรีท่านชวน และผมก็ได้หารือกันอย่างมากเรามีความเห็นว่าย่นโยบายอย่างนี้น่าจะไม่ถูกต้องกันสถานการณ์เศรษฐกิจในขณะนั้นความจริงถ้าจะเข้มงวดเพียงอย่างเดียวเป็นการชั่วคราว ก็คือนโยบายการเงินก็น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าจะให้เข้มงวดนโยบายการคลังคือถึงแม้มีงบประมาณห้ามใช้ก็คงจะไม่ถูกต้องนัก เพราะจะซ้ำเติมสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ

เราจึงมีความเห็นกันว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเจรจาแก้ไขเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟให้เป็นที่ถูกต้อง สิ่งแรกที่ตัวกระผมเองได้ดำเนินการก็คือการเจรจาเปลี่ยนแปลงกับไอเอ็มเอฟว่าแทนที่จะใช้นโยบายการคลังที่เข้มงวด นโยบายงบประมาณเกินดุลให้เปลี่ยนมาเป็นนโยบายงบประมาณขาดดุลอยากจะได้เล่าให้ฟังด้วยการเจรจามันไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย เพราะเป็นเรื่องที่ตกลงกันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือนล่วงหน้าแล้ว เราได้มีโอกาสเจรจาไม่ใช่ระดับเจ้าหน้าที่เท่านั้นยังคุยกับคณะกรรมการของไอเอ็มเอฟ นอกเหนือไปจากนั้นท่านนายชวกับผมเองก็ได้มีโอกาสคุยกับประธานาธิบดีคลินตัน คุยกับวุฒิสมาชิกของสหรัฐทั้งหมดให้สนับสนุนแนวความคิด

ของเรา ซึ่งขณะนั้นก็ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีนำมาสู่การผ่อนคลายนโยบายการคลังของ ไอเอ็มเอฟร่วมกับรัฐบาลไทยในสมัยที่เราเป็นรัฐบาล

ท้ายที่สุด 3 ปี 3 เดือนที่เราเป็นรัฐบาลอยู่ในขณะนั้นสิ่งที่พี่น้องประชาชนก็ได้รับทราบ และเห็นมาแล้วคือว่าเศรษฐกิจของประเทศในประการแรกได้ผ่านพ้นวิกฤตอย่างยิ่งมาจาก เศรษฐกิจติดลบ จากเศรษฐกิจที่ไม่มีความมั่นคง ไม่มีเสถียรภาพ คนหวาดผวา ได้กลายเป็น เศรษฐกิจที่เริ่มมีอัตราการขยายตัวเป็นบวก ใน 2 ปีสุดท้ายของการเป็นรัฐบาลของพวกเราอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับร้อยละ 4.3 และ 4.6 ซึ่งก็เป็นอัตราซึ่งถึงแม้ว่าจะยังไม่น่าพอใจนัก แต่ก็เป็นการเริ่มต้นในทิศทางที่ถูกต้อง

สรุปก็คือว่าในช่วงแรกนั้นเป็นการแก้ไขปัญหาก็พยายามอย่างยิ่งให้เมืองไทยหลุดจาก อันตรายที่สุดที่ได้เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศนำมาสู่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนั้นความมั่นใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะภาคต่างประเทศ ผู้ประกอบการ ระบบการเงิน ระบบราชการ ภาคประชาชนทั่วไป จากเดิมที่เคยขาดความมั่นใจไม่รู้ว่าประเทศจะเข้าสู่ สถานการณ์อย่างไรได้กลับมามากในช่วงท้ายของการบริหารราชการของรัฐบาลชวน หลีกภัย ความมั่นใจของผู้ลงทุนก็ดี ของผู้บริโภคก็ดีของระบบสถาบันการเงินของเวทีโลกทั้งหลายใน ขณะนั้นก็เป็นที่ยอมรับกันว่าความมั่นใจในประเทศไทยว่าได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาในทิศทาง ที่ ถูกต้องแล้วนั้นก็แทบจะเรียกว่าเป็นเสียงเดียวกัน อาจจะต้องดำเนินการอย่างที่ได้ดำเนินการ มา และต้องเดินต่อไปอีก

ก็อยากจะวกกลับมากราบเรียนกับพี่น้องประชาชนถึงกฎหมาย 11 ฉบับที่กำลังเป็นข่าว และ อยู่ในความสนใจของประชาชนขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีประชาชนอยู่บางกลุ่มที่ไม่ใช่ กลุ่มผู้ใหญ่หรือคณะกรรมาธิการที่จะออกมาให้ความเห็นอย่างต่อเนื่องว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ดี เป็น กฎหมายซึ่งทำให้เกิดความเสียหายในประเทศ และหนักหนาไปกว่านั้นก็ได้พูดอย่างเกินเลยไป มากเลย ว่าเป็นกฎหมายขายชาติ ผมอยากจะกราบเรียนต่อพี่น้องประชาชนถึงหลักการของ กฎหมายนี้ และให้เหตุผลสนับสนุนว่าทำไมกฎหมายเหล่านี้ในเชิงหลักการแล้ว ความจริงเราได้ใช้ เป็นเครื่องมือเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และความจริงเป็นกฎหมายที่จะวาง รากฐานไปสู่การสร้างเสริมความเจริญเติบโตให้กับประเทศไทย อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไปใน อนาคต

ในประการแรกเพื่อเป็นเหตุผลสนับสนุน คงต้องขออนุญาตที่จะเล่าถึงกฎหมายฉบับนี้เป็นฉบับๆไป เพราะว่าถ้าหากไม่ปรากฏซึ่งข้อเท็จจริงว่ากฎหมายเหล่านี้คืออะไรแล้ว พี่น้องคงจะลำบากที่จะมีความเข้าใจ ว่าจริงๆเรากำลังพูดถึงเรื่องอะไรกันอยู่ กฎหมายที่นำมาพูดกันว่ามีทั้งหมด 11 ฉบับนั้น ขออนุญาตเล่าให้ฟังว่า ใน 11 ฉบับ 5 ฉบับเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบยุติธรรมในประเทศไทย เป็นเรื่องที่ทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหากรณีพิพาททางการเมืองระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ แก้ไขปัญหาระบบการเงิน แก้ไขให้กับพ่อค้านักธุรกิจทั้งหลาย ซึ่งประสบกับภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว หลักการสำคัญของกฎหมายเหล่านี้มีอยู่ 2-3 ประเด็น ใน 5 ฉบับ ต้องการจัดตั้งศาลฟื้นฟูกิจการ หมายถึงว่า เมื่อกิจการทั้งหลาย กรณีพิพาททางการเงินได้เกิดขึ้นระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ ควรจะมีกระบวนการพิเศษเพื่อปกป้องไม่ให้ธุรกิจเหล่านี้ต้องชะงักงัน ปกป้องธุรกิจเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องไปเลิกการจ้างงาน ปกป้องธุรกิจเหล่านี้ สามารถดำเนินการประกอบธุรกิจต่อไปได้ แล้วก็สามารถที่จะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยต่อไปได้ ทางด้านเจ้าหนี้เอง ก็สามารถบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเจ้าหนี้ได้ ถ้าหากมีการร่วมมือร่วมมือกันในการที่จะประนอมหนี้ภายใต้คำสั่งศาล เรื่องต่อไปก็คือเรื่องที่ได้กำหนดขั้นตอนการพิจารณาอรรถคดีของทั้งศาลล้มละลาย และศาลยุติธรรม ให้เกิดความกระชับยิ่งขึ้น ไม่จำเป็นที่จะต้องเสียเวลามากมายในการที่จะสร้างความเป็นธรรมอย่างยิ่ง ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ ใน 5 ฉบับหลักการก็เป็นอย่างที่ได้กล่าวมา

ฉบับที่ 6 เป็นกฎหมายซึ่งอนุญาตให้รัฐวิสาหกิจเปลี่ยนฐานะจากการที่เป็นรัฐวิสาหกิจ มาเป็นบริษัทมหาชนได้ กฎหมายนี้ไม่ได้ตั้งใจว่าจะสร้างขึ้นมานำรัฐวิสาหกิจไปขายให้กับคนต่างชาติเป็นหลักไม่ใช่เลย แต่จะเป็นกฎหมายที่จะเป็นองค์กรที่จะนำไปสู่การแปรรูปที่จะเปิดโอกาสให้คนไทยได้เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือแม้กระทั่งยังไม่มีความต้องการของรัฐวิสาหกิจที่เข้าไปสู่การเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็สามารถเป็นองค์กรที่ยืดแนวการบริหารทางด้านเอกชนได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างประสิทธิภาพ อีกฉบับหนึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของคนต่างประเทศในประเทศไทย

ประเทศไทยไม่เคยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจซึ่งรัฐทำเองหมด ประเทศไทยไม่เคยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจซึ่งเป็นระบบปิดห้ามไม่ให้คนไทยไปค้าขายในต่างประเทศ ห้ามไม่ให้ต่างประเทศมาค้าขายในเมืองไทย แต่ในขณะที่เดียวกันเพื่อประโยชน์สูงสุดของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านภาคเกษตรก็ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการประกอบธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับชนบทกรรมเนียมจาริตประเพณีอันดีงามของประเทศไทยก็ดี หรือแม้ความสามารถพิเศษของคนไทย

เอกลักษณ์ของคนไทยซึ่งเราพึงจะต้องส่งเสริม เราก็ได้ระมัดระวังในเรื่องเหล่านี้มาโดยตลอดคือมีส่วนหนึ่งของการปฏิบัติทุกรัฐบาลที่ผ่านมา ก็คือการที่จะดูแลประโยชน์ของคนไทยในส่วนที่เราคิดว่าเป็นเรื่องของคนไทยโดยเฉพาะ เราก็ห้ามไม่ให้คนต่างด้าวมาลงทุนหรือค้าขายในกิจการเหล่านี้

ขออนุญาตเล่าข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่ง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้าปลีก ซึ่งดูเหมือนที่จะเป็นประเด็นให้ความสนใจและมีการโต้เถียงกันในเรื่องนี้ในขณะนี้ก็คือการลงทุนจากต่างประเทศในระบบปลีกเกี่ยวข้องกับการค้าปลีก ร้านค้ายักษ์ใหญ่ที่อาจจะมีความกระทบต่อผู้ประกอบการภายในประเทศที่เรียกว่าร้านโชวห่วย ความจริงการลงทุนของร้านค้ายักษ์ใหญ่ในประเทศไทยได้เกิดขึ้นก่อนหน้าที่มีวิกฤตเศรษฐกิจแล้ว แล้วก็เป็นเรื่องที่รัฐบาลเองในขณะนั้นก็ได้ให้ความสนใจในส่วนที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการในประเทศได้รับบริการทั่วถึงมากขึ้น ในราคาที่เป็นธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยในการที่จะดูแลประโยชน์ของร้านค้าย่อยภายในประเทศ เราได้พยายามจัดการให้เกิดขึ้นมาซึ่งกระบวนการนำไปสู่ความร่วมมือของผู้ประกอบการทั้งก็เพื่อนำไปสู่การอยู่ได้ร่วมกันระหว่างร้านค้าใหญ่ และร้านค้าเล็ก เพื่อเป็นประโยชน์กับคนไทย 60 กว่าล้านคนในการที่จะได้ซื้อสินค้าในราคาที่เป็นธรรมมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับกันได้ นี่ก็เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง

กฎหมายอีกฉบับหนึ่งเป็นกฎหมายซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อแรงงานไทย คือการแก้พระราชบัญญัติแรงงานเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับแรงงานไทยในอีก 2 ด้าน คือการสงเคราะห์เด็กและการยังชีพในวัยชราเท่ากับว่าเป็นการสร้างผลประโยชน์เพิ่มอย่างน้อยในสองเรื่องนี้ในเรื่องแรงงานของประเทศผมอยากจะทำเรียนต่อพี่น้องที่ฟังอยู่นะครับว่า ก็คือคนไทยที่ไม่ได้มีฐานะสูง เป็นคนไทยที่หากินอยู่ในโรงงานทั่วไปที่ได้รับการคุ้มครองที่ดีขึ้น จาก พ.ร.บ.ที่แก้ไขกันใหม่นี้

ส่วนที่เหลือ เป็นกฎหมายซึ่งค้างคามาดังแต่สมัยพล.อ.ชวลิต เป็นกฎหมายที่พยายามสนับสนุนให้มีการลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่ได้เป็นฐานของการเกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ขึ้นภายในประเทศ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเรามีวิกฤตอย่างร้ายแรง เป็นกฎหมายหนึ่งฉบับที่อนุญาตให้ชาวต่างประเทศเข้ามาซื้ออาคารชุดหรือที่เรียกว่าคอนโดมิเนียม ในขณะที่เราก็พิจารณากฎหมายฉบับนี้ว่าเราจะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างไร เพื่อปกป้องไม่ให้เป็นการถาวรว่าจะให้ต่างชาติสามารถเข้ามาซื้ออาคารชุดในประเทศโดยไม่มีข้อจำกัด เราจึงได้แก้ไขกฎหมายฉบับนี้ให้ต่างชาติมีโอกาสเพียง 5 ปีเท่านั้นที่สามารถเข้ามาซื้ออาคารชุดในประเทศไทยเกินกว่าร้อยละ 49 ของพื้นที่อาคารนั้นๆ หลังจาก 5 ปีไม่นานกฎหมายฉบับนี้ก็คงจะหมดผลใช้บังคับเพราะเวลา 5 ปี ก็คงจะเกือบหมดเวลาแล้ว

กฎหมายฉบับสุดท้ายเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติมาซื้อที่ดิน โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยได้ภายในประเทศ ซึ่งความจริงกฎหมายฉบับนี้เองที่ผมได้เล่ามาก็เป็นกฎหมายที่ได้ร่างไว้และเสนอสภาตั้งแต่สมัยพล.อ.ชวลิตเช่นเดียวกัน และก็มีความเห็นว่า ความจริงถ้าเปิดกว้างไว้มากคงจะไม่ถูกต้องเพราะเป็นประโยชน์ของคนไทย จึงได้เพิ่มเติมเม็ดเงินเข้าไป ครั้นว่าถ้าหากจะเข้ามาซื้อที่พำนักอาศัยในเมืองไทยได้ไม่เกิน 1 ไร่ นั้น จำเป็นที่จะต้องนำเงินมาลงทุนในต่างประเทศด้วย เราจึงได้เพิ่มเติมว่าขอให้มีการเพิ่มเม็ดเงินจากเดิมที่ระบุไว้จำนวนไม่มากในร่างเดิมมาเป็น 20 ล้านบาท

กฎหมายฉบับนี้ในสภาก็บังคับว่าเอาเงิน 20 ล้านบาท ชาวต่างด้าวจึงมีโอกาสซื้อเพียงเฉพาะที่อยู่อาศัยได้เพียง 1 ไร่เท่านั้น แล้วอยู่ในโซนที่กระทรวงมหาดไทยจำกัดไม่สามารถซื้อได้ทั่วประเทศ พอกฎหมายผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปถึงวุฒิสภา วุฒิสภาก็ร่วมแก้ไขเพิ่มเติมให้เงื่อนไขมีการเข้มงวดมากขึ้นคือเปลี่ยนจากวงเงิน 20 ล้านบาท เป็น 40 ล้านบาท และบังคับใช้กฎหมาย เป็น 40 ล้านบาท

ทั้งหมดเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการของกฎหมายซึ่งผมเชื่อว่าประชาชนได้มีโอกาสรับทราบคงจะเห็นได้ชัดว่าหลักการของกฎหมายเหล่านี้เป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม นอกจากจะใช้แก้ไขปัญหาวิกฤตได้และมีผลอย่างทุกฝ่ายเห็นก็ยังสามารถเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว

อีกเรื่องหนึ่งที่ต้องชี้ให้เห็นคือประชาชนเห็น ถึงแม้ว่าในขณะนี้จะมีคนไทยบางส่วนที่ออกมาให้ความเห็นว่าอาจจะเป็นกฎหมายที่ถูกลองว่าประเทศไทยเสียประโยชน์จากการได้ประโยชน์ของคนต่างชาติ อันนี้แน่นอนว่าเป็นสิทธิของคนไทยเหล่านั้นที่จะแสดงความคิดเห็นได้ แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยหรือนำไปสู่กระบวนการคัดค้านตามระบบประชาธิปไตยได้ แต่ก็จะมีประชาชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งความจริงเขาจะเกี่ยวข้องกับกฎหมายเหล่านี้อย่างใกล้ชิด เพราะเขาจะได้ประโยชน์โดยตรงจากการใช้กฎหมายเหล่านี้

ผมอยากจะชี้ให้เห็น ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่มีการตั้งศาลฟื้นฟูขึ้น ทั้งหมดจากที่ได้กราบเรียนไปแล้วคือว่า ป้องกันไม่ให้เกิดการล้มละลายมากขึ้น นำไปสู่การตกหล่นกรณีพิพาททางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปสู่การรักษาไว้ซึ่งการจ้างงาน นำไปสู่การสร้างผลผลิตของประเทศ นำไปสู่การที่สถาบันการเงินได้ประสบกับความสูญเสียมากจนที่ไม่สามารถประกอบ

กิจการต่อไปได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญตัวเลขซึ่งผ่านการพิจารณาของศาลฟื้นฟูของการแก้ไข ปัญหาหนี้ด้วยคุณภาพและปัญหาสถาบันการเงิน เพราะที่ผ่านมา 3 ปีเศษ ได้นำไปสู่กระบวนการ ตกลงระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ เป็นจำนวนเงินกว่า 1 ล้านล้านบาท เป็นจำนวนเงินที่สามารถแก้ไข ให้ธุรกิจเหล่านี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ กอบกู้ฐานะทางการเงินได้ จ้างงานต่อไปได้ คงต้องไป ถามคนที่เกี่ยวข้อง เพราะผู้บริหารเหล่านี้คนงานที่ทำงานในบริษัทเหล่านี้ ประชาชนซึ่งใช้สินค้า ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเหล่านี้ เราได้หรือไม่ได้ประโยชน์อย่างไร

ก็อยากจะทราบเพิ่มเติมด้วยว่ากว่าร้อยละ 90 ของตัวเลข 1 ล้านล้านบาทที่กระผมได้เล่า ให้ฟังเป็นการตกลงระหว่างคนไทยกับคนไทย เป็นการตกลงระหว่างผู้ประกอบการไทยกับสถาบัน การเงินไทย คนงานแทบจะเรียกว่าร้อยละร้อย เป็นคนไทยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับการใช้กฎหมายจริงๆแล้ว จะถูกต้องกว่าในการเกิดความเข้าใจก็คือการคุยกับคนที่มี ประโยชน์กับการบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากนั้นในระยะเวลาสองอาทิตย์เศษๆที่ผ่านมา ผมก็อยากจะชี้ให้เห็นในกรณีของ ความคิดเห็นของนักวิชาการก็ดี คนที่รู้จักซึ่งเกี่ยวกับกฎหมายเหล่านี้ เช่น ตุลาการศาล ผู้พิพากษา ต่างก็ได้ออกมาให้ความเห็นเป็นการทั่วไป เป็นกฎหมายที่ดีเหมาะสม เป็นกฎหมายที่จริงๆแล้วไม่ เกี่ยวกับการขายชาติ อย่างที่กล่าวอ้างกันแต่อย่างใด

นอกจากนั้น ผมจะสรุปเป็นประเด็นสุดท้าย ในระดับรัฐมนตรีในรัฐบาลชุดนี้ รัฐบาลท่าน นายกษ ทักษิณ ก็มีหลายท่านได้ออกมาแสดงความคิดเห็นว่ายังเป็นกฎหมายที่ดีสามารถแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ ความเห็นเหล่านี้ก็ได้เป็นข่าวให้พี่น้อง ประชาชนได้รับทราบไปแล้ว แต่ก็มีอยู่บางส่วนที่ผมเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้อง ถ้าหากหลักการเป็นที่ ยอมรับจะมีรายละเอียดของกฎหมายบางฉบับที่อาจจะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ทันสมัยขึ้นได้ เป็น ประโยชน์มากขึ้นได้ต่อการบริหารประเทศในระยะยาว การแก้ไขรายละเอียดเหล่านี้โดยไม่กระทบ ถึงหลักการนั้นก็น่าที่จะเป็นประโยชน์ครับ และผมเชื่อว่ากระบวนการแก้ไขก็น่าที่จะเกิดขึ้นได้ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย แต่สิ่งที่มีความสำคัญในขณะนี้ครับ ก็คือหลักการของกฎหมาย ของอย่างที่ท่านนายกษชวนได้เกริ่นมาตั้งแต่ต้น ความจริงถ้าเรายึดถือกันว่าหลักการไม่ถูกต้องต้อง ยกเลิกกฎหมายเหล่านี้ไป ถ้าเห็นว่าหลักการเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศทำให้คนไทยเสีย ประโยชน์ก็ควรที่จะต้องยกเลิกกฎหมายเหล่านี้เพราะว่าการแก้ไขใดๆที่จะทำให้หลักการเปลี่ยนไป ดีขึ้นมันเป็นไปได้ แต่ถ้าเห็นว่าหลักการเป็นเรื่องดี สมควรที่จะยึดหลักการเหล่านี้ แต่จะปรับปรุง กฎหมายให้กระชับทันสมัยขึ้นอย่างไรนั้นเป็นเรื่องรายละเอียดครับ ก็ขอทราบเรียนทราบเรียน

เล่าให้พี่น้องประชาชนฟัง ถึงแม้จะใช้เวลามากก็เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจของพี่น้องประชาชนครับ ขอขอบพระคุณครับ

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ขอบคุณท่านรัฐมนตรีมากครับ ได้รับกวนเวลาของพี่น้องมากหน่อยในสัปดาห์นี้ เพราะเหตุว่ากฎหมายมีถึง 11 ฉบับ ถึงแม้ว่ารัฐมนตรีท่านธรรมาภิบาลจะพูดไม่ได้หมดก็ตาม แต่ผมคิดว่าเวลาที่พี่น้องได้ติดตามนั้นก็คุ้มค่าในการที่ได้ทราบว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร เราจะได้ยินการวิพากษ์วิจารณ์โดยผิวเผิน ส่วนใหญ่เราจะไม่ค่อยรู้ว่ารายละเอียดเป็นอย่างไร ผมเพียงแต่เสียใจว่าที่จริงได้นำข้อเท็จจริงสาระของกฎหมาย ซึ่งละเอียดมากกว่าที่ท่านรัฐมนตรีนำมากล่าว เพื่อแจ้งให้พี่น้องทราบ แต่ว่าเวลาไม่เอื้ออำนวย จึงขออนุญาตที่จะรายงานให้พี่น้องทราบถึงรายละเอียดของกฎหมายเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้พี่น้องเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เราเป็นนักการเมืองระบอบประชาธิปัตย์ เราก็เคารพความคิดของคนทุกฝ่าย เราจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ก็เป็นเรื่องในระบบประชาธิปัตย์ เรามีสิทธิ์ที่จะทำกันได้ แต่อย่างไรก็ตามในระบบประชาธิปัตย์นั้น ความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง จะเป็นสิ่งที่เป็นสาระและเป็นประโยชน์ เพื่อพี่น้องจะได้มีสิทธิ์ที่จะวินิจฉัยในเรื่องเหล่านั้นว่าจะไร้อะไรผิด กฎหมายที่ออกมาแล้วก็สามารถที่จะยกเลิกได้ไม่ยากนัก เมื่อเราเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลก็มีเสียงข้างมาก สามารถที่จะดำเนินการตามที่พวกเราได้แสดงความเห็นไว้แล้วได้โดยไม่ลำบากแต่ประการใด ผมขอถือโอกาสสั้นๆ ขอขอบคุณพี่น้องที่ได้กรุณาติดตาม และเราจะหาโอกาสนำรายละเอียดของกฎหมายบางฉบับ ซึ่งเป็นที่ข้องใจสงสัยของพี่น้องมารายงานให้ทราบต่อไปครับ"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2545

"เรื่องกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับที่ออกโดยรัฐบาลที่แล้วและมีการวิพากษ์วิจารณ์กันว่าทำให้เสียหายในช่วงนั้นเราอยู่ภายใต้การกดดันของกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือไอเอ็มเอฟ ซึ่งขณะนี้ความกดดันของไอเอ็มเอฟหมดไปแล้วและผมเองได้สั่งการให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยให้เตรียมการเพราะผมต้องการใช้หนี้ไอเอ็มเอฟให้หมดสิ้นเร็ว ๆ นี้ กำลังดูเหตุการณ์นัดหนึ่งเรื่องสงคราม และเราจะใช้หนี้ไอเอ็มเอฟที่ค้างอยู่ประมาณ 5.5 ล้านเหรียญสหรัฐประมาณ 230,000 ล้านบาท เรามีเงินพอที่จะใช้หนี้คืนก่อนกำหนดประมาณ 2 ปี

เพราะฉะนั้น ความกดดันต่าง ๆ ไม่มี แต่ต้องดูว่าเนื้อหาของกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ มีเนื้อหาอะไรที่ขัดต่อผลประโยชน์ของชาติในภาพรวมหรือไม่ ถ้าเนื้อหาขัดต่อผลประโยชน์ของชาติในภาพรวมต้องแก้ ถ้าเนื้อหาไม่ขัดก็ไม่จำเป็นต้องแก้ ผมไม่เคยพูดสักคำจากปากผมเองไม่เคยมีว่าเป็นกฎหมายขายชาติ ผมเคยบอกว่าถ้ากฎหมายเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยเสียหายเสียเปรียบ ต้องแก้ไข ผมไม่เคยใช้คำว่า ขายชาติ หลายคนเอาคำพูดที่ผิดและเอามาใส่ในปากผมว่าเป็นผมพูดนั้น ขอให้ท่านช่วยคิดใหม่เถอะ อย่างนี้เสียอย่างนี้ไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อันนี้ขอเรียนว่าผมไม่เคยพูด แล้วที่พูดแน่นอนและยืนยันว่าพูดด้วยว่าจะทบทวนถ้าหากว่าทำให้ประเทศเสียหาย แล้ววันนี้ผมได้ตั้งอาจารย์พันศักดิ์ วิญญรัตน์ ซึ่งเป็นประธานที่ปรึกษานโยบายของผมเป็นประธานในการไปดูเนื้อหาของทั้ง 11 ฉบับ เดิมทีเดียวผมไปฝากให้ฝ่ายกฎหมายแก้ ฝ่ายกฎหมายเขาจะไปดูเนื้อหาของไม่ขัดตรงนั้นไม่ตรงนี้แสดงว่าไม่ต้องแก้ แต่เขาไม่ได้ดูปรัชญาของกฎหมายว่าปรัชญาของกฎหมายนี้ไปขัดกับทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจทิศทางนโยบายของรัฐบาลในการฟื้นฟูเศรษฐกิจหรือไม่ ทำให้เราต้องเสียเปรียบ ทำให้ภาพรวมผลประโยชน์ของประเทศเสียหายหรือไม่ ถ้าภาพรวมผลประโยชน์ประเทศเสียหายทิศทางผิดต้องแก้ครับ ยกเลิกก็ต้องยกเลิก ต้องแก้ก็ต้องแก้ เพราะฉะนั้น เรื่องนี้ผมได้มอบให้อาจารย์พันศักดิ์ และได้ขอร้องให้ภาคประชาชนที่ห่วงใยเรื่องนี้เข้ามาร่วมเป็นกรรมการด้วย ผมยินดีรับฟังและยินดีเข้าร่วมทำงานกับทุกฝ่าย แต่ขอให้ทุกฝ่ายอย่าใช้อารมณ์ใช้เหตุและผล ยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง แสดงว่าเราตรงกัน ถ้าเมื่อไรท่านคิดว่าผลประโยชน์ของชาติอยู่ตรงไหนและเราเห็นผลประโยชน์ของชาติ นี้ใช่แล้วผลประโยชน์ของชาติแสดงว่าเราตรงกันครับ วิธีการคำพูดหรือแนวคิดอาจจะไม่ตรงกัน แต่เป้าหมายตรงกันนั่นอันนี้ง่ายครับ ถ้าเป้าหมายของเราอยู่ที่ชาติอยู่ที่ประชาชนมาร่วมทำงานด้วยกันง่ายมากครับ ผมจึงเชิญทางด้านคุณหมอเหวง โตจิราการ และหลายฝ่ายที่เห็นว่าเหมาะสมก็จะเชิญเข้ามาร่วมเป็นกรรมการด้วย กำลังอยู่ระหว่างทาบตามให้ครบจะได้ออกประกาศทีเดียวนะครับ"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

◆ วาทะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 2 พฤศจิกายน 2545

"ผมขอกลับมาพูดถึงเรื่องภาคใต้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากที่คนไทยกลุ่มหนึ่งไม่ได้รักชาติ รักแผ่นดินคิดอย่างเดียวคือหาผลประโยชน์ทำร้ายกันเอง แน่นนอนครึ่งข้าราชการบางส่วนไม่ค่อยดี เพราะภาคใต้เต็มไปด้วยยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษี บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี ซึ่งเป็นอบายมุขที่มีผลประโยชน์ มีโยงโยมมีกลุ่มอิทธิพลเข้าไปดูแลควบคุมและกลุ่มอิทธิพลเหล่านี้ เชื่อมโยงกับทั้งราชการ การเมืองท้องถิ่น การเมืองระดับชาติบ้าง ผมได้ไปดูพื้นที่ไปพูดคุยกับชาวบ้าน พูดคุยกับหลายฝ่ายทั้งผู้นำศาสนา และผมตั้งทีมเฉพาะกิจไปทำรายงานลับขึ้นมา เกี่ยวพันกัน ก็เริ่มมีการย้ายข้าราชการเปลี่ยนตัวกันบ้าง แต่บางที่ยังช้าไม่ค่อยเต็มใจจะย้าย ผมคงต้องรอดูถ้าหากว่าไม่จัดการคนเลวก็แสดงว่าผู้บังคับบัญชาไม่เห็นเป็นใจก็ต้องย้ายผู้บังคับบัญชา ด้วย ผมคิดว่าคงจะต้องจัดการกันอย่างเร่งด่วน สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่น่าเศร้าเป็นสิ่งที่มองเห็น ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของชาติ สิ่งที่เกิดขึ้นในภาวะที่คนกำลังตื่นตระหนกเรื่องการก่อการร้ายพวกนี้สมควรยื้อโอกาสเพื่อจะให้เป็นการก่อการร้าย ยิ่งไงก็ไม่มีใครเชื่อว่าเป็นการก่อการร้าย เพราะเรื่องอย่างนี้รู้ ๆ อยู่ วันนี้การสืบสวนชัดเจนครบว่าพฤติกรรมเผาโรงเรียนกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นที่ปัตตานีนั้นมีความเชื่อมโยงกันในเชิงของการวางแผน เหตุการณ์เกิดขึ้นวันเดียวคงไม่บังเอิญถึง 8-9 แห่ง เป็นการวางแผนของคนกลุ่มเดียวและใช้คนหลายกลุ่มไปกระทำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนไม่น้อยกว่า 20 คนแน่นอน ความลับไม่มีหรอก ผมจึงเรียกเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มีการดูแลเรื่องนี้มาประชุมและบอกไปว่าถ้าแค่นี้จัดการไม่ได้ ผมต้องทบทวนว่าประสิทธิภาพอยู่ตรงไหน การทำงานเป็นอย่างไร ต้องรีบไปจัดการให้เรียบร้อย และผมจะดูการทำงานของทุก ๆ ฝ่ายอย่างใกล้ชิดต่อไป และเมื่อคืนนี้มีอีกเรื่องหนึ่งเกิดขึ้นคือมีการลอบยิงตำรวจขณะออกตรวจ ลอบยิงอยู่ข้างทาง ผมถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องร้ายแรง จริง ๆ แล้วมีอยู่ไม่กี่กลุ่ม แต่มีการเดินทางเข้าออกกับมาเลเซียเพราะถือสองสัญชาติกันอยู่หลายคน ฉะนั้น ผมได้ร่วมมือกับมาเลเซีย มาเลเซียยินดีให้ความร่วมมือ ถ้าหากว่าเรารู้ว่าใครถือสองสัญชาติ มาเลเซียกับเราจะตกลงกันว่า ไบเกิดอยู่ประเทศไหน ถ้าไบเกิดอยู่ประเทศนั้น ประเทศนั้นรับเป็นสัญชาตินั้น ถ้าไบเกิดอยู่อีกประเทศหนึ่งเราจะถอนสัญชาติอีกประเทศหนึ่งทันที เพราะมีพาสปอร์ตถือข้ามไปข้ามมาสองสัญชาติเลยทำให้เราจับกุมกันลำบาก และพวกนี้สามารถเลือกตั้งได้สองประเทศ ซึ่งใช้ไม่ได้ผิดกฎหมาย เราต้องจัดการกัน ต้องยอมรับครบว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ เป็นเรื่องของอิทธิพล

พวกกลุ่ม ผลประโยชน์และเกิดจากความไม่พอใจในการที่มีญาติพี่น้องถูกดำเนินคดีถูกฆ่า เนื่องจากทำตัวไม่ดี ก็มีการขยายผลไปบ้าง เราจะทำเรื่องนี้อย่างเป็นทางการและเป็นธรรมและเด็ดขาด ขอเรียน พี่น้อง ประชาชนว่าเรื่องที่เกิดทางภาคใต้ทั้งหมด ไม่ใช่เรื่องของการก่อการร้ายและไม่ใช่เรื่อง ความขัดแย้งทางศาสนา เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา คนพุทธ คนอิสลามอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนไม่มีปัญหาใด ๆ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเสรีภาพ สูงในเรื่องของการนับถือศาสนา เพราะฉะนั้น เรื่องความขัดแย้งตรงนี้ไม่มี แต่เป็นเรื่องของ พฤติกรรมบุคคลและกลุ่มบุคคลที่โยงโยเข้าไ้ เป็นเรื่องของการเมืองและผลประโยชน์ซึ่งเกี่ยวพัน กัน ความจริงแล้วบางครั้งการเมืองไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรง แต่การเมืองเวลาเลือกตั้งจะให้ผู้มี อิทธิพลเป็น หัวคะแนน ผู้มีอิทธิพลนั้นส่วนใหญ่ทำตัวเลว ค้าของเถื่อน ค้ายาเสพติด พวกนี้มิ โยงโยมีสตางค์ นักการเมืองง่าย ๆ ชুষ ๆ ก็ไปใช้พวกนี้ พวกนี้มีอิทธิพลก็เกิดอุปหน้าปะจุมุก เกรงใจกันเป็นพวกกัน ทำให้การปราบปรามยากลำบาก และบางที่ข้าราชการรับผลประโยชน์ พอรับผลประโยชน์ก็เกรงใจอีก อันนี้คือสิ่งที่ต้องจัดการเด็ดขาด เพราะฉะนั้น ผมจะต้องกดดัน ผู้บังคับบัญชาส่วนกลาง และผู้บังคับบัญชาระดับกลางให้ไปดูแล ถ้าไม่ดูแลผมถือว่าเกี่ยวพัน เรื่องนี้ผมเรียนพี่น้อง ประชาชนว่าผมขออนุญาตใช้ความเด็ดขาดอย่างเต็มที่ ถ้าไม่เช่นนั้นไม่จบ ปัญหาเหล่านี้ยึดเยื้อมานานแล้ว ผมบอกว่าไม่ได้ ราชการนี้แพ้ไม่ได้ยึดเยื้อไม่ได้ ต้องเรียนพี่น้อง ประชาชนให้รับทราบว่าผมจะดูแลเรื่องนี้อย่างใกล้ชิดร่วมกับท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีวันมูหะมัดนอร์ห์ รัฐมนตรีประจักษ์ฯ รัฐมนตรีพลเอกธรรม รัชชฯ จะช่วยกันดูแลเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด "

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2545

"อีกเรื่องคงต้องขอพูดเรื่องภาคใต้ ภาคใต้ขณะนี้การสอบสวนเป็นไปด้วยความคืบหน้า รู้ตัวผู้จ้างวานกันหมดเรียบร้อย ค่อนข้างจะได้ข้อมูลที่ดี สรุปคือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ใช่การก่อการร้าย เลย เป็นเรื่องของผู้ที่ไม่ปรารถนาดีเสียเงินเสียทองไปจ้างพวกบรรดามีประวัติเป็นโจรลักรถ ตัดยา ไปวางก่อวินาศกรรม วางระเบิดที่ปัตตานี เผาโรงเรียนที่สงขลา เกิดเหตุวันเดียวกันหมด เพราะฉะนั้น กลุ่มผู้จ้างวานกลุ่มเดียวกันครับ เรากำลังได้ความคืบหน้ามาก ราชการนี้ต้อง แดกหักไม่มีทางปล่อยไว้ เพราะสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในภาคใต้มานานแล้ว ผลสุดท้ายไม่มีอะไรออก ครัวโยงโยอยู่แค่บายนุกับการเมืองเท่านั้นเอง ไม่มีเรื่องอื่น เรื่องความขัดแย้งทางศาสนาไม่มี ยิ่งกว่านี้เอารัฐมนตรีมหาดไทยซึ่งเป็นมุสลิมไปดูแลแล้วคำว่าขัดแย้งทางศาสนาไม่มีข้ออ้างครับ

เป็นเรื่องที่ทุกคนเข้าใจดีว่าไม่ใช่เลย ที่ผ่านมามีความเกียจคร้านในการทำงาน ความที่ไม่รู้ ภูมิวิ ๗
 ฐานะน้อยและพุดมากบ้างเลยทำให้เกิดความสับสน ตั้งใจอยู่ที่สูงเกินไป อ้างเป็นโจรแบ่งแยกดินแดน
 บ้าง อ้างเป็นโจรก่อการร้ายบ้าง ทำให้ไม่ต้องทำงานมาก อันนี้ผมกดดันไปบังคับเลยว่าถ้าหา
 คำตอบไม่ได้ ต้องมีผู้รับผิดชอบระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ทุกอย่างไปได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน
 พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กับท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ได้ร่วมมือกันประสานงานกับเจ้าหน้าที่
 ประสานงานกับประเทศมาเลเซีย ตอนนี่ต้องยอมรับว่าเจ้าหน้าที่พม่าทำงานแล้วไม่มีอะไรเหลือบ่า
 กว่าแรง ข้าราชการไทยได้เลย เพียงแต่ว่าจะทำอะไรจริงจังจะผลประโยชน์หรือไม่เท่านั้นเอง
 วันนี้อากาศได้กำลังจะจบ จะเห็นครับว่าจะอะไรเป็นอะไร วันนี้อัจฉริยะคนวางเพลิงได้หลายคนแล้วครับ"

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 13 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 10 พฤศจิกายน 2545

โดยนายชวน หลีกภัย

"สวัสดีครับพี่น้องประชาชนที่เคารพรัก รายการชวน ออนไลน์ ในวันนี้เป็นอาทิตย์ที่ 10
 พ.ย.2545 พี่น้องที่เคารพครับเหตุการณ์ร้ายในภาคใต้ได้เกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อวันที่ 29 ต.ค.45 โดย
 กลุ่มคนร้ายได้ลอบวางเพลิงโรงเรียนในเขตพื้นที่ อ.สะบ้าย้อย อ.เทพา อ.จะนะ จังหวัดสงขลา และ
 ระเบิดบันไดทางขึ้นเจดีย์ บรมธาตุวัดช้างให้ ต.นาประดู่ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ที่กล่าวว่าเหตุการณ์
 ได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพราะได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้น หลายครั้งแล้ว

สำหรับเหตุเมื่อวันที่ 29 ต.ค.45 ครั้งหลังสุดนี้ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลหลายฝ่าย
 โดยเฉพาะความเห็นของผู้รับผิดชอบตั้งแต่ระดับนายกรัฐมนตรีไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดย
 นายกษได้ออกรายการ นายกษ คุยกับประชาชนว่า "สถานการณ์ใต้น้ำเป็นห่วงเป็นเพราะคนกลุ่ม
 หนึ่งที่ไม่ได้รักชาติ จึงได้กระทำการเช่นนั้น แน่แน่นอนว่าภาคใต้มีทั้งปัญหาการค้าของเถื่อนน้ำมัน
 เถื่อน ยาเสพติด จึงมีกลุ่มอิทธิพลเข้ามาเชื่อมโยงทั้งนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองระดับ
 ท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยนักการเมืองระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้องน้อยหน่อย ส่วนนักการเมือง
 ระดับท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องน้อยหน่อย เรื่องที่เกิดขึ้นดังคาดภาคใต้ไม่ได้เป็นการก่อการร้าย หรือ
 เป็นเรื่องของศาสนา เพราะประเทศไทยให้สิทธิประชาชนในการนับถือศาสนา"

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ให้ความเห็นว่า "เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เป็นการกระทำของ
 พวกมุสลิม" นายประมวล รุจนเสรี รพช.มหาดไทย กล่าวว่า "เหตุการณ์ในภาคใต้ เป็นกลุ่มคน
 ที่หวังจะทำลายกันทางการเมืองมากกว่าเหตุผลทางอื่น แต่ยังไม่ชัดเจนว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น

เป็นนักการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น" นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รมว.มหาดไทย ได้ตอบคำถามผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุบีบีซีเมื่อวันที่ 4 พ.ย.45 ซึ่งถามว่า "เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีขบวนการแบ่งแยกดินแดนอยู่หรือไม่" รมว.มหาดไทยตอบว่า มีกลุ่มเหล่านี้อยู่ก็ไม่มีศักยภาพอะไรมากมาย แต่แนวคิดแนวร่วมในการที่จะเกิดเหตุการณ์ต่างๆเหล่านั้นก็กระทำได้"

ความจริง อย่างที่เรียนว่า เหตุการณ์วันที่ 29 ต.ค.45 นี้ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกครั้งเดียว แต่ก่อนนี้ได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหลายครั้ง ไม่ใช่เฉพาะในช่วงรัฐบาลชุดนี้ แต่ก่อนนั้นก็เคยมี แต่สำหรับเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงรัฐบาลชุดนี้ คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 7 เม.ย.44 มีเหตุระเบิดที่บริเวณชานชาลาที่ 1 สถานีรถไฟหาดใหญ่ มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นำหน้าชื่อของ ศอ.บต.และ พตท.43และสำนักงานตำรวจภาค 9 เชื่อว่าเป็นการกระทำของขบวนการพูโลใหม่ โดยอ้างว่า เนื่องจากประธานของขบวนการพูโลเดิมเสียชีวิต มีการสรรหาประธานขบวนการพูโลคนใหม่ เชื่อว่าเป็นการสร้างผลงานของผู้ที่ต้องการเป็นประธานคนใหม่ เลยกส่ง ขจก. 3 คนมาก่อวินาศกรรม

เหตุการณ์ในวันที่ 7 เม.ย.44 ซึ่งเป็นช่วงแรกของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯ เป็นรัฐบาลนั้น ท่านได้ให้สัมภาษณ์ว่า ถือว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นรุนแรง แต่จะไปดูเหตุการณ์ในวันที่ 8 เม.ย.44 และที่บอกมาก่อนหน้านี้ได้รับข่าวว่าจะมีเหตุการณ์วินาศกรรมเกิดขึ้น จึงขงใจว่าทำไมไม่มีการตรวจสอบและป้องกัน ถือเป็นการทำทายนานาจรรัฐ รัฐบาลจะจัดการขั้นเด็ดขาดกับขบวนการกลุ่มนี้ ท่านบอกว่า "ผมไม่ปล่อยไว้นั้น ไม่ว่าจะหน้าอินทร์หน้าพรหมที่ไหน รัฐบาลชุดนี้จะใช้ความเด็ดขาด ขอให้ข้าราชการทุกคนมั่นใจในการทำงานโดยไม่ต้องเกรงกลัวอะไรทั้งนั้น และขอยืนยันว่าครั้งนี้ไม่มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ความจริงเจ้าหน้าที่เรารู้หมดแล้วว่าใครเป็นใครอยู่ในขบวนการ หรือแนวร่วม คงต้องมีการปรากฏตัว และสอบสวนความผิดทั้งหมด" ท่านบอกต่อไปว่า "ได้กำชับให้ ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รมว.มหาดไทย และ พล.ต.อ.พรชัย ดุรงค์วิบูลย์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไปแล้ว และเหตุการณ์ครั้งนี้ต้องจับตัวคนร้ายมาให้ได้"

ต่อมาในวันที่ 8เม.ย.44 หลังจากที่ท่านเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงที่หาดใหญ่ แล้วท่านก็ให้สัมภาษณ์ว่า "เหตุการณ์วันที่ 7 เม.ย.เป็นฝีมือกลุ่มโจรก่อการร้ายปีอาร์เอ็น ตามที่สำนักงานข่าวกรองได้สืบทราบมาล่วงหน้า และหลังจากที่ท่านนายกฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ร่วมหารือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงทหารตำรวจแล้ว ท่านก็ได้ให้สัมภาษณ์ย้ำว่า "ปัญหาในภาคใต้รัฐบาลรู้หมดแล้วทุกอย่างจะเรียบร้อยหมดภายใน 3 เดือน"

เหตุการณ์ในครั้งนั้น ผมในฐานะผู้นำฝ่ายค้าน ได้ให้ความเห็นตอบคำถามของสื่อมวลชนว่า "เรื่องที่เกิดขึ้นนี้ เป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องดูแลอย่างใกล้ชิด ความจริงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ในภาคใต้ ดีขึ้นตามลำดับแต่ไม่ใช่หมดไปอย่างสิ้นเชิง" และผมก็บอกว่า "จำเป็นต้องมีการแก้ไข อย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ การป้องกันและปราบปราม การพัฒนาพื้นที่ ส่วนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนั้น ผมไม่ทราบว่ามีสาเหตุใด แต่ประชาชนไม่เห็นด้วยกับการกระทำเช่นนี้ เรื่องนี้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะต้องติดตามตรวจสอบอย่างไม่ประมาท ปัญหาในพื้นที่ภาคใต้ในช่วงนี้ ไม่ใช่การยื่นคำขาดแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ ภายในหนึ่งเดือนสองเดือน แต่ต้องยอมรับความเป็นจริงและแก้ไข ปัญหาด้วยความอดทนต่อเนื่องตลอดเวลา จึงต้องขอความร่วมมือกับข้าราชการทุกฝ่าย โดยเฉพาะกับประชาชน ที่จะมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างมาก"

พี่น้องที่เคารพครับ ความจริง พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหามาตั้งแต่ในอดีต ถ้าศึกษาจากประวัติศาสตร์ ของพื้นที่ดังกล่าวจะเห็นได้ชัดว่า พื้นที่บริเวณนี้มีลักษณะพิเศษซึ่งต่างไปจากพื้นที่ชายแดนในภูมิภาคอื่น นับตั้งแต่ความแตกต่างในวัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนา เชื้อชาติ และมีประวัติศาสตร์ของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับรัฐปัตตานี คือความขัดแย้งในบางเรื่องและบางช่วงเวลาก็มีปัญหา ระหว่างรัฐบาลกับพื้นที่ เฉพาะในช่วงสมัยที่มีการรณรงค์เรื่องรัฐนิยม ให้มีผู้นำของประชาชนในพื้นที่ที่มีข้อขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีออกไปพำนักอยู่ในประเทศมาลายูในขณะนั้น และต้องยอมรับความจริงว่าคนส่วนหนึ่งที่มีความต้องการจะให้เกิดรัฐปัตตานี และให้มีการแบ่งแยกดินแดนก็มีอยู่จริง ซึ่งแต่เดิมนั้นนับว่ามีอยู่มาก ด้วยตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว รัฐบาลชุดต่างๆ จึงได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยมีความปลอดภัยในชาติ ร่วมมือกันแม้จะต่างศาสนาก็ตาม

จนเมื่อปี 2524 รัฐบาล รัฐบาลของท่านพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น ด้วยตระหนักถึงลักษณะพิเศษของพื้นที่และชุมชน องค์การดังกล่าวมีผู้บริหารคือผู้อำนวยการของศูนย์ ซึ่งมีตำแหน่งระดับรองปลัดกระทรวงมหาดไทย สร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารให้เกิดขึ้นมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาและป้องกันปัญหาโดยสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงโยกย้ายข้าราชการที่ก่อปัญหาได้โดยไม่ต้องขออนุญาตสังกัดของหน่วยงานนั้น เพียงผู้อำนวยการของศอ.บต.ทำเรื่องขอความเห็นชอบจากนายกฯ ก็จะดำเนินการได้ทันที เหตุการณ์ดีขึ้นโดยลำดับ

พร้อมกันนั้นได้มีการพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการสร้างพระตำหนักราชนิเวศขึ้น ในจังหวัดนราธิวาส พระบามสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระราชวงศ์ได้เสด็จไปประทับ ณ พระตำหนักดังกล่าวและได้เสด็จเยี่ยมเยียนชาวบ้านต่อเนื่องยาวนานเป็นปี สร้างความผูกพันใกล้ชิด และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวให้เกิดขึ้นอย่างมาก ปัญหาความรุนแรงทั้งหลายก็ค่อยๆ ลดลง

ที่กล่าวว่าเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดภาคใต้ ได้ค่อยลดความรุนแรงลงมา ก็เห็นได้จากสถิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของศูนย์อำนวยการจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานด้าน ความมั่นคงอื่นๆ จะชี้ให้เห็นชัดเจน ดังที่ปรากฏในข้อมูลที่หนังสือพิมพ์มติชน รายงาน ฉบับวันที่ 30 ต.ค.45 นำมาแสดงว่าเหตุการณ์รุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีตั้งแต่ 2540 ถึง 2544 และในช่วงประมาณครึ่งปีของปี 2545 ปรากฏว่าในปี 2540 สมัยที่ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกฯ มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น 70 ครั้ง ปี 2541 ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์เข้ามาเป็นรัฐบาลก็ได้ลดลงมาเหลือ 37 ครั้ง ปี 2542 ลดจาก 37 ครั้ง เหลือ 17 ครั้ง และในปี 2543 เหตุการณ์ร้ายก็ลดลงมาจาก 14 เหลือเพียง 8 ครั้ง ทักษิณบริหารปีเดียว ความรุนแรงเพิ่มขึ้นจาก 8 เป็น 28 ครั้ง

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์รุนแรงได้เพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อรัฐบาลชุดปัจจุบันของพรรคไทยรักไทยได้เข้ามาบริหารประเทศ โดยในปี 2544 ได้มีเหตุการณ์รุนแรงในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น จาก 8 ครั้งในปีก่อนนั้นเป็น 28 ครั้ง และในช่วงประมาณครึ่งปีเศษของปี 2545 นี้ เหตุการณ์ร้ายก็เกิดขึ้นแล้วถึงถึง 24 ครั้ง

ส่วนข้อมูลของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดส่วนภาคใต้นั้น ได้ประมวลเหตุร้าย ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2539 -2545 ปรากฏว่า ในปี 2540 มีเหตุร้ายเกิดขึ้นถึง 86 ครั้ง แล้วค่อยๆ ลดมา เหลือเพียง 14 ครั้งในปี 2543 แต่กลับเพิ่มขึ้นเป็น 37 ครั้ง ในปี 2544 คือในช่วงที่รัฐบาลนี้เข้ามาบริหาร และ 32 ครั้งในประมาณครึ่งปีนี้ 2545 ผมนำตัวเลขดังกล่าวนี้มาเป็นข้อมูลให้พี่น้องประชาชนได้เห็น เพราะท่านนายกฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 พ.ย. ว่า การที่สามารถจับคนร้ายที่ก่อเหตุเผาโรงเรียนแล้ว 1 คน เป็นการยืนยันให้เห็นว่า ถ้ารัฐบาลจริงจัง ก็ไม่มีปัญหาอะไร เกินความสามารถของรัฐบาลไปได้ เพราะที่ผ่านมามีปัญหา เพราะรัฐบาลในอดีตไม่มีความจริงจัง นอกจากนี้รัฐบาลปัจจุบันยังโชคดีที่มีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในพื้นที่ และได้รับความไว้วางใจ

จากชาวบ้าน ทำให้การแก้ปัญหา คลี่คลายไปได้มาก ดังปรากฏตามข้อความในหนังสือพิมพ์ แนวหน้าฉบับวันที่ 2 พ.ย. 2545 นายกฯ อ่างนัการเมืองเกี่ยวข้อง

ท่านที่เคารพครับ กรณีที่พ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯได้ออกมากล่าวหากลุ่มบุคคลที่ มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ว่ามีนัการเมืองระดับ ท้องถิ่น และระดับชาติเข้าไปเกี่ยวข้องนั้น เท่าที่ติดตามดูไม่มีใครออกมาชี้แจงและตอบโต้ แต่ นายนิพนธ์ บุญญามณี ส.ส. จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์แนวหน้า ฉบับวันที่ 4 พ.ย. 2545 ว่านายกฯ กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ควรระมัดระวังคำพูด ในฐานะเป็นผู้ใหญ่ของบ้านเมือง เมื่อรู้ว่ามีใครอยู่เบื้องหลังไม่ว่าจะอยู่ระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติต้องจับตัวมาลงโทษคนระดับนายกฯและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รู้แล้ว ต้องเอาคนเหล่านี้มาลงโทษให้ได้ ไม่ใช่พูดออกมาแบบพล่อย ๆ ก่อให้เกิดความสับสน วันนี้ท่านต้องตรวจรายชื่อนัการเมืองที่อ้างถึง เพื่อให้ทราบว่ามีใครอยู่เบื้องหลังการก่อการร้ายในภาคใต้ จะสังเกตเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันที่ 29 ต.ค. 2545 ความเห็นของนายกฯจะต่างไปจากเหตุการณ์ เมื่อวันที่ 7 เม.ย. 44 เพราะในครั้งนั้น นายกฯบอกว่า"ไม่เกี่ยวกับการเมือง" แต่ครั้งนี้พูดว่า "เกี่ยวกับนัการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับชาติ" พูดได้อย่างไร รัฐบาลในอดีตไม่จริงจัง

สำหรับประเด็นที่นายกฯ พ.ต.ท.ทักษิณบอกว่าที่ผ่านมามีปัญหาเพราะรัฐบาลในอดีตไม่มีความจริงจัง ความจริงแค่คำนี้ไม่น่าเชื่อว่าพ.ต.ท.ทักษิณ ถ้านายกฯจะตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงย้อนหลังหลาย ๆ รัฐบาล เขาจะเห็นได้ชัดว่า แต่ละรัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อเนื่องมาทุกรัฐบาล ตามแนวความคิดความเห็นแต่ละรัฐบาล อย่างที่เราเห็นว่าเมื่อสมัยพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เขาตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีความเป็นเอกภาพ แม้จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขกฎระเบียบของศูนย์ดังกล่าว แต่รัฐบาลก็ยังคงมีความตั้งใจ ต่อมาทุกชุด ที่จะทำให้สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสงบเรียบร้อย มีความเจริญขึ้น แก้ปัญหาพลาตนเอง แต่ปล่อยให้รัฐบาลก่อน

เพื่อให้ พ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯได้เห็น และสิ่งทีนั้นไม่เป็นความจริง ท่านก็สามารถพิจารณาได้จากตัวเลขข้อมูลที่ผมได้หยิบยกขึ้นมาแล้วจากสถิติที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ที่ศูนย์บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ตีว่าในช่วง 5-6 ปีทีผ่านมาไม่ต้องไปไกล เอาตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมาถึงปีนี้ 2545 เหตุการณ์เกิดร้ายรุนแรงเกิดขึ้นมากที่สุด ในปี 2540 คือในช่วงที่พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกฯ และพ.ต.ท.นายกฯรัฐมนตรีปัจจุบัน เป็นรองนายกฯ มีเหตุการณ์เกิดขึ้นถึง

70 ครั้งในปีนั้น และรัฐบาลต่อมาพรรคประชาธิปัตย์ ก็ได้มีการแก้ไขปัญหา โดยได้มอบหมายภารกิจให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทย คือท่านพลากร สุวรรณรัตน์ ไปเป็นผู้อำนวยการศูนย์บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่านก็คงต้องนั่งทำงานเหมือนกับผู้อำนวยการคนก่อน ๆ ที่ได้แก้ปัญหาได้ดีตลอดมา จนเหตุการณ์รุนแรง ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงมาเหลือ 37 ครั้งในปี 2541 เหลือ 14 ครั้งในปี 2542 เหลือ 8 ครั้งในปี 2543 เมื่อรัฐบาลใหม่ในปี 2544 เหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้น เพิ่มขึ้นเป็น 28 ครั้ง และเพิ่มเป็น 24 ครั้งเพียงประมาณ ครึ่งปีเศษ ของปี 2545 ข้อมูลดังกล่าวนี้ ถ้านายกฯได้ถือโอกาสทบทวนพิจารณา ก็คงจะไม่พูดว่ารัฐบาลอดีต ไม่จริงจังในการแก้ปัญหา ตรงกันข้ามรัฐบาลของท่านนายกฯ ทักษิณ ได้แก้ปัญหานี้ผิดพลาด จนต้องสูญเสียชีวิต ข้าราชการ ตำรวจไปโดยไม่จำเป็น และทำให้เหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้น

ผมเองต้องการที่จะเห็นรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ เอาใจใส่และแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ประสบความสำเร็จ เพื่อความสงบเรียบร้อย ซึ่งจะนำมา ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ในด้านอื่นด้วย แต่กระผมไม่เห็นด้วยที่รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯจะใช้วิธีการกลบเกลื่อนความล้มเหลวในการแก้ปัญหา ด้วยการโยนความผิดไปว่ารัฐบาลก่อน ๆ ไม่จริงจังผมเห็นว่า ถ้ารัฐบาลปัจจุบันยอมรับความเป็นจริง ไม่พังปัญหาด้วยความฉาบฉวย และตระหนักถึงความเป็นมาในอดีต แก้ปัญหาด้วยความต่อเนื่อง ทั้งในด้านการป้องกันปราบปราม และพัฒนาพื้นที่ไปพร้อม ๆ กัน ผมก็เชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหลือเพียง 8 ครั้งในปี 2543 ควรจะหมดไปในปี 2544 หรือลดเหลือ 2-3 ครั้ง ในปี 2544 การที่เหตุการณ์เพิ่มขึ้นจาก 8 ครั้ง กลายเป็น 44 ครั้งในปี 2544 นั้น แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติ หรือข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดในการแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็น ต่อกรณีนี้ ซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่รู้และไม่เจตนา ก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจ แต่ถ้าทราบที่อยู่แล้ว ว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร แต่ยังไม่เปิดเผยข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด ในหมู่ประชาชน เพื่อหวังจะสร้างความนิยมให้กับตัวเอง เป็นสิ่งที่พวกเราไม่เห็นด้วย ถ้าพูดว่าปัญหาใดที่ไม่ใช่เป็นเรื่องการเมือง ก็อย่าไปสร้างให้เป็นปัญหาการเมือง เพราะมันจะเกิดความขัดแย้งกลายเป็นประเด็นปัญหาขึ้นมาโดยไม่จำเป็น

ซึ่งการพยายามทำให้ปัญหาเรื่องยางพารา เป็นปัญหาการเมือง โดยหวังผลเพียงสร้างความนิยมในช่วงที่ยางราคาดี และก็โทษรัฐบาลอื่น ซึ่งความจริงราคายาง ราคาอาจจะขึ้นลงได้ตามสภาพศก.ในช่วงนั้น และทางผลผลิต และความต้องการ ของตลาด หรือปัญหาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นความปรารถนาของทุกฝ่าย ที่ต้องการเห็นความสงบเรียบร้อย แต่การที่รัฐบาลพยายามหยิบเรื่องดังกล่าวเหล่านี้ มาเป็นปัญหาทางการเมือง มีแต่จะสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น

สิ่งใดที่ไม่แน่ใจว่าเป็นความจริงก็อย่าเพิ่งไปปรักปรำคนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรืออย่าเพิ่งไปรับรองอย่างหนึ่งอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นกรณีที่ยกนายกฯพูดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 ต.ค. 2545 การเผาโรงเรียน การระเบิด ไม่ใช่เป็นการกระทำของกลุ่มมุสลิม

ผมคิดว่าผู้ก่อเหตุจะเป็นคนศาสนาใด ไม่ใช่เป็นประเด็น ประเด็นคือใครก็ตามที่ก่อเหตุ ความรุนแรงให้เกิดขึ้นเสียหายเช่นนี้ จะต้องดำเนินการโดยเด็ดขาด ศาสนาทุกศาสนา สอนให้คนเป็นคนดี แต่แน่นอนเช่นเดียวกันว่าศาสนิกในแต่ละศาสนาก็อาจจะมีคนไม่ดีปะปนกันอยู่ได้ ก็เป็นเรื่องที่น่าขงใจว่า ท่านรองนายกฯพล.อ.ชวลิต รู้ได้อย่างไรว่าคนร้ายนับถือศาสนาอะไร ถึงขั้นรับรองได้ว่าไม่ใช่เป็นคนศาสนานั้นศาสนา

พี่น้องที่เคารพครับ ในฐานะเป็นผู้แทนราษฎร และเคยเป็นผู้แทนราษฎร ที่มาจากจังหวัดภาคใต้ พวกเราต้องการเห็นความสงบเรียบร้อย ในภาคใต้เช่นเดียวกับภาคอื่น ๆ ต้องการเห็นความเจริญรุ่งเรืองเห็นความรักสามัคคี ไม่ว่าคนจะเป็นคนในศาสนาใด และต้องการเห็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียว เป็นเอกภาพในการแก้ปัญหาของพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสมัยที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาลได้เคยตกลงกับรัฐบาลมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในโครงการพัฒนาสามเหลี่ยมศก. โดยมุ่งหวังว่า 3 ประเทศจะร่วมกันพัฒนาศก.ในพื้นที่ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งภาคใต้ก็มีอยู่ 5 จังหวัดคือ สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล トラบใดที่ความสงบไม่เกิดขึ้นจะหาผู้ประกอบการกลุ่มใด มาลงทุนก็เป็นไปได้ยาก ปัญหาอื่นจึงอาจจะติดตามมากขึ้น เช่นคนว่างงาน เช่น ศก.ที่ไม่เติบโตเท่าที่ควรจะเป็น

เราจึงเห็นว่า รัฐบาลน่าจะ มุ่งหน้าแก้ปัญหาความไม่สงบให้ดีขึ้น ดีกว่าที่จะสร้างปัญหานี้ ให้เป็นปัญหาการเมือง และปรักปรำให้ร้ายกับคนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีอะไรพิสูจน์ เพราะว่าการก่อเหตุร้ายผู้เกี่ยวข้องคือนักการเมือง ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม ก็แสดงว่าผู้ร้ายเหล่านี้ไม่ใช่โจรห้าร้อย หรือโจรกระจอก หรืออย่างที่ท่านยกฯพ.ต.ท.ทักษิณ ได้ประเมินประมาณเอาไว้ และแน่นอนว่า กลุ่มผู้ต้องสงสัยที่จับกุมแล้วนั้น น่าจะได้ให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ในการที่จะสาวไปถึงผู้อยู่เบื้องหลัง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

พี่น้องที่เคารพครับสำหรับเรื่องที่ยกฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ได้บอกประชาชนขออนุญาตให้ ความเด็ดขาดกับผู้กระทำผิดในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ความจริงเรื่องนั้น พ.ต.ท.ทักษิณนายกฯ ได้พูดมาแล้ว ตั้งแต่เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 7 เม.ย.2544 ว่าจะใช้ความเด็ดขาด และ 2 พ.ย. 45 ท่านก็พูดอีกว่าขอใช้ความเด็ดขาดอย่างเต็มที่ ไม่เช่นนั้นมันไม่จบครับปัญหาที่มันยืดเยื้อมานาน

แล้ว ผมบอกว่ามันแพ้ไม่ได้ยึดเยื้อไม่ได้ พี่น้องครับ ผมเห็นด้วยว่าเรื่องราวอย่างนี้จำเป็นต้องมีความเด็ดขาด และความจริงอาชญากรรมทุกประเภทก็ต้องมีความเด็ดขาด ในการเอาตัวคนร้ายมาลงโทษ แต่ความเด็ดขาดนั้นต้องเป็นความเด็ดขาดตามกฎหมายที่ใช้อยู่ กล่าวคือ ผู้ใดกระทำผิดอะไรก็ต้องรับโทษตามฐานความผิดนั้น ใครลักขโมยก็ต้องรับผิดฐานลักทรัพย์ ใครปล้นทรัพย์ก็ต้องรับผิดตามกฎหมายปล้นทรัพย์ ใครฆ่าคนตายก็ต้องรับผิดฆ่าคนตายคือโทษประหารชีวิต แต่ความเด็ดขาดด้วยวิธีการที่นอกเหนือกฎหมายเช่นเก็บหรือฆ่าคนซึ่งไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมาย ตามหลักนิติธรรม อาจทำให้ความสงบเกิดขึ้นได้ช่วงระยะสั้น ๆ แต่พิสูจน์มาตลอดแล้วว่า วิธีนี้เป็นวิธีสร้างปัญหา เพิ่มเชื้อความรุนแรง และความร้ายแรงให้เกิดขึ้น มากกว่าเดิม

ผมจึงหวังอย่างยิ่งว่าความเด็ดขาดดังกล่าวขอให้มีความเด็ดขาดตามกฎหมาย และไม่เฉพาะกรณีนี้เท่านั้น เหตุร้ายที่เกิดขึ้นที่อื่น ภาคอื่น ก็ต้องใช้ความเด็ดขาดตามกฎหมายเช่นเดียวกัน สวัสดิ์ครับ"

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 14 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 17 พฤศจิกายน 2545

โดยนายชวน หลีกภัย

"เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ผมได้นำเรื่องเหตุร้ายในชายแดนภาคใต้มาเล่าให้พี่น้องฟังบางส่วน ซึ่งความจริงปัญหาดังกล่าวขณะนี้ก็ยังไม่จบและถ้าหากว่าไม่มีการโยนความผิดหรือกล่าวหาซึ่งกันและกัน เรื่องดังกล่าวนี้ก็คงจะมีการแก้ไขที่ก้าวหน้าไปกว่านี้ และฝ่ายค้านเองก็คงไม่ออกมาชี้แจงอะไรเพิ่มเติม เพราะถือว่าเป็นภารกิจของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใดก็ตาม แต่เนื่องจากเรื่องนี้มีการกล่าวหาพาดพิงไปถึงฝ่ายค้าน เช่น นายกรัฐมนตรีก็บอกมาบอกว่าเหตุร้ายนี้มีนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติเข้าไปเกี่ยวข้องรวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้พูดว่าเหตุที่เกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลก่อนไม่แก้ปัญหาจริงจัง ผมจึงจำเป็นต้องนำข้อเท็จจริงมาเรียนชี้แจง เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด

ในสมัยรัฐบาลก่อนๆ ผมเชื่อว่าก็ไม่มีใครอยากให้ปัญหานี้เกิดขึ้น แต่ถ้าย้อนกลับไปดูข้อเท็จจริงก็จะเห็นได้ชัดว่า เหตุร้ายจริง ๆ ได้เกิดขึ้น ในสมัยที่ท่านพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี และ พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีเหตุร้ายเกิดขึ้นมากกว่าในช่วงปีอื่นๆ คือถึงประมาณ 70-80 ครั้ง ต่อปี แต่ที่จริงแล้วก็น่าดีใจที่หลังจากนั้นคือในช่วงที่พรรคประชาธิปัตย์เข้ามารับผิดชอบโดยท่านรองปลัดกระทรวงพลการ สุวรรณรัตน์ ซึ่งท่านได้ไปดำรง

ตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการศูนย์บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ใช้ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหา สามารถทำให้เหตุร้ายทั้งหลายค่อยๆ ลดลงมาจาก 70 กว่าครั้ง เหลือเพียง 8 ครั้งในปี 2543

เมื่อปี 2544 ที่รัฐบาลชุดของท่านนายกรัฐมนตรี ทักษิณ เข้ามา นั่น ที่จริงแล้วเหตุการณ์น่าจะหมดไป หรือเหลืออยู่เพียงไม่กี่ครั้ง แต่ว่ากลับเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2543 หลายเท่า แสดงว่าต้องมีจุดอ่อนบางประการเกิดขึ้น ซึ่งถ้ารัฐบาลยอมรับความเป็นจริงและทบทวนก็สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น แต่เมื่อรัฐบาลกลับไปโยนความผิดให้กับรัฐบาลก่อนและกล่าวหานักการเมืองโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้ใด ก็แน่นอนว่าฝ่ายที่ถูกกล่าวหา ก็จำเป็นต้องออกมาชี้แจง เมื่อออกมาชี้แจงเรียกร้องให้มีการดำเนินการหรือเอ่ยชื่อผู้ที่เกี่ยวข้อง รองนายกรัฐมนตรี พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ก็ออกมาพูดว่า "อย่าไปพูด ถ้าพูดไปจะกลายเป็นกินปูร้อนท้อง"

ซึ่งก็เป็นเรื่องแปลกว่า เวลาไปกล่าวหาผู้อื่นนั้น ถ้าผู้อื่นไม่ออกไปชี้แจงก็อาจจะบอกว่าเป็นการยอมรับ แต่เมื่อออกมาชี้แจง ก็กลายเป็นว่ากินปูร้อนท้อง ซึ่งความจริง มีหลายเรื่องในระดับผู้ใหญ่ ควรจะมุ่งไปแก้ปัญหาบ้านเมืองมากกว่าที่จะไปกล่าวหาหรือปกป้องในสิ่งที่ยังไม่ทราบว่าจะอะไรเป็นอะไร ตัวอย่างกรณีที่ท่าน พล.อ.ชวลิต ได้กล่าวว่า เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ไม่ได้เป็นการกระทำของมุสลิม ซึ่งความจริง ถ้ายังไม่แน่ใจว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ก็อย่าเพิ่งไปรับรอง เพราะในขณะนี้เมื่อมีการจับผู้ต้องสงสัย ก็ปรากฏว่าเป็นคนไทยมุสลิมทั้งหมดที่ถูกจับ เช่นนี้อาจจะทำให้เกิดความสับสนว่า คำพูดของท่านรองนายกรัฐมนตรี กับข้อเท็จจริงนั้นขัดแย้งกัน

ความจริงแล้ว เรื่องของคนทำผิดนั้น ไม่ว่าจะคนศาสนาใด ถ้าทำผิดก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างที่ผมได้เรียนแล้ว และความจริงศาสนาทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีทั้งสิ้น แต่ศาสนิกชนในแต่ละศาสนาก็ย่อมมีคนดีและคนไม่ดีปะปนกันอยู่ เพราะฉะนั้นการที่จะไปเอาเรื่องศาสนาขึ้นมาปกป้องหรือกล่าวหา จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะต้องเป็นไปตามความเป็นจริงว่า ผู้ใดกระทำ ความผิดก็ต้องดำเนินการโดยเด็ดขาด พวกเราในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยส่วนตัวผมก็เป็นคนภาคใต้ ก็ต้องการเห็นความสงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้น เพราะเหตุร้ายในพื้นที่หนึ่งย่อมกระทบต่อพื้นที่หนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงอยากให้รัฐบาลแก้ปัญหาไปตามความเป็นจริง ผู้ใดที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า เกี่ยวข้องหรือมีความผิด หรือกระทำความผิด อย่าเพิ่งไปประณถึง เช่นเดียวกัน ถ้าปรากฏว่ามีผู้ใด เข้าไปเกี่ยวข้องของกระทำความผิด ก็ไม่ต้องไว้วางใจ หรือต้อง

ดำเนินการโดยเด็ดขาด เพราะใครก็ตามที่ก่อเหตุร้ายเช่นนี้ต้องถือว่าเป็นคนไม่ดี และเป็นคนที่ทำให้ส่วนรวมของประเทศเสียหาย"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

◆ วาทะที่เกี่วข้องในประเด็นปัญหาทุจริตการจัดซื้อปุย

รายการชวนออนไลน์ครั้งที่ 14 ออกอากาศ วันอาทิตย์ ที่ 17 พฤศจิกายน 2545

ผู้ร่วมรายการรับเชิญ นายอลงกรณ์ พลบุตร

ในฐานะหัวหน้าคณะทำงานตรวจสอบการจัดซื้อ ปุย คณะกรรมการพรรคร่วมฝ่ายค้าน

และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์

"พี่น้องครับ ดังที่ได้เรียนแล้วว่า เรื่องปุย ซึ่งเป็นเรื่องที่พากษวิจารย์กันมาตลอดสัปดาห์ เป็นปัญหาที่กระทบต่อประโยชน์ของพี่น้องเกษตรกร และโดยที่เงินที่ใช้ในการนี้ หลายร้อยล้าน ก็กระทบต่อภาษีของพี่น้องประชาชน เพราะฉะนั้นก็เป็นหน้าที่ทุกฝ่ายที่จะตรวจสอบดูแล เพื่อรักษาประโยชน์ดังกล่าวไว้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเกิดขึ้นว่า ปุยที่รัฐบาลซื้อ หรือตกลงซื้อนั้น เป็นปุยที่ปลอมหรือไม่ได้คุณภาพ ก็เป็นหน้าที่รัฐบาลที่จะต้องดำเนินการแก้ไข เช่นเดียวกันเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกฝ่ายต้องเข้ามาช่วยตรวจสอบดูแลความถูกต้องในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นการที่ฝ่ายค้านเข้ามามีบทบาท ในการติดตามตรวจสอบเรื่องนี้ จึงไม่ใช่เป็นเรื่อง ตีปีบ อย่างที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์ แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งเชื่อว่าถ้ารัฐบาลต้องการจะปราบการทุจริตประเพณีมิชอบ บทบาทที่ฝ่ายค้านได้ทำลงไป ก็จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลด้วย เพราะฉะนั้นก็อยากจะให้รัฐบาลนี้ ได้เข้าใจภารกิจของแต่ละฝ่าย เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวม แต่ถ้าหากว่าการกระทำของฝ่ายค้าน เก่งกว่าจะทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นถึงการประเพณีปฏิบัติ โดยมิชอบ ของคนในรัฐบาล ก็ช่วยไม่ได้ แต่เราเชื่อว่า โดยหน้าที่ของเรานั้นเมื่อความผิดเกิดขึ้นหรือมีการกระทำ ไม่ถูกต้องเกิดขึ้น ไม่ว่าจะคนเหล่านั้นจะเป็นข้าราชการประจำ พ่อค้า หรือนักการเมืองก็จำเป็นจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย และต้องดำเนินการเอาโทษบุคคลให้ได้ ไม่ว่าจะคนนั้นจะอยู่เป็นนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ถ้าเป็นนักการเมืองก็ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำไป

โดยที่เรื่องนี้พรรคร่วมฝ่ายค้านได้มอบหมายให้ท่าน ส.ส.อลงกรณ์ พลบุตร เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ซึ่งท่านอลงกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบในพื้นที่ต่างๆ หลายจังหวัด ได้ข้อมูลมาชัดเจนถึงความประเพณีมิชอบ และการสมคบร่วมกัน เพื่อหวังผลหรือทุจริตในเรื่องของการจัดซื้อปุย เพื่อพี่น้องเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ดังนั้นผมคิดว่า โอกาสนี้ก็จะเป็นเรื่องดี ถ้าหากว่าท่าน ส.ส.อลงกรณ์ จะได้มา สรุปปัญหาให้พี่น้องให้เกิดความเข้าใจ โดยลำดับอีกครั้งหนึ่ง ผมขอเชิญท่าน ส.ส.อลงกรณ์

อลงกรณ์ พลบุตร

ขอบคุณมากครับ ท่านผู้นำฝ่ายค้าน สวัสดิ์ครับพี่น้องประชาชนครับ เรื่องการทุจริตจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์(ปุ๋ยหมัก) ของกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์นั้น สืบเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นภัยแล้งและน้ำท่วมในปี 2544 ต่อเนื่อง 2545 ทางรัฐบาลจึงได้จัดงบประมาณงบกลางในการที่จะช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ 41 จังหวัด โดยที่ทางกระทรวงเกษตรก็ตั้งโครงการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์จำนวน 1.4 แสนตัน งบประมาณ 407 ล้านบาท จากการสอบสวนของคณะทำงานก็ได้พบว่ากระบวนการทุจริตได้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นระบบ และมีการวางแผนมีเจตนาล่วงหน้า เป็นการสมรู้ร่วมคิดระหว่างข้าราชการนักการเมืองและพ่อค้านักธุรกิจ โดยมี 4 ประเด็นสำคัญ ที่เราได้สรุปเป็นประเด็นของการทุจริต

- 1.การทุจริตเชิงนโยบายและโครงการ
- 2.มีการลือสเปกการจัดซื้อ
- 3.มีการฮั้วราคาและมีพฤติกรรมข้อฉลในการอนุมัติราคา และ
- 4.ข้อฉลส่งปุ๋ยปลอมให้กับเกษตรกร

เข้าข่ายผิดกฎหมายป้องกันการ "ฮั้ว" ซี ส่อพิรุณตั้งแต่ระดับนโยบาย

ซึ่งทั้งหมดนั้นก็เข้าข่ายความกฎหมายป้องกันการฮั้ว และผิดกฎหมายอาญาเรื่องการฉ้อโกงและผิดต่อการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการทุจริต ซึ่งรายละเอียดในเรื่องนี้พอที่จะลำดับความได้อย่างนี้ครับว่า ในการทุจริตเชิงนโยบายและโครงการนั้น จากการที่เราได้สอบข้อเท็จจริงทั้งภาคเอกชน และการลงพื้นที่ตรวจสอบ ปรากฏว่า ราษฎรที่ประสบภัยธรรมชาติไม่ได้มีคำขอในเรื่องของปุ๋ยอินทรีย์ การจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์นั้นเป็นการกำหนดจากระดับนโยบายในกระทรวง และความเหมาะสมในโครงการดังกล่าวนั้น ก็เรียกว่าในอดีตจะไม่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการที่จะไปช่วยเหลือปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องของภาวะน้ำท่วม

ขณะเดียวกัน ก็ได้มีการตั้งโครงการในลักษณะที่ส่อว่าเป็นการทุจริตก็คือว่า เป็นการจัดซื้อส่วนกลางขนาดใหญ่มากคือมีปริมาณถึง 1.4 แสนตัน ซึ่งไม่เคยมีการจัดซื้อขนาดนี้ และ

ไม่มีผู้ประกอบการรายใดที่จะมีปุยมากขนาดนี้เลย นอกจากว่าเขาู้กันล่วงหน้า ซึ่งการสอบข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่ากระบวนการพวกนี้ได้มีการติดต่อบรรดาผู้ผลิตปุยอินทรีย์บางรายไว้ล่วงหน้าประมาณ 8-9 เดือนแล้ว ซึ่งถ้าเขาไม่รู้ว่าเขาล็อกสเปกจะชนะกันโดยที่สมรู้ร่วมคิดกัน ก็คงจะเป็นไปไม่ได้ที่จะมีการไปติดต่อเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นในเรื่องของโครงการและนโยบายที่ดีจึงส่อพิรุณมา ตั้งแต่ต้น

หลังจากนั้นก็เข้าสู่การล็อกสเปกเรื่องการจัดซื้อ นั่นก็คือการกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ที่เข้าประกวดราคาไว้สูงมากเช่นจะต้องมีสต็อกถึง 7 หมื่นตัน จะต้องมีผลงานขายให้กับทางราชการไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งในส่วนนี้ ก็ตรวจสอบแล้วผู้ประกอบการว่าเขาเข้าไม่ได้เลย นอกจากคนที่ล็อกกันไว้แล้วเท่านั้นเอง ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงปรากฏว่าในการยื่นซองประกวดราคาวันที่ 10 ก.ค.จึงมีเพียงแค่ 3 รายเท่านั้นที่เข้าไปยื่นก็คือ ชสท. อตท. และบริษัทข้าวสิริเยี่ยมแสงที่อยู่ จ.บุรีรัมย์

เมื่อเราสามารถที่จะ shot list คือทำให้เหลือน้อยรายในการเข้าประกวดราคาแล้ว ก็มาดูในประเด็นสำคัญที่เราเห็นคือประเด็นที่เราเห็นเป็นข้อเท็จจริงก็คือเรื่องการฮั้วราคา บริษัทข้าวสิริเยี่ยมแสง เสนอขาย 1.4 แสนตัน ในวงเงิน 407 ล้านบาท หรือเท่ากับ กก.ละ 2.90 บาท เท่ากับราคากลาง เท่ากับงบประมาณไม่ขาดสักเลยแม้แต่สลึงเดียว ขณะที่ ชสท. นั้น เสนอ กก.ละ 2.89 บาท ต่างกันเพียง 1 สตางค์เท่านั้นเอง และเป็นวงเงิน 406 ล้านบาท ก็ต่ำกว่าราคากลาง กว่างบประมาณไม่ถึง 1 ล้านบาท แต่ท้ายที่สุดแล้ว พอไปตรวจสอบสต็อก ซึ่ง 3 รายนี้ยืนยันว่ามีสต็อกครบคือตัว 7 หมื่นตันนี้ ปรากฏว่าสองรายตรวจจริงทุกฉบับไม่ครบ เหมือนเจตนาที่จะไม่แข่งขันอย่างเป็นทางการในกรณีของการเข้าประกวดราคาครั้งนี้ก็เหลือคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิ์แต่เพียงรายเดียว คือ ชสท. และชนะการประกวดราคาด้วยราคาที่ห่างกันเพียง 1 สตางค์เท่านั้น ตรงนี้เป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายชัดเจนว่ามีการฮั้วราคากัน สุดท้ายก็ไม่สู้ประเด็นของการพิจารณาอนุมัติราคาฮั้วดังกล่าว ซึ่งตรงนี้ที่ฝ่ายการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างที่จะน่าสงสัยว่าเป็นการรู้กันล่วงหน้าในการอนุมัติราคาดังกล่าว เพราะว่าอำนาจการอนุมัติราคาเกินงบประมาณหนึ่งร้อยล้านเป็นอำนาจของรัฐมนตรี

เพราะฉะนั้นจึงได้มีการนำเสนอไปถึงรัฐมนตรีโดยผ่านเลขานุการรัฐมนตรีว่าจะรับราคาดังกล่าวหรือไม่ซึ่งในข้อพิจารณาแล้ว เมื่อกรณีที่มีการประกวดราคาและเสนอเพียงบริษัทเดียวและเสนอต่ำกว่าราคากลางเพียงไม่ถึง 1 ล้านบาทจากวงเงินถึง 407 ล้านบาท กรณีเช่นนี้จะต้องยกเลิกการประกวดราคา แต่เนื่องจากเขาู้กันก็ส่งขึ้นไปจนในท้ายที่สุดก็มีการเซ็นอนุมัติการรับ

ราคาข้าวดังกล่าว ทั้งที่มีคณะกรรมการ ปปช.ที่ ท่าน ส.ส.พีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ส.ส.กรุงเทพฯ พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะประธานก็ทำหนังสือขอให้ชะลอหรือระงับเซ็นสัญญาและการอนุมัติ ราคา เพราะเห็นว่าผลการดำเนินการเรื่องนี้ถือว่าไม่โปร่งใส ส่อว่าทุจริต แต่ก็ไม่ฟัง ในที่สุดก็มีการอนุมัติ และก็เซ็นสัญญา

หลังจากนั้นก็มีความผิดกรรมการในการเร่งรัดส่งมอบให้กับเกษตรกรโดยที่เกษตรกรได้รับไปก็ปรากฏว่าเป็นปุ๋ยปลอมด้อยคุณภาพ ในพื้นที่ส่วนใหญ่ที่เราไปตรวจสอบมาไม่ว่าภาค ตะวันออกเฉียงเหนือก็ดี ภาคเหนือก็ดีนั้น ได้มีการส่งมอบและแจกไปสู่เกษตรกรเรียบร้อยแล้ว และเกษตรกรก็ไม่พอใจมาก ในอีสานบอกว่า ปุ๋ยขี้หมา คือหมายถึงว่ามันไม่ได้เรื่อง

เพราะเกษตรกรจริงๆ ในสมัยที่เราเป็นรัฐบาลนะครับ เราก็ส่งเสริมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมัก ในแนวเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นประโยชน์มาก แต่จะทำให้เกษตรกรจัดทำเอง แต่เนื่องจากมีการซื้อที่รับไม่ได้แบบนี้ โดยเฉพาะกรณีของการช่วยภวระน้ำท่วม เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้สำรวจตรวจสอบ ทั้งการสอบทางลึกและหลักฐานในการลงพื้นที่ ก็ได้ข้อสรุปว่ามีการทุจริตเป็นขบวนการระหว่าง นักการเมืองข้าราชการพ่อค้า โดยมีการกระทำที่เข้าข่ายการผิดกฎหมายป้องกันการฉ้อ ผิดกฎหมายอาญาในเรื่องการฉ้อโกงและก็ยังผิดกฎหมายในเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ ทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ เพราะฉะนั้นจะได้สรุปผลรายงานดังกล่าวที่เรียกว่าสมุด ปกดำนะครับ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในวันพรุ่งนี้ (18 พ.ย.)

ขณะเดียวกันก็มีข้อสังเกตบางประการที่จะชี้ให้เห็นบางเรื่องว่าทางรัฐบาลนั้นมีความจริงใจจริงใจแค่ไหนในการปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรายงานการสอบข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตั้งขึ้นและสอบสวนเสร็จไปแล้ว ซึ่งมีความเห็นในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดไว้สองส่วน ส่วนที่หนึ่งก็คือ ให้มีกรรมการสอบวินัยเพื่อลงโทษ ข้าราชการ 14 คน ด้วยข้อกำหนดโทษก็คือว่าผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งก็คือภาคทัณฑ์เท่านั้นเอง สอง ในส่วนของคนอื่นๆก็จะมอบหลักฐานส่งให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้สอบสวนต่อไป คณะทำงานมีความเห็นเรื่องนี้ว่า เมื่อได้ตรวจสอบรายงานของรัฐบาลเรามีความผิดหวังมาก เพราะก่อนหน้านี้ทางนายกรัฐมนตรียังมักจะพูดเสมอว่ามีข้อมูลมากมายมีการส่งหน่วยสืบสืบลงไปสืบผู้กระทำผิด เพราะฉะนั้นก็ไม่ต้องมาสอนรัฐบาลไม่สนใจรายงานการสอบทุจริตของฝ่ายค้าน แล้วก็ยืนยันหนักแน่นว่าต้องดำเนินการขึ้นเฉียบขาด

แต่เมื่อเราได้มาเห็นรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงของกระทรวงเกษตรฯแล้ว ก็ต้องบอกว่า นอกจากผิดหวังว่ารายงานดังกล่าวเป็นลักษณะที่ปกปิดประเด็นสำคัญที่จะสาวไปถึงนักการเมืองและพ่อค้าที่อยู่เบื้องหลังเรื่องนี้แล้ว ยังมีลักษณะของการช่วยเหลือพรรคพวกด้วย กล่าวก็คือ ในจำนวนการสอบนั้น ได้พยายามตัดตอนประเด็นที่สำคัญมาก ก็คือในเรื่องของการฮั้วราคาและการจงใจที่จะให้เหลือเพียงผู้ชนะประกวดราคารายเดียวที่เขาล็อกสเปกมา ในขณะที่เดียวกันก็ตัดตอนไม่มีการสอบในเรื่องการส่งมอบแจกจ่ายไปเลย ซึ่งในส่วนนั้นจะเป็นหลักฐานสำคัญเพื่อโยงใยให้เห็นถึงกระบวนการทุจริต

ประเด็นอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ในเรื่องของการที่แนวทางการการดำเนินการกับผู้กระทำผิด ซึ่งผมเห็นว่าเป็นการพยายามช่วยเหลือพรรคพวก เพราะเหตุว่ารัฐบาลนี้สอบสวนและบอกว่าเรื่องนี้เป็นกรกระทำที่ผิดต่อกฎหมายป้องกันการฮั้ว แต่ครั้งเมื่อจะลงโทษกลับไม่ได้ใช้กฎหมายนี้ เพราะเขารู้ดีว่าถ้าใช้กฎหมายนี้ มันจะเป็นกฎหมายที่มีอำนาจมากและสามารถที่จะสาวไปถึงทุกคนที่กำลังทำผิดรวมถึงในส่วนของนักการเมือง เนื่องจากเป็นกฎหมายพิเศษซึ่งออกในสมัยฯ พณฯ ชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อปี 2542 โดยที่กฎหมายนี้สามารถที่จะสอบสวนลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือว่ารัฐมนตรี เลขาธิการรัฐมนตรี ข้าราชการและพ่อค้า นักธุรกิจได้ โดยให้คณะกรรมการ ปปช. เข้าดำเนินการสอบสวน และถือสำนวนสอบสวนของ ปปช. เป็นหลัก

ซึ่งแน่นอนที่ทุกคนรู้ว่าไม่มีแทรกแซงการทำงานของ ปปช. ได้ แต่เพราะว่ารัฐบาลจงใจที่จะช่วยเหลือพรรคพวก ดังนั้นจึงไปใช้กฎหมายอื่น คือส่งให้ตำรวจ และตำรวจก็อยู่ในสังกัดของทางรัฐบาล ซึ่งผมไม่มั่นใจว่าตำรวจจะแข็งขัน แข็งข้อต่อไปสั่งหรืออำนาจการแทรกแซงของรัฐบาลนี้ ซึ่งใช้มากเหลือเกินกับทางราชการ เกรงว่ารูปคดีที่ตั้งไปแบบช่วยพรรคพวกแล้ว นักการเมืองก็โดนใบสั่งอีกก็ทำให้ไม่เกิดความแน่ใจว่าทำที่สุดแล้ว ผู้กระทำผิดทั้งหมด ซึ่งโยงไปถึงนักการเมืองด้วยจะถูกลงโทษอย่างตรงไปตรงมา แต่ถ้าหากใช้กฎหมายป้องกันการฮั้วมาตรา 14 (3) ปปช. ซึ่งเราเชื่อมั่นว่าเป็นองค์กฤษฎีระ มากกว่าก็สามารถใช้อำนาจพิเศษในการสอบสวนหรือการเข้าถึงข้อมูลลับบางประการ เช่นการจ่ายเงินกัน การโอนเงินให้กัน หรือการมีผลประโยชน์จัดสรรให้กัน ในส่วนนี้ผมคิดว่าน่าจะเป็นมาตรการที่ได้เด็ดขาดเฉียบคมกว่า และเราก็ มีความเห็นตรงกันว่า คณะทำงานโดยมติของกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน ก็จะได้ทำรายงานที่เรียกว่า "สมุดปกดำ" ยื่นให้กับ ปปช. ในวันที่ 18 พ.ย. ที่จะถึงนี้ต่อไป

ขอบคุณท่านอลงกรณ์มากครับ หวังว่าพี่น้องจะได้รับทราบข้อมูลโดยลำดับ และทราบเรื่องนี้โดยชัดเจนมากขึ้น ผมถือโอกาสเรียนเสริมว่า ที่จริงแล้วรัฐบาลในสมัยที่ประชาธิปไตยเป็น

รัฐบาลก็ได้เคยมีมติ ครม. สนับสนุนให้เกษตรกร ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมัก โดยการรณรงค์ให้เกษตรกรใช้แทนปุ๋ยเคมี ซึ่งนอกจากราคาจะสูงแล้วยังเป็นปัญหาต่อคุณภาพของดินในระยะยาว มีปัญหาเรื่องของแหล่งน้ำ และกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย เพราะฉะนั้นการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยหมักนั้นถือว่าเป็นแนวทางที่ควรจะต้องดำเนินการต่อไปในอนาคต

พี่น้องที่เคารพครับผมคิดว่าบทบาทของฝ่ายค้านในยุคสมัยที่องค์กรตรวจสอบทั้งหลายถูกสกัดกั้นไปมากนั้น ถ้าหากฝ่ายค้านไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง ปล่อยให้อยู่ภายใต้การถูกควบคุมไปด้วย ก็จะไม่มีการทำหน้าที่แทนพี่น้องประชาชน กระบวนการตรวจสอบที่กำลังมีปัญหาอยู่มากพอสมควรทำให้การตรวจสอบของแต่ละองค์กรไม่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ควรจะเป็น ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ควรจะได้มีโอกาสคุยกับพี่น้องในอนาคตต่อไป ผมขอขอบคุณพี่น้องประชาชนทุกท่านครับ สวัสดีครับ"

คำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในรายการ "นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน" วันเสาร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2545

"สัปดาห์ที่ผ่านมามีข่าวคราวเกี่ยวกับเรื่องของทุจริตคอร์รัปชันอยู่มาก ผมขอเรียนให้พี่น้องประชาชนคนไทยได้ทราบนะครับเรื่องทุกเรื่องทั้งหมดที่พูดมาทั้งหมดนั้น เป็นเรื่องที่รัฐบาลค้นพบเอง และกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวน แต่บังเอิญว่าฝ่ายค้านเขาก็ทำหน้าที่ของเขา ก็เข้ามากระหว่างที่รัฐบาลได้ค้นพบไปตรวจสอบพยานักข่าวไปดูเป็นสี่สัปดาห์นะครับ และเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นดี แต่ต้องเรียนพี่น้องประชาชนว่าเรื่องเหล่านี้รัฐบาลค้นพบและกำลังดำเนินการ และผมไม่เคยต้องการไฉนน้ำใคร ไม่ต้องการลูบหน้าปะจมูก อะไรถูกก็ว่าตามถูก อะไรผิดก็ว่าตามผิด ถ้าไม่เช่นนั้นประเทศไทยอยู่ไม่ได้หรอกครับ เพราะฉะนั้น ขอให้พี่น้องคนไทยทุกคนได้มอบความไว้วางใจและผมจะทำหน้าที่ของผมอย่างเต็มที่ แต่บางครั้งพี่น้องที่เคารพครับผมต้องทำเรื่องการปกครองเราใช้อำนาจได้ในระดับหนึ่ง เพราะเราไม่ต้องรอหลักฐานอะไร แต่เมื่อมีเหตุการณ์ชัดเจนเราสามารถใช้อำนาจทางปกครองได้ ส่วนอำนาจทางอาญาก็ดีการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. ก็ดีกระบวนการต้องดำเนินการหาพยานหลักฐาน ถ้าไม่มีพยานหลักฐานส่งไปเขาจะฟ้องศาลปกครองว่า เรากลั่นแกล้งให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือฟ้องศาลอื่นก็แล้วแต่ เพราะฉะนั้น ขั้นตอนคือสืบสวน สอบสวน เสร็จแล้วต้องส่งตำรวจก่อน ตำรวจสอบสวนภายใน 30 วัน ต้องส่งให้ ป.ป.ช. รัฐบาลต้องส่งที่ตำรวจ

ตำรวจส่ง ป.ป.ช. นั้นเป็นขั้นตอนของรัฐบาล ต้องเรียนว่ารัฐบาลไม่ได้นิ่งนอนใจทำอะไรเองทุกเรื่อง และมีขั้นตอนอย่างนี้ แต่รัฐบาลจะไม่ทำสี่สັນนะครับ เพราะหน้าที่ทำงานไม่ใช่หน้าที่สี่สັນ ต้องขอเรียนให้ พี่น้องประชาชนได้ทราบว่าผมได้รับรู้และดำเนินการเต็มที่ ไม่ว่าจะเรื่องข้าว ถ้าไยเป็นสิ่งที่รัฐบาลค้นพบทั้งนั้น และเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่และลงมือกับพ่อค้าบางคนที่ไม่สุจริต อันนี้เป็นเรื่องที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ ถ้าหากว่าไปเกี่ยวข้องกับใครไม่ว่าคนนั้นจะเป็นนักการเมืองหรือไม่ก็ตาม ต้องดำเนินการทั้งนั้น เราอย่าไปละเว้นไม่ได้ ต้องเรียนให้รู้ว่าสี่สັນที่จะมาตั้งอักษระย่ออะไรของปลอมทั้งนั้น เพราะของจริงต้องส่งหลักฐานให้ผม ผมจะดำเนินการ ถ้าผมไม่ดำเนินการผมก็ทำผิดกฎหมายมาตรา 157 ในฐานะเจ้าพนักงานละเว้นไม่ปฏิบัติกรตามหน้าที่ แต่ถ้าของจริงต้องส่งมาให้ผมดำเนินการ ส่วนใหญ่แล้วสร้างสี่สັນมากกว่า ของปลอมเป็นส่วนใหญ่นะครับ พี่น้องประชาชนมอบความไว้วางใจให้ผม ผมทำหน้าที่เต็มที่ครับ"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล	:นางสาวรัตนาวดี สำราญสุข
วัน เดือน ปี เกิด	:30 กรกฎาคม 2523
บิดา-มารดา	:พ.ต.อ.สมพงษ์-นางอุไรวรรณ สำราญสุข
สถานที่เกิด	:กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	:สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปลาย จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พญาไท :สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาไทย วิชาโท รัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2543 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วาทยวิทยา ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดง จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย